FHS
A I 4

Å 1801 den 10 November. Jam-
manträdde Kongl. Fänsthä-
Hushållnings-Sälleskapet.

§ 1.

Sälleskapet den 2:e denne månad valde Ordförande, Herr General-Majoren och Commendeuren Anckarsvärd, öpnade Sammankomsten med et kort Tal, och förklarade däruti Sin aktning och kärlek för Sälleskapets yrken, Sin erkänsla för des förtroende, och Sin föresats att efter förmåga och tillfälle vilja vara Sälleskapet nyttig, samt intog därefter sin Ordförande stolen.

§ 2.

Protocollet för sednaste Sammanträde upläses och justerades.

§ 3.

Emedan Herr Krigscommissarien Bellin uti skrifvelse til underteknad Secreterare nu meradelse förklarat sig villig att bestå kostnaden til den belöning Sälleskapet kunde finna godt att tillägga Pigan Anna Maria Jönsdotter för 25 års trogna och flitiga tjenst vid jordbruket å Lahrax Storgård i Ekbo socken, så tillade Sälleskapet denne en halsmed af silfver med vidhängande medaillon och tjenlig påskrift, samt tillåt, att denna hedersbelöning må upbäras bland dem som under den 2:e denne månad fastställdes.

§ 4.

Att utdela Sälleskapets vid slutet af den tjenade år beviljade hedersbelöningar, utfägas:

Herr Kyrkoherden Mag. Gust. Reinh. Appelgren att tillställa belöningen åt Nybyggaren Jacob Svenska i Mahos.

Herr Probsten Joh. Svergstedt att tillställa belöningen åt gamle Landbonden Anders Henricsson Myrtäen i Lautas.

1.

Herr Häradshöfdingen Abraham Eric Arckenholtz åt tilfälla belöningarne åt Drängarne Johan Johansson i Kuhmois och Eric Gustafsson i Padasjoki.

Herr Majoren och Riddaren Olof Johan Munck åt Drängen Jacob Jacobsson i Wichtis.

Herr Capitainen Eric Johan von Willebrand åt tilfälla belöningarne åt Drängarne Johan Abrahamsson och Pehr Hansson i Salo Capell af Uskela Socken.

Herr Majoren Herman Müllern åt tilfälla belöningarne åt Gårdfogden Anders Hagström och Hus-Hustru Anna Danielsdotter i Saltvik: och

Herr Kyrkoherden Mag. Adam Johan Tammelander åt tilfälla belöningen åt pigan Anna Maria Jönsdotter i Esbo.

§ 5.

Berättelsen om Sällskapets göromål och arbeten under det tilända-gångne Året är uplästen och gillades til tryckning, och åtlegat bestämdes til tryckande Exemplar; hvarjämte på Berednings-Utskottets förslag, och med anledning af 47 §, i Sällskapets Stadgar, ur Förtroendets öfver de Ledamöter utfattas: Herr Öfverste-Lieutenanten och Riddaren Baron August Armfelt, som i skrifvelse til Sällskapets Ordförande under förnäste halfva år, Herr Professoren och Riddaren Porthan, själf afsagt sig sit rum, samt Herr Commissions Landtmätaren Becker, Herr Majoren och Riddaren Liljeblöök, Herr Hofrätts Predikanten Ritz, Herr Öfverjägmästaren Smalén, Herr Directeuren Svanæus och Herr Lands Cammereraren Julinberg, förty de alla med sin afgift til Sällskapets Cassa ha för 2ne eller flere år utebliefvit.

§ 6.

Sällskapets Ordförande, Herr General-Majoren och Commendeuren Armfelt, föreslog

Den 16 November

Sällskapet at igenom en Deputation af sex Ledamöter, jämte förklarande af Sällskapets erkänsla och Tacksamhet, til den nyligen afgångne Skattmästare Herr Cammerär Rådet Winter som nu i fyra år, utan lön, och til Sällskapets synnerliga nöje, förvaltat dess penningeaffairer, öfverlemna 2ne exemplar af Belönings Medaillen i Silfver, det ena med Svenska och det andra med Finska påskrift, jämte ömkänning enhälligt bifölls: Och utsågos til Ledamöter i denna Deputation, Herr Lagmannen, Vice-Landshöfdingen och Riddaren Wibelius, Herr Majoren och Riddaren Sjöck, Herr Öfver Directeuren Alfving, samt Herrar Professorerne, Riddaren Porthan, Doctor Haartman och Doctor Pipping.

§ 7.

På inlemnad anhållning af förre Cammarjunkaren Carl Ericsson, som bifogat bevis öfver sin goda frägd af Herr Öfverste Cammarjunkaren, General-Majoren, Riddaren och Commendeuren Baron Wrede, och som derutom var af flere Sällskapets Ledamöter förordelaktigt hapt, antogs han til Sällskapets Vaktmästare i Johan Grönlunds ställe, emot årlig ersättning af femma dussin gulon Riksdaler om året; och skulle han genom utdrag af Protocollet härom försäkras, så länge han sig trogen och skicklig förhåller.

§ 8.

Executorerne af framlidne Herr Professoren Wilmarks Testamente, Herr Professoren Pipping och Herr Assessoren Björkbom anmälte sig nu vilja til Sällskapet öfverlemna de 3560 Riksdaler Riksens äldre mynt, den Testator uti sin skriftliga författning bestämt til Utlåning emot [illegible] säkerhet, och hvilket Capital [illegible] Finska Landtbrukets, och

upphjelpande

Sällskapet den 1 sistl. Aug: lofvat emottaga af
enligt gifvaren förskrifts användas. Men ja vrda
Stadshuset icke ägde så mycket contante-penning
gar, som til Lemna Summer nu görande fordrens
tagna Executorerne funnit sig nödsakade, at i
der ställe inlemna nio speciela Reverser, utgorande
de i Capital 4977 Rikesd. 37 sk. 4 r. samt i upla
pet ränteresse 217 RC. 34 sk. 1 r. och derutom i
Contant 30 RC. 44 sk. 9 r. hvilka summor sam
manlagde betraga till 5226 Rikesd. 19 sk. 2 r. eller 3483
RC. 28 sk. 10 r. ringare än hela det testamen
terade Capitalet, hvarifrån, enligt Fördattnin
garne, nämnde 3483 RC. 28 sk. 10 r. lefverik til
förmån för Kungl. Maj:t och Kronan afdragne.
Och lydde ofvanberörde nio Reverser på följan
de Summor, nämligen:

1:o Herr Licutenanten Liljebenums Skuldse
del af d. 14 Mart. 1799, med inteckning i Mennichala
benämnde Säteri för 1000 Rikesdaler, och upla
pen ränta för 8 månader och 4 dagar, 40 Rikesd.
23 sk. 9 r.

2:o Herr Capitaine ~~m~~ E. G. von Knor
rings Revers af den 30 Maji 1800, med borgen,
på 1200 RC:r och 7½ månads upplupet interesse
45 Rikesdaler.

3:o Herr Lagmannen Joh. Rivecrentz's Re
vers af den 7 Febr. 1795 på 600 Rikesd., med rän
ta för 9⅓ månad, 28 Rikesdaler.

4:o En Revers af nyssnämnde Herr Lagma,
utgifven den 2 Febr. 1799 på 200 Rikesdaler, med
ränta för 9⅓ manad, 9 Rikesd. 16 skill.

5:o, 6:o och 7:o 3ne Herr Handelsmannen Carl
Ekenbom, Reverser af den 16 Febr. 1799 på 500 RC.
med 9 månaders ränta 22 RC. 24 sk. af den 16
Mart. samma år på 500 RC. med 8 månaders
ränta 20 RC. och af den 19 Mart. innevarande
år på 200 RC. med 8 månaders ränta 8
Rikesdaler.

* månliga

16 Nov.

8:o Herr Handlanden C. Lunds Revers af den
20 Sept. 1795 med inteckning för 444 RC. 21
sk. 4 r. och 1½ månads ränta 28 RC. 12 sk.

9:o Gull- och Silfverarbetaren Lydemans
Revers af den 24 Jan. 1794 på 3333 RC. 16 sk.
med det löpande årets interesse 16 RC. 5 sk. 4 r.

Och blefvo alla dessa Reverser nu öfverlem
nade til Sällskapets Skattmästare Herr Profess
orn Doctor Björling: hvarunder Executorerne ige
nom utdrag af detta Protocoll erhålla quitto
på sin gjorde inlefverering; äfven som Reviso
rie-Utskottet anmodades at Reverserne och de
ras säkerhet pröfva, samt inkomma med för
slag til medlens förvaltning enligt Testators
dan dagmål.

§ 9

Sedan Adjunkten och Curiæ Quæstor Herr Magister Carl Henr.
Appellanten, Björno
Forsman hade igenom Stiftsfiscus Herr Barthold
Laurell anhållit om ett penningelån af 150
Rikesdaler från Sällskapets Casa, utan ränta,
; dådamål at genom uprättande af en fattig
och arbets Direction i Socknen, lemna ew hop
utfattiga men arbetsföra personer tillfälle til
sysselsättning och förtjenst; och emedan
Sällskapet fann en sådan anstalt vara både
Medborgerlig och för de nödlidandes rädd
från brist och hungersnöd högst nödvändig, samt
Herr Lagmannen, Vice-Landshöfdingen och
Riddaren Wibelius tillika erbjöd Sällskapet
sin borgen för Summans riktiga återbetal
ning, så samtyckte Sällskapet, at detta begära
de lånet utan Summan, Ethundrade femtio Rikes
mål, emot Herr Magisten Forsmans skriftliga
förbindelse, at den samma inom sluten af år 1802
efter af åter
ställa, af Sällskapets enskilda medel till läm
nas.

§ 10.

Herr Lagmannen, Vice-Landshöfdingen och Riddaren Wibelius anmälte, at i det så kallade Kyrkehemmets skäl af förmiddagen innevarande års mistrådat warit ganska sen och tryckande; och emedan allmogen däriguem i så mycket större förlägenhet, som de hittills sjelfa potatois planteringen, swarfwil lifwad i jordfläckarna emellan bergen skulle gifwas godt och ymnigt tillfälle. Herr Lagmannen och Riddaren föreslog därföre Sällskapet, at igenom en utskickad anmo i Höst lära desse bönder gräfwa up jorden och göra den til plantteringen tjenlig, samt i wåttan bid förse desse til antalet 14 åboer, med något quantum potäter til utsättning nästa wår, swarfwil efter fem tappar på man, elfwa tunnor och åbotorp tappar prowisoriskt skunna förstås. Och emedan Sällskapet härtill samtyckte, under förbehåll at kostnaden täges af de medel Kongl. Maj:t til potatois plantteringens befordran i Finland i nåder anslagit, så åtog sig Herr Lagmannen och Riddaren at sjelfe befordra om sjelfwens verkställighet, til hwilkande hwarf Herr Lagmannen och Riddaren med förstä wille til orten utsända en kunnig Nämndeman, at til en början meddela allmogen all nödig underrättelse om jordens författande i tjenligt skick til nästa års plantering.

§ 11.

Emedan til Sällskapets kunskap kommit, at Herr Commissions-Landtmätaren Becker, sedan han genom inlemnad och i Protocollet för den 8 sistl. October intagen Notarial-

protest, återkallat sitt wid auctionen å Hettanpää Egendom gjorde anbud, icke desmindre yttrat sitt misnöje öfwer den af Sällskapet förordnade med Herr befrämmande nya handel, och hos allmänheten sökte gifwa saken den färg, som skulle han ej Sällskapet hafwa blifwit misshandlad och förledad, så beslöts at til upplysning för publiken om rätta förhållandet, en afskrift af Herr Commissions-Landtmätarens hitsände Notarial-protest skulle i Åbo Tidning införas.

16. Nov.

§ 12.

Uti skrifwelse af den 22 sistl. October hade Herr Fältkamereraren och Krono-Befallningsmannen Wror Ulric Hasselblatt, som redan under Sällskapets första år blifwit til Ledamot inkallad, tillkännagifwit, at de sig förmått hafwa til Sällskapet insänt 9 Rdr:r men at brefwet, som warit oredwisa underskrifwet, och afgått til St. Michel i lösmässka, icke framkommit; i anledande hwartil Herr Fältkamereraren nu förfogat 15 Rdr:r hwilka penningar til Sällskapets Skattmästare Herr Professoren Doctor Pipping nu öfwerlemnades, och Herr Fältkamereraren, som förrut icke warit uti förteckningen öfwer Sällskapets Ledamöter upptagen, där blef införd.

§ 13.

Underteknad Secreterare tillkännagaf, at ifrån Domcapitlet härstädes blifwit insände sedwane Tabellerne från alla contracter i detta stift för åren 1749 och 1800, samt at Herr Professoren Gustaf Gadolin förmält inlemnat samma års Tabeller för denne Stads finska församling; och skulle dessa papper läggas til de öfriga samlingar i lika wäg, som för detta til Sällskapet inkommit.

4 mer och mindre complette

§ 14.

Herr Probsten Doctor Henric Forsius hade uti skrifvelse af d. 24 sistl. October insändt tjerde årets afgift med Fre Rikhrdalen, Jan til Skattmästaren öfverlemnades.

§ 15.

Til Hvereds-Utskottets utlåtande utställdes

1:o Herr Candidaten C. R. Sahlbergs berättelse af den 9 i denne månad, om Herr til följe af Sällskapets den 15 sistl. October lagne beslut förrättade Resa;

2:o Et bastant stämme-Protocoll hållet den 11 Januarii innevarande år i Högsta Capell af Ilmola Socken, Jemte Fogden, af Drangen Matts Simonsson, hvilken för detta blefvit hos Sällskapet til belöning ansökan, de annalb. Julan år 1792 varit i tjenst hos Bonden Matts Penuala;

3:o och 4:o Correspönderande Ledamöternes Herr Candidaten Hanelles's, Herr Commissions-Landtmätaren Heinricii samt Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Möllers Memorialer och Quartals-berättelser af den 6, 9 och 28 October.

§ 16.

På den av gjord proposition af Herr Professoren Johan Gadolin, skulle til Correspönderande Ledamöter kallas, för Nagu district Herr Lieutenanten Abraham Arvid Linckenberg, och för Korpo Herr Secreteraren Herman Mjödh.

§ 17.

Enligt Skattmästarens förslag ville Sällskapet inköpa en lychta at upphängas i förstugan, och ett Exemplar af Sveriges Rikes Lag, til sin Boksamling.

§ 18.

Af Hvereds-Utskottets Protocoll för d. 17 sistl. October, upläses den § 1, och hvilan, 1 December.
nade det til slutligt afgörande förekommande, den i stadgarne utsatte tid.

§ 19.

Til Ledamot af Sällskapet kallades Häradshöfdingen i Österbottens Norra Domsaga Herr Johan Jacob Polviander.

§ 20.

Slutligen föreslogs til Ledamöter af innom förestående verksamhet under innevarande år Herr Capitaine August Hagelberg, och Herr Fältkamerer Henric Grönros, bägge af Herr Professoren Doctor Hellenius.

Då och dag som ofvan

J. J. Hallenius

Den 1 December 1801 sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet.

§ 1.

Sällskapets Ordinarie Förande Herr General Majoren och Commendeuren Armfelt var för hinder af oundvikliga göromål frånvarande på Landet; hvarföre val först utställdes til Förande för dagen, där vid fleste rösterne samnor hafva tillfallit Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren Wibelius.

§ 2.

Protocollet för den 16 i föregående månad uplästes och justerades.

§ 3.

Undertecknad Secreterare tillkännagaf, at Herr Hofs Secreterarens Gummerus nyligen hitsändt Tyrakiska Exemplar i Siefver af Ahlmanska Jettonen, jemte näcdiga af de 50 som å Myntet förra gången prägslades, enligt Sällskapets skrifvelser af den 1 October och 2 November, fyra Exemplar i Stockholm blefvit disponerade. Men af de hitkomne Tyrakiska annälte Secreteraren sig hafva a genom Herr Professoren och Riddaren Porthan afsemnade ett til Körvarande Academier Myntcabinett; och levererade nu til Sällskapets Skattmästare Herr Professoren Doctor Pipping de öfriga Tyrakiska Exemplaren.

§ 4.

Sedan en af Bokbindaren And. Södermans ingifven Räkning på 11 Rdr 14 skill. för inhäftning af Sällskapets utgifne Hushålls-underrättelser för Menige Man uti blefvit examinerad och befunnen enlig med de villkor, til hvilka den, enligt Protocollet för den 15 sistl. April (§ 6) sig förbundit, så beslöts at Jemnaren Räkningen innehåll skulle af Sällskapets medel utanordnas.

§ 5.

Sedan Sällskapet enligen afgångne Skattmästare Herr Kammarrådet Winter til den nu varande Skattmästaren Herr Professoren Doctor Pipping afsemnat Skattmästare Minnesboken, samt Ahlmanska Curatorernas för Ahlmanska Arfvet Herr Auditeuren Tornerhjelm qvitto på de 4 under hans vård varande Ahlmanska Arfvet tillhörige Handlingar och Reverser,

12 Dec.

ingaf Herr Kammarrådet ytterligare Fjerdedels Räkenskaper öfver Sällskapets medel, til hvilkas öfverseende enligt § 3 i Stadgarne, valdes Herr Handelsmannen Lindeberg, Herr Professoren Gabr. Gadolin, Herr Assessoren Tornæus, Herr Assessoren Björkborg, Herr Professoren Doctor Haartman och Herr Academie Kamerarens Widenius.

§ 6.

Uti til Konungens Befallningshafvande här i Åbo afgångna skrifvelse af den 19 sistl. November hade Konungens Befallningshafvande i Savolax begärt underrättelse om värdet af den fasta och lösa Egendom framl. Herr Assessoren Ahlman genom Testamente bortgifvit, på det den Procentafgift Konungen af samma testamenterade egendom bör njuta, därefter måtte kunna uträknas, hvarföfver Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren Wibelius nu ville inhämta Sällskapets yttrande; Och emedan Sällskapet ur flere skäl fann denna fråga böra skyndsamm eligen afgöras, så öfverlemnade Sällskapet til Sekreterare-Utskott at sig därföfver uttåta, och den testamenterade Egendomens värde, enligt förhållningarne och öfrige tillgängelige upplysningar, bestämma med rättighet at för denna gång, utan Sällskapets vidare hörande, så expediera resultatet af sina öfverläggningar at med Konungens Befallningshafvande i Savolax communiceras.

§ 7.

Då anfördes åter, at Konungens Befallningshafvande i Kuopio uti skrifvelse til Sällskapet af den 15 November förmält sig icke hafva kunnat, enligt Kall.

Skapets begäran i bref af den 15 näst förlidne August, anskaffa ~~det begärde~~ quantum 4 Potäter til utsäde för Allmogen, i änet, ålägo sig Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren Wibelius, samt Herr Öfver Directeuren Nordling at därom correspondera, den förre med Herr Directeuren Gjörling, och den sednare med Herr Directeuren Wall, hvilka Herrar förmodades kunna vara i tillfälle, at Sällskapet med upkandlingen af det förut begärda quantum bistå.

§ 8.

Uti Inventarium öfver Sällskapets tillhörigheter upläses nu den Protocoll, som Inventerings männerne den 31 sistl. October förrunder-tecknat; i anledning hvaraf Herr Kammar Rådet Winter ~~nu~~ ytterligare förnyade sitt löfte at skaffa reda på den Bullhark, som saknas, och hvilken för längre tid sedan utlånt, annu icke blifvit til Sällskapet återställd. januari

§ 9.

Nu föredrogs ett Memorial af gårdagen, hvarigenom Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Baron Carl Ephr. Cargelius har Sällskapet anhållit, ehuru intrckning i ogra verad fastighet vunda ett penningelån af 10,000 Riksd. Rikgälds mynt nu genast eller efter hand, men emedan Sällskapets Capital icke ägde så mycken förmögenhet, och de penningar som för Hafrauppå Egendom innan kont förmodas inflyta, ~~icke kunde~~ ~~måste användas~~ til utbetalning af de Legater framledne Herr Assessoren Ahlman gjort i sit Testamente, så

* icke ens förslå

kunde Sällskapet Herr Baron, Öfverste Lieutenantens och Riddarens begäran icke efterkomma, hvarvid på begäran, Sällskapets närvarande Ledamot, Herr Byråkoherden Arenander löfvade Herr Baron, Öfverste Lieutenanten och Riddaren underrätta. 1 Dec.

§ 10.

Jämte det Kommungens Befallningshafvande i Uleåborg ibi Memorial af den 14 Sistl. Nov. til Sällskapet insändt trne Befallningsmännen öfverlemnade förteckning och specification öfver utdelningen af de 3 Tunnor Potäter, hvilka på Sällskapets kostnad förledne vår blifvit Pahlamo Lochem til utsäde utdelade, hade samma Kommungens Befallningshafvande äfven, i anledning af Sällskapets ~~anmodan~~ begäran, den skrifvelse under den 15 Aug. detta år om 100 Tunnor Potäters upkandling til lika behof i andre Socknar af Landet, med delat önskelige underrättelser, öfver hvilka alla förenämnde utskottet anmodades at sig yttra. * och förslag

§ 11.

Studeranderne Herr Berthold Laurell och Herr Carl Johan Hjerpe hade låtit inlemna sine skriftelige Berättelser om framgången af de resor ~~Landet~~, hvilka de til följe af Sällskapets beslut under den 15 sistl. October. här i Landet förrättat, jämte Räkningar på Skjuts och Dagtractamente samt Extra utgifter, äfvensom Herr Candidaten C. R. Sahlberg, hvilken redan den 16 November. inkommit med sin Berättelse i samma ämne, nu jämväl lätit ingifva en dylik Räkning; och öfverlemnades nu til ~~Granskning~~ Oeconomie-Utskottet at jämföra Räkningar öfver och granska, men Herr Berättelserne förvistes til Beredningens utskottets utlåtande.

§ 13.

Probsten och Kyrkoherden i Tavastehus Herr Mag. Zach. Cygnæus hade jämte Utdrag ur Fullspecialerne för Tavastehus Stad under Aug. Sept. och Octobr. månader, insänd et Memorial af den 2 Novemb. om Årsmedlen där i orten, att arbetshus inrättning en i Staden, om nödvändigheten af en fast Translators antagande för öfversättningen af de Skriften Hälsofrågor utgifver m. m. Och blefvo dessa Handlingar nu öfverlemnade til Berednings Utskottet att sig derom vederlåta, hvarefter, i fall så nödigt pröfvades, de borde hemma under Oeconomie Utskottets ytterligare granskning.

§ 14.

Vidare blefvo til Berednings Utskottets handläggning förvisade

1:o Herr Handelsmannen Hartwalls Memorial af detta dato, hvaruti föreslås, att Hälsobrunnet uti Tavastehus Stad måtte jämte öfrige hithörande inrättningar förses med lämplig byggnad hemmig och väl öfvad person, för att därmed bibrada den som i denna ort vilja upföra sådana byggnader;

2:o Herr Vice Pastoren Grahns Memorial af den 24 sistl. Novembr. med åtföljande Syne-Instrument och Sockne-Stämmo Protocoll om den af Skattebonden Adam Erfson Heiskala i Hauho Socken förrättade Tehus byggnad af gråsten; och

3:o Herr Vice Pastoren Grahns Correspondent berättelse från Hauho för 3dje Quartalet af innevarande år; samt

4:o att det nyligen uthomma första Häftet af Hushållsunderrättelserne för Menige Man til nödigt antal Exemplar på hvarje af de Finska Länsen fördela.

§ 15. (Tillfälle belöning)

Enligt Skrifvelse af den 14 sistl. November, hade Herr Kyrkoherden Lagus i Mouhijärvi den 8 i samme månad, uti öffentelig Sockne-Stämma tillfällt Academie borgaren Henric Soro från Lavia den silfverskedd om 6 lods vigt, hvarmed Hälsokapet honoren den 1 Maji innevarande år för uppfyllning af dess belönat: Och skulle härom i Åbo Tidning kungöras.

§ 16. (Tabeller af folkm)

Tabellerne öfver folkmängden i Hauho Socken med des Capeller för åren 1749 och 1800, insände af Herr Theologiæ Doctoren och Probsten Vonsdorff uti Skrifvelse af den 23 sistl. Nov. skulle til framdeles bruk förvaras jämte Hälsokapets öfriga samlingar i detta ämne.

§ 17. (Uplåsn. af Utskottets Protokoller)

Af Berednings Utskottets Protocoller upläste uti dess första gången: Protocollet för den 29 April §§ 1. 4. 5. 6. 20 Maji § 3. 26 Junii §§ 4 och 5, 7 Julii §§ 4, 4 och 5, 27 Augusti §§ 2 och 3, den 5 Sept. §§ 4 och 5, den 24 Sept. § 1 den 19 Oct. §§ 2, 4, 4 och 5, den 28 Octobr. §§ 4 och 7, den 31 Octobr. §§ 1, 2, 3 och 4, och den 6 Novembr. §§ 1, 2, 3, 4, 5 och 6; och 27 Novembr. samt af Oeconomie Utskottets Protocoll för den 18 Octobr. §§ 4, 4 och 5, hvilka alla kommo at ligga på bordet den i Stadgarne utsatte tid.

§ 18. (Ledamöter)

Til Ledamöter blefvo kallade: Magister Docenten vid härvarande Kongl. Academie Herr Nils Magnus Tolpo, Kyrkoherden i Lappo Herr Wallenström, Amiralitets Capitainen Herr Johan Ludvig Escholin, och Handels-

mannen i Åbo Herr Gabriel Festrin.

§ 19.

(föreslagne Ledamöter)

Til Ledamöter af innan vanlig tid kom-
ma under ovanöfning föreslogos: Handels-
männerne i Åbo Herr Johan Hjelmens och
Herr Carl Mennander, den förre af Herr Esqua-
dons Predikanten Bäck och den sednare af
Herr Professoren Pipping; Apothekaren i
Savastehus Herr Lorentz Johan Nyberg; af
Herr Vice Pastoren Grahn genom Sällskapets
Secreterare; Hans Excellence, Ambassadeuren,
General Löutenanten, Riddaren och Commen-
deuren af Kongl. Maj:ts Orden m. m. Herr
Baron Ludvig Vogislaus Curt von Stedingk,
Herr Professoren och Riddaren af Kongl.
Wasa Orden, Doctor David von Schultzen-
heim, och Herr Commerce Rådet Fahr
Brändström, af Herr Lagmannen och
Riddaren Hiärtström, samt Herr Löutenan-
ten och Compagniets Capitainen Simon
Granberg, af Herr Professoren Doctor
Hellenius.

Så och dag som ofvan

J. H. Hellenius.

År 1801 den 15 December samman-
trädde Kongl. Finska Hushållnings
Sällskapets Ordförande och
Ledamöter.

§ 1.

Protocollet för den 1 i denne månad upläs-
tes och justerades.

§ 2.

(Sahlbergs, Laurells och Hjerpes Resor)

Oeconomie Ombudet Jrne den 5 innevа-
rande December. (Prot. § 1) förehaft och gran-
skat de af Herr Candidaten Sahlberg samt Her-
rar Studiosi Laurell och Hjerpe ingifne Rähn-
gar öfver Resan och dag Tractamente samt
Extra utgifter under deras på Sällska-
pets hostnad anställde resor i Länet, hade där-
vid funnit, at Herr Candidaten Sahlberg borde
af sit undfångne förskott til Sällskapet
återbära 10 Rdr. 15 Skill. samt at Herrar Laurell
och Hjerpe ännu ägde at fordra, den förre 3
Rdr. 10 Sk. 6 Rst. och den sednare 7 Rdr. 46 Skill.;
Och Sällskapet bifall förordenskull at slutligen
och betalning, enligt dessa grunder, gifva dem
häldre fränge göras.

15 Dec.

För öfrigt, och emedan Herr Candidaten
Sahlberg af tidigt fallen snö och ostadigt
vinter väder icke kunnat fullända den honom af Sällskapet före-
skrefne resetour, och af samma orsak icke
heller kunnat i de socknar han kunnit besö-
ka, sträcka all önskan nytta; samt lofvad Sällskapet, at så väl han som Studiosi Laurell
och Hjerpe genom oförtruten flit, synnerlig skicklighet
och omtanka vid det dem anförtrodda värf
gjort sig förtjente til Sällskapets erkänsla och välbehag.
ersättning Sällskapet uppdrog därföre åt under-
sekreterare, at tolyga dem Sällskapets fyn-
nerliga nöje åt deras förrättning, och at jäfvas
et wedermäle både däraf och af Sällskapets
förbindelse, öfversändas til hvardera af dem
et Exemplar af Ahlmanska Jettonen i
Silfver.

(Allmanska Ärender)
(Bevillning)

§3.

Sedan Sällskapet, i anledning af Konungens Befallningshafvandes, i Wasa stad, till närvarande Konungens Befallningshafvande, aflåtne Skrifvelse de af den 6 pass. November. den 1 i denne månad öfverlemnat till Sit Oeconomie-Utskott, att enligt författningarne och öfrige tillgängelige upplysningar uträkna och bestämma värdet af den Egendom framledne Herr Assessoren Ahlman genom testamente bortgifvit, för att läggas till grund vid beräknandet af den bevillnings procent Kronan af samma egendom tillfalla bör, så hade Utskottet, på fått 2 § af der Protocoll för den 5 innevarande utvisade, härvid förfarit, och enligt Sällskapets förut gjorde begifvande, om resultatet deraf, genom sin Ordförande Herr Lagmannen och Riddaren Wibelius, genast underrättat Konungens förstnämnde Befallningshafvande, med hvilken Utskottets anhållt Sällskapet sig nöjdt förklarade.

§4.

(Kongl. Majts N. Remiss) (ang. Klockares Kyrkbygn.)

Nu föredrogos för andra gången de genom Konungens nådige Remiss af den 13 sistl. Aug. til Sällskapets underdåniga erhållande öfversända Handlingar om Klockares förfärdigande af Skaffa sig insigt i Koppymyntning med flere Medicinens delar; och upläste härvid tillika Berednings Utskottets Protocoller för den 14 Febr. § 2, den 11 April § 14 och den 19 October § 1, Sällskapets Protocoll för den 1 Aug. 1800 § 17, Herr Professoren Doctor Pippings Memorial af den 1 sistl. April om Klockares Myndigheter, och Herr Eskadrons Predikantens Backs den 14 Febr. innevarande år til Berednings Utskottet inlemnade Memorial om Klockares förfärdigande med Vapnällen: hvarefter, och sedan Herr Fragan någon stund tillbaka diskourerat, Sällskapet förenade sig om och sådant uttrande, samt Expedition- och Strefboken för denne dag utvisar.

15 Dec.

§5.

(K. Winter inlemnar penningar)

Herr Kammar Rådet Winter, som med Sällskapets den 1 sistl. Aug. (Prot. § 10) gifne bifall åtagit sig att på ett år ansvara för förräntandet af 300 Rd. Riks gälds Sedlar, återlemnade nu, i anseende til Sällskapets förmodliga behof af dessa penningar til nödvändiga utgifter, samma Capital, med 4½ månads ränta à 6 procent; och blefvo dessa medel af Skattmästaren Herr Professoren Doctor Pipping emottagne, hvaremot Herr Kammar Rådet skulle återfå sin utgifne Skuldsedel.

§6.

(Danska Landthush. Sällsk. Skrifter skola köpas)

På derom gjord proposition af undertecknad Secreterare, beslöt Sällskapet att til sit Bibliotheck inköpa Kongl. Danska Landthushållnings Sällskapets Skrifter, hvaraf 4 Band à Sex Riksd. 24 Sk. finnas til salu i Holmbergs Bokhandel härstädes.

§7.

(

Uppå Herr Professoren Doctor Lefrens begäran i Memorial af denne dag, utsåg Sällskapet sin Skattmästare Herr Professoren Doctor Pipping, att i närvaro af Herr Öfverdirecteuren Alfving och Herr Professoren Johan Gadolin, emottaga och quittera Sjuttusende Femhundrade Riksd. Riksgälds Sedlar i afräkning på den Köpeskilling Herr Lars Gustaf Lefrén, enligt der den 8 sistl.

October gjorde anbud, hvarmed för Hattan-
pää Egendom erlägga; men Sällskapet be-
slöt tillika, at hvarken af denna Summa,
eller af de inbetalning, som Fraudeles Ther,
någon ting til ~~Legatarierne~~ Athenaeska
Legatarierne utgifwa, innan Köpe Contractet
blifwit affattadt och underskrifwet.

§ 8.

Uti Skrifwelse af den 10 i denne månad
hade Herr Vice Häradshöfdingen Swinhufwud
insändt Hangasala och Messuby Socknars Hä-
rads Rätts Protocoller och utslag i twisten med
Herr Capitaine Carl Gustaf Spåre angående
förmiste äng, hwilken ine blifwit Hattanpää
Egendom fråndömd: tillkännagifwande Herr
Vice-Häradshöfdingen sig häremot genom
erlaggt wad hafwa förvarat Sällskapets
talan, ehuru af hvad Storsthetshandlingar-
ne inwehålla, icke annat skall kunna fin-
nas, än at nämnde äng verkligen är Herr
Capitainen tillägnade Haikka Rusthåll tillhörigt.
Dessa Handlingar öfwerlemnade Sällskapet til
Herr Hofrätts Rådet Wallerian, som lofwade
til nästa sammankomst meddela sit yttran-
de, huruwida efter Herr Hofrätts Rådets tanka,
vadet med skäl och med hopp om ändrings
winnande, kunde fullföljas eller icke.

§ 9.

På anmälan af Oeconomie Utskottets Ordfö-
rande Herr Lagmannen, Herr Landshöfdingen
och Riddaren Wibelius at Sällskapets Cassor för
närwarande icke hade några medel penningar
at umbära, som Sällskapet sig nu icke vara
i tillfälle at meddela något lån, hwarken åt
Herr Öfwerste Lieutenanten och Riddaren Baron
Stackelberg, som den 1 sistl. November begärt

4000 eller åt Herr Jändriken Henr. Johan von
Delwig, som i Promemoria af den 5 innева-
rande December. begärt 3000 Rdr R. G. Sedlar, 15 Dec
emot ränta och säkerhet: hwarom Sälerdes
vederbörande skulle underrättas.

§ 10.

Uti Herr Assessoren Björkbloms anhål-
lan uti Memorial af detta dato, at åsis hos
Herr Commissions Landtmätaren Becker å-
gande fordran, för hwilken afledne Herr Asses-
sorew Ahlman i lifstiden trädt i pregrie
borgen, utbekomma 2ne år ränta med
240 Riksdaler Banco mynt, anmodades
Oeconomie Utskottet at sig yttra.

§ 11.

Herr Hammar Rådet Winter inlemnade
en Beskrifning af Capellanen i Lidais Herr
Jacob Hällfors, om Bonden Johan Henricsson
Längfors i Sastmola gjorde upodlingar, bestyrkt
med bewis af Kyrkoherden Därsammastädes
Herr Bergelin; hwilka tillkännagafs ändamålet
härmed icke wara, at åt Johan Henricsson ut-
verka någon belöning utan blott at göra hans för-
tjenster kända hos Allmänheten: Och blef Beredning-
Utskottet nu anmodadt at dessa Handlingar
granska, och i händelse saken förtjenar göras be-
kant, föreslå därtil någon tjenlig utwäg.

§ 12.

Lifaleder remitterades til Beredning-Ut-
skottets utlåtande:

1:o Et Syne Instrument och Socknestämmo-
Protocoll öfwer Bonden Petter Ahvenainen i Mendo-
harju Socken upodlingar;

2:o Et Bewis, utgifwet den 7 i innewarande må-
nad af Jonas Benich, Predikant i Hestankjärd, om
Skogwaktaren Johan Johansson ifrån Pörtsnäs, som för
19 års tjenst å Östergårds Rusthåll anmäles til und-
fående af belöning; och

n:o Herr Professoren och Probsten Ström. Memorial af den 7 i denna månad med Quar. tals berättelse om arrvaatew m. m.

§ 13.

Därnäst föredrogos 2ne Skrifvelser: den ena ifrån Rector Magnificus vid Kongl. Academien i Lund Herr Professoren d:r P. Munthe til Sällskapets nyss afgångne Ordförande Herr Professoren och Riddaren Porthan, med tackskrifvelse för det Exemplar af Athenienska Jättonen, Sällskapet til nyssnämnde Academien förmyntsamling lämnat afsenda; och den andra ifrån Herr Kongl. Secreteraren Gummerus til undertecknad Secreterare, dateradt den 1 i löpande månad, och innehållande utom förklarande af Herr Kongl. Secreterarens erhållna emot Sällskapets honom meddelade Exemplar af nyssnämnde Jättonsjön underrättelse därom att hvad Sällskapet i sin skrifvelse af den 2 sistl. November begärt, blifvit Exemplar tillerhållet, samt att af de dåtillika afsände 168 Rr. 24 Sk. som i Sällskapets räkning redan blifvit upptagne, så mycket som til det destinerade behofvet icke åtgår, skall vid slutliquiden återlemnas.

§ 14.

Til Ledamöter blefvo föreslagne: Capellanen i Padasjoki Herr Adolph Arvidsson af underteckned Secreterare; Handelsmannen i London Herr Uhr, af Herr Handelsmannen J. C. Roos; Brukaren Johan Henricsson Längfors i Sastmola af Herr Öfverste Lieutenanten Baron Carnall genom Herr Lagmannen och Riddaren Wibelius; och Herr Vice-Häradshöfdingen Samuel Dahl af Herr Assessoren Pomoell.

Är och dag som ofvan

J. J. Wallenius.

Heller skall blifva

År 1802 den 2 Januarii sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Ordförande och Ledamöter. D. 2 Januarii

§ 1.

Protocollet för den 15 sistl. December uplästes och justerades.

§ 2.

Herr Hofrätts Rådet Wallenius, som vid Sällskapets sednaste sammanträde blifvit anmodad att sig yttra, huruvida i fråga om Termisto äng, Handlingarne gäfve anledning att fullfölja det vid Sällskapets fullmägtige Herr vice Häradshöfdingen Swinhufvud ingångna emot Häradshöfdingen i Kangasala och Messuby Socknar den 27 October sistl. år afsagde utslag, hade uti Memorial af den 16 i förenämnde månad påförde anförde skäl tillstyrkt att samma vård måtte afsägas; och emedan Sällskapet fann detta tillstyrkande grundadt, samt Herr Lars Gustaf Lefrén, som den 2 sistl. October med Sällskapet om Kapellanen Egendoms besittning afhandlat, härvid för sin del icke heller hade något att påminna, så beslöts att Domhafvanden i Lagmans Rätten, Herr Lagmannen Lagerberg, i mindre än Sällskapets vederpart Herr Kapellanen Carl Gustaf Spåre, skulle härom lagligen bref underrättas.

För öfrigt, och emedan å Sällskapets vägnar, vad åtgärd blifvit enligt emot Häradshöfdingen i nämnde Socknar den 4 Julii förledet år afkunnade utslag i frågen emellan Herr Lands Secreteraren Sahlberg och Enke Fru Assessorskan Ahlman om uppbärd af

Ahlmanska Testamentet så vidt det Ene Assessorskan rörde, samt Sällskapet nödigt at samma vad vid stark insallande ragnmans ting bevaka; och skulle förordenskull Secreteraren om fullmagtighet på detta mål anmoda Kongl. Hofrätts extra-Fiscalen Herr A. H. Falck, som i fall han vore i tillfälle at Sällskapet härutinnan biträda, sedermera borde förses med ordentlig fullmagt til målets utförande.

§ 3.

Nu föredrogs et Memorial af detta dato, hvarutinnan Herr Professoren Doctor Pipping, i anledning af de bekanskligheter som vid sednaste sammanträde under afverkläggningen angående Konungens Nådiga Remiss om Klockares förpliktande til inhämtande af några allmänna kunskaper i Medicin, uppkastades emot Herr Professorens Memorial af den 1 April sistl. år, anfört åtskilliga skäl til bestyrkande af sin däruti yttrade tanka; hvarefter det upsatta projectet til expedition och utlåtande öfver Konungens Befallningshafvandes i Skaraborg underdåniga Memorial af den 11 November 1799 för Sällskapet uplästes; och skulle samma projects om hvars riktighet i principen Sällskapet pro & contra pluraliter sig förenade, men sam efter Sällskapets emottagne kälde någon förkortning i detaljerne, ännu hvila til ytterligare justering.

§ 4.

Derefter lät Sällskapet sig föredragas Oeconomie-Utskottets Protocoll af den 14 sistl. Octobri, och det däruti intagne Project til

Köps Contract om Hattamptå Egendom emellan Sällskapet och Herr Lars Gustaf Lefrén, och blef efter några smärre förändringar och förbättringar, hvarom vederbörande sig emellan om öfverenskomne, projectet antagit och dem som Expeditions- och Brefboken för denne dag utvisar. Af detta Contract skulle förordenskull Ene Exemplar utskrifvas, och förses å Sällskapets vägnar med der Förfarandes underskrift och underskrift af Secreterares contrasignation, samt tillika å Herr Lefréns sida med des egenhändiga namn och utbrytsheliga bifall til alla af Sällskapet tehingade villkor.

2 Jan.

Sedan detta Contract hunnit upsättas renskrifvas och expedieras, förklarade Herr Lefrén att han vilja inbetala fulla beloppet af den samma, femton tusende Riksdaler som inom första betalningstermines borde erläggas, hvilka penningar Skattmästaren Herr Professoren Doctor Pipping alltdenföre anmodades at emottaga och quittera; och åtogo sig, på Sällskapets anmodan Herr Öfverdirektören Ahlwing, Herr Professoren Johan Gadolin, Herr Assessoren Björkborn och Herr Landshamereraren Jung at därvid tillstädes vara.

§ 5.

I anledning af Berednings Utskottets til Protocollet sistl. 19 sistl. Octobri (§ 2), beslöt, at Hofstrandsfajaren Fellberg för den mycken möda och arbete han anvandt på sin förut upvista Turkiska Tabell, skulle undfå en gratification af femtio Riksdaler.

3.

Angår Potatoës-plantningen i Uleåborgs Län.

§ 6.

Uti Vetenskaps Utskottet i Protocollen för den 4 December sistl. år (§ 3) tillstyrkt i anledning af Kommungens Befallningshafvandes i Uleåborg den 1 i denna månad föredragne Skrifvelse af den 14 förmt gående November, bifölls til alla delar, och skulle i likhet dermed, expedition med första afgå.

§ 7.

Jämte Skrifvelse af den 16 sistl. December hade Domcapitlet i Borgå ytterligare insändt 1789 och 1800 års Tabeller för Ekenäs, Jamså, Karpilax, Padasjoki, Tuhuniois, Syrmä, Hausala och Kathola, samt sistnämnde års Tabeller för Petajäwesi, Luhanga, Jautza och Pelgjärwi församlingar, som, sedan de sist nämnde församlingar Consistorium förnek, i denna väg äger.

§ 8.

Genom Herr Professoren och Riddaren Porthan inlemnades til Sällskapet en gåfva af Herr Professoren A. Nyerup i Köpenhamn, bestående uti et Exemplar af Kongl. Norska Vetenskaps Sällskapets Herr Hans Jacob Willes Afhandling om den Islandska Mossen (de Islandicus) och dess tillberedning til Menneskefoda. Trondhiem 1801; och blef förstnämnde Herr Professor nu anmodad att emot denna förärings, som i Sällskapets Bokhamling förvaras skulle, betyga Herr Professoren Nyerup Sällskapets erkänsla; hvarunder af de hos oss ännu dels okände, dels oförbättrade methoder att använda Islands mossa til mat, hvilka i afhandlingen finnas beskrefne, allmänheten borde erhålla del, så väl i Dagboken som i Hushålls Underrättelserna för Menige Man.

a. 3 Jan.

§ 9.

(Ledamöter)

Uti Sällskapet öfverenskommit, att den 15 i denna månad inga sammanträden inhållades til Ledamöter: En af Dess Herrar, General Löjtnanten, Amberssidereen, Riddaren och Kommendören af Kongl. Maj:ts Orden, Riddaren af Kejserl. Ryska St. Andrea och Alexander Newsky Orden, samt Riddaren af Kongl. Svenska Ordens-Stora Kors och Franska Orden pour le merite militaire, Herr Baron Ludvig Wogislaw Curt von Stedingk, Herr Capitaineen Augustin Hagelberg, Herr Fältskamerareren Henrik Gronros, Herr Handelsmannen Johan Kjellmerus, och Herr Handelsmannen Carl Meinander.

§ 10.

Ytterst uppdrog Sällskapet åt vicesekreterare, at igenom afgående Skrifvelser underrätta samtelige af framlidne Herr Professoren Ahlman i dess Testamentariska författningar ihågkomne Legatarier därom, att de efter den 15de i denna månad, inom hvilken dag Herr Lars Gustaf Lefrén hemmer att inbetala den första andelen af köpeskillingen för Kattanpää Egendom, kunna utbekomma de Summor, til hvilka hvar och en enligt Testamentet är berättigad.

Å och dag som ofvan.

J. H. Wallenius.

Å 1802 den 11 Januarii hade Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet en Ordinarie Sammankomst, hvarvid ett stort antal Ledamöter på hållelse tillstädes kommit.

Sedan för Sällskapets Ordinarie Ordförande, Herr General Majoren och Kommendören Aminoffs frånvaro på landet, val till Ordförande för dagen blifvit anstäldt, och Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren Wibelius därtill med de fleste rösterne blifvit kallad, tillkännagaf Herr Lagmannen och Riddaren, at Ordförandene i Berednings- och Oeconomie Utskotten, under öfverseende deraf, at Sällskapet, innan det til Ahlmanska Legatarierne utbetalar de Summor den tillkomma, lyntes böra vara för visshet därom, at Jom Assessorskan Ahlman icke ämnar lägga något hinder i wägen för Herr Lars Gustaf Lefrén at vid Midsommar innevarande år tillträda Hattanpää Egendom, så vida i händelse til trädet då icke kunde ske å nästkommande fardag, Sällskapet enligt 10de punkten i Köpe kontraktet, vore förpliktad at betala Herr Lefrén ränta à 5te Procent från betalnings dagen på de den 9de i denna månad erlagde femtiotvå Jende Riksdaler, vid hvilken beskaffenhet det hvarken vore öfverensstämmande med billighet eller Sällskapets fördel, at Legatarierne oförnöjde, så länge Sällskapet graverades med räntas erläggande för det Capital, hvaraf deras lotter skulle utgå, Junnit detta Extra Summanträde nödvändigt, och förordnat skull enligt 23 § i Sällskapets Stadgar, låtit Summankalla dess i staden vistande Ledamöter.

Med tillfrågan Ordförandens yttrade Landshöfdingen förklarade Sällskapet sig enhälligt instämma, och beslöt därföre, at å Sällskapets

Den 11 Jan 1802.

wägnar, någon dertill lämplig Ledamot skulle begifva sig til Jom Assessorskan Ahlman på Hattanpää, för at i dess gode Mans närvaro, inhämta Jom Assessorskans bestämda skriftliga svar och yttrande, huruvida hon vore nöjd at nästkommande fardag från Egendomen afflytta, och utan förbehåll upplåta den samma til den nye ägarens disposition; men på det Jom Assessorskans svar innan nästa Ordinarie Summankomst med den 15de i denna månad, måtte kunna Sällskapet tillhanda borde resan genast i morgon företagas, och så skyndsamt som möjligt fullbordas.

At göra denna resa, och til Sällskapet återkomma tidig kunskap om Jom Assessorskans tänkta och bestämda i detta ämne, åtog sig, på därom gjord proposition, Herr Vice Landt Sekreteraren Johan Gustaf Collan, som, i likhet med hvad för Skattmästaren jemväl, i likhet med hvad för Skattmästaren jemväl, i likhet med hvad för Skattmästaren jemväl

af rösternes pluralité derwid tilfall så wäl Herr Presidenten och Cammenderaren Wallenberg som Herr Hofrätts Rådet och Riddaren Samuel Ehrenmalm, så skulles, enligt Stadgarnes 15 § den emellan genom lottning, den förre eller Herr Hofrätts Rådet Ehrenmalm först dagen bli Förfarande.

§ 2.

Protocollerne af den 2 och 11 i denne månad justerades utan anmärkning.

§ 3.

Undertecknad Secreterare tillkännagaf att Herr Capitainen, Carl Gustaf Spåre genom bref, blifvit derom underrättad, att Sällskapet wid Lagmans Ting i Åbo och Björneborgs Lagsaga wille utsätta wadet i fursten av förmiste ång; Jämwäl och, att Kongl. Hofrätts Extra fiskalen och Vice-Häradshöfdingen Falck, på derom gjord anmärkan åtagit sig, icke allenast att samma wad utsätta, utan och att wid samma Domstol bevaka fursten i lagwadda mål emellan Herr Lands Secreteraren Sahlberg och Herr Assessoren Ahlman, hvarföre för Herr Extra fiskalen, och Vice Häradshöfdingen enligt Protocollet för den 2 i denne månad (§ 2) behörig fullmagt utfärdas skulle.

§ 4.

Anförde tillkännagaf Secreteraren, att han, til följe af Sällskapets den 2 i innewarande månad (§ 10) widtagne beslut underrättat Herr Assessoren Ahlman, Protocollerare Ahlman, Herr Lands Secreteraren Sahlberg, Herr Kapitenen Toll och Herr Vice Häradshöfdingen Maximontan den siistnämnde såsom förmyndare för Mamsell Renata Juliana Cronelius, att de efter

denne dag ägde, at hos Sällskapet lysta de penningar Summor, som enligt Ahlmanska Testamentet tillkommo dem sjelfwa eller deras Fullmäktige 15 Jan.
och Pupiller; afwensom Herr Vice Häradshöfdingen Maximontan och Herr Lieutenanten Ekloff erhölle underrättelse, att det Legat samma Testamente tillägger den siistnämndes Son Fabian Ekloff, jämwäl wid denne tid skulle fördigt till utbetalning, samt att Sällskapet anmodade at sig yttra, huruwida de wid framtedne Herr Assessoren Ahlmans förordnade önskade at få samma Legat under Fabian Ekloffs omyndiga år wärdad och förräntad af bemälde Herr Vice Häradshöfding, hade något at påminna: emedan til Herr Commissions Landtmätaren Becker, som enligt Testamentets 8de punkt, å sin wägnar har at undfå 2000 Riksdaler jade Secreteraren sig icke hafwa anmärkning någon i afseende, emedan han ansett nödigt at förrut afbida Sällskapets utlåtande, så wäl om uppfyllandet af de wilkor nyssnämnde punkt i Testamentet föreskrifwen, som och om sättet at med Herr Commissions Landtmätaren liquidera om den Borgen på 2000 Rikdaler Banco mynt med upplupen ränta, för hwilken Sällskapet, jämlikt Herr Assessoren Ahlmans i lifstiden ingångne förbindelse, nödgats inlåda sig ansvarare. Hemställande Secreteraren äfwen yttermera, huruwida afdrag, enligt författningarne, må böra wid slutliquiden med samtelige Legatarierne, af deras lotter innehållas.

Öfwer alla dessa nu upptagne frågor wille Sällskapet inhämta sitt Oekonomie-

Utskotts yttrande, som borde afgifvas så tidigt
at det vid en ordinarie Sammankomst den
18de i denne månad kunna måtte hinna
Sällskapet til afgörande förekomma.

§ 5.

Herr Vice-Lands Sekreteraren Johan
Gustaf Collan, som den 11te i denne månad
blifvit anmodad, att i det ärende, hvarom
Protokollet förmäler, resa upp til Hattanpää,
anmäldes nu derifrån kåfva återkomst Fru
Assessorskan Ahlmans följande skriftliga
afsägelse:

Ehuru tryggad om den rättvisa som räcker
Kongl. Finska Hushålls Sällskapet, gör det jag
med det fullkomligaste förtroende öfverlem-
nar til Sällskapets godtfinnande, huruvida
det anstår Sällskapet flyttningen för mig ifrån
Hattanpää: och som jag i dag igenom Kongl.
Finska Hushålls Sällskapets Ombud Herr Lands-
Sekreteraren Collan blifvit underrättad, att
mitt afträde från nämnde Egendom rättelig-
gen är inträffadt nästa Martii månad, så för-
klarar jag mig nöjd att bevärde lik til Kongl.
Finska Hushålls Sällskapets disposition afträda
Hattanpää Egendom, med thy åtföljande Inven-
tarier och redskap, som med namns underskrift
lande i vittnens närvaro försäkras. Hattanpää
den 13 Januarii 1802.

Ottiliana Ahlman.
(L. S.)

Tilkallade vittnen
J. G. Grönhjelm
Corpralt vid Kongl.
Åbo Läns Lätta Fn.
Fanteri Bataillon.

Johan Alleen
Postförvaltare.

15 Jan.

Och skulle samma afsägelse skrift, å ena
hvars innehåll Herr Lars Gustaf Lefrén öfver-
borde underrättas, af Skattmästaren förvaras,
och Herr Vice-Lands Sekreteraren Collan, utom
ersättning för skjuts och dagtraktamente, enligt
hvad som vid Sällskapets sednaste sammanträ-
de bestått, til bevismåle af Sällskapets nöje
och erkänsla öfver Herr Vice-Lands Sekreterarens
väl utförda commission, erhålla ett Exemplar
af Föreningens Medaillen i silfver.

§ 6.

Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och
Riddaren Wibelius tillkännagaf sig af Fru
Assessorskan Ahlman vara anmodad
att förklara Sällskapet hennes erkänsla och
tacksamhet för de tio Exemplar af Ahlmanska
Psalmerne som i skrifvelse af den 2 sistl. November
blifvit Fru Assessorskan tillsände.

§ 7.

Då det vid Sällskapets sammanträde den 2
i denne månad upläste projektet til Expedition
i anledning af Konungens Nådiga Skrifvelse på
den befallningshafvandes i Kuopio Läns under-
Lämnade Memorial af den 11 November 1799, nu
skulle å nyo upläsas, inlemnades först af Herr
Öfverste Löjtnanten och Riddaren Baron A.
Fleming ett Memorial, som under åberopande
af Klockaren Strandells i Willnäs eller Äskas
Capell gode insigter i fältskärs konsten och af
den nytta han dermed i församlingen åstadkom-
mer, styrkte til bifall på Herr Professoren Doctor
Pippings Memorial af den 1 April sistledit år
i hela dess vidd, i följe hvaraf alla klockare, efter Herr Baron Flemings tanka,
borde ålägges, att i alla de af Herr Professoren
uprädnade Chirurgiska grundmål skaffa
sig godkänd och tillförlitelig insigt.

Ytterligare inkom åfven under förseglad

omslag til Sällskapets Ordförande ett anonymt förslag til underdånig expedition, i anledning af den til Sällskapet ankomne Kongl. Maj:ts Nåder, som upläster, och hvaruti utgår ifrån en alldeles motsatt princip än den som blifvit följd uti det förruck. upläsa utkastet, i så måtto at uti den anonyma Skriften, utom Koppympning och klåtning, äfven konsten at ställa förbindelser, förordar, skola finska Jäm. och bota ormbitna meningen blifvit ansedd såsom för så nödvändig at den för framdeles borde fordras af alla Klockare, såsom ett villkor för deras befordran, hvarföre dan de icke anmorten da än enkommens skulle kunna antagas och befullmägtigas.

Sedan anmärkte ne:r vid Protokollet för den 4 i denne månad, at det i 3:ne voro oriktigt. Det innehöll: at Sällskapets pluralité förenat sig om den förra expeditionens riktighet i principen, men denna pluralité ansågs icke hafva kunnat bestämmas eller kännas, då ingen ballottering skett, och några yttrade sig för andre emot expeditionen.

Häremot invändes, väl af andre, at Protokollet för den 2dra i denna månad voro utan anmärkning blifvit justeradt; at pluraliteten kunde om en sak ganska lätt kunde utrönas utan ballottering, då de fleste ledamöterne stillatigande bifalla hvad som af de flesta hvilka sig utlåtit blifvit yttradt; at denna casus vid sammanträdet den 2dra innevarande verkligen inträffat; och at då Sällskapet ålaggt Sekreteraren icke at omskrifva utan at förkorta sitt utkast til expedition, deraf ovedersägeligen skulle följa at principen blifvit godt hvarpå han byggt sin deduction

V:r af en del Ledamöter

* at ballottering af sådan grund då icke blifvit af någon yrkad;

vore erkänd och afgjord; i följe hvaraf nu ännu en gång yrkades at den förra expeditionen med sådan förkortning den sedermera undergått måtte å nyo upläsas och anses af Sällskapet bifallen; hvaremot som ätthvilligt ännu vidare det anförde at berisa den vådan af den anstalt at i ouplyste Klockares hand anförtro en medicinsk eller Chirurgisk praxis, ehuruvar inskränkning inom tillbörliga gränsor ingen controlle skulle kunna äga rum, den olägligheten at draga Klockarena ifrån sina i kyrkolagen föreskrefna Embetsskyldigheter, och at taga till större delen snäfst eller aldeles tillfälle lönte tjenste män fordra en sådan, kring och sådana kunskaper, som icke utan tidspillan och betydlig kostnad kunde inhämtas.

15 Jan.

Sedan ömsesides ännu ätthvilligt blifvit yttradt och påstått, uplästes nu för andra gången det förra utkastet til expedition förkortadt; men emedan Sällskapets närvarande ledamöter icke kunde förena sig om principen hvarken i detta eller det sednare och i dag inkomna anonyma projektet, så skred til ballottering, då Herr Ordföranden gjorde följande proposition:

Den som vill at Klockare böra äga insigt i de Chirurgiska kunskaper som anonyma förslaget uppgifver, inlägger i den första eller hvita dosan en hvit kula; den det ej vill inlägger en svart. Vinna de svarta, så förstås Klockarenas förbindelser ej längre än til åderlåtning och koppsympning.

Sedan kulorne af Vaktmästaren blifvit insamlade, befunnos de hvita i den hvita dosan utgöra en pluralité af 29 emot 9 svarta; i följe hvaraf Sällskapet således hos Konungen ville i underdånighet förbehålla, at utom åderlåtning

och Kappsymphning; Klockarena åfven måtte ålägga at förvårdva sig intygen ~~i Hälsa~~ Closters fattande, benbrotts förbindning, första hjelp vid skottskott, förbloedningars stillande och ormbetts botande: Och åtog sig på Sällskapets anmodan Herr Professoren Doctor Tengström, at i samråd med underteknad Sekreterare, til januarii månskorsten den 1 februarii upsätta förslag til expedition, i likhet med de nu antagne grunder.

Et nytt

§8.

Uti Skrifvelse af den 3 i denne månad hade Herr Häradshöfdingen Johan Jacob Nervander betygat Sällskapet sin erkänsla och sakkunnighet för erhållen kallelse at vara Sällskapets Ledamot, och tillika insändt den vanliga afgiften med 5:te Riksdaler, hvilka til Sällskapets Skattmästare Herr Professoren Doctor Nyberg redan aflemnade blifvit, som här anteknades.

§9.

Uti Skrifvelse af den 8 i denne månad hade Herr Häradshöfdingen Johan Jacob Nervander betygat Sällskapet sin erkänsla och sakkunnighet för erhållen kallelse at vara Sällskapets Ledamot, och tillika insändt den vanliga afgiften med 5:te Riksdaler, hvilka til Sällskapets Skattmästare Herr Professoren Doctor Nyberg redan aflemnade blifvit, som här anteknades.

§10.

Nu föredrogs et Memorial af Herr Kyrkoherden Magister G. R. Appelgren i Nykarleby, dateradt den 9 näst tillkommande December, och innehållande i förstnämnde punkter förslag och löfte, at inom 3 år göra Potatoei plantering allmän i Socknen, i fall Sällskapet ville anslå 25 Tunnor af denna rotfrukt, at ibland allmogen utdelas, till de förmögnare och då som ett gång gånger, men tvenne gånger som en gåfva, och det åt den fattigare delen, en tjenning på person, med vilkor at hvarje hösst nedgräfva til utsäde minst En Tunna. Och emedan Sällskapet, i den öfvertygelse at vid gårdarne ingen tillräcklig plantering kan äga rum, med nöje lemnade förslaget sitt bifall, så skulle Herr Kyrkoherden derom med nästa post underrättas, och tillika anmodas at meddela räkning på Sällskapets debet, hvarefter Sällskapet ville af de utaf Konungen Donerade och snart införskaffade medel det samma afbörda.

Af Herr Kyrkoherden i Nykarleby

15 Jan.

Öfver den sednare punkten af Herr Kyrkoherdens Memorial, hvarunder föreslogs at Sällskapet hos Kongl. Maj:t måtte göra underdånig anhållning om tillåtelse för Nykarleby Socknens allmoge, at til upodlingen af sina kärr och mossar nyttja Kemi och Liming af Kongl. Österbottens Regemente biträdde under mönstringarne, anmodades Berednings Utskottet at yttra sig; hvarefter förslaget hos Sällskapet til närmare öfverläggning skulle förekomma.

§11.

Herr Öfver Direktören Alfving anmälte, at Herr Direktören Hall i Kuopio, uti Skrifvelse af den 23 December sistl. år ~~lätt~~ sig yttrat, det han

näppeligen trodde sig kunna erhålla så mycket Potäter, som Sällskapet för Kuopio Län bestämt, nemligen sexhio tunnor; at i fall hela quantum så deperisen blir betydlig, så vida allmänna tanken vore at begära 12 Skill. för kappan, och at Herr Direktören väl ville göra hvad han kan, men ej kunde determinera något visst så länge han ej har penningar til upphandlingen, eller och til hvilka Socknar, och huru mycket til hvarje han bör afsemna utsädes Potäter, hvarom han för densamma begärt at blifva underrättad, samt ock försedd med någon tillräcklig Summa Contant.

Under öfverläggning häröfver, och så vida Sällskapet kände, at Herr Direktören Gjörling och Herr Magazins förvaltaren Masalin blefvit af Herr Lagmannen, Vice-Lands-höfdingen och Riddaren Wibelius anmodade at i Kuopio Stad och kringliggande Socknar efterhöra tillgången och priset på Potäter, begärde Sällskapet sig ännu kunna inhämta sin uppfattning i denna åtgärd i detta ämne til dess närmare underrättelse inkom; dock under Directionens Utskottets, i fall ännu Sällskapets sammanträde den 1 Februari skar ifrån någondera af förenämnde Herrar anländer, i saken afgifva sitt tillkännande.

§ 12.

Herr Lagmannen, Policie Borgenären och Riddaren Sjöneberg uppvisade för Sällskapet tvenne par gamska vackra Gäss-stakar af hvit smetall, som Hofsvärdsfajaren Tillberg förfärdigat af hvit smetall, och nu

åt Sällskapet til köps utbudit för åtta Rdr. parat, hvilket pris dessa vore vida mycket dyrare än dylika stakar i Stockholm kosta; och blef Ekonomi Utskottet nu anmodadt at öfver den föreslagna handeln afgifva sitt utlåtande. — 15 Jan.

§ 13.

Til Ledamöter af Sällskapet blefvo kallade: Apotekaren i Savolaxen, Herr Lorentz Johan Björgg, Professoren och Riddaren af Kongl. Wasa Orden Herr Doktor David Schultz von Schultzenheim, Herr Kommerse Rådet Pehr Brandström, samt Herr Löjtnanten och Kopparde Kapitenen Simon Grankberg.

§ 14.

Til Ledamot af inom den i Stadgarne föreskrefne tid kommna under omröstning föreslog Herr Assessoren Björkheim Herr Löjtnanten Gustaf Reinhold Finckenberg.

Är och dag som ofvan

Wibelius.

År 1802 den 18 Januarii
sammanträdde Kongl. Finska
Hushållnings-Sällskapets
Directorande och Ledamöter.

§ 1.

Efter det ärende, til hvars pröfning Sällskapet den 15 i denne månad utsatt denna ärenda sammankomst, förekom nu Ekonomie Utskottets Protokoll af den 16 dennes § 1, angående de afgång som ifrån Athanasiska Legatarierne i Testamentet stipulerade Lotter borde afgå, och Kongl. Majt och Kronan til förmån innehållas; hvarefter Sällskapet [illegible] följer:

1:o at hvad angick Beviljningen, borde enligt gjord anmärkning i 2dra Artikeln 10:de af 1789 års Beviljnings förordning en procent innehållas vid utbetalningen af Fru Kapitenskan Margareta Falk, Bokhållaren Jonas Ahlmans, Fru Landt Sekreterskan Sara Juliana Sahlberg, Fabian Ehlofs, Fru Ingeniörskan Sara Juliana Becker och Mamsell Renata Juliana Fronelii lotter, emedan Fru Assessorskan Ahlman deremot för sin lott vara ifrån en sådan afkortning fri.

2:o at i anledning af Bevillningens och Kungörelsen om förmögenhets afgiftens beräknande af den 15 Junii 1800 och de 19 §:r 1 och 2 momenter alle de som upräknade Legatarier, borde til sådant del som deras erhållne lotter utgöra, deltaga i samma afgifts erläggande med två och en half procent, dock de icke finna visa, at de vid uppskattningen ibland sin öfriga förmögenhet äfven upgifvit de summor som dem i Testamentet tillagde blifvit.

Ifrån utgörande af denna förmögenhets afgift borde Fru Assessorskan Ahlman icke hellre förskonas af de 8333 1/3 Rd:r Hemmans i kraft af Testamentets 3dje punkt tillkommande, hvilken förmögenhets afgift, uträknad efter 2 1/2 procent, jämväl äfven borde från hennes andel afdragas, ej endast att de två fjerdedelar af uppskattnings procenten å fasta Egendomen, den Sällskapet genom skiftet af den 15 Junii sistl. år anfört hemman för den tid, under hvilken hon samma fasta Egendom innehaft och disponerat vara exklusive gälde; men ehuruväl Sällskapet af författningen synes skulle kasta hela

18 Jan.

anledning att beräkna denna sednare del af förmögenhets afgiften i Bankonotyn; ville dock Sällskapet til undvikande af dispyter och olägenheter att förnya en förut vidtagen fråga om Legaternes utbetalning til förrd eller mindre del i Bankho Species, tillåta, at hela förmögenhets afgiften finge beräknas efter Riksgälds sedlar, hällt åttahundradelen genom agio på de 2/20 i bleffne förrd än vid pass 4 4/5 Rd:r 16 Skill.

2:o at utbetalningarne ske endast i Riksgäldssedlar; at Skattmästaren upräknar liquid och uträkning hvad hvar och en af Legatarierne kan tillkomma sedan alla afdrag afgått, och at Legatarierne bör ställa sina quittenser på dem summor Testamentet dem tillägger, men ened frihet att ännu åska de afkortningar, som enligt ofvan stadgade grunder blifvit innehållne.

4:o at Herr Vice Häradshöfdingen Maximoritan, i fall han åtager sig förvaltningen af de tiltusende Riksdaler Fabian Ehlofs på sin lott erhållit, förmår bör uppvisa förordnande af vederbörlig Domstol att vara nämnde unge Legataries förmyndare.

5:o at ingen borgen icke behöfver ställas af Legatarierne för de summor de komma att emottaga, så vida Testamentet, i hvad det Sällskapet rörer, redan vinnit laga kraft.

6:o At om fallet til liquid med Herr Commissions Landtmätaren Becker, på de af Ekonomii Utskottet anförde skäl anstår til vidare öfverläggning, hvarförinnan Utskottet likväl, enligt sitt förbehåll, kommer att sig deröfver närmare uttåta.

§ 2.

På Ekonomi utskottets tillstyrkande i § 2 af Protokollet förd den 16 i denne månad beslöts att 333 Rdr. 16 sk. Banko Species skulle för Sällskapets räkning emot 6 procents ränta upnegoceras, på det förmögenhets afgiften af Hattarpäd Egendoms uptagna värderingssumma, till säkor del för samma afgift nu i år bör erläggas, dermed måtte kunna afbördas: Och åtog sig på den om gjord anmodan flere Sällskapets ledamöter, att för Sällskapets räkning söka upbringa det behöfliga Bankolånet.

§ 3.

Sedan Herr Professorskan Ahlman genom afsägelse skrift af den 13 de i denne månad utgått sig att vid Midsommar i instundande Martii månad afträda Hattarpäd Egendom; så anhöll Herr Kars Gustaf Lefrén, som samma Egendom af Sällskapet sig nyligen tillhandlat, att inne Sällskapets ordförden vistande ledamöter måtte utses och anmodas, att vid af- och tillträdet tillstädes vara; Och emedan Sällskapet häröfver befall lemnade, så skulle Herr Kyrkoherden Lilius i Mersjuby och Herr Apotekaren Langhjelm i Jammerfors genom bref blifva anmodade att samma af- och tillträde bevista.

Å:r och dag som ofvan

Vid Sällskapets.

Å:r 1802 den 1 Februarii samman trädde Kongl. Finska Hushållnings-Sällskapets Styrelse och ledamöter

Protocollerne förd den 15 och 16 i föregående månad upläste och justerades.

Den 1 Februarii 1802

§ 2.

Med sina underdånig vördnad upläste följande Kongl. Maj:ts Nådiga Skrifvelse:

Gustaf Adolph med Guds Nåde, Sveriges, Gothes och Vendes Konung, p. p. p. Arfvinge till Danmark och Norige samt Hertig till Schleswig Holstein p. p.

Vår synnerligen och Nådiga benägenhet med Gud Allsmägtig. Tro Man och Tjenare: Erfaren de, så och Juntelige Ledamöter uti Vårt Finska Hushållnings Sällskap! Sedan Vi genom Nådigt bref af d. 20 sistledne Junii anlagt i Tio års tid Ett Tusende Riksdaler om året till utvidgande af Potatoes planteringen i Finland, och begynnelse af Potatoes planteringen i Finland och belöningar för dem som dervid sig utmärke; så hafven Vi, enligt Vår uti samma bref gifne Nådiga befallning, under den 15 Augusti detta år inkommet med underdånigt uplåtande, huru förenämnde medel så mägt hemta användas, att det därmed åsyftade ändamål jämväl vinnas kan, samt förslag författningar derjemte mäge dertill blifva de mest verksamme och lämpelige. Uti detta Eder underlåtiga Betänkande igenkänne Vi Eder vanliga upplysta nit, förvärfvade erfarenhet och grundeliga kännedom i allmänna hushållsärenden. Vi hafve och derföre till alla delar samma Eder Betänkande i Nåder gillat, och låte således i detta ämne utgå allmän Nådig Kungörelse till Våre kära Undersåtare i Finland, samt Circulaire Bref till Våre befallningshafvande derstädes med förklarande af det Nådiga nöje Oss skier genom de kraftigt, drifthigt och omtänksamt medverkande å deras sida till utförande af de anstalter som af Eder härutinnan vidtagas. Vi anbefalle äfven Vårt och Rikets Statskontoir, att till Eder disposition årligen anvisa de anslagne medel 1 Tusende

Riksdaler om året i Tio års tid, och Vi befalle Eder underdåniga begäran, att vid hvarje års slut få inför Oss aflägga behörig redo för de förvaltade medlen, användande och hvad derigenom kunnat uträttas. Vi befalle Eder Gud Allsmägtig Vårdelagen. Stockholms Slott den 29 December 1801.

Gustaf Adolph.

M. Rosenblad.

Och skulle detta Konungens Nådiga bref genom Eder Tidning kunnas til Allmänhetens kunskap

§ 3.

Uti Skrifvelse af den 29 sistl. December hade Herr Statssekreteraren och Kommendören M. Rosenblad, jemte förmälande deraf, att Konungen med särdeles Nådigt välbehag emottagit det exemplar i fullt af Ahlmanska Tryckeriet, hvarmed Herr Statssekreteraren och Kommendören Sällskapets vägnar Hans Kongl. Maj:t i underdånighet uppvaktat, jämväl Kungjort, att Sällskapets Underdåniga betänkande om bästa sättet til Potatoesplanteringens utbredande i Finland blifvit i alla delar Nådigst bifallet, samt att Statssekreteraren och Kommendören nu voro försedde med den härom utgående Nådiga Kungörelsen, utfärdande. Och som angeläget vore, att den äfven trycktes på Finska språket, och Herr Statssekreteraren gerna ville hafva den så fullkomlig som möjligt blifva kan, så hade Herr Statssekreteraren begärt att få öfversända samma Kungörelse till Sällskapet för att under dess tillsyn, af någon i Finska språket väl kunnig Man öfversättas. Undertecknad Sekreterare blef fördenskull anmodad att så fort Kungörelsen på Svenska hit ankommer, lemna den till Herr Choradel Ranchen att öfversättas; hvarefter Herr Professoren och Riddaren Porthan lofvade att gemensamt med några Sällskapets ledamöter ytterligare öfverse, jämka och fullkomna öfversättningen.

§ 4.

Dernäst föredrogs ett Memorial af den 23 sistl. December, hvarigenom Capellanen och Kyrkoherden i Kemiö Socken i Kemiöle Capell, Herr Johan Wichman tillkännagifvit sig vara författare til besvarad tävlan om bästa Lärobok för finska Allmogen N:o 2 med valspråk: Yrittängyllä ei laiketa, hvilket försök Sällskapet under den 2 Novemb. sistl. år tilerkändt med ett Exemplar af Belönings-Medaljen i Silfver, om det til Sällskapets fria Disposition rätt öfverlemnades. Uti detta yttrade Herr Capellanen åfven förklarat sig nöjd att ingå, med förmälan att Herr Capellanen sjelf wille i sin Skrift göra några mindre förbättringar, i händelse Sällskapet samme för godt at på någon tid öfverlemna den i dess händer. Detta allt låg Sällskapet i öfverwägande; och [illegible] Tävlingsskriften ingen [illegible] Tävlingsskriften, [illegible] dock til handlingarne [illegible] fullkomligen lika [illegible] med närvarande Memorial # och då Sällskapet [illegible] Författaren [illegible], så beslöt, att ett exemplar i Silfver af Medaljen skulle Herr Capellanen genom bref tillsändas, äfven som hjelfva i Prisskriften skulle, enligt Författarens förbehåll til ytterligare handläggning på någon hörbare tid til honom öfverlemnas.

Hans öfwer den med samma skrift bifogade namnsedel innehåller Herr Capellanens namn.

§ 5.

Vidare upläste en Sällskapet nyligen tillhanda kommen Skrifvelse af den 19 sistl. December, hvarigenom på Expeditions befallnings wägnar Johan H. Hällebrandt begärde, Sällskapet blifvit behagadt at vid d. 19 instundande Martii infallande Härads Ting med

den till Björneborgs Län höraude del af
Birkala- och Ruovesi Socknar, svara honom
öfver den Lyckligen Afsomnade Cancellie Rådgifvare Herr Hans Samuelsson Tavastehus d. 21 Januarii sista Sällskapet förrättade; och
endan Sällskapet redan den 15 Augusti sist-
förr vore Fullmägtighafvande i denna sak anmodat
Herr Vice Häradshöfdingen Lovisahuse, chanc-
ellet dö den till boställets handläggning
förordnad, för Tingsrätt Domhafvande jäf-
vighet hvarmed ett Enga uppkäft, så fann
Sällskapet sig nu endast behöfva Herr
Vice Häradshöfdingen den segja förmäning
med begära ett Herr Vice Häradshöfdinge
på de skäl som innehållas i Rätt-
lingarne hvilka åtföljde Skiftesfven af-
nästkommande dag måtte bevaka Sällskapets
rätt, och för öfrigt, i den händelse Dem-
lens utslag gynge Sällskapet emot, genom
enläggande svar förbehålla Sällskapet den
emot öppen talan.

§ 6.

Jämte Memorial af den 4 sistl. December
hade Konungens befallningshafvande i
Wasa til Sällskapet expanderat följande En Riksdalers
12 Skill. som tillfört utbetalte hos Herr Kyrko-
herden Ramstadius i Kesura för der skuld til
Ahlmanska Boet härröraude af en ingå-
gen Borgen, så hvilka medels indrifning
Konungens befallningshafvande begärt Säll-
skapets quittence; Men emedan enligt Instruk-
tionen för Ahlmanske Bodelningsmannen, Herr
Auditoren vorsitter, det tillhörde honom af
alla Boets fordringar inom Länet indrifva, quitte-
ra och redovisa, så tillhåfvades undertecknad
Sekreteraren sig hafva öfverlemnat dessa medel,

uti hvilka Tillgångs lagsöknings kostnaden, den
Sällskapet sig afsagt, åfven till en del ingick,
til berörde Herr Auditör och deruppå anam-
nad der quittence: Skolande summa quitten-
ce tillkommandes befallningshafvande med
första afsändas.

/ Febr.

§ 7.

Vid framlöpte Herr Assessoren Ahlmans
sjuke punkten af des Testamente förklarade sig
Herr Vice Häradshöfdingen och Kronofo-
gden, att Herr Vice Häradshöfdingen och Krono-
befallningsmannen Carl Adolph Mannerstam
snälle åtaga sig förvaltningen af de Ahlmanska
Riksdaler, hvilka i summa 7de punkt bifogat
Herr Löjtnanten Ehrlöf anförande som jäm-
likhöl tillagde hade Herr Löjtnanten uti Memo-
rial af den 16 sistl. Januarii anmärkt, att
utom det Herr Vice Häradshöfdingen icke
ännu uttalat sig, huru vida han ville vara
behjälpelig med summa Curatel, Herr Vice
Häradshöfdingen åfven vore Kronans upp-
bördsman, hvarföre Herr Löjtnanten anhållit,
att i fall Herr Vice Häradshöfdingen skulle an-
mäla sig att lyfta sagde 1000 Rdr, honom då
förenligt måtte ålägga, att ställa säkerhet derföre at-
tingen genom Borgen eller Intecknings i någon
gravererad och mot summans belopp svarande
egendom. Men Sällskapet ansåg icke nödigt
att vid utbetalningen af dessa medel förbehål
de någon annan villkor än Protokollet för
den 18 d. förleden månad i 15 4de momentet
innehåller, utan förklarade Herr Vice Hä-
radshöfdingen berättigad att den emottaga
så snart han uppvisat förordnande af veder-
börlig domstol att vara den unge Legata
rien förmyndare.

Tör öfrigt, och emedan til Sällskapets kunskap kommit, att Herr Vice Häradshöfdingen Mannerstam vid sednaste Höste Ting i orten afsagt sig förmyndarskapet öfver aflidna Fru Renata Juliana Tronelius, och att denne Svåger Expeditions Befallningsmannen Johan Wilhelm Hillebrand blifvit dertill i stället utsedd, så beslöt, att det genne tillagde Legat på 1000 Rdr Specie skulle med sådana utverkade Protokollet för den 15de nästkommande Januari föreskrifver, til berörde Herr Expeditions Befallningsman utbetalas, sedan han tillvål förrut upträdt sitt erhållne förvarande att vara sin Svägerskas förmyndare.

§ 8.

Sällskapets sednast valde Inventeringsmän, Herr Öfverdirektören Nordling, Herrar Professorerne Hellenius, Haartman och Pipping, Herr Esquadrons Predikanten och Vice-Notarien Backman samt Herr Magister Docenten Wingé hade under detta åtta inkommit med ett Memorial angående Casse kistan, som enligt Sällskapets beslut af d. 2 November sistl. år, blifvit för den räkning anskaffad, och inrättad på sätt i Memorialet beskrifves, kostade med allt dess tillbehör 63 Rdr 28 Skill. Och emedan Inventeringsmännen tillika hemställt til Sällskapet att förordna så väl om stället hvarest samma kista så kraftig skulle kunna inrymmas, som äfven angående fördelningen och förvaringssättet af de dertill hörande nycklar, så Log Sällskapet begge dessa punkter nu i öfverevägande.

Hvad sålder först anginck förvarings-stället, så beslöts att Casse kistan skulle blifva stående uti Sällskapets Klubb- och Utskotts-rum, dock utan att behöfva i golfvet fastskrufvas, så vida Sällskapet, i anseende till kistans

1 Febr.

betydliga tyngd och öfriga inrättning alltför lätteligen behöfva förara någon förändring af tjufvars försök.

Rörande vidare fördelningen och förvaringen af de fem nycklar som tillhöra kistans 5:ne Cyrkelrör, och som blifvit tjenande in duplo til förekommande af hinder och uppehåll i fall någon af de rätta utaf vådaskulle förkomma, så beslöts att Skattmästaren skulle lägga nycklarne til det mellersta lås-rörs förvaras af Skattmästaren, och de öfrige, 2 och 2 hos hvardera af Directeurs- och Ekonomi-Utskottens Ordförande; men i händelse någondera af desse förstnämnde Sällskapets Embetsmän någon gång skulle draga längre bort, emedan han finge om hander hafvande nycklar til Sällskapets Sekreterare; i likhet med förbud Sällskapet beslut alla fem nycklarne att åfvenledes emellan Skattmästaren och Utskotts Ordförande fördelades.

§ 9.

Enligt af Skattmästaren Herr Professoren Doctor Pipping intemnade förslager för första Quartalet af Sällskapets femte År, hade af Sällskapets enskilda medel, Casse behållningen vid fjerde årets slut utgjort 2624 Rdr. 17 sk. 6 r. Inkomsten under första Quartalet 751 Rdr. 32 sk. 1 r. och Utgiften under samma tid 505 Rdr. 7 sk. 7 rst. så att til nästa Quartal voro behållne 2476 Rdr. 44 sk. hvaraf 215 Rdr. 24 sk. äro anticiperade, 1000 Rdr. emot ränta utlåne, och 261 Rdr. 19 sk. Contant i Casse innestående.

Af Ahlmanska Donations-medlen uti Behållningen den 31 October 1801, 2601 Rdr 44 sk. 7 rst. hvaraf 9 Rdr. 44 sk. i Banko, Inkomsten under första Quartalet 1506 Rdr.

36 Sk. och Utgiften under samma tid 13937 Rd 2 Sk. Så at Behållningen til nästa Quartal blef ~~[illegible]~~ 3675 Rd. 20 Sk. 1 r. hvaraf 9 Rd. 44 Sk. i Banko, varande af denna Behållning ewart ränta utlånt 200 Rd: 8 Rd. 12 Sk.: i Hantar hos Oubudsmannen och 1 Rd. 32 Sk.; i Banko samt 3465 Rd. 24 Sk. 1 r.; i Casan innestående.

Af Palmarkska Donations medlen hade den 16 sistl. November blifvit inlemnade 5008 Rd. 34 Sk. 1 r. hvaraf 70 Rd. 44 Sk. 9 r. i Contant och det öfriga i Reverser, hvarefter ytterligare influtit Interesse medel 68 Rd. så at Behållningen til nästa Quartal utgjorde 5076 Rd. 34 Sk. 1 örtl. hvaraf 98 Rd. 44 Sk. 9 r. Contant i Casan innestå och resten består i 9 St. Skuldsedlar på olika Summor.

§ 10.

Sedan Sällskapet den 2 November sistl. år förklarat sig icke kunna belöna den öfver Frågan om hinder för Finska Landtmannens idoghet under N:o 4 utan valspråk och namnsedel inkomna Täflingsskriften, som funnits wärdt med ewarhörning, så begärde Herr Kammar Rådet Hinten på deraw af Författaren erhållen anmodan, att samma afhandling återså. Och ehuru häremot af yngre Ledamöter invändes, att den skulle kunna anses belönt och i det hela icke förtjent af någon pris, likväl kunde innehålla många egna goda och nyttiga upgifter i detaljerna, hvilka för den upplysning eller gagn de löfvade, icke borde gå för Allmänheten eller åtminstone icke för Sällskapet förloras, och att således äfven de Skrifter som ingen belöning vunnit synes böra af Sällskapet qvarhållas till annat

tjenligt bruk vid förefallande tillfällen; ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ i synnerhet som flere Svenska Vetenskaps-Academien och lärda Societeter skola i denna del förbättra sig på enahanda sätt, så tyckte Ledamöterne Sällskapet pluralitetes, att för närvarande, och innan något förslag om slika Skrifters qvarhållande hos Sällskapet blifvit allenådigen kunngjordt, Sällskapet icke skulle äga rättighet att emot Författarenas vilja betaga dem sin disposition och bruk af sin egendom, under hvilken titel Täflingsskriften ingifne under villkor af belöning, men deraf icke delaktige, äfven med skall skal borde begripas. Sällskapet förklarade derföre, at Herr Kammarrådet Hinten, som den först i fråga satte Skriften N:o 3 inlemnat, äfven borde den samma nu återtaga; men öfverlemnade til Sitt Beredningsutskott, att efter närmare öfverläggning i detta ämne, till Sällskapet inkomma med förslag, om och huru vida med obelönta täflingsskriften framdeles på annat sätt må kunna och böra förhållas. 1 Febr.

§ 11.

Till följe af Sällskapets beslut och anmodan i 2 § af Protokollet för den 18 sistl. Januari hade Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren Wibelius, till afbördande af den förmögenhets afgift som för Hattanryggs Egendom kommer att betalas, för Sällskapets räkning upptagit 400 Riksdaler Bankomynt, och på denna summa tills vidare utgifvit sin Inberims-Revers. Herr Lagmannen och Riddaren, begärde derföre att Sällskapet inlemnade derföre samma Fyrhundrade Rikesdaler, som af Skattmästaren emottogos, och begärde att Sällskapet deremot skulle lemna Herr Lagmannen och Riddaren en Skuldsedel daterad den 22 sistl. Januari, samt

~~Hälf~~ så lika Summa och myndfort, ~~samt~~ med villkor af tre månaders uppsägning innan återbetalning äfters, och rantans erlaggande i Bankotmynt, hvartill Sällskapet bifall lemnade. Och ju vida en del af framledne Herr Professoren Ahlmans fasta Egendomar voro belägna i detta, och en annan del i Tavastehus Län, hvaraf följde att fråga bägge Länen debetsedlar på Sällskapet komma att utfärdas, ju ville Herr Lagmannen och Riddaren för Konungens Befallningshafvande i Tavastehus begära en slik debetsedel för det Län, och för egen del draga försorg derom, att den andra häraf ju för. det kändes matte Sällskapet meddelas.

§ 12.

Sedan Sällskapets antagne Ombudsman Herr Auditoren Vonsdorff genom Konungens Befallningshafvandes i detta Län Utslag af den 24 sistl. Sept. på Herr Auditorens gjorde anhållning om utbekommande af Lemtio Kilder. med upplupen ränta hos Sweden Eric Örlings arfvingar i Sammersors enligt samma Örlings den 12 Martii 1787 till då varande Krono Fogden och Bokhållaren A. H. Skholin utgifne Skuldsedel, för hvars inlösen gården och Plantagen N:r 65 i Sammersors blifvit intecknade, förvisat Herr Auditoren och Sällskapet, att ~~efter den~~ sednare ~~vid någon Domstol varor beedigad, den samma~~ i Örlingska Konkursen bevaka, ~~samt hålla~~ Öfverlemnade Herr Auditoren til Sällskapet alla utfästa någon sådan samma på satt Konkurs stadgan för skrifver inför Domstolen skulle beediga. Och emedan Sällskapet fann en dylik laga åtgärd när den blifver nödig, både nu och framdeles tänpeligast kunna och böra verkställas

af Sällskapets Skattmästare, som med den pen-
ningeaffärer har närmaste och ogenteligt befatt-
ning, ju beslöts att sådant hädanefter alltid 1 Febr.
skulle iakttagas, i följe hvaraf åtgärden
jen med åtföljande Handlingar om bifallet
Herr Professoren Doctor Pipping, som sed-
nera ännu hade Sällskapets öfver edgången, åg de
återlemna dem til Herr Auditoren Vonsdorff

§ 13.

Efter öfvervägande af hvad i 4 § af
Berednings-Utskottets Protokoll för den 29
sistl. Januari förekommer i afseende på
tillgången och priset på Potäter i Kuopio Stad
och kringliggande Landsort, beslöt Sällskapet
att ~~i dem~~ för priset öfverdrifna Hegning
skall, och då ingen möjlighet vore att den-
na vinter och vår kunna erhålla det
quantum som för Kuopio Län destinerad
blifvit, inskränka sin upphandling för denna
gång till de Sjorton Tunnor, som af Herr Direk-
toren Gjösling blifvit dels i Kuopio dels i Joen-
suu betingade, och hvilka Sjorton Tunnor
sedermera borde tillsändas Pielisjärvi Socknemän
til utdelning emellan Medelbyrko Länet och
Kajellerne. Och emedan, enligt Herr Direktorens
uppgift, nämnde Sjorton Tunnor Potäter skaffa-
de à 5 Rr:r Tunnan, 70 Rr:r och Herr Lagmannen,
Brie Landshöfdingen och Riddaren Wibelius, nu
närvarande jemtyckte, at betalningen derför
lände edlägges genom anvisning på den influ-
lande Lagmans kappar, så skulle Herr Direk-
toren Gjösling härom skriftligen underrätta,
och Herr Lagmannen och Riddaren Wibelius af
Sällskapet erhålla 70 Rr:r, så snart de af Ko-
mungen til Potatoes plantseringen donerade 1000
Rr:r hunna inflyta. Äfven skulle bref afgå til
Konungens Befallningshafvande i Kuopio, för-

att under åberopande af Konungens i dess
nåd. 2 § af denne dags Protokoll intagne
skrifvelse förklarade nådiga vilja, tillägna
sig Hans Maj:ts Befallningshafvandes bidrag
till de anstalter, som vid utsädes Potatisernes
transport til Fjelltrakterne, utdelning bland
allmogen och odling befinna nödvändige;
hvarutom Herr Hall-Hemmingsarven Mustelin
ochså synes anmoda att åt alla dessa
anstalter lemna en vidsträckt vård och tillsyn
och planteringens fortgång ännu evarande
år på allt möjligt sätt befrämja.

Hvad dernäst angick Herr Direktoren
Hallenborgs den 19 sistl. Januari (Prot. § 11) förekomne
skrifvelse, så emedan han hvarken tillstår sig
att til mindre pris än 12 Skill. för kappen, el-
ler i tillräcklig mycthenhet anskaffa Sällska-
pet någon ytterligare quantum Potatis, så
ville Sällskapet för denna gång låta med vi-
dare upphåp anstå, under förmodan att
längre fram kunna gifva Kongl. Maj:t land att
rikare och mindre dyrtköpt understöd,
om hvilket Sällskapets beslut Herr Direkto-
ren skulle genom bref underrättas.

§ 14.

Enligt sitt åtagande vid Januarimötet
den 15 i nästledne Januari månad, hade
(Prot. § 7), hade Herr Professoren Doctor Tengström
upprättat ett nytt förslag til expedition i frågan
om Mockarenas förpliktande til Chirurgi-
ska Instrumenters och Färdigheters inhämtan-
de, som upplästes och gillades; hvarefter Herr
Professoren och Riddaren Porthan till ingaf
ett Memorial af detta dato, af innehåll att
den mening Sällskapets pluralité antagit och
yrkat, icke borde hos Konungen anmälas, såsom

1 Febr.

Sällskapets alldeles enhälliga tanka, utan att
de betänkligheter som en stor del af Sällskapets
medlemmar deremot både muntligen och
skriftligen anfört, äfven mätte få komma
til Konungens nådiga kännedom och pröf-
ning, i hvilken afsigt Herr Professoren och
Riddaren anhöll, att dess bifogade särskilda
yttrande måtte få Sällskapets underdåniga
expedition til Kongl. Maj:t åtfölja.

Härefter uppstod vexeltalen, så vida en
del ledamöter ville finna det otjenligt, att i-
genom särskilda votа både sönder sig från
pluraliteten mening, och förlänga expedi-
tionerne; men då häremot yrkades, att en
sak som tarfvar upplysning icke bör ensi-
digt framställas, och att det för ofrigt vore
af vikt och en långvarig praxis vid
domstolar och andra publike verk enligt,
att även minoritetens icke alltid för-
fattliga tanka finge visa sig, så fann Säll-
skapet det icke nödigt betagas vidare af
dess ledamöter att låta sitt särskilda votum den samma åtfölja, hvil-
ket till bestämdt framtida efterlefnad nu
utan vidare anmärkelse antogs. Och fördenskull
följde häraf Sällskapet icke hunde hafva nå-
got att påminna vid Herr Professoren och
Riddaren Porthans ~~förslag~~, anhållan, hvar-
votum, som nu upplästes, ~~förenämnde~~ och hvar-
uti åtskillige Sällskapets ledamöter förklarade
sig instämma, fördenskull borde den åtgående
de underdåniga expeditionen bifogas; ~~utbad~~
sig egnade Herr Professoren, Doctor Pipping, att
äfven desse två Memorialer af den 1 April sistl.
och 2 Januarii innevarande år, måtte likale-
des på till Konungen afgå, hvarvid Sällskapet
på ofvan anförde grunder icke heller fann
nödgadt att erinra: dock borde Herr Professoren

dessförinnan sammanskalka den till ett och gifva dem formen af ett ordentligt notum.

§ 15.

Vidare föredrogs en Skrifvelse ifrån Herr Capitenen Augusti Hagelberg till undertecknad Sällskapets Sekreterare, och daterad den 12 Sistl. Januarii, hvarutinnan Herr Capitenen förklarar sig med erkänsla emot Lagda Sällskapets Kallelse att vara dess Ledamot, samt tillika insänder sin afgift för innevarande år med Rdr 8:-; hvarom till Skattmästaren anmälan blefvit.

§ 16.

Tillades tillkännagifvas, att Herr Sällskamereraren och Regementsskrifvaren H. Grönros, jemte det han ansökt den erhållne Kallelsen att vara Sällskapets Ledamot, till dess basta afbetalning af sin 10 Riksdaler Species gående och husesyndstol för Herr Sällskamereraren framdeles utgående årliga afgift; och skulle Sällskapets erkänsla emot gifvarens patriotiska fiskesligthet honom gjorde afgående bref förklara.

§ 17.

Uti Memorial af den 20 i föregående månad hade Herr Prosten och Kyrkoherden Helsingberg inberåttat att han tjenade Söndagen i Advent eller den 20 Sistledne December, vid offentlig Socknestämma uti Rhodens Moderkyrka, med ett lämpeligt Tal förstått, Skattehemmans åboen Mattsson Mattsson Handla ifrån Kauka by af Pyhämaa Socken den Belönings Medaille i Silfver, som Handla, enligt Sällskapets den 2 November förledet år tagne beslut, hädanefter komma att bära i knapphålet; och skulle härom åtgärd vidtagas.

§ 18.

Åfven upplästes Consistorii Academici i Upsala Skrifvelse af den 14 Sistl. December med Tackbetygelse för det Exemplar af Ahlmanska Jettonen i Silfver, som till Academiens Myntcabinett blifvit afsemnadt. 1 Febr.

§ 19.

Markgångs Taxan uti Skärgårdsförsamlingarne i Uleåborgs Län för år 1861, som af Honungen vederlagsskyldige verkställdes, och Tabellerne för Björneborgs Probstein år 1849 som af Herr Professoren och Probsten Doctor Ahlman blifvit insände, skulle ibland Sällskapets öfriga Handlingar af enahanda beskaffenhet förvaras.

§ 20.

Till Sällskapets Protokoll, och framdeles införande i dess Dagbok, afsemnades Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren Wibelius följande utdrag af ett Bref ifrån Herr Vice Amiralen, Commendören och Riddaren Cronstedt:

"Jag har haft åran skicka Fil. prof på bröd af blandadt mjöl och Potäter. Det mjuka är 2 månader gammalt, det hårda äldre. Proportion är ungefär 2/3 Rågmjöl och 1/3 Potäter, och räknas 1/2 Tunna Potäter så go:ra samma nytta som En Tunna Rågmjöl. Här på orten brukas nu mycket denna hus-hållning, något bland Allmogen, men mäst af Handtverkare och Torpare. I de beräkningar som förekommer det mäste på att Potäterne ären-dast mycket fina; annars torkas dem genom att de äro väl kokta. Derefter blandas det Rågmjöl till dem, då de kunnas att fyra och baka, som bör vara mer än till vanlig deg, hvarefter det öfriga mjölet inknådas. Värmen i

egnen så till gräldning som torkning skall vara starkare än till vanligt bröd.“

„Ett nyare försök göres nu för att närmare utröna proportionerna, då det en utförlig beskrifning kan göras öfver hela processen.“

„Tågpriset har fallit här något till 5½ RC. men i Lovisa Gudstorp köpemannen allmogen ej mer än 7 RP. à 7 RC. 16 sk. och tror att de ännu sätta sig den till 6 RC. 42. Försvinnandet af Ryssk mjöl för 10 RC. 24 skeln skall vara orsaken. = =

§ 21.

Igenom Memorial af detta dato hade Herr Professoren Doctor Haartman anhållit emot säga ränta och erbuden säkerhet uti 2:ne penningelån på 5:ne Riksdaler, af den som Herr Tågmannen Linder muntligen anmälte att Herr Capitenen Herrell Jonas Aminoff under sista villkor stundade ett lån af 5:ne Tusende Riksdaler, och Herr Auditoren Bomsdorff, att en årsmånad Possession af Kymmene gårds lån, med inteckning i hela Egendom af 30000 Rdr värde söker få låna 2000 Riksdaler, och anmodades Oeconomi Utskottet att öfver dessa anskaffningar sig med första utlåta.

§ 22.

Byggnadsmästaren Johan Blomströms skriftliga Projekt af den 19 sistl. Januari om elddstäders behöriga uppmurande och elds-vådors förekommande, med beskrifning på åtskillig dertill lämplig redskap af brandstege, brandsåg och förbättrad skorstens-inrättning, åhvilka alle modeller åfven medföljde, öfverlemnades till Berö-nings-Utskottets vidkommande.

1 Febr.

§ 23.

Til Beredningens Utskottets pröfning och yttrande utställdes än vidare

1:o Herr Kyrkoherden Appelgrens Memorial af den 12 sistl. December om Ungarns förbättring genom vattuledningar och dämningar;

2:o Herr Professorens Hällströms utbrädning om storleken af de fel, som vid bruket af Herr Directören Widens afvägnings-hjelp begår;

3:o Byggmästaren Johan Blomströms Memorial af den 22 December om afsändande af konsten att härda jern och stål;

4:o Corresponderande Ledamoten Herr Professoren Doctor Björlings Meteorologiska observationer från Eura åminne år 1801;

5:o Herr Löjtnanten Frid. Lilljeenbergs dito dito från Hvinerjoki för sistlidet år 4de Quartal;

6:o och 7:o af Correspondérande Ledamoten Herr Prosten Castrén inlände: Quartals berättelse från Keuru för sista Quartalet af år 1801; och Kyrkoherden i Sodankylä Herr Wilh. Enckells observationer för samma år;

8:o Socknestämmo Protokoll om Probsten i Idensalmi och Ledamoten af Kongl. Nordstjerne-Orden Herr Doctor Lagi Krans Kenrik Quoftabains 26 åriga trogna tjenst, för hvilken hans hvarbonde vill bestå honom någon belöning, och

9:o Correspondérande Ledamoten Herr Lektoren Borgströms Memorial af den 19 Januari om årsväxt m. m. i Borgå Traktet, och dervid följande vädeleks observationer.

§ 24.

Sedan Sällskapet öfverenskommit att den 15 i denna månad å nyo sammanträda, förslogs till Ledamot af Herr Kongl. Hofrätts Notarien Gummer, Herr Andrikew Johan Oliveerentz.

Å ort och dag som ofvan

J. J. Wallenius.

Den 15 Februari 1802 sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet.

§ 1.

På anmälande till Herr General Majoren och Kommendören Armfelts frånvaro på sina Embets resa, anställdes till en början val till Ordförande för dagen, dervid föllo rösterne tillfälle Herr Professoren Doktor Tengström.

§ 2.

Protokollet för den 1 i denne månad upplästes och justerades.

§ 3.

Hernäst föredrogs Herr Hats Sekreterarens och Kommendörens m. m. Rosenblads Memorial af den 2 innevarande Februari, hvarmed följde Exemplar af Konungens Nådiga Kungörelse om Potatois plantelingens uppmuntran och användande: gifvand af den 22 December sistlidet år, hvilket undertecknad Sekreterare förmälte sig hafva, till följe af Sällskapets vid sednaste sammanträde vidtagne beslut (§ 3), öfversändt till Herr Choralis Rantken, som nu vore sysselsatt med dess öfversättning på finska, hvilken öfversättning tydeligen af Herrar Professorerne Riddaren Porthan och Doktor Tengström ytterligare skulle öfverses och granskas, ~~Men emedan Herr~~ och tillgrannes derefter till Herr Hats Sekreterarens och Kommendören Rosenblad afsändas. Men emedan Herr Hats Sekreterarens jemväl begärt att få inhämta Sällskapets tankar, om icke någon större upplaga af denna Kungörelse än den vanliga må vara nödig, och i sådant fall en uppgift af Exemplarens antal för hvarje län; så tog Sällskapet denna omständighet nu under öfverläggning, och förnam sig derom i

15 Febr.

att sådant tillstånd, som Expeditions- och Brefboken för denna dag utvisar.

Äfven hade Herr Hatssekreterarens jemte sitt Memorial insändt jemte Årets afgifter med Tre Riksdaler, hvilka af Skattmästaren emottogos tillsvidare.

§ 4.

Sedan Sällskapet uti sin senaste Skrifvelse till Kongl. Maj:t af den 15 Aug. sistlidet år tillräckligt kungjort, att det efter föregången pröfning och genomförelse af ortens och öfriga omständigheters olika förhållande, ämnar tilldela sina belöningar företrädesvis åt dem af allmogen som bevisligen planterat och sköta det största quantum Potäter, utan och åt dem som till nästkommande tider det påföljande året förvarat den största mängden deraf, så hade väl uti det förlidet år utkomna första Häftet af Hushålls underrättelserne för menige Man en kort kungörelse i detta ämne influtit; men det ansågs tillräckligt för sina öfverläggningar, om icke kunskapen om dessa belöningar och grunderne för deras utdelning kunde befästa både allmänare utspridas och närmare bestämmas; hvarföre Sällskapet äfven, på deraom af Ordföranden gjord proposition, öfverlemnade till Beredningens utskottet att i denna del med sitt förslag inkomma.

§ 5.

Ehuru väl Skalis Socken, med en och annan trakt af dess kapeller, redan för detta hos gårdar understöd af Potäter till utsäde hade Sällskapet likväl funnit nödigt att ~~för~~ denna öfver förse dessa vidsträckta församlingar med ~~ann~~ än ytterligare utväg och hjelp till nämnde nyttiga rotfruktens odling. I följe af Herr Byttmästaren Hisinger, enligt Protokollet för den 15 Maj 1800 till detta behof förärade Rdr Rikdaler

ånow vore disponerade, föreslog Herr Lagmannen, Vice-landshöfdingen och Riddaren Wibelius, att Sällskapet instundande vår wälte ihagkomma dessa trakten med ett nytt förråd af Tolf Tunnor till utplanteringar, hvilka Tolf Tunnor sålunda borde fördelas, att Norra Kapell af Lappfjärds Socken finge 2 Tunnor, Karvia Kapell af Thalen, och Kangaspåå dito af jämförande Socknen, såsom det största, Tre Tunnor, och emedan Sällskapet hade tillförsäkt, så väl Herr Apothekaren Laughjelm i Tammerfors, skriftligen anmoda, att nämnde Tolf Tunnor Potäter upphandla, hvarefter, och sedan svar om denna handel inkupit, Herr Kyrkoherden Ehrenroth i Esthlanden, i Lappfjärd och Comminister Rothovius i Thalen, samt Herr Comminister Hemman, i Kangaspåå skulle anlitas om biträde vid utbetalningen och tillsyn öfver arbetet, med anvisning till de 2ne sednare, att så framt någon omständighet fordrade Sällskapets yttrande, Thalia sina bref derom på närvarande Landshöfdingen, till vidnande af en snällare communication dessa afsändarna emellan och Sto stad emellan.

* Herr Comminister vid Thalen Rothovius

§6.

Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren Wibelius inlemnade en i Kongl. Stats Contoret utgifven och på Landt Räntetorget i detta Land ställd anordning af den 22 sistl. Januari på ett års åtnjutande af Kronungen i Åder bevilljade medel till Potatoes plantering utbrydande i Finland, Ethusende Riksdaler; och skulle samma anordning disponeras på Sällskapets Skattmästare Herr Professor Doktor Pipping, som emot Skuldebref redovisning äger att dessa medel lyfta och quittera.

15 Febr.

§7.

Emedan förvaltningen af de till Sällskapet disposition nådigst donerade Potatoes plantering-medel, och fördelningen af det underhafvande, som till plantsoningarne befordran bör ske, samt till plantsoningarne befordran bör skee, särskilde trakter i Finland till goda komma, ej mindre än tillsynen öfver anstaltenes fortgång och bepröfvandet i samma måne rå orterne, anlägga upptaga så mycket af Sällskapets förrum nog kringskurna tid, att dess egna göromål deröfver ej hindrades, att dessa egna göromål deröfver ej hindrades, skulle komma alt i betydlig mån sidligen skulle komma alt i betydlig mån dröjda och efterfattas, så föreslog Herr Professoren och Riddaren Portman, att en särskild Committé eller Utskott måtte tillsättas, med full rättighet att dessa medel efter en viss allmän föreskrift samt egen pröfning och ansvarighet förvalta och använda. Hvarefter öfver wälde Sällskapet sig framdeles utlåta.

§8.

Uthan hvad Sällskapets Ombudsman Herr Auditoren Bonsdorff till Protocollet för den 1 i denne månad (812) muntligen anmält förrådde Sällskapets fordran hos aflidne Smeden Eric Erlings arfvingar i Tammerfors, enligt 2 Revers af den 12 Mars 1787 på 50 Rdr. med förre års upplupen ränta, anbog Herr Vice Häradshöfdingen C. M. Ivendorff genom Memorial af den 8 innevarande, att nämnde arfvingar vid Domstolen i orten begärt att blifva förpliktade förklarade efter Eric Erling, samt att Häradshöfdingen af sådan anledning beslutit inkalla hans närmaste boende witterlige Creditorer till Winter Ting, som börjas den 19 instundande Mars, att öfver uppbörden höras, hvarom Herr Vice Häradshöfdingen, så vida inge andre kredit torer än Sällskapet bestyrkt uppgifne, underrätta

Sällskapet underrätta. — Om alla detta beford-
dens skull Sällskapet, att skriftelige Com-
sin i orten vistande fullmägtig, Herr Vice
Häradshöfdingen Swinhufvud Sällskap, med
tillkännagifvande, att enligt å Reversen be-
finteligt anteckning, Gäldenärens gård och
* N:o 65 i Jammerfors Kantagemark, blifvit den 12 Mars 1787, från
gifvaren då varande Kronofogden i
Protokollaren v. H. Ehrlow, till säkerhet,
vid Laga winter ting i orten intechnade
att denna anteckning ej icke federmera
blifvit inom 10 år förnyad, men att går-
den och Kantagen likväl blifvit försål-
dan i afseende Herr Assessoren Ahlmans lid
~~lemnar sådan förmyndare~~ för hans räkning
sådan förmyndare i Ekholmska Skuldsatsen
till försäljning uppbudne, och att anstalt
skall till utmätning, ehuru den genom
Herr Assessorens federmera hinade död icke
kommit till verkställighet; i anledning
hvaraf becallte Sällskapets fullmägtig,
Herr Vice Häradshöfdingen Swinhufvud
att alla dessa omständigheter af saken för-
hållande vid Domstolen anmäla, och till
följe deraf förbehålla Sällskapet den rätt
och talan som af dess undfångne säkerhet
borde vänta, så att gården och marken, i
händelse de åtnen emot förmodan skulle
kommit i annan mans hand, måtte sedan
Sällskapet med rätta frångångne, i hvilket
i det fall de vore så lagsökningsfrågan
väckte.

§ 9.

Emedan enligt den 15 Juni 1791 till Enke-
fru Ekholm utgifven Skuldsedel Herr Ass-
soren Ahlman blifvit henne skyldig förkun
drade femtio Riksdaler Specie i kärdt mynt
eller hela Riksdalers Stycken, och hennes Väg
Herr Commissionären Aff i Menzelä icke

velat frånga sin rättighet att i lika mynt
fort så som återbetalta, så uppdrogs åt
några Sällskapets Ledamöter att uppmana hera 15 Febr.
att penningar sås på lika sinnena i Banko
mynt, då Herr Lagmannen, Vice Landshöfdin
gen och Riddaren Wibelius äfvig sig att dero
mot emottaga lika många hårda Riksdalers
Stycken, som Sällskapet framdeles skulle få
betala i Banko sedlar.

§ 10.

En till Sällskapet inlemnad Debetsedel af
Herr Kassören Westdahl på femtio Riksdaler
Kassörens afgift af Sällskapet, enskildta
förmögenhets och redbarheten uppvisstes af Säll-
skapets skattmästare, med hemställan som vore vida
Sällskapet skulle vilja betala den samma nu
genast till fullo, eller blott till hälften, i
förhåll förnare fall det öfriga ~~skulle~~ komma att
till andra årets uppbörd; och sedan Sällska-
pet ~~till undvikande af mera förlust å någon~~
~~del af sitt kapital, emtagit~~ det förra alter-
nativet, så öfverlemnades Debetsedeln åter
till Skattmästaren, som egde att af Säll-
skapets enskildta medel afbörda hälften
heraf med sextio Riksdaler, hvar
efter den samma genast skulle bilaggas
Räkenskaperne såsom verifikation öfver
utbetalningen.

§ 11.

Sedan Sällskapet, till följe af sitt den
1 förste September (Prot. 39) lagne beslut, genom
Skrifvelser af den 2 Januari innevarande år
meddelat samtelige Konungens Befallningshaf-
vande i Finland underrättelse om sine under lop-
net af förre året utbetalade belöningar till All-
mogen, så hade Landshöfdingen i Tavastehus och
Kommendören af Kongl. Svärds Orden Herr Baron
G. A. Munck uti Memorial af den 25 i förregående
de månad anmält, huru som i anseende till brist

† med begäran att de
ville låta den i länet
allmänneligen kun-
göra

på tryckeri och bokbinderiske arbetare, Lands-Kansliet icke med tillbörlig skyndsamhet kunde fullgöra Sällskapets ändamål, hvarföre Herr Landshöfdingen begärt att en kungörelse derom måtte särskildt tryckas, och 100 Exemplar deraf Lands-Kansliet tillsändas. Härföfver anmodades Ekonomi-Afdelningen att med utlåtande inkomma.

§ 12.

Derefter föredrogs ett Memorial af detta dato, hvarigenom Herr Kommissions Landtmätaren A. W. Beckker, jemte förklarande af sin afsigt att nu träda i liquid med Herr Assessoren Björkbom om det penninglån af 2000 Rdr, hvarföre Herr Assessoren Ahlman i lösstiden trädt uti proprie borgen, ytterligare äfven vara sinnad att lemna Herr Assessoren Björkbom sin anvisning på det legat Herr Kommissions Landtmätarens Son uti Ahlmanska Testamentets författningen erhållit, som på de Terhö En Rdr 4 skill. 7 rst. Herr Kommissions Landtmätaren, enligt ~~Ekonomi-Afdelningens hos~~ Sällskapet ~~den 15 April 1801 upplåste och den~~ fattat i dess ~~afgående~~ Protokoll ~~§ 17~~ den **15 Januari** 1801 § 12, jämförd med Nytorpsby förs dess afledna Son Swårmoders nytande tillkommo. — Sådana hade Herr Kommissions-Landtmätaren äfven gjort påstående om rätta å dessa fordringar, å Legatet ifrån den 5 Oktober förlidet år, och å Sytnings medlen ifrån den 16 Mars 1798, med mera som Memorialet vidlöftigare innehöll, och deribland i synnerhet ett yttrande af Herr Kommissions Landtmätarens förmyndare rätt att utfå hälften af Sin Sons legat i Banko mynt.

Detta allt tog Sällskapet i öfvervägande, och emedan Sällskapet den 2 förlidne November (Prot. § 5) funnit att Ahlmanska Testamentet

15 Febr.

icke föreskref någon af Legatarierne om, eller verkställigade den till Bankomynts erhållande, hvarföre Sällskapet äfven en sådan af Herr Lands Secreteraren Dahlberg och Bokhållaren Ahlman gjord rättighet hos Konungen befallningshafvande i Länet bestridt, så hade icke heller det Legat Herr Kommissions Landtmätarens Son erhållit, anmodande om Riksgälds mynt erhålla. Emedlertid Sällskapet, enligt sin den 2 Mars förledit år med Herr Assessoren Björkbom träffade, och af Kongl. Åbo Hofrätt genom Utslag af d. 14 April samma år tillade öfverenskommelse, är skyldigt att af Herr Assessoren inför Herr Kommissions Landtmätaren Beckkers den 5 November 1790 utgifna och med framl. Herr Assessoren Ahlmans borgen förstärkta Skuldebref på 2000 Rdr kapital uti Bankomynt, hvaremot Herr Kommissions Landtmätarens hos Sällskapet ägande tillgångar icke förrän, såsom Sällskapet ~~är~~ vid liquiden, som i närvaro af Sällskapets Skattmästare och Publikman emellan Herr Assessoren Björkbom och Herr Kommissions Landtmätaren Beckker kommer att förrättas, differencen emellan 2000 Rdr Banko och 2000 Rdr Rikesgälds mynt borde Sällskapet till förmån observeras, hvarvid ett af Edsvurne Wexelmäklaren Adam Waerstorp den 13 i denna månad utgifvit och nu företeedt Bevis, att Wexelcursen den 5 denna vant 78 Skillingar i Rikesgälds Kontors Sedlar och 57 Skillingar 6 rst. i Banko mynt per En Rikes-Hamburger Banko i 32 matto Kor. de tagas till grund, att ~~femtio Procent agio~~ emellan Rikesgälds och Banko mynket beräknades till femtio Procent. Och emedan genom Kongl. Åbo Hofrätts laga kraftvunna utslag af den sistl. Januari, Herr Assessoren Björk-

bour; hvars namn Lagsåkningen gått, ut-
rätt till full betalning af Herr Kom-
missions Landtmätaren Becker, hvars fasta
Egendom Herr Assessoren till säkerhet, blifvit
belagd med Sequestre, så skulle sedan ifrån Rec-
kers skuld afgått 1:r 2000 Rdr, enligt 8:de punk-
ten i Herr Assessoren Alleens Testamentariska
författning af den 2 Juli 1798 och 2:o 61
Rdr 5 fk. 7 rst. Syftningsmedel som Herr Kom-
missions Landtmätaren till förmån åtnjuta
efter afsagde i Testamentet före skrifvit
afdrag af hans bokskulder 13 Rdr. 22 fk.
5 rst.; 3:o Den är obetald ränta och Herr
Kommissions Landtmätarens skuld dermot
blifvit ökad 1:o med Ett Års obetald ränta
Bankoamynt 240 Rdr (se Prot. för den 15 Decem-
ber 1801 § 10, och här nedanföre § 20) med upp-
gå i 50 Procent, 2:o med den Herr Kommis-
sions Landtmätaren tilldömde Rättegångs-
kostnad, och 3:o med afdraget för Uträttnings
och förmögenhets afgiften, enligt Protokollet
för den 18 Januari sistl. § 1, Herr Kommiss-
ions Landtmätaren på det öfriga utgifvna sin
Revers uti den Sällskapet till godo kommande
Summa utgifva sin Revers uti Riksgäldsk-
ontoret att samma vid förskrifven tid
åtkomma, under förbehållen säkerhet:
Beckers fasta Egendom.

För öfrigt fann Sällskapet, på de
grunder som dess Komité emot Herr Lands-
Secreteraren Sahlberg och Herr Bokhållaren
Ahlman afgifne förklaringar innehålla,
att ingen rätta icke ägde rum på det
Legat Herr Kommissions Landtmätarens Jon
genom Ahlmanska Testamentet erhållit,
såsom ock att rätta å de Herr Kommiss-
ions Landtmätaren tillkommande Syftnings-
medlen icke lämpeligen kunde fördras, hvarföre

15 Febr.

så beslöt härom gjorde påståendena icke
kunde hafvas afseende; men det anlägges
nödvändigt att Herr Kommissions Landtmä-
taren, innan liquidation för sig går, bör vara
förseedd med sin fulmagt att uppbära
och quittera det honne tillkommande Legat,
och skulle det summa till sin gälds betalning an-
vända; och skulle Herr Kommissions Landtmä-
taren om allt hvad sålunda blifvit gäldes besty-
rkt, genom underskrifvad skrifvelse under-
rätta.

§ 13.

Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen
och Riddaren Wibelius anmälte, att Författa-
ren till den Lärobok för finska Bonden, som
blifvit under N:o 4 och med valspråk: Naturam opti-
mam secuti, fauguam Deum sequimur, eique
parentes, af Sällskapet blifvit anseedd värdig
det utsatta Pris eller Guld Medalj, med förbe-
håll af Författaren tillkommande till- och an-
nan nödvändig förbättring, anhöll att
del af de anmärkningar som vid hans
försök blifvit gjorde, innan han ger sig
tillkänna, eller tillåter namnsedeln uppbry-
tas; men som Beredningen Utskottet för sedva-
ne hållen af Sällskapets tjenste är, hvilket
samma afhandling jemte de öfriga täflings-
skrifterne nu granskat, och på hvars afgif-
na utlåtande Sällskapets offentliga yttran-
de sig grundade, några sådana anmärknin-
gar till dato icke skriftligen uppsatt, så
skulle den nu i fråga varande skriften hos
samma Utskott så varande Ledamöter å
nyo cirkulera, hvilka ägde att dervid göra
sina skriftliga anmärkningar, och de sam-
ma sedan, efter föregången gemensamt sam-
råd, in form desse hälsa till Sällskapet ingifva.

§ 14.

I anledning af Sällskapets den 2 sistl.
November kungjorde Prisfråga om fröstnad.

terne i Finland, hade Herr Probsten Johan Rund
i Allmänge af Stockholms Län, uppsatt adgra-
vond om deras frostnätters orsakerne til dessa
frostnätters olika förhållande och om sättet
att dem genom räkning förekomma, hvilka
vond Herr Probsten tabt införa först i Upsala
Tidning N:o 18 för den 19 December 1801, och sed-
mera i Inrikes Tidningen N:o för den 26
Januari innevarande år, samt jemte ett
Memorial af den 3 i denne månad, hvari
upplyftes, meddelat Sällskapet af det förra
Tidningsbladet ett Exemplar, och för öfrigt er-
bjudit sig, att om så åstundades, fraindeles
uppgifva den mäst fördelaktiga läningstiden
för höst- och vårsäd samt sättet att jorden
dertill bereda, enligt mångåriga observationer,
hvilket anbud Sällskapet öfverlemnades med nöje an-
tog, hvarom författaren med tackbetygelse för
sin visade benägenhet skulle skriftligen
underrättas; men hvad den uppgifna före-
slagna utvägen till förekommande af den
skada nattfrosten med sig för, betraktade,
så utlem den årstiden, nu icke lemnade till-
fälle att i denna väg anställa några för-
sök, anfägo förslagets icke heller kunna kom-
ma under pröfning förr än vid den tid
då Tafflingerskrifterne i anledning af tälfle-
tets utfatta Priss åter kunnit inkomma.

§ 15.

Öfver hade afskedade Sergeanten Herr Hen-
rik Johan Silfverarm i Jorås Nerpis, jemte
Memorial af den 13 i denne månad, meddelat
Sällskapet en skriftelig beskrifning om med-
len till förekommande af frostnätters skad-
liga verkan, likaledes igenom räkning på
åkerfälten, hvarföfver Sällskapet, af samma
grund, som föregående § innehåller, nu icke
kunde afgifva utlåtande, men som i sinom
tid af Berednings Utskottet skulle till grans-
kning företagas.

§ 16

Till Berednings-Utskottets utlåtande hänsvo
remitterade
1:o ett Socknestämmo-Protokoll af den 6 15 Febr.
December sistl. år från Knappertuna, om Rigau
Greta Enbergs 40 åriga trogne tjenst, nu sednast
hos Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren
Hertelius, som derför vill bestå henne någon belöning;
2:o Korrespondent-berättelse af Herr Kandi-
daten Handler för 1801 års 4:de Quartal, från
Ilmola;
3:o Herr Kapitenen J. W:o Rothkirchs Be-
skrifning om sättet att af Potatöes med
Rågmjöl tillreda godt Spisbröd, dateradt den 1
Februari innevarande, och meddelad af Herr
Vice-Amiralen, Kommendören och Riddaren
Cronstedt;
4:o och 5:o Apothekaren Herr Joh. Julins
Utdrag af trädgårdsens Dagbok i Ulleåborg år
1801; och Berättelse om sina försök att
uppdraga Potäter af frö.

§ 17.

Till Ekonomi-Utskotte pröfning och utlå
tande hänvisades
1:o Enke-Fru Charlotta Nylanders, född
Netherwoods Memorial af den 2 i innevа-
rande månad om erhållande af ett Län på
600 Rdr Silfvermynt, emot inteckning i
sitt Landtegendom;
2:o Herr Bruks-Patron Nyfteus Memori-
al af samma dag om undfående af 3000
R:dr af samma slag, emot säkerhet i
E. Län i Bergslags-sedlar, emot säkerhet i
Mariefors Bruk af Thurby Socken;
Hvarjemte Utskottet borde åter lyda utlåta
sig öfver de anmärkningar som Län, hvarmed
Öfverste Löjtnanterne och Riddarne, Herr Baron
C. O. Stackelberg och Herr Baron C. E. Carpelan
under den 1 och 20 November sistl. år till
Sällskapet inkommit, och hvilka anmärkningar
Sällskapet vid sammanträde den 1 December (Prot. § 9) bifallit för hinstående
dem i dagen afslagne, ej mindre än öfver Herr
Auditören Brunnerhjelms anmälan till Protokol-
let för den 1 i denne månad (Prot. § 21) och Herr
Kapitenen B. J. Aminoffs på samma gjorda anhållan, om Län-

§ 18.

Uti Skrifvelse af den 21 sistl. Januari hade Herr Landtmätaren P. J. Nystrell tillkännagifvit, att han till följe af Sällskapets anmodan i Nyårsdagen uti Wirdois Kapell Kyrka tillstädes Hrr Majorer Henriksson Ribenius den utlagde belöning af Sällskapets Medalj i silfver att bära i knapphålet, och Trettondedagen den 6 Januari uti Kuru Kapell Kyrka, åt Nybyggaren Johan Johansson Rundais framme dess erhållne belöning af en förgylld silfverbägare om 20 lods vigt; och skulle han om i Åbo Tidning kungöras.

§ 19.

Enligt Ekonomi-Utskottets tillstyrkande i Protokollet för den 6 i denne månad § 1, beviljade Sällskapet åt Herr Professoren Doctor Haartman, egnot den af honom erbudna förmånlighet, ett penningelån på 2000 Rdr, till hälften ur Sällskapets egen och till hälften ur Ahlmanska Kassan, till följe hvaraf lånet äfvenledes borde förskrifvas genom två särskilde Reverser, hvardera på 1000 Rdr, och hvardera förfallen att af denne dag, Herr Majorer och Riddaren Grefve, samt Herr Professoren Åhrmans proprie borgen, intill dess förfallo anteckning i Radelina Skatta eller Mantalslängder lagar.

§ 20.

Äfven samtyckte med anledning af Ekonomi-Utskottets Protokoll för den 6 denne månad, med § 2, att Herr Assessoren Björkbom i Riksgälds mynt med gängkart agio, må blifva förnöjd för sin fordran af två års upplupet interesse på Skuldsedeln af den 5 November 1790, utgörande samma interesse uti Banko mynt 240 Riksdaler.

§ 21.

Öfverst Lövenhjelm afgaf Ekonomi-Utskottets Protokoll för den 6 denne, §§ 3 och 4, och hvilka, innan de till afgörande företagas, dem i Sällskapet uppläste.

År och dag som ofvan

J. W. Wallenius

Den 1 Mars 1802 började Ekonomi-Utskottets ordinarie sammanträden.

Den 1 Martii 1802.

§ 1.

Jämte de till Sällskapets Ordinarie Sammanträden Anförande Herr General-Majoren och Riddaren Armfelts frånvaro på Embetsresor, befanns efter föregången val, Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Baron Klerning till Ordförande för dagen; hvarefter Protokollet för den 15 förra månad upplästes och justerades.

§ 2.

Med anledning af Berednings-Utskottets Protokoll för den 18 sistl. December (§ 2) beslöt Sällskapet genom bref till Konungens Befallningshafvande i Tavastehus skulle erbjuda sig att första vårdag, eller så fort marken blir tjenlig, till Lanets försäljda två Skicklige Husdjurläkare, som under resor från Socken till Socken, på de ställen som i detta Län skedde, meddela den nödiga Lärdom i detta Län skedde, meddela den nödiga Lärdom i Boskapsskötsel allmogen undervisning om Boskapens utseende, Kännetecken, Hus- och Renmorsans uppfödande och beredning till föda; hvarjemte af Konungens Befallningshafvande skulle begäras en uppgift, huruvida de Socknar som i anseende till liden missvärt och nödställda allmogen på brödföda, förnämligast hinna besöka af de resandes besök.

§ 3.

Hvad Berednings-Utskottet uti Sitt Protokoll för den 27 sistlugusti sistlidet år (§ 2) föreslagit angående trycknigen af Sällskapets Handlingar, och Sällskapets deltagande med förläggaren Herr Magister Frenckell: Boktrudden för tillhörige Planchers graverande till 1/4 Tog Sällskapet härmed under-

J.

öfverwägande, huruvida samma Utskotts Pro-
tokoller af den 21 Mars (§ 18) 29 April (§ 21) och
26 Juni samma år (§ 24) samt 12 Febr. förlidne
(§ 3) angående Herr Directören Dreiliches be-
skrifning på en hakelugn med tillhörde rör,
Herr Professen Doktor Thydenii afhandling
om Koppargrupperingen i Österbotten, Herr
Kapitenen Wennets röw om sins beredande
att i likhet med Vennells tillverkningar
anbaga färger, och Herr Directören Widens
beskrifning på ett portatifft afwägnings
instrument tillika till öfverläggning förekomma.

Hwad således först angick Utskottets
hemställan och tillstyrkande, att Sällskapet
för att på alla tillfälls till tryckning i
Handlingarna gillade skrifter på en gång
i första Tomen utgifwa, mätte till tre fem
dedalar, eller med omkring 74 Rikst. Cour.
41 sch. 2 rfsk. deltaga i kostnaden
för Plancherners graverings; så emedan
det antal af femtio Exemplar som Utskottet
utfäst sig att till Sällskapets disposition
afsemna, i Sällskapets hand näppeligen
kunde anses vara swarande emot den
kontanta utgift, som i fall förslaget
antages skulle komma att gravera
Sällskapets Kassa, alltså kunde Säll-
skapet till samma förslag icke lemna
sitt bifall, utan borde i likhet med
Sällskapets förrut den 15 Juni sistl. år
(Prot. § 11) widtagna beslut, Plancherna
antal i första Tomen af Handlingarna
inskränkas till 4, och till samma första
Tom följaktligen i bland de inkomne
skrifterne utwäljas så många, som utaw
att öfverskrida antalet af 4 Plancher,
derutinnan kunde så rum, hwarom Berednings-

Utskottet nu förnyeligen skull å nyo anmoda-
des, i synnerhet som Sällskapet igenom
Herr Professeren Hällströms utrådningar kunnats
1 Mars.
finna det swårt och felaktigt för att kunna
af Sällskapet till allmänt bruk rekommen-
deras, så samw Sällskapet nämnde skrifter
för närwarande icke wore af den beskaf-
enhet att i Handlingarne kunna inlagas.

Widkommande ytterligare Herr Kapite-
nen Wennets röw om Linberedningen, så blef
det samma, enligt Herr Professoren Johan Gado-
lins den 18 Juni sistl. år afgifna tillstyrkande
hwarmed Berednings-Utskottet den 26 i sam-
ma månad sig förenat, till tryckning i
Handlingarne gillat.

Slutligen bifölls Sällskapet att Herr
Directören Dreiliches beskrifning på dess ha-
kelugns inrättning med tillhörde rör, jemte
hwarom Undertecknad Sekreterare nu

ingaf och upplåsse ett skriftligt yttrande af den 15 December sistl. år, finge i Handlingarne införas, dock ej förr än i den andra Tomen så vida afhandlingen förtrade att upplysas med en Tabell, och således thomme att göra tillökning i kostnaden för Plancherne, hvilka icke ~~finge~~ borde förökas utöfver det ofvanföre stadgade antalet.

Till öfrigt skulle Författarena till de 2ne sistnämnde Skrifterne, Herr Kapitenen Hennert och Herr Directoren Dreijer hvardera emottaga ett Exemplar af Ahlmanska Tettonen, och den förra tillika anmodas att enligt sitt löfte lemna Sällskapet del af sin erfarenhet om Lerskötsel i det hela; åfvensom som till förstånd om Linberedningen borde fogas en ny som innehölle underrättelse om Greffve von Harrachs uppgifna method att förädla lin till lika finhet med Silke.

Ytterst hemställde åfven Herr Professoren Doktor Tengström, om icke Prisskriften N:o 2 med svar på frågan om hindren för finska Landtmannens idoghet, och val språk: sorten in re, leniter in modis, åt hvilken Sällskapet den 2 sistl. November tillerkändt det stora Porset eller Guldmedaljen, borde i första Tomen af Handlingarne intagas det försvinna ovanncet, sedan den samma likväl förnyt till uttryck och stil samt i vissa andra delar undergått en sådan handläggning som Sällskapet i sitt derföfver afstumna de omdöme funnit nödvändig; men emedan den tid af 3 månader ~~sedan~~ efter tävlingsrelsens införande i Tidningarne Sällskapet lemnat Författaren att yttra sig, ~~huruvida han på sådana vilkor vill lemna~~ Sällskapet rättighet öfver Sällskapets förbehåll, icke förr än den 30 sje i denna månad till ända går, så kunn Sällskapet uttalande öfver Hr. Doktor Tengströms hemställan icke i dag skunna meddelas.

* angående till ämnets allmänna intresse, i

§ 4.

Af Ekonomi-Utskottets Protokoll för den 25 sistl. Februari upplåsses att § 1 om utlåtning af de medel som innom instundande Juni månads början komma, såsom återstående kopparskilling för Hattaupåa Egendom, de köpeskilling för Hattaupåa Egendom, att till Ahlmanska handen inbetalas, och skulle det tillskrifvande Utskottet afgifvit förekomma till slutligt afgörande den 1 instkommande April; hvarföre innan 1 mars. samma Utskott likväl borde afgifva utlåtande öfver om i dag ytterligare inkommen anmälning af Herr Professoren Doktor Lefrenius, som begärt att emot säkerhet i fastighet erhålla ett penninge lån på Sex Tusende Riksdaler Riksgälds angnt.

§ 5.

Hvad Ekonomi-Utskottet i 2 § af sitt Protokoll för den 25 sistl. Februari föreslagit angående de af Sällskapet utdelade tredje belöningars kungörande i Länen, och egentligen om Konungens Befallningshafvandes tillgen om Konungens Befallningshafvandes tillvägagående uti Tavastehus anhållan att i sådant ändamål anhålla särskilt tryckta kungörelser till Sällskapet skunnande i Länets kyrkor, egde Sällskapet fullkomliga bifall. Underrättelsen om dessa belöningar skulle således för framtiden tilldelas allmogen endast genom deras inför rande i Husförhör underrättelserne för Menige man; och hvad Tavastehus Län i synnerhet angick, så emedan Konungens Befallningshafvandes skrifvelse gaf anledning att hoppas, det kungörelsen om tjenste och belöningar genom Landt Kanzlich försorg, om icke synnerligen skynsamt dock snarligen skulle kunna expederas, ty ansågs bäst att härvid för den nu gång låta förblifva, hvarom således något egentligt svar icke pröfvades vara nödvändigt.

§ 6.

Öfver Ekonomi utskottets uti 3 § af dess Protokoll för den 25 sistl. Februari vächta för-

klag till ändring i 50 § af Sällskapets stadgar angående Läns beviljande genom Lotterie, blef beredningen Sällskapet anbefalt att äfven för sin del med uträtta inkomma.

§ 7.

Uti Memorial af den 17 sistl. Februari bade Herr Vice Häradshöfding en Swinhufvud tillhändagifvit, att i anledning af hans embetsförrättande i Jubila by anmälde missnöje Mesuby Southens ägodelnings Rätt den 18 löpande månad kommer att sammanträda, i anseende hvartill Herr Vice Häradshöfdingen begärt, att återfå de förrut i tvisten om gränderne för Storskiftet förda Protokoller och afhemnade Utslag; men emedan den nya rättegången anses kommas att bero på utförande af Herr Lars Gustaf Löfgren, som Hattarpsås Egendom vid medlet af denna månad tillträder, så beslöt Sällskapet att de requirerade Handlingarne skulle honom tillställas, och Herr Vice Häradshöfdingen Swinhufvud erhålla underrättelse, att ifrån sistnämnde tid någon vidare befattning med de rättegångar och andra mål, som Hattarpsås Egendom och dess underlydande lägenheter angå icke vore af Sällskapet icke åstundan Herr Vice Häradshöfdingen icke behöfves, utan att den samma kommer att inskränkas blott till de tvister uti hvilka Sällskapet för egen del genom Ahlmanska Testamentet blifvit inwecklad.

§ 8.

Undertecknad Sekreterare tillkännagaf, att Herr Extra Fiskalen Falck inlemnat Lagmans Rättens i Åbo och Björneborgs Lagsaga Protokoll och Utslag i tvisten emellan Herr Lands Sekreteraren Sahlberg och Enke Fru Assessorskan Ahlman om Ahlmanska Testamentets upphäfvande till någon del, uti

17 Martii.

hvilkas kvist Sällskapet blifvit indragit och den 2 Januari innevarande år Herr Extra Fiskalen till sin fullmägtig antagit; och anmodat Sällskapet att inhemta, att Sällskapet vore af Utslaget att inhemta, att Sällskapet blifvit ålagdt Originale Testamentet vid nästa års Lagmans Ting uppvisa, hvilket här till framdeles iakttagande antecknadt.

§ 9.

Emedan det Lån af Banko myntet på omkring 566 Rdr 72 sk. Riksdaler Sällskapet den 6 sistl. Februari beslutit att till inlösen af framl. Herr Assessoren Ahlmans den 5 Juni 1791 utgifne Skuldsedel upptaga, hvilken icke kunnat erhållas, så anmodade Sällskapets Ombudsman Herr Auditoren Granstorff, att derom på sådana vilkor som Protokollet för förstnämnde dag (59) innehåller, ytterligare, gemensamt med några andre Sällskapets Ledamöter draga försorg.

§ 10.

Att Hans Excellence, En af Rikets Herrar, General Löjtnanten, Ambassadören, Riddaren och Kommendoren m. m. Herr Baron Curt Ludvig Bogislaus Christopher von Stedingk hade nu anhemmen Skrifvelse af den 7/17 Februari antagit, Sällskapets kallelse att vara dess Ledamot, blef här antecknadt.

§ 11.

Herr Professoren och Riddaren Forthan anmälte, att till Kongl. Finska Strömreusnings direktionen här i Åbo anbemmit en af Kronofogdarne hvarje Fiskelags hafvande i Wesa Läns medelad bevittnelse om Herr Rådmannen och Riddaren Ahlmans forsreusningar i Ilmola elf, Åbo. Talanders forsreusningar i Ilmola elf, och emedan i denna med Charter och andra Handlingar upplysta berättelse, åtskilliga Stycken förekomma som med nytta och nöje kunde läsas uti Sällskapets dagbok, så tillfrade Herr Professo-

ren och Riddaren att deraf gifva Sällskapet ett tjenligt utdrag, emot kvittens gada lösta Sällskapet för klarade Herr Professoren och Riddaren sin förbindelse.

§ 12.

Uti Memorial af den 4 instående Februari hade Herr Häradshöfdingen Holmbom insändt ett arbete hallandt Tanhar om flyttbara dammar vid strömrensningar samt förslag till deras anläggande, och i anseende till någon tillämpad verkställighet af samma förslag vid rensningen af Wiska fors i Ullevi elf, begärt dervid Sällskapets granskning och utlåtande; i anseende hvartill Berednings Utskottet nu anmodades att förslaget till pröfning företaga, hvarefter för fattaren på begäran skulle erhålla del af de påminnelser som dervid kunde vara att göra.

§ 13.

Sedan Sällskapets sednaste sammanträde (Prot. § 15) hade afstädade Sergeanten Herr Henric Johan Dölfverarm, till Sällskapet inlemmat icke allenast ett af Skattebönderna Anders Wäsa och Johan Finne m. fl. utgifvit betyg om framgången af deras försök att enligt Herr Sergeantens uppgifne method genom röhning bevara potates bys åkrar ifrån skada af frost, och Herr Sergeantens egna anmärkningar vid Herr Probsten Rumbaums uti Upsala och Enrikes Tidningarne kungjorda uppgift om skattebönders förekommande genom röhning, utan ock ett Memorial af den 16 instående Februari med åtföljande beskrifning, om sättet att tillverka Röktobak af Trifolium aquaticum och af Humle blader samt ock bifogade 3ne prof kardüser en af hvar dera slaget, och den 3dje af hemvaxta Tobaksblader;

och blef förstnämnde Memorial till Berednings Utskottets utlåtande nu öfverlemnadt; men angående de 2ne öfriga Skrifterne 1 Mars.
fann Sällskapet på de grunder i Protokollet den 15 instående Februari i 14 och 15 §§ innehållen något yttrande nu icke kunna meddelas.

§ 14.

Till Berednings Utskottets handläggning och pröfning utstäldes än vidare

1:o Herr Professoren Doktor Tengströms Memorial af detta dato om vidtagande af nödige åtgärder till befordran af Potatisodlingen i Finland;

2:o Herr Öfversten och Riddaren von Knorring Pro Memoria om Björnhundars införande i Finska Skärgården samt deraf kommande export vara;

3:o Korresponderande Ledamoten Herr Kommissions Landtmätaren Heinricii Väderåkers observationer i St. Michel för första qvartalet af år 1801; och

4:o Thermometriska observationer gjorda uti Sveaborg ifrån och med den 24 instående December till Januari månads slut, meddelade af Herr Vice Amiralen, Kommendören och Riddaren Cronstedt.

§ 15.

Af Ekonomi-Utskottets Protokoll för den 25 instående Februari föredrogs nu § 2, och befanns enligt Stadgarne om månad, innan dessa till slutligt afgörande företages.

§ 16.

Sedan Sällskapet öfverenskommit att den 4 i denne månad anyo sammanträda, inkallades på vanligt sätt till Ledamöter: Vice Pastoren och Kapellanen i Padasjoki Herr Adolph Andrewidsson, Handelsmannen i London Herr Johan Reinhold af Ehr, Vice Häradshöfdingen Herr Samuel Dahl, Landtbrukaren Herr Gustaf Reinhold Gyldenberg, Landtbrukaren Herr Johan Oliverecrutz och Skattekommissarie åboen

Johan Henrikssons Lönggors från Saftmora om hvars anställda uppsadlingar och nya liga hushållsflik Beredningz-Utskottet. Sa tokoll för den 29 sistl. Januari 32 tillä uppläste och bifölls: Och skulle till alla de ja nu utvalde nya nu lemmar vanliga fallelsebref med förstä utfärdas.

§ 17.

Till Ledamöter blefvo föreslagne: Her Öfverste Löjtnanten Carl Ehrenstolpe af Herr Handelsmannen Hjelmerus den yngr. och Herr Öfverjägmästaren Baron Axel Pedercreutz af Herr Öfversten och Riddar von Rosring genom underskrifvad Säll skapets Sekreterare.

Är och dag som ofvan

J. Wallenius

Den 15 Mars 1802 Justerades Kongl. Fiesta Hushållnings Sällskapet.

§ 1.

Sällskapets Ordinarie Ordförande Her General-Majoren och Kommendören Amnoff var ännu frånvarande: hvarföre den Ordförande för dagen hallades Herr Lagmannen, Polisie-Borgmästaren och Riddaren Synnerberg.

§ 2.

Protokollet för den 1 i denne månad upplästes och justerades.

§ 3.

Uti 3 § af Protokollet för den 1 innevarande Mars hade Sällskapet på derutaf anförda skäl uppskjutit att meddela utlåtande öfver Herr Professoren Doktor Engströms hemställan, om ~~uti Inskriften N:o 2 med~~

et rum: förste Tomen af Sällskapets Handlingar för Priskriften N:o 2 med valspråk: Artifex in re, leniter in modis, till dess tidigare, huruvida Författaren öfver Sällskapets vid belöningens afhemtande gjorda förbehåll ägde att sig utlåta, kunnat till Ända gå; hvilket af sagen sedermera skett den 6 sistl. denne månad. Efter samma tids förlopp anmälte likväl den 8 dennes följande till Sällskapets Sekreterare kafva in kommit ett anonymt bref ifrån samma Författare, hvarutinnan han bland annat begärt att erhålla del af de rättelser Sällskapet vid hans Skrift funnit nödvändiga: Och blef Beredningz Utskottet nu anmodadt att öfver sända anhållan till yttrande afgifva.

§ 4.

Uti ingifven Skrift af den 11 denne månad hade Enke fru Öfverste Löjtnantskan Anna Lovisa Grapenfelt född Wallenius begärt sex månaders anstånd med inbetalning af den af Sällskapet, enligt afgifven förbindelse stor 85 Rikd. 28 Skill. utgörande och lagsöknings kostnad; men emedan Sällskapet sig härutinnan utlåtat hade, åligger fru Öfverste Löjtnantskan förmedelst genom verderborlegen skyldig inbetalning af Kronofogdens orden Sequestrations längd, som vid förlust af allt uppskof med betalningen, inom den 15 instundande April till Sällskapet ingifvas bör, behörigen utredas, hvilken och hvars myndiga Egendom till säkerhet för Sällskapet derav skunnat blifva hos fru Öfverste Löjtnantskan med sequester belagd: Om hvilket Sällskapets beslut fru Öfverste Löjtnantskan

genom utdrag af detta Protokoll under-
rättas skolle.

§ 5.

Efter Sällskapets förrut gjorde anmo-
dan för d. 1 Mars 791 tillhändasagd Ka-
bettsmannen för Åhlmanske arenden dem
Herr Auditören Brunsdorff sig nu hafwa
uppgjordt och lämnat Bankohuset på
inalles 566 RC. 72 ßk. Det hade likwäl icke
warit Herr Auditören möjligt att erhålla
hela summan på en gång, utan på 3ne, ne-
ligen på 1:sta stället 150 RC. på 2:dra andra 166
RC. 72 ßk. och på det 3:dje 250 RC., och hade
alla Länsmännen gjort förbehåll om dem
nadens uppskjutande samt räntans utgo-
de uti Bankohuset, men dem 3:dje särskildt
jemväl att Recepisse borde ställas på Bank-
myntet eller i fall förändring skedde på ståndet
ställe, och härvid tjenade i enlighet med hvilk
förbindit 3ne Skuldsedlar under denna dag
skolle utfärdas, för Åhlmanska Condens
räkning.

§ 6.

Vidare anmälte Herr Auditören Brun-
dorff, att hos Herr Häradshöfdingen Gustaf
Tollet, som genom Kongens Befallningshafwa-
des i Åbo Utslag af den 15 Aug. sistl. år blifwit
dömd till Sällskapet betala 11 RC 4 ßkill. med
ränta och lagsökningskostnad, enligt uppbörd
de Kronobetjents utgifne bevis af den 27 Sept.
sidstl. funnits vägrat den erlagde Equedren till
skuldens gäldande, hvilket han anmärkte, på
det i fall Herr Häradshöfdingen framdeles kunde
komma i bättre villkor, Sällskapets rätt och
talan då måtte hållas öppen och förvarad.

§ 7.

Sedan Höglofl. Kongl. Åbo Hofrätt genom
uppdelt utslag af den 12 December sistlidet år,

Gfr. Prot. d. 15 Maj § 4.

förenings målet emot
uti Lifkan med Herr Vice Häradshöfdingen
Emanu. Lilius, anfört en del af dess skuld till
Sällskapet, 11 RC. 1 ßk. 1 r. vara af så beskaf-
fenhet, att frågan derom borde vid 15 maj.
nederbörlig Domstol särskilt utföras, men till
Herr Vice Häradshöfdingens förpliktande att
den betala ingen vidare skål skola vara
tillgängelige än de som redan under rät-
legången blifvit anförda, så hemställde Herr
Auditören Brunsdorff, om icke nämnde 11
RC. 1 ßk. 1 r. finge afskrifvas, hvartill
Sällskapets bifall lemnade.

§ 8.

Uti Ekonomi Utskottets i 5 § af dess
Protokoll för den 14 Oktober sistl. år tillskrifne
afgående på Sällskapets gemensamma hos Herr
Majoren och Riddaren Lech, skedt anförande på
goda skäl grundadt, af Sällskapet antagit
och gilladt; och emedan Herr Majoren och
Riddaren icke heller kunnat förmå att
dem betala den differensen af 4 RC. 16 ßk.
som enligt slutet af Räkningen borde Sällska-
pet tillkomma, så hemställdes på Herr Audi-
tören Brunsdorffs kännedom, att åtgärden dessa
4 gra RC. 16 ßk. finge afskrifvas.

§ 9.

Samte Instrumentet öfver den af Herr
Auditören Brunsdorff den 30 Mars sistl.
för å Hattaängsså förrättade Restrantskrifning
med Egendomens underhafvande, förevisades nu
jemväl Ekonomi-Utskottets Protokoll af
den 29 Juni samma år 92, hvilket af Säll-
skapet i alla delar bifölls: dock borde förmälas
att Kapparen Carls pantsatte Silfverskedar icke för-
sålas, utan honom till sin Ofvers Kemtjudar, emot
erläggande af de 40 ßk. Sällskapet enligt Afhlman
ska testamente äger att fordra.

S.

§ 10.

Jemte Hälsingarne den 1 i denna månad till Berednings-Utskottet för vissa den af Ekonomi-Utskottet väckta Frågan om anordning i Hudgarne 30:s augmande fattet att tillsätta län, så inkom och upplästes nu ett anonymt Memorial i samma ämne, hvilket likaledes till Berednings-Utskottet utlåtande öfverlemnades.

§ 11.

Af Herr Probsten och Kyrkoherden Helsingberg, som på nämnodan tillställt Skattebonden Matts Mattsson Haula desz af Hälsingarne erhållne Belöning, och derutöfver efter omständigheterna tålelig att tål, hade samma tal, hvilket Herr Probsten sedermera af trycket utgifvit och Hälsingarne tillegnat, sedermera befunnit enlemnadt; Och bestöds, att Herr Probsten skulle förse en sådan sin uppmärksamme välvilja och underrättelse skrifteligen bekräftas.

§ 12.

Jemte Memorialet af den 12 sistl. Februari med förklarande af sin tackhågelse för Belönings Medaljen i silfver, hade Herr Öfverste-Löjtnanten och Riddaren Liljenberg, till Hälsingarne inlemnat ett utdrag af sina väderleksobservationer gjorde i Suråland ifrån den 3 Julii 1801 till samma års slut, om hvilka anvisande Berednings-Utskottet anmodades att sig utlåta.

§ 13.

Likaledes öfverlemnades till Berednings-Utskottet

1:o Herr Probsten och Kyrkoherden Matth. Castrens Physiographiska och Ekonomiska beskrifning öfver Jemi Socken;

2:o Socknestämmo-Protokoll från Wichtis af den 14 nästl. Februari med afskrifvande Instruction för Socknens Fattigvårdare öfver Församlingen Johan Simonsson Sandbacka, Johan Jacobsson Jansas och Henrik Henriksson Nholas uppsigningar, hvarföre belöning söktes;

3:o Vice Pastorens och Capellanens i Wehmas Herr Anders Björkqvists Ekonomiska Rön för samma Församling; och

4:o Herr Kyrkoherden Borgströms Korrespondent-berättelser från Wistelaax för månaderne Maj, Juni, Juli, Augusti, September och Oktober af förstnämnde år.

§ 14.

Öfver remitterade Berednings-Utskottets utlåtande gaf Herr Professoren Hällström sig öfver, och underrättade Sekreterare-tjenstgörande om inköp af några böcker för Hälsingarnes Bibliotheck.

§ 15.

Jemte Berednings-Utskottets Protokoll för den 11 denna månad blefvit föredragen, föreslogos till ledamöter i Kyrkoherden, Herr Johan Gustaf Federley, Kommunikationsbokhållaren Herr Peter Henric Palander i Lemo Smedjeby och Rytmästaren Herr Gustaf Wasenius, att uppläggas i Sängkammaren af Herr Kyrkoherden Tenneberg genom Herr Professoren Doktor Pipping, samt Öfverstelöjtnanten Herr Christ. Westadahl af Herr Lagmannen och Riddaren Lemnerberg.

Å hvilken dag som ofvan

Wasenius.

Å 1802 den 1 April samman trädde Hongf. Finska Hushållnings-Sällskapet.

§ 1.

Protokollet för den 15 sistl. Mars upplästes och justerades.

15 Mars.

82.

Till fullgörande af Sällskapets beslut uti 4 § af dess Protokoll för den 15 i förregående månad, hade Enke-fru Öfverste Löjtnantskan Anna Lovisa Grundell insändt ett af Kronofogden i Wichtala Joh. Henr. Grönlund dem 16 i samma månad utgifvet betyg, af innehåll att åtskillig ut betygad spec. ficerad lös egendom till ett värde af 116 Riksdaler tillförd hos sagde Öfverste Löjtnantskan för Sällskapets räkning med sequester belagd, och emedan Sällskapet ansåg sig ägande förbindelse gemensamma sequestren hafva vunnit erforderlig laga kraft, så anhöll Enke-fru Öfverste Löjtnantskan skulle enligt sin begäran sjuka sex månaders anstånd med betalningen af sagde gäld räknade ifrån den 15 sistl. Mars, hvilket anstånd följeden den 15 instundande September komer att upphöra.

§ 3.

Derefter föredrogos tre Memorialer, det ena af den 20 och det andra af den 27 i förregående månad, hvaruti Herr Apothekaren Ljungkjelm, som under den 15 sistl. Febr. tillförsäkrad anvisad att för Kungsåker, Vora och Kanna Kapeller utsäde, behöf inköpa till Summor Potäter; och både Herr Apothekaren tillkännagifvit att han i stället för sådane potäter kunde erhålla tjugu Tunnor, samt föreslagit, att Stockholmska eller Åtta Tunnor finge komma Munkarå och Kenna Socknar till goda.

Härefter förevisades och bestods, att för denna gång endast Björneborgska rudelen af Vora Kapell skulle med utsädes Potäter till sin Summor ahogkommas; att Kanda Kapell skulle undfå tyra och Kungsåker jemte samt Munkaholmen åtta Tunnor; att betalningen för hela det afsända quantum, som enligt Herr Apothekarens

uppgift bestiger sig till sextio åtta Riksdaler, skulle tagas af de utaf Kongl. Majest. i Nåder beviljade medel, så snart Herr Apothekaren Ljungkjelm skulle utgå af Sällskapets egen Kassa, hvartill Herr Rysthmästaren Wesinger sedvare gunstigt förskrifvit; i afseende på Postkaptenen Berings begäran; i skall Enke-fru Öfverste Löjtnantskan Wendelin ewr lika Summa; och att Kommungen förfallningshafvande här i Åbo skulle samma förfallningshafvande med delande nödige Ordres till dess Kronobetjeningar i afsändande orter rörande om lika med val afsändt afskrifning som delning och tillsyn öfver plantering verkställighet, enligt de grunder som i afgående bref till Samma Förfallningshafvande, i enlighet åv till Herr Apothekaren Ljungkjelm sedare skulle dekareras; hvarutom Herr Landshöfdingen Austrell i Nyland, Herr Kommunisten Rothovius i Thalis och Herr Kommunisten Ekenman i Kangaspåd Thrifteligen borde anlitas om ev inga tillsyn vid utdelningen och dess emellan förestående Höst och Framgångar, samt att instundande Höst och Framgångar derefter samma Sällskapets vederrättelse.

Af de uppgifter Herr Apothekaren Ljungkjelm i sitt Memorial af den 20 Mars i år lämnat innehöll ena brödbakningen af Potäter: sagde Sällskapet göra bruk för sin Sammanhang, vilke Sällskapet gjorde förut af Dagbok; dock borde samma uppgifter förutom af vissa af beredningen-Utskottet, som jemväl ägde att låta sig, huruvida Kommakare kastrum dahl, som med underrättningar och egen handläggning bidragit till nämnde brödbakningssätts allmänare antagande i Sammanhang må kunna anses förtjent af någon belöning.

§ 4.

Uti nu ankommit Memorial af den 30 sistl. Mars, hade Kommungen Förfallningshafvande här i Åbo, jemte meddelande af de lyckta Ordres som till Kronobetjeningen, och det likaledes lyckta Cir-

kular hvem till flere Länets inwånare, i afseende
på Potatoës-planteringens befordrande afgått,
samt begärt underrättelse huruvida Ekolis
Sockens Kapellan på afhända sitt Potatoës-ut-
låe, samt att Sällskapet ville låta anordna
Ethundrade Riksdaler af de utaf Kongl. Maj:t
till samma plantering i Nåder anslagne me-
del, att af Kommungens befallningshafvande
emot kvittades redogörelse till ändamålet
användas. Och emedan Sällskapet Nåtthär-
till kommande, så skulle den begärte anordning
samma befallningshafvande i berörde hänseende
och underrättelse tillika meddela, om hvad i för-
regående detta hänseende blifvit bestämdt, hvarjemte Kommungens befallningshafvande åfven borde betacka sig för de tillsända tryckta papperen, som Sällskapet kunde vilkora om ett oförmärkt och vederhäftigt sätt till befordrande af Kongl. Majts Nådiga afsigter.

§ 5.

Emedan Kommungens befallningshafvande i Nyslotts uti ankommit Memorial af den 22 förre Maii anlagit Sällskapets anbud om 2ne Studerande afsändande till Nyland och Savolaks Län, för att derstädes under-visa Allmogen om Stads- och Kommunernas Kännetecken, nyttjande och användande till föda, samt uppgifvit Tenala, Pojo, Karis, Ingo, Sjundo, Esbo, Lempelä och Kangasala, såsom egentligen varande i behof af sådana undervisning, så skulle till Sällskapets nästkommande Sammanträde underrättelse ångående huruvida Studerande kunde och ville resa på enahanda vilkor med dem, hvilka förledne Höst här: Länet tillvägagångna, kunna vara hugade; Hvarefter Sällskapet ville förse dem med Instruktioner, och innan resan anträdes, meddela Kommungens afvaktande befallningshafvande kunskap om tiden derstädes, och om den resa hvarefter vederbörande kommer att följa.

För öfrigt beslöt, att Hospitals, Kirkhals och Herrgårds Sockenar, som sidstledne Höst för in-
kommen vinter ännu ej blifvit försedde, vid detta tillfälle vinter nästa Sommar erhölle, vid detta 1 Apr.
tillfälle äfven skulle inbegripas i den Savolaks-
ka resetouren, för att nu så begagna
sig af Sällskapets underrättelsningar.

§ 6.

På derom gjord hemställan af Herr Professoren och Riddaren Porthan, beslöt Sällskapet, att i instundande Maj månad Herr Hochstetter skulle förskrifva ett nytt par-
ti Kärrspor; och skulle förordenskull i Åbo tid-
ning kungöras, att alla hugade afnämare
måtte inom löpande April månad utgång
sina underskrifne Sekreterare uppgifva si-
na namn, och antalet af kupor som ön-
skades.

§ 7.

Uti Herr Professoren Doctor Tengström
sitt Memorial af den 1 Maii förslagit
att, afseende på ytterligare anstaltens erhål-
lande till Potatoës plantagens befordrande i
Finland, bifölls af Sällskapet med de förut-
gifna instructioner och modifikationer Beredningens ut-
skotts Protokoll för den 12 i samma må-
nad innehåller; i följe hvaraf till Doctha-
ren och Kommungens befallningshafvande
Herr i likhet med projektet skulle afgå.
Och tillades Memorialets författare att till
nästa sammanträde, då Sällskapet åfven
kommer att utse det fastställda antalet
af 4 Ledamöter uti det nya Utskottet för
Potatoës medlens förvaltning, inkomma
med skriftelig förslag till Instruktion för
samma Utskott; åfven som Beredningens ut-
skottet anmodades att vara behjälplig på hjem-
ställe resande för ändamålet, och att närmare
uppgifva och bestämma de Summor Utskottet
dessa egentligen behöfva till plantagens

eppemuntran och nödiga upplysningar
inhemtande om dess anvarande tillstånd
af desse resande bestås.

§ 8.

Till hvad Beredningen utskottet i dess
Protokoll för den 21 sistl. Mars § 8 föreslagit
i afseende på de Skrifter som böra förvaras
första Tomen af Sällskapets utgående Handlingar, lemnade Sällskapet sitt bifall, och
komma således de fyra dertill hörande Exemplarerne att nu i Stockholm för förläggaren
Herr Magister Grescheller rekvireras, och tryckningen att företagas, sedan
Beredningen utskottet huruvida utlåta sig öfver
Prisskriften om hindren för finska Landtmannens idoghet.

§ 9.

Sällskapets Ombudsman för Nylandska
arrendatorn Herr Studtboren Brandorff anmälte sig hafva till den 25 sistl. i föregående månad hitkallat Vice Pastoren och Kapellanen i Mentzila Hrr Lill slutlig liquid om Ekonomiska och Ekholmska arfsmedlen, i afseende
hvarpå Sällskapet åtven den 15 i samma
månad upplånat 565 Rdr. 32 Sk. Banko-
mynt, emedan Herr Vice Pastoren härom
af Herr Auditoren blifvit tidigt underrättad,
skall Herr Pastoren sig doch icke till utlägg
deg införmint, utan för vidh sig vara skuld
att dermed till Sommaren uppskjuta; i an-
seende hvartill Herr Auditoren förfrågade
sig, huru emellertid förfaras borde med
öfvervarande ansökningar, för hvilka Säll-
skapet, enligt lag är pliktigt att erlägga
rauta.

Sällskapet log detta under öfvervägande, och beslöt, att så vida Herr Vice Pastoren

icke
icke på erhållen kallelse förrättat sig sitt lägnad,
afsmedlens fulla belopp för val i Nikitzella
som Bankomynt skulle i häruvarande
Landsrätter för Herr Vice Pastorens räkning
uttagas, och Herr Vice Pastoren derom ge-
nom Ombudsmannen underrättas.

1 Apr.

§ 10.

Lika med Beredningen utskottet, som den 6
November förlidet år (Prot. § 2) sig förrådsen at-
lätit, fann Sällskapet att ingen tillhopa vara af
halfva Smedabåle Skatte Rusthåll i Kimito
Jochem Gröfsons dertill förmånliga
byggnader, hvilka i sine fullkomneste stånd
vid utbjudandet till ett värde af 682 Rdr. 32
Sk. skulle vara af den beskaffenhet Sällskapet
ickke vore af den 2 April 1798 fordrad,
och förty icke tillåta Sällskapet belönas.

§ 11.

Så de skal Beredningen utskottets Pro-
tokoller för den 19 Oktober (§ 8 och 9) den
31 Oktober § 9 och 6 November § 3 innehålla,
beslöt Sällskapet att Gode Nämndemannen
och Skattebonden Johan Thomasson Krogars
hälfta eller Kaingårdsäng i Kumo Socken för
hvilken upprättade Mätningsbref af Kol-
legii Assessor Nils Mellenberg af Kol-
legii Secreteraren Johan Fredric
Åberg för kärt upplåtelse, Kronofogden
Emanuel N:o 14, i Österbottnisk by
af Kaudasalmi Socken Nämndemannen
Michel Henricsson Pesjin och dess dyktige
barn Jakob, Petter och Carl Adamssönner
Pesjin för upprödningar och nyttig hand-
lägd, samt aboen i Skatte Emmanuel N:o 12
uti Ullånger by af Ullå Socken, förre Rikesdags-
mannen och Nämndemannen Matts Rich-
ardsson för betydlig Mun- och Ladugårds bygg-

med af sten, hvarutöfver med ett Exemplar
hälsskapets förtjänings-medalj i silfver
hvarifrån de ock upphängas, silfverked
kommer att göra i ordning applikerad.

§ 12.

Ol. blinde ynglingen Johan Pollæus, f.
Randasalmi, som för sina förmenliga fä-
vid allmogens i orten barns undervis-
ning anmanat Sällskapets välvilja, upp-
skaffat sig nägon belö-
ning af Sällskapet, blifvit ansedd värdig nägon belö-
ning af sina enligt Herr Professorn Cygnæi an-
görande Memorial af den 5 Oktober jan-
är afgifna förklaring vägrades
stag, hvilket han skjutit, lofvade i sin nä-
stunda icke skall komma hälla snygg och
rent, eller skjuta blind pä skall hälla
trotta, tillade Sällskapet, enligt hans eg
önskan, en silfver medel, med lämplig på
dock så att Herr Professorn Cygnæus, enligt
sitt åtagande kommer att till Sällskapet
sorgfälligt återbära ordentligt försedt.

§ 13.

Enligt föreningens styrelses tillskrifter
d. 2 och 3 af dess protokoll för den 19 d
Oktober pästl. år, beslöt Sällskapet belöning
för Sockneskrifvaren Johan Nordberg, som
i förlidet af Lampis Socken inrättat en
skogsgärn, kallad Tallbacka, tillerkänna
med vederbörande protokoll bestyrkas,
och tillika utredas till dess styrelsen
hans tillverkning af sig bestyrkt
upplysningar i förskaffande kännedom
förfallningshafvande i sammanhang förden
skall gemom afgående skrifvelse anmo-
dan skulle.

§ 14.

Sällskapets styrelse enligt föreningens stadgar
hade sammanträde d. 2 af dess protokoll förd. 1 Apr.
den 27 sistl. November, till föreningens befall-
ningshafvande skrifvelse af den 3 samma månad, an-
gående belöning åt Sockenskrifvaren Johan Nordberg,
för förtjänstfull förmedling af Sällskapet ämnade för-
sök med tallsådd, samt Sällskapet ämnade för-
sättande af sagde försök, samt Sällskapet ämnade för-
gälla af Knorrhane socken, Matts Simon,
son, innan Pomarla skager sig att fjelg be-
stå samma belöning, och köp af rätt
i grenningar till Sällskapet insänder.

§ 15.

Ol. skrifvelse af den 12 sistl. Martii till
Herr Lagmannen och Riddaren Wäselius,
som jämväl skrifvelse Sällskapets medlem,
hade Herr Professoren och Riddaren Doktor
Baron von Schultzenheim, jämte utdrag af allmän
ne samt förteckningar om Syrenska fön-fvelta,
så samt förteckningar om Syrenska fön-fvelta,
fördelen den svartbrända till undersökande prof
på både dessa sorter, till så väl som
på fjellfva tallen af hvilka och af svartbrända
de skulle. Och beslöts att Herr Professorn och Rid
dare Jämte nationa
dare, som icke allmänt kommit till
lokal och natur förkunning underställ
vederbörande finnländska tar afsatt, att den ock ge
nom sin skrifvelse och dermed följande prof
ver, lemnat Sällskapet ett vederhäftigt af
sinbenägna upplysningar, skulle förfo
ra å Sällskapets vägnar det underteckna
Sekreterare skyldigen betacka.

§ 16.

Till föreningens styrelses utlåtande
öfverlemnades Herr Professor Cranzii förslag
Herr Lektoren Borgströms ingifne förslag
de om Borgå Stads Kringgående och Handelsför
delse för år 1801 med utdrag ur Tullspecialer
ne. Som desse förslag hvilka varor under kom
na bör införas och utgå.

§ 17.

Till Ekonomi Utskottet öfvertogos fö-
jande 12 ett förnyadt Memorial af Her-
Professoren Doktor Retzius med erhöll
af Sextonde Riksdagens Lag på ett å
lid förenadt nåde och fästelse. Hvarjem
Egendom.

Till Utdelning af Instrumenter af
21 sistl. Oktober åter Justerings Ut-
håll. Kongsala Bröder, hvars ägare
Öfverste Löjtnanten Ehrenstolpe, dera leg
ett pänningelån af tvåtusende femhundrade

§ 18.

Af Beredningen Utskottets Protokoll
förelågos nu första gången: för den 4
cember 84, för den 18 Januarii månad
för den 12 Febr. 84, för den 12 Mars 85,
27 Mars 85 och 4 April, samt dertill hörand
till en del nyss inkomna Remisser;
förklarade Ståndet sig vilja taga
dessa Belönings förslag under pröfning
vid Januarie trädet den 18 Januarii nästk.

§ 19.

Af Herr Förordnade till förra gångens Be-
rednings-Utskottets Protokoll för den 27
sistl. Mars 85; om
ändring i Stadgarnes
50 §, hvarvid ett
Memorial i Januarii
ämne af Herr Pro-
fessoren och Riddaren Porthan tillika
upplästes.

§ 20

Till Sekreterare blefvo genom vanlig
Ballotering kallade: Öfverste Löjtnanten
och Adjutanten Herr Carl Ehrenstolpe
Öfver Jägmästaren Herr Baron Adl Fal-
kreutz.

§ 21

Till Sekreterare förordnades af Herr Ge-
Lands Sekreteraren Collegii Oeconomici
i Åbo Herr Johan Christian Ja-
lin, och af Herr Professoren Ridd. Gadol
Bibliothekarien vid Åbo Akademie,
Herr Johan Hoeckert.

Ur och dag som ovan.

Wallenius

År 1802 den 15 April
sammanträdde Kongl. Fin-
ska Hushållnings-Sällskapets
Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

Protokollet för den 1 i denna månad
upplästes och justerades.

§ 2.

I anledning af Sällskapets vid sednaste
sammanträde (Prot. § 5) fattade beslut, Till
och 50 årida Sällskapet synts önska, att vid de
ofver som på Sällskapets kostnad komma att
anställas i ändamål att bland Allmogen ut-
Nyland och Tavastehus Län utspinda linneskap,
om Islands- och Bomullsgarn användande, så
befinna sig af dem bland de tillerkande som
förlidne Höst i lika afsigt beskickt Åbo och
Björneborgs Län, och öfver huilkas val utförda
värf Sällskapet då förklarat sitt nöje, förenä-
de undertecknad Sekreterare sig hafva vidtalt
Herr Studiosus Laurell, som jemväl utvigt sig
att befara de Nyländska Socknarne på ang han-
de vilkor som förut; samt i fråga Herr Hjerpe,
som för tiden vistas i Wesilax, hade ske anmo
gvar hunnit ankomma. Emellertid bestöt
att Herr Laurell skulle förses med en dy-
lik Instruktion som han förra gången erhöll,
anvisa i 7de och 8de punkterne, som rörde Potatoës-
plantéringen och Lauvets naturliga aller ekono-
miska märkvärdigheter, något tillökad; att han
resetur skulle taga sin början med Tavasta Socken,
der han borde infinna sig den 2 instundande Maj,
och att Konungens Befallningshafvande i Tava-
stehus Län med första afgående post skulle
underrättas, med anmodan att till resans befrä-
jande genom utfärdande af öppna Ordres
till Kronobetjeningen som sin del bidraga: hvar-

9.

jemte Herr Laurell af Sällskapets medel
te erhålla nödigt penningeförskott.

§ 3.

I likhet med Beredningens Utskottets
slag och hemställan uti dess Protokoller för den
4 December § 4 och 18 i Januarii månad § 5,
tillerkände Sällskapet åt Skattebonden Abra-
Ersson Heiskala i Hauho Socknes Kyrko by
Ladugårds- och Källare-byggnad af oräfsten
samt åt Skattebonden Petter Ahvenain
Perduna by af Mennukarju Socken för
kräfft-uttappning, åker- och ängs-upprodlin-
gar samt stengärds upprättande, hvardera
ett Exemplar af Sällskapets Belöknings-medalj
i Silfver, den de uti vidhängande Silfverk
komma att bära i knappnålen.

§ 4.

Åt Drängarne Johan Johansson och Hen-
rik Ruotsalainen, af hvilka den förre i 29
år, dels som Dräng dels som Skogsaktare, me
utmärkt flit, tro- och redlighet tjent å Pors
näs Östergårds Rusthåll i Kimito Socken, och
den sednare i 26 år som dräng å Idansalmi
Socknens Prästegård, tillade Sällskapet, enligt
Beredningens Utskottets Protokoller för den 12
Febr. § 4 och 27 Mars § 2, å vederbörande
Husbönders bekostnad, hvardera ett Silfver
halsband med tjenlig graffskrift: äfven som
gamla pigan Greta Fribergs, hvilken i 40 år me
mycken trohet och flit tjent på ett och samma
ställe, på sätt Beredningens-Utskottet i dess Pro-
tokoll för den 12 Mars § 5 föreslagit, tillades i
Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Hortulins
bekostnad hedras med en halsked af Silfver, och
dervid hängande medaljon.

* Från Knappestuna
Kapell af Hauho Socken.

§ 5.

Lika med Beredningens Utskottet, finner den
nye fjette Mars (Prot. §§ 3 och 4) för dero åsyf-
tadt, samma Sällskapet, att tvenne an-
ordna belöning för Landbonden Jöran Simonsson
i Lauhas byggnader och uppod-
lingar, nu mera Jedan Lenne, enligt Socknes
stämmo Protokoller för den 6 Januari inne-
varande år, afstädt, att sig tjell förtolle: af-
seende, och då Herr Lagmannen Linder af
förparne Johan Simonsson Landbackar och
Johan Jacobsson Tarpas; ej mindre än Herr
Majoren och Riddaren Munck af förparen
Henrik Henriksson Nikolas vid förpens uppta-
gande och ständsättande anvandt flit och
möda dragit den försträckta myckenhet, Säll-
skapet finner sig icke kunna, för egen del, be-
löna nämnde förparas förtjenster, utan
förmodar, att deras husbönder, i händelse
de äfven äfven vägen uppmuntran åt dessa
sine undersåtare, då icke lärd anvandar.
a sig att tjenstens åtaga sig kostnaden derföre,
i hvilket fall Sällskapet med nöje ville lä-
a sitt namn åt belöningarne; om hvilka
Sällskapets beslut och yttrande Herr Lagmann
Linder samt Herr Majoren och Riddaren
Munck förrenskull genom brefs skrifte un-
derrättas.

§ 6.

Att å Sällskapets vägnar utdela de
i dag, så väl som vid sista förra sammanträ-
dad beviljade belöningar, den Sällskapet
den 1 instundande Maj kommer att för
tillmälets, anordna, utlägger.

Herr Öfversten och Riddaren von Knorring # skulle anmodas att
den # tillställa belöningen åt Nämndemannen
Johan Thomasson Kangasluoma i Kimito Socken,

Herr Kapitenen Rotkirch, som att tillställa belöningen åt Klockläsaren och Byrkovärden Johan Fredric Åberg från Malmberg i Helsinge Socken;

Herr Probsten J. H. Cygnaeus i Nagu Sockelmi att tillställa belöningarne åt Krono-Sonderne Michel, Jacob, Petter och Carl Persson, samt blinde ynglingen Johan Pöllänen;

Herr Lagmannen Hollmberg att tillställa belöningen åt Skattebonden och Nämndemannen Matts Pitkaraiu i Uleå Socken;

Herr Öfversten och Riddaren von Mateu att tillställa belöningen åt Skattebonden Adam Erasmus Leittola i Kauko;

Herr Probsten Werner att tillställa belöningen åt Skattebonden Petter Ahvenain i Mendukary;

Herr Kommissions-Landtmätaren Lyden att tillställa belöningen åt Drängen Henrik Jacobsson å Wenkalaiu i Nedervetil Socknes Prestegård;

Herr Kronofogden Petersen att tillställa belöningen åt Drängen Johan Johansson i Kimito; och

Herr Kronobefallningsmannen Bræchstrom att tillställa belöningen åt gamla pigan Greta Ahlberg i Snappertuna.

§ 7.

Sedan, enligt Sällskapets Protokoll förd den 15 sistl. Febr. § 17 [illegible] Belöningars Utfärdande att

i anledning af författarens till Prisskriften eller Lärobocken för Finska Landet N:r 4 med vederfaren: Naboram ofvanan dessa, langan

15 Apr.

Denna fråga, eiguo pareneis ingenom Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren Gyldenius anmälta förbehåll att med hänsyn del af de förbättringar Sällskapet ville göra i dess arbete, ännu hade kunnat utlåta sig huruvida han emottager eller icke omförmälde belöningen, så hade Utskottet under dess påföljande Mars [illegible] härom afgifvit sitt utlåtande som upplästes, hvarefter Sällskapet gillnade i följande Protokoll:

Då anledningen med det utlåtande som af Lagförfarenhet tillgripande vanit att förskaffa Finlands Allmoge en förnöjsam och pålitlig Landbok, hvarefter den samma med mera förnöjsam hushåll vårdat sina Kurhällar gora, så ansåg Sällskapet sig böra i detta ämnet, och Sällskapet sig den förbindelse att för alla upplysningens grund och lämplighet tjenligt vinnlägga, så anser Sällskapet det vara sin både pligt och rättighet att underkasta en bok, som i sådant ändamål och i Sällskapets eget namn är utgifves, en grundgående pröfning av andra Prisskrifter, och genom det för sin del enligt egen försigtighet och öfvertygelse, söka så vidt möjligt är, bidraga till dess fullkomlighet.

I anledning af ett sådant Sällskapets beslut hafva undertecknade icke ansett sig böra inskränka sig till att blott uttrycka sin tillfredsställelse öfver den ifrågavarande afhandlingen att betrakta ur dess särskilda synpunkter. Såsom Täflingsskrift har den blifvit anseedd värdig det stora Priset eller Guldmedaljen, och kan äfven vara förtjenad dertill utan att densamma äga anspråk på en absolut fullkomlighet; hvaremot den såsom folkskrift, och såsom ett arbete det Sällskapet skall erkänna för eget, bör vara till alla delar öfverensstämmande med de

grundet Sällskapet sjelft anlagit och utrönt och förbonstadt skiere dear han befinna att dersöfver närmare granskas

När Sällskapet i enlighet med sina ~~stadgade~~ dubbla synpunkter nu tillkänna gifver sin afsigt vara, att låta ~~trycka~~ särskildt trycka emera nämnde ovedersägel gen gamska vackra och nyttiga afhandling, oförändrad för Författarens räkning, samt att derefter och sedan flere dels af Sällskapets egna Ledamöter, dels andre erfarne och kloke hushållare dervid kunnat göra sina anmärkningar och rättelser eller tillökningar, lagga den samma till grund för den Lärobok Sällskapet uttäst sig att till Allmogens tjenst utgifva, hoppas Sällskapet sig hafva träffat den billiga enskilda väg, som på ett gång kan tillfredsställa Allmänhetens, dess egna och Författarens fordringar. Sällskapet tviflar förenämnd icke, att denne sjelfnämnde, på sådana villkor vill göra de Ene förra det nöjet att upptäcka sitt namn och af Sällskapets hand emottaga sin förutsjenta belöning; hvaremot Sällskapet, sedan samma belöning offentligen blifvit Prisskriften tillerkänd, anser nämnde Skrift såsom en till Sällskapet hemfallen Egendom, utan afseende på om Författaren för detsamma vill gifva sig tillkänna eller icke, uti hvilken omständighet Sällskapet afbidar hans ultimata yttrande inom enstundande Juni månads utgång.

Och skulle af detta Protokoll del lemnas åt Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren Wibelius att till Författaren afsändas.

§ 8.

Sedan Berednings Utskottets Protokoll för gärdagen d 2 blifvit upplåst, så beslöts att

15 Apr.

Skriften N:o 2. om hinder för Sjuttas Landt. mannens idoghet, hvars Författare, under förmodande deraf, att han är anse ende till flera tillfälliga Ihål icke kunde ~~upptäcka~~ sitt namn behörige Ihål icke kunde ~~upptäcka~~ sitt namn och emottaga den honom af Sällskapet tillerkända belöning, anhållit om del af de anslagde belöning, anhållit om del af de anmärkningar Sällskapet vid hans arbete kunnat sig befogadt att göra, skulle, jemte de uppsatte anmärkningarne honom, på visst sätt genom Herr Professoren och Riddaren Porthan tillsändas, med erinran, att de samma borde så skyndsamt ske återsändas, att tryckningen deraf uti Sällskapets Handlingar strax efter Midsommaren kunde påbörjas.

§ 9.

Uthuru 5 § af Beredningens Utskottets Protokoll för den 27 sistl. Mars, som denne dag inneholl för den 27 sistl. Mars, som denne dag inneholl att för denne April för första gången i Sällskapet skulle uppläsas, och innehöll ett betänkande i anledning af Ekonomi Utskottets förslag till anledning i Stadgarnes 30 § om sättet att bevilja ~~ett~~ ett begärt premieringslån, anmodade Beredningen att, i händelse ~~ett~~ ett begärt premieringslån, anmodade Beredningen att, i händelse det kunde till fullo afgöras hos Sällskapet förekomma, så ville Sällskapet förekomma, så ville Sällskapet tillåta Ekonomi Utskottet, att det icke längre uppehölle, för att icke den billiga upprättelsen af Ekonomi Utskottet, den uti den 15 i förestående månad inkommit Memorial blifvit af en anonym författare med okunnoga och förhastade beskyllningar angripit, hade rätt att fortfara, utan vidare lås uthragt nu genast förelaga den del af Beredningens Utskottets yttrande, som innefattade dess omdömme öfver det ifrågavarande anonyma Memorial.

~~Den~~ Den försigtighet dess Författare agtjat att dölja sig under namnlöshetens kåpa, bespade

val Sällskapet, som af sina Medlemmar förmodade och hade rätt att vänta ett helt annat tänkesätt och förhållande, till någon del ifrån obehaglig misstaglighet, att ens fått skrift hysa dem, som med föraktlig förakt för anständighet och den aktning redlige medborgare av hvarandra skyldige, sinna sitt mot i smädelser och med förhatliga förolämpande misstankar fara öfver den verasta välmening, den billiga förtrytelse och oriljа anonymer oblidkeliga menniskor skenfatt hos Sällskapet upptäckt, Sällskapets kränkta värdighet, och förestållerin gen af de förödningar som genom dylika upptåg i en framtid kunde förorsaka, och ifrån partiskhet eller personligt agg sinå ningom leda till Sällskapets fullkomliga upp förning eller overhetshet, fordrade af Sällskapet att högtidligen förklara, det Sällskapet i anonymens försök ingen del ägde, utan det samma helt och hållet ogillade och afskydde samt att Sällskapets förtroende till Sitt Ekonom Utskott deraf icke ett ögonblick kunnat rubbas. —

Efter denna förklaring, och i afsigt att för framtiden från Sällskapets öfverläggning gar utestänga alla anonyma utbrott af personlig bitterhet, upplåste Herr Professoren Doktor Tengström ett Memorial af gårdagen med förslag till en prövning som bör föregå med alla inkommande anonyma lösa Memorialer, innan de i Sällskapet förekomma gas; Och blef Berednings-Utskottet nu anmodadt, att öfver den projekterade utvägen sitt utlåtande afgifva.

§ 10.

På Berednings Utskottets hemställan, och förslag, att den betalt för den 2 blef beslutet,

15 Apr.

att de uti § 8 af dess Protokoll för den 27 sistl. Mars förteknade Böcker skulle för Sällskapets Bibliothek inköpas.

§ 11.

Enligt utfärdade och nu uppvisade Lekt, dater af den 15 Mars och 9 innevarande, den Realisations öppet som för Adelmanska Egendomarna sig bekö efter förrättad skattning på belöper, nämligen Sällskapet uld för de i Hörneborgs Län belägna Gen. 43 R:R. 11 sk. och för den som ligga i wastehus Län 348 R:R. 29 sk. 10 r. allt uti in 391 R:R. 40 sk. 10 r. allt Banko, hvilka ter till betalning anordnas skulle. Uten ännu Fyrhundrade Riksdaler Banko mynt Säll apet den 29 sistl. Jan. (se Prot. för d. 1 Febr. 11) till detta behof upplånat, härtill icke för go, så beslöts att ett ytterligare lån i Ban mynt på Ethundrade Riksdaler skulle för inom Adelmanska Testaments fondens räkning uppta heras, hvarvid Skattmästaren Herr Profes den Doktor Pipping lofvade draga försorg.

§ 12.

Uti skrifvelse till Sällskapets Ordförande, dat den 27 i föregående månad, hade Ekonomi Utskottet, som den 5 December sistl. år på den, ver utlåtit, angående grunden hvarefter Re ning procenten af den Egendom framl. Herr skeppare Adelman genom Testamente bortgif, skall beräknas, dervid gjort sina anmärk. ugar, att för öfrigt begärt att Herrar med nämda måtte förhjelpas till åtnjutande af sin ga rätt. Och blef Ekonomi Utskottet, hvars dan yttrade mening Sällskapet förrut såsom an antagit och gilladt, nu anmodadt att öf-

wer de af Konungens Befallningshafvande gjorde inhaft och anmärkningar sig uttala; hvarefter Hälsingerätten sedan sådane tillfälle att fullgöra sin vederbörande uppsyn.

§ 13.

Till Berednings-Utskottets handläggning och vidare remitterades

1:o ett Anonymt Memorial af Välmenande och frastuddters orsak och förekommande u... af 2:o Herr Probsten Rundbom Nordan... utsädes-tiden för Hafre- och vårsäde, inför... uppsala Tidnings 9de Häfte N:o 36 (sedermera äfven i Örebro Tidningen N:o 40 och 44), som ut Skrifvelse af den 5 i denne månad till ankommit.

§ 14.

Uti hitlämnadt Memorial af den 15 förl... Februari hade Herr Kyrkoherden Tamelander inberättat, det han förnärvarande den 27 December förbudit är uti Orsa Socknens Kyrka med van... lig högtidlighet tillstadd pigan Anna Ma... Jönsdotter från Lahnen Storgård för 25 år... hvarmed hon af Consistorium är dess förbr... högtidlighet befriad hemvist: och skulle härom i Alla Tidning kungöras.

§ 15.

Apotekaren i Hammerfors Herr J. H. Långbjelm hade genom Memorial af den 9 i denna månad tillkännagifvit, att af- och till... trädt på Hattarpåd ensamman sin Assessorsplats uti Ahlman och Herr Lars Gustaf Lefrén, i nä... varo af Herr Apotekaren och Herr Kyrkoherden Lilius för sig gått: hvarjemte Herr Apotekaren insände Herr Lefréns samma

dag utgifne quitto af innehåll att han med dagit alla till Hattarpåd hörande inventarier, hvilken quitto till Skattmästarens förvarande öfverlemnades.

15 Apr.

§ 16.

Uti Herr Kommerse Rådet och Grosshandlaren i Gefle Peter Brandström, som den 15 sistl. Januari beviljat skuld till Hospets Ledamot, uti anledning Skrifvelse af d. 15 Mars Herr Lagmannen, Vicelandshöfdingen och Herr Lagmannen Wibelius, som ingafs och upplästes, bifogade Protokollerat sig med erhållen anmaning den afkortade sig, och tillika till Hospets Kassa insändt Rdr, hvilket här anteckna...

§ 17.

Af Berednings Utskottets Protokoll förd fördagen upplästes nu § 1 med förslag till instruktion för det nya Utskottet till Potatois... vedens förvaltning, och hvilken till den 15... stundande Maj, till hvilken dag valet af Ledamöter i samma Utskott jemväl blef anmäldt.

§ 18.

Genom vanlig balottering antogos till Ledamöter: Kyrkoherden i Tuhalax Herr Joh. Gust. Tedenby, Kommersjour Landtmätaren Herr Petter Henrik Palander, Hyttmästaren vid Herr Lagmannen Gustaf Uggla, och Kronolänsmannen Herr Christ. Westedahl.

§ 19.

Till Ledamot föreslogs af undertecknad Sekreterare Probsten och Kyrkoherden i Hammarlunda Socken af Hochholms Län Herr Johan Rundbom.

Är och dag som ofvan

J. W. Wallenius.

År 1802 den 1 Maj Jämma
trädde Kongl. Finska Hushåll
nings Sällskapets ~~[illegible]~~

§ 1.

Sällskapet Ordinarie Ordförande Herr
General Majoren och Kommendoren Aminoff
var för upräcklighet förhindrande, hvarföre
val anställdes till Ordförande för dagen,
hvarvid Herr Biskopen, Pro Kanslern och
Kommendoren af Kongl. Nordstjerne Orden
Doktor Jacob Gadolin erhöll de fleste rö
sterner Sällskf.

§ 2.

Protokollet för den 15 i förregående
månad upplästes och justerades.

§ 3.

Uthrw det svar som den 1 November 1801
inkom i anledning af Sällskapets år 1798
framställde Prisfråga:

Hvilka slag der och manufakturer äro
för våra Finska städer de tjenligaste och för
månligaste? Hvilka orsaker hafva hittills hin
drat dessa Näringars förkofran i vårt Land?
Och hvilka medel äro derföre att vidtaga til
deras lyckligare trefnad för framtiden?

hvilket svar, tecknadt med valspråket:
Den åker Svea jord som odlar Svea land,
Ger bröd uppå vårt bord och styrka i vår hand;
såsom jemlika inkommit, då icke kommet till
pröfning företagas, hade nu, inom föreskrifven
tid af föregående April månads utgång, ett
annat blifvit till Sällskapet insändt med valspråk
Till sådighet förenom då Näringens sjunkna styrka
och försegladt namnsedel, hvilket svar, tecknadt
med N:o 2, jemte det förra nu till Beredningens
Utskottet öfverlemnades, att inom den ut
stadgarnes 4:de § föreslagde tid sig deröfver ut
låta. —

§ 4.

Likaledes hade på Sällskapets den 1 Maj
1801 uppgifna Prisfråga, om lämpeligaste in
rättningen af Athenianska Lärdoms Skolarne
uthvingen af Athenianska Lärdoms Skolarne
innom vederbörlig tid till Sällskapet inkommit
följande svar, nemligen:

N:o 1. med valspråk: Frågen vinner
N:o 2 med valspråk: Unga Bonden mälarg
ett förstå hvem likt han förstår.
N:o 3. med valspråk: Ubi consulueris, mate
facto opus est. Sallustius.

hvilka till Beredningens Utskottets utlåta
till öfverlemnades.

Men utom dessa tre Skrifter hade äfven
den tue ~~blifvit~~ i samma ämne blifvit till
Sällskapet insände, af hvilka den ena åta
gaum hade till motto Ephes. 6: v. 4. men hvar
författare förklarade sig icke vilja kalla om
belöningen.

Den andra författare och ingifvare af
Herr Professoren Doktor Frängsvärd, jemt af
honom ock ett Memorial från samma hand,
hvilka af det Memorial från Professoren
framkom icke heller för afsigt att om pröfvel
sade icke heller för afsigt att om pröfvel
kunkurrera; emedan på dess författares upp
gjorda ~~förslag~~ proposition blef beslutet,
att den skulle nominasiceras med Herr
Inspektoren Adolph Magnus Gripenberg samt
Herrar Kyrkoherdarne Lilius i Mörsaby och
Hollin i Karcku, hvilka ägenom sin vetskap
skap och öfriga ställning ansågos äga en full
ständigare kännedom om de lokala
omständigheter som anbingen hindrade
uppnå eller hindra den tillämnade Skol
inrättningen, och hvilka förty skulle anmo
das, att så fort göras kan blifver och sedan inom
innevarande Juli månad utgång till Sällska
pet inkomma med sina yttranden öfver af
handlingen i hela dess vidd, hvarefter Bered
nings Utskottet äger att öfver det sina och

i ett sammanhang

andra sig slutligen utlåta: då Utskottet jemväl finge afgifva betänkande öfver den andra i dag inkomna skriften.

§ 5.

Emedan på Sällskapets den 1 November 1800 framställda Prisfråga om utvidgare öppnande att i Finland utvidga Skadestillverkningar och därigenom förbättring intet svar inom den af Sällskapet förlängda tiden inkommit, så vill Sällskapet nu förlänga tiden för samma fråga, tillvarande till den sista April 1804, emot lika belöning som förut, nemligen ett exemplar af Sällskapets medalj i guld för den skrift som fullkomligast uppfyller Sällskapets önskan, att även dito i silfver för den som i gästa, att även dito i silfver för den som i gästa skrift grafvat kommit den förre närmast.

§ 6.

Enligt Sällskapets ännu den 26 sistl. April (Prot. § 11) hade dess Skattmästare Herr Professoren Doktor Pipping nu för Akademiens fonders räkning upprenegotierat ett pensionsbref af ett hundrade Riksdaler: Banko-mynt, på hvilken summa en årlig afkastning skall, med förbindelse till återbetalning efter tre månaders uppsägning, antingen i Banko mynt, eller i fall i långifvaren det så åstundade, uti hårdt Specie.

§ 7.

Sedan Sekr. § af Ekonomi Utskottets Protokoll för den 19 sistl. April, hvilka vid utkastet till det svar Samma Utskott föreslagit i anledning af Konungens befallningshafvandes i Tavastehus skrifvelse af den 27 Mars innevarande år, blifvit nyligen antagne och gillade Sällskapet med några få förändringar samma utkast så som egen: hvarföre samma utkast med nästa afgående post skulle expedieras.

§ 8.

Lifvaledes antogs och gillades följande Utskotts uti 3 § af dess Protokoll förd den 19 Apr. afgifne tillstyrkande, som innehöll, att Utskottet emot Köpe Kontraktet om Hattanpää egendom af den 2 Januari innevarande år, icke kunde samtycka dertill att nämnde egendom, utom den innestående halfva köpeskillingen, finge med någon ytterligare skuld till Sällskapet belastas: och skulle således Herr Professoren Doktor Lefrens uti åne den 1 Mars och den 1 April angifne Memorialer göra anhållan om Sextiofemde Riksdrs lån förfalla för Herr Lars Gustaf Lefrén emot säkerhet i omförmälde Egendom, förfalla.

I anledning häraf förklarade åberopade Herr Lars Gustaf Lefrén, nu närvarande, att dess Fader, Herr Professoren, Doktor Lefrén, som för halfva köpeskillingens, hvarå 12000 Rdr Riksgälds mynt ännu återstodo, och dess inbetalning inom denne månads slut, ställt sig i borgen, vore beredd att samma återstod med jagd tid till Sällskapet inlemna; emedan, i anseende till förledit års svåra missväxt, Hattanpää gårds underhafvande, hvilka med gesinnor och barn utgjorde ett antal af vid pass 700 personer, vore i den ytterste nöd och förlägenhet om tillgång till lifsuppehälle intill nästkommande tiden, så ehuru Herr Lefrén för närvarande icke kunde yrka någon rättighet, att för deras räkning, på sätt och vis, något rättighet, att för deras räkning, enligt slutet af 11te momentet i framl. Herr Professoren Ahlmans Testamentariska förordnande, erhålla något understöd, till utsäde och brödföde, ville Herr Lefrén tillvål till Sällskapets åtnjutande hafva hemställt, om icke desse nödlidande jordbrukare, dem Herr Lefrén på visst sätt kände sig kunna anse såsom Sällskapets

pupiller, på det sättet måtte kunna bisträ-
gas, att Herr Lefrén för egen räkning kunna
de denn Sasens län tvåhundrade Tunnor Spann-
mål denn ~~Herr Lefr~~ han för målte sig hafwa upp-
köpte och liggande på Hattanpää gård, emot
det Herr Lefrén af Sällskapet finge ett års
anstånd med inbetalningen af två Tusende Rdr
hvarmed emellertid skulle erläggas räntan
hälft Herr Lefrén i händelse denna hans begäran
blefwe afslagen, wore benägen att försälja Spann-
målsquantum till afbördande af sin
skuld, hvarigenom åter meerbemälde kunde
hafwa wore blottställde för en oundviklig för-
och hungersnöd. Häröfwer anmodades Bered-
nings Utskottet att sig yttra.

§ 9.

Sedan Beredenings Utskottets Protokoll för
den 14 förlid. April blifvit upplåst, antog sed-
gillade Sällskapet, nu till en början på ett
år, den Instruktion Jamma Utskott föreslagit
för det nya Utskottet till Potatoës wederlens för-
valtning; hvarefter val anställdes till dess-
nämnd i Jamma nya Utskott, och blefwo dertill
med fleste rösterne kallade: Herr Lagmannen
Vice Landshöfdingen och Riddaren Wibelius, Herr
Professoren Doktor Sengström, Herr Öfver-
Directören Alfwing och Herr Professoren och
Riddaren Porthan.

§ 10.

Till erhållande af Utkupor, denn Sällskapet
genom kungörelse i N:r 27 af innevarande års
Åbo Tidning beslut hitförskrifwa, hade inom för-
Skrefwen tid sig anmält: Herr Grofskamraren Bang
Färgaren C.G. Björnman och Herr Löjtnanten G.
A. Clarén hwardera om 2ne samt Herr Hälsa-
merearen Ithimaus, Herr Apothekaren Långfelt
Herr Majoren, B.F. von Willebrand, Herr Lars Gust.
Lefrén, Herr Sekreteraren Mjöth, Herr Professorn
Franzén och Herr Majoren Baron Mannerheim,
hwardera om ett; inalles 13 Utkupor, om hvil-

1 maj

ka betingande i Stockholm nu genast, så väl
som om deras hitsändning instundande höst, till
Herr Kongl. Sekreterarens Gunnmer bref skulle
utgå.

§ 11.

Herr Lars Gustaf Lefrén anmälte, att ehuru
uti de punkter af det emellan Sällskapet och
honom den 2 förlid. Januari ingångne Köpekon-
trakt honom wore ålagt att nu i wår tilldela
honom wore ålagt att nu i wår tilldela
hwarf och ett under Hattanpää gård lydande jord-
brukande mattlag en Tunna Potatis till utsäde,
samt hafwa tillsyn om deras utplantering, wore
han af de 108 mattlag Jam på Egendomens ägor
sedan af de belägenhet, 38 sådana, att de dels saknа utrymme
lemnas, dels och i anseende till bris-
aller tjenlig jordmån, dels och i anseende till bris-
tande hog och drift hos innehafwarne icke
kunde plantering någon önskad framgång,
hafwa plantering någon önskad framgång,
hwarföre Herr Lefrén ansökt att förmå Sällskapet
den skyldigheten att den några utsäde meddela.
Deremot wille han emot de öfriga 70 uppfylla
hwad han sig åtagit, och på Hattanpää hjelp
utplantera de brista 38 Tunnorne, samt den-
så emot arbete på gården meddela dem anten
den till lifsuppehälle eller utsäde, i fall de fram-
deles skulle desföre emera än hittils hoppfälla.
Härföre anmodades Utskottet för Potatoës-
wederlagens förvaltning att sig utlåta.

§ 12.

Enligt af Skattmästaren nu inlemnade Exem-
plar förfloge utgjorde behållningen i Sällskapets
upskilda kassa vid ~~sista året~~ slut 2624 ~~RC. 14~~ sk. 8 r. första Quartalets slut 2476: 43.
hwarefter under ~~första~~ andra Quartalet influtit Tillsam-
mabel 39 ~~RC. 32 sk. 1 r.~~ och Lemnats förnes tillskott 339
~~för nu varande~~ ~~uppgick~~ ~~till 416 RC. 32 sk. 1 r.~~
~~sk. Staten~~ ~~eller samt innevarande~~ under tredje Quartal
deremot hade blifvit utanordnade ~~244 RC. 24 sk.~~
119 RC. 21 sk. 11 r. så att nu varande behållning
lep 2516 RC. 21 sk. 1 r. hvaraf 2445 RC. 24 sk.
sin anticiperade, 2000 RC. emot ränta utlänte,
ch 280 RC. 45 sk. 1 r. kontant i kassan inne-
stående.

Af Athuruanska Donations-medlen war be-
hållningen första Quartalet 3675 RC. 20 sk.
4 r. och Inkomsten hade under andra Quartalet
utgjort 113 RC. 20 sk. 4 r. hvarefter Sällskapet upp-

lånat 300 Rd:Banko myntt. Hvaraf hade under
samma andra Quartal utgått 965 Rd. och Be-
hållningen var följaden nu 309 Rd. 44 fk.: Ban-
ko och 283 Rd. 44 fk. 11 r. i Riksgälds myntt, u
hvilka lånare 1200 Rd. är ännu räntan utlånt.

Af Wilmarkska Testamentt medlen hade
första Quartalets Behållning 5076 Rd. 34 fk. 1
r. blifvit ökad med 98 Rd. 72 fk. influtne Ränt-
ese medel, så att Behållningen för närvaran-
de utgjorde 5175 Rd. 18 fk. 1 r. hvaraf 197 Rd
28 fk. 9 r. i kontant.

Af medlen till Potatois plantteringens ut-
vidgande för innevarande år, hade under un-
dra Quartalet blifvit utgifne 156 Rittdaler,
så att fondens nu varande Behållning ut-
gjorde 844 Rittdaler.

§ 13.

Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen
och Riddaren Wibelius inlemnade en Skr
lända hemmen Skrifvelse ifrån Herr Sekret-
rarien Mjödh i Korpo, dateradd den 27 förflodne
April, och emedan Sällskapet deraf inhämta
de, med hvad Fördelar ett och drift Herr Sekr
terarien, så ock derpå af Herr Lagmannen och
Riddaren underdånigen anmodan, uti Sällskap
Kapell befordrat den angelägna Potatois plan
teringen, så beslöts att Sällskapets erkänsla om
ett sådant Herr Sekreterarens patriotiska bemöda
de skulle honom i afgående bref förklaras, hv
utom i Åbo tidning borde ingöras en kort berät
else om de anstalter Herr Sekreterarien till ända
målets vinnande vidtagit.

§ 14.

Hernäst föredrogos åtte ifrån Domkapit
let i Borgå ankomne Memorialer af den 7 och
14 April, det förra med 1749 och 1800 årens Tabel
ler för Kides, Bråkylä, Libelitz, Kondiolax, Kau
tokumajärvi, Ilomants, Eno och Pelgjärvi För-
samlingar, samt 1749 års Tabeller för Pelgjärvi
och 1800 års dito för Kiteleis vaara Kapell: det
andra med tillkännagifvande att det i Sällska
pets skrifvelse af den 1 i nästledne månad be-

märkte Cirkulär till Prästerskapet i Borgå Stift
om behagen åtgärd till Potatois plantteringens
befrämjande i Landet, med första skulle utfärdas.

17 maj

§ 15.

I anledning af det förslag Herr Professorn
Doktor Sengströmm uti Memorial af den 14 förfl.
April gjort angående en skrift preliminär åt-
gärd vid framdeles inkommande anonyma
Memorialer innan de Sällskapet föredragas, ingaf
Herr Professoren Johan Gadolin ett Memorial,
hvarom upplästes, och hvilket Sällskapet ansåg
förslaget till slutligt afgörande före-
kommen, ville taga under pröfning.

§ 16.

Till Utskottet för Potatois fondens förvaltning
remitterades att dervid enligt nu fattadt beslut
vidare lägga hand:

1:o Kommunens behållningshafvande i Ulea-
borg Memorial af den 3 April om anstaltens till
Potatois plantteringens utbredande der i Landet;

2:o Herr Lagmannen Hollenbergs skrifvelse af d. 12 Apr.
till undertecknad Sekreterare i samma ämne
och om upplysningar af Potatois i Uleåborg;

3:o Herr Direktoren Göstings Memorial
af den 8 April om hinder som mött vid Lant-
ingen af utsädes Potatois till Pyttis; och

§ 17.

Lämnades remitterades till Beredningens Utskottet

1:o Korresponderande Ledamoten Herr Vice Pastoren
Fellmans berättelse ifrån Kauko för December månad
1801 och innevarande års första Quartal;

2:o Korresponderande Ledamoten Herr Landt-
Hauptmannen Porthanns Memoria af den 4 April från
Kuvola, med underrättelser om väderlek m. m.

3:o Korresponderande Ledamoten Herr Sekreteren
Mjödhs berättelse ifrån Korpo för första
Quartalet af innevarande år;

4:o Herr Regementts Fältskären Medicinæ Licen-
siaten Lindebäcks beskrifning öfver Uleåborgs Stad,
uti 3 delar, med Charta och Bilagor; och

5:o Herr Kapitenen Brennhandtwerks Memorial
af d. 24 April om kappseglning i Kyrkslätt af
Böj. Past. Malmin, om medel till föda under misswäxter m. m.

#4:o Nyssnämnde Herr Direktörs Memorial af den 20 Mars med anhållan om belöning åt Bönder Aleberg Halonen i Libelitz för Potatois plantering i 10 år.

§ 18.

Uti Herr Kronobefallningsmannen Johan Hedmans uti Memorial af gårdagen gjorda anskrifning om 4000 Riksdalers lån ur Landtbyggnads- och återkrings-fasta Landtegendoms, samt Ekonomi Utskottet att yttra sig anhöll.

§ 19.

Till Ledamöter i Beredningens Utskottet valdes med fleste rösterne: Herr Assessoren Sjöman, Herr Majoren och Riddaren Reuterskiöld, Herr Professoren Johan Gadolin, Herr Professoren Baumgarten Sundbeck, Herr Professoren Hällström, Herr Öfver Inspektoren Heuring, Herr Medicine Licentiaten Borgström, Herr Professoren Doktor Hellenius, Herr Apotekaren Ahlman, Herr Magister Hartman, Herr Magister Thorbeen Arrhenius och Herr Magister Donner.

§ 20.

Till Ledamöter i Ekonomi Utskottet valdes fleste rösterne i följande ordning: Herr Assessoren Ramsell, Herr Hofrätts Sekreteraren Borgström, Herr Vice Häradshöfdingen Gummerus, Herr Assessoren Lauréen, Herr Hofrätts Rådet Gadolin, Herr Vice Häradshöfdingen Lundevik, Herr Hofrätts Notarien von Hellens, Herr Landskamreraren Jung, Herr Handelsmannen Mannerheim, Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren Wibelius, Herr Grefskaren Aspelund och Herr Grefskandlaren Wadén.

§ 21.

Sluteligen bestämdes, att Utskotten skulle till Onsdagen den 3 November Herr Professoren Doktor Tengström, som nu är tjenstgörande Hofpredikant, på vanligt sätt anderrätta Kongl. Maj:ts ofvan

Åtskilliga

År 1802 den 15 Maj sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet.

§ 1.

Med förklarande af sin erkänsla emot Sällskapets ödagalagda förtroende, och af sin upriktighet att förtjena samma förtroende, och af sin uprikthet att efter sin förmåga villja svara deremot, inlog Sällskapets nyvalde Ordförande Herr Professoren Doktor Tengström sist rum enligt Stadgarnes 20 §; och anmältes derefter, att Herr Professoren Doktor Hellenius, enligt fleste rösternes tillkännagifvande blifvit Beredningens Utskottets Ordförande, emedan Ekonomi Utskottet af flere Ledamöters frånvaro hittils varit hindrad att sammanträda och sig med Ordförande förse.

§ 2.

Under justeringen af Protokollet för den 1 i denne Månad, tillkännagafs vid desamma 14 §, af Sällskapets Ordförande, att åtven från härvarande Domkapitel i dessa dagar afgått ett sådant Circulär till Stiftets Prestestånd, som Sällskapet uti skrifvelse af den 1 nästl. April begärt till upplysande af en allmänare kännedom om rätta förhållandet vid Potatoësplanteringen m. m.

§ 3.

Till svar å Sällskapets skrifvelse af den 1 i denne månad angående grunderna till beställningsgörande för Ahlmanska Testamentsförfattningarne, hade Ekonomiens Vrefallningshafvande: Javastehus, uti ankommit Memorial af den 11 innevarande förklarat sig icke kunna afsiktas från den öfvertygelse att beställningen borde beräknas efter beställningsförordningen af den 15 Juni 1800, och fördenskull anvisat Sällskapet att inom Ethvardade Elfvatio dagar, efter af Memorialet erhållen del, hos Kongl. Kamrar Kollegium genom besvär söka derutti ändring: Och beslöts att dessa besvär, så fort det för andra göromål icke stunde, skulle upsättas och expedieras, samt jakens rätta beskaffenhet tillika med nödige bilagor upplysas.

11.

§ 4.

Sedan, enligt Sällskapets den 1 sistl. April (S. § 9) vidtagne beslut, Ekbomska och Ekholmska arvsmedlen, till hvilkas lyftande Herr Vice Pastoren och Kapellanen i Menzelä Anders Johan Aspa å förelagts lid sig icke inkommit, tillsist Hör. Herr Vice Pastoren räkning i härvarande Landshöfdingeembetets nedsatte, och Herr Vice Pastoren derom genom Ombudsmannen för Ahlmanska ärenderne Herr Auditören Bonsdorff underrättad, tillkännagafs Herr Vice Pastoren numera vara hithommen att å egne och sine medarvingars vägnar träda med Sällskapet i liquid. Och emedan Sällskapet vid det af Herr Auditören författade och nu upplästa formulär till kvitto, icke hade något att påminna, så begärde Herr Vice Pastoren skulle, sedan han samma kvitto underskrifvit, få lyfta de i Landshöfdingeembetets deponerade medlen, hvarutom afledne Emeden Örlings Revers af den 12 Mars 1787 på Femtio Riksdaler och Herr Fändriken Fredric Gustaf Tollets dito af den 7 April 1785 på Sexton Riksdaler, med skriftelig transport ifrån Sällskapet på Herr Vice Pastoren, skulle jemte tillhörande handlingar, Herr Vice Pastoren tillställas, och Herr Vice Pastorens utgifne quittencer tills vidare hos Ombudsmannen förvaras.

§ 5.

Uti ankommit Memorial af den 3dje i denna månad, hade Fattighus Direktionen här i Åbo, enligt anledning af Sällskapets den 1 Juni sistl. år afgifne skrifvelse, medelst underrättelse om de anstalter Direktionen, sedermera vidtagit icke allenast till Rumfordska Soppans införande på Fattighusets Spisordning, utan och till afsalu bokning för torftige och nödlidande Medborgares räkning. Dessa underrättelser, som icke mindre vittnade om denna Spisordnings antaglighet och nytta, än om Direktionens ständaktiga bemödande att öfvervinna alla dervid mötande svårigheter, fann Sällskapet förtjena att komma till Allmänhetens kunskap. Derom skulle förd deruti Sällskapets Dagbok och i Åbo Tidning införas en berättelse, sedan tillvägagångssättet förut, enligt Direktionens

närvarande Ledamöters nu gifne upplysning blifvit vunnen, i hvad mån Soppan skulle behöfva utöfver förra tillredningsföreskriften i N:o 26 af förledit års Åbo Tidning vattenspädas, hvor stor portion af den utspädda soppan till en persons mättning åtgått, och hvad högst medelpriset för hvarje portion sig bestiger.

15 May

§ 6.

Angående Herr Probsten Mag. Zacharis Cygnæi uti 2ne Memorialer om inrättning af Söndags Skola och Läs Bibliotek i Savolaks, egentligen för den vid Handtverkerierne arbetande ungdomen, hvarföfver Berednings-Utskottet den 31 Oktober sistl. år (Prot. S. 2) sig utlåtit, förekom nu hos Sällskapet öfverläggning: Och emedan Sällskapet fann sig tvifvelsutan nog tillräckliga penninge tillgångar att af egen fond understödja den föreslagna i Savolaks ganska nyttiga menu kostsamma, och icke blott i Savolaks utan och i andra Finlands Städer behöfliga inrättningen, eller emot Testators tydliga uttryckta föreskrift fatta rättighet att härtill använda någon del af Ahlmanska Testaments-medlen, så skulle Herr Probsten Cygnæus hafva genom afgående skrifvelse underrättas, med förklarande af Sällskapets förbere- + påhållande af
delse till hans nit för det goda ändamålet, att utan Sällskapets omedelbara medverkan, genom ortens förmögnare invånares patriotiska tillskott, bringa inrättningen till stånd.

§ 7.

Vidare gjordes början med öfverläggningar i anledning af Herr Kammarrådet Winters Memorial af den 1 Maj 1800 rörande åtskilliga anmärkningar för Finlands Hushållning, hvarvid tillika till märkvärdige förekommo Herr Professorens Doktor Tengströms vid nyssnämnde Memorial upptagne Reflexioner af den 15 December samma år, i anledning af Herr Öfverdirektörens Alfvings, Herr Professorens och Riddarens Porthans m. fl. under dessa skrifters pröfning hos Beredningens-Utskottet inkomne Memorialer.

Lika med Beredningens Utskottet, som 2ne särskilde gånger, nemligen först den 29 Aug. (§ 5) och 2:dra Sept. 1800 (§ 2) och sedermera ifrån den 7 Febr. till och med den

21 Mars 1801 förehaft förstnämnde Memorial, företog sig Sällskapet att det samma med dess bilagor punkt för punkt genomgå, och af dess innehåll, med hvad mera af Utskottet, eller en-skilde Sällskapets Ledamöter blifvit tillstyrkt, utvälja hvad Sällskapet kunna komma lämpeligen höra till sin åtgärd.

Uti första artikeln om bristen på arbetare, hade Herr Kammarrådet bland annat (p. 5) gjort erinran om vårt Sjöfolks utflyttningar. Till hvad belopp den förlust hela Riket derigenom lider och må sig beläpa, kunna Sällskapet sig af flere anledningar böjdt att tro samma förlust för Finland särskildt betraktadt icke bliva synnerligen betydlig. Men för att härom komma till någon större visshet, och tillika äfven i denna del vinna något mera ljus för undersökningar-ne om Finlands folkmängd, så beslöts att till Magistraterne i Finlands Sjöstäder bref skulle afgå med begäran, att de antingen efter sina egna eller Sjömanshusens anteckningar ville upplysa, hurre många af Koffardi manskapet, som under sjöfart flutne 10 år sjöleden afgått antingen på finska fartyg, eller till Stockholm eller till Örlogsflottan, hurre många som under samma tids förlopp borta blifvit, och på hvilka platser samt af hvad anledning så-dant sig tilldragit.

Hvad vidare i Memorialet (p. 4. 7engstr. p. 11) förekom om det underhåll, som för fattiga barn i Provinserne af Hospitals medlen bestås, blef för denna gång uppskjutit till längre fram, då Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren Wibelius äfven lofvade upp-gifva hurre många barn som i detta Abo och Björneborgs Län njuta ett sådant understöd, och belopp af den samma som härtill är anslagen.

I anseende till den i Södra Österbotten hos allmogen näsan överallt antagna förvanda

15 maj.

grägsed att icke med Moders mjölken, utan med Komjölk och vällingar uppföda sina barn, och dessas deraf härrörande nyssvärda flera dödlighet, hvarom Herr Kammarrådet (p. 6 7engstr. p. 7) påminde, fann Sällskapet tjenligt att till något framdeles utgående häfte af Hushålls-underrättelserne för Menige Man, ~~endast 6 de exemplar som till Åbo hade kommit alt afgå~~, låta foga en ord och bevekande föreställning, om skadan af den ofvanklagade sedan, om dess oförenlighet med en Mors pligten, och om det ansvar Gud, fäderneslandet och samvetet ålägga för en så utmärkt misshörd om menniskoslägtet. Men någon belöning för de mödrar som vid-tage en förnuftigare och ömmare uppfam-nings metod, kunde Sällskapet, emedan Hushåll-nings Utskottet den samma tillstyrkt (Prot. d. 7 febr. 1801. § 1) så anseende till förutsedda oöf-vervinneliga svårigheter vid kontrollen, icke utlofva.

Med vidare pröfning af innehållande Memorialen, skulle framdeles åtgärder, i den mån tiden det tillåter, fortfaras.

§ 8.

Nu ärnade Sällskapet till åtgärd före-taga Herr Lars Gustaf Lefrén till 8 § af Sällskapets Protokoll för den 1 i denne månad gjorde anhållan om anstånd på ett år med 2000 Riksdalers inbetalning af köpeskillingen för Hattanpää Egendom, och skulle till den ändan låta sig föreläsas Hushållnings Utskottets Pro-tokoll för gårdagen 31, men emedan Herr Lefrén skall blifvit underrättad att Utskottet som ej velat bela-sta Egendomen ~~med någon~~ för Sällskapets räkning med någon större gravation än de redan till innestå-ende destinerade 7000 Rdr:, vid det föreslagne anstå-det på 2000 Rdr: fästat ett vilkor af ny antaglig sä-kerhet, och Herr Lefrén förmälte sig icke äga någon sådan att Sällskapet erbjuda, så ingaf han i dess ställe nu ett Memorial af denne dag, som upplästes och hvars innehåll den begäran att Sällskapet till lätt-ning för Hattanpää underhafvande, hvilkas nöd och för-

lägenhet Herr Lefrén med bifogade betygor af Herr Kyrkoherden Lilius, Herr Kapitenen Gripenberg och Herr Apotekaren Långhjelm bestyrkt, ville inlösa ett på stort quantum Spannmål Sons Sällskapet kunde finna tåligt att bestå till nämnde under hafvanden understöd.

Öfver denna Herr Lefréns begäran, så väl Sons öfver desS vid slutet af Memorialet gjorda förbehåll att vid inbetalningen af den återstående halfva köpeskillingen så innehålla 500 Rdr. till desS rättegången om Stadsgården i Hammerfors hinner slutas m. m. anmodades Utskottet att till Sällskapets nästa Sammanträde sig yttra.

§ 9.

Vidare föredrogs Ekonomi Utskottets Protokoll för den 6 sistl. Februari § 4. angående fråkheten af de Skuldsedlar Sons i stället för Kontant blifvit af Exekutorerne utaf Wilmarkska Testamentet inlemnade såsom valuta för den af Testatorn anlagrade fond till Finska Landtbrukets uppkjelpande.

Hvad således först vidkom den anmärkning Ekonomi Utskottet dervid gjort, att Exekutorerna beräknat Sällskapet såsom Kapital den ränta Sons å Skuldsedlarne var upplupen men obetald, så emedan genom federmera skedda räntebetalningar, Kapitalet, enligt sednaste Quartals förslag, redan blifvit åkadt till 5175 Rdr. 18 Sk. 1 r. eller endast 20 Rdr. 4 Sk. 4 r. mindre än hvad i kontrakt genast borde inflyta, och samma Kapital förmodades innan kort på lika sätt winna än ytterligare tillväxt, samt Utskottet vid sådan utsigt äfven sjelf hemställt till Sällskapet att låta den gjorda anmärkningen förfalla, så fann Sällskapet icke skäl att i anledning der, af göra något påstående.

Beträffande dernäst Skuldsedlarne hvar för sig, så fann Sällskapet lika med Utskottet att vid N:o 3, 4, 5, 6, 7 och 8 eller Herr Lagmannen Oliverecrona's, Herr Grosshandlaren Ekenboms och Herr Häradshöfdingen Lunds Reverser, i afseende på fästerskatten, ingen anmärkning ägde rum, i synnerhet som den förstnämnde nu mera skall hafva inbetalt ett års upplupen ränta; men vid N:o 1 eller Herr Löjtnanten Liljebrunns Revers på 1000 Rdr. fann Sällskapet den af Herr Löjtnanten i förstlatt Monnikala benämnde Säteri, hvarutinnan Herr Löjtnanten lemnat Längifvaren införsel, såsom Kronojord icke medförde tillräcklig fästerhet. Herr Löjtnanten skulle för den skull uti afgående bref påminnas, icke allenast att jemte förra helst inbetala det upplupna interesset till Sällskapets Skattmästare, utan ock att inom innevarande Juli månads slut för Länsumman ställa två wederhäftige Män i proprie borgen, eller i annat fall wid samma tid inbetala både kapitalet och ränta.

Slutligen, och så wida Sällskapet, på Ekonomi Utskottets derom gjorda erinran, fann nödigt att Herr Majoren C. G. von Thorring, Sons enligt Reversen N:o 2 häftar för 1200 Rdr. Kapital, i stället för Herr Assessoren Kraftman, hvars fästerhet Sällskapet icke kunde godkänna, förser sig med en annan wederhäftig löftesman, så skulle Herr Majoren i afgående bref förständigas att sådant inom näst kommande Juli månads utgång fullgöra. —

För Guld- och Silfverarbetaren Lydeman, wid hvars Revers N:o 9 på 333 1/3 Rdr. Ekonomi Utskottet fästat all slags fästerhet, åtog sig Herr Assessoren Björkbom nu närwarande att i proprie borgen gå; och som Reversen nu äfven war nära 9 1/3 år gammal, så beslöts att den tillika skulle förnyas, hwarom Skattmästaren uppdrogs att besörja.

Den reservation, hwarigenom Utskottet sjelfwen förklarat sig icke hafwa kunnat acceptera de inlemnade nio Skuldsedlarne annorlunda än så wida betalning för dem utgår, antogs äfven af Sällskapet, under förbehåll å dess wägnar att för allt hwad som till äfventyrs kunde komma att brista få hålla sig till Wasa Inventarii- wilmarkska Sterbhuset.

Angående ytterst sättet att till Landets största förmån och båtnad, i likhet med Testators föreskrift,

15 Maj.

använda det donerade Kapitalet, så beslöts att som
man, genom räntans läggande till hufvudstolen,
först skulle ökas till dess af Testator bestämda
fulla belopp 5560 Riksdaler, innan deraf göres
något Testaments enligt bruk: Och finge Ekonom.
Utskottet emellertid, enligt sitt eget förbehåll och
Sällskapets redan den 16 November 1808 år gifna
Remiss betänka sig på en plan som i verkställig-
heten kunde svara emot Testators ändamål, och
den samma sedan längre fram Sällskapets slutli-
liga pröfning underställa.

§ 10.

Sällskapet anmodade sin Skattmästare, att
~~för~~ behöfvet ~~inköpa~~ vid Ballotteringarne, beställa och
upphandla 50 stycken skulor af Ebenholts, och
nya ballotterings dosor med höga bräddar.

§ 11.

Uti Memorial af den 1 i innevarande må-
nad hade Herr Kapitenen Eric Johan von Willebrand
inberättat, att han Söndagen den 25 sistl. April, i
Salo Kapellkyrka af Uskela Socken, uti allenan
Socknestämma, med ett till ändamålet lämpeligt
Tal, tillställt Drängarne Johan Abrahamsson från
Nurla Storgård och Petter Danielsson från Hako-
fjärd Rusthåll, svardera det Silfverhattband
Sällskapet den 2 November förledit år dem till-
lagt: Och skulle härom kungöras uti Åbo
Tidning.

§ 12.

Sekreteraren tillkännagaf att ett inkommet
Memorial af den 21 sistl. April från Herr Di-
rektoren Gyösling om dess Potatoës upphandling
i Kuopio, tillsvidare till det nya Utskottet för Pota-
toës medlems förvaltning åtgärd öfverlemnadt.

§ 13.

Till Berednings Utskottet remitterades

1:o Korresponderande Ledamoten Herr
Probsten Lach. Pygnæi Memorial af den 1 i
denne månad, med fullperfekte sammandrag för ½
år eller till April månads slut, och Meteorologiska
Observationer för samma tid.

2:o Korresponderande Ledamoten Herr Prof-

15 Maj

fven Castrens berättelse från Kemi för första
kvartalet af innevarande år;

3:o Korresponderande Ledamoten Herr Kom-
missions Lantmätaren Nauklér Vederlags-
anteckningar ifrån Lochteå intill sistlidne
April månads slut;

4:o Herr Löjtnanten Liljenbergs anmärk-
ningar om väderlek m. m. i Kimmerjoki för
första kvartalet af innevarande år;

5:o Herr Probstens Ekvalls i Perno Me-
morial af d. 4 i denne Månad om fem Lingons-
sjuårad i Ångermanland, och dess införande på
finska botten; och

6:o Ett Socknestämmo Protokoll från
Alavieska i Kalajoki af den 18 April om belö-
ning åt Brita Olofsdotter Pälkela för långva-
rig tjenst m. m.

§ 14.

Till Ekonomi Utskottets utlåtande utställdes
Herr Landshöfdingen och Riddaren Baron
D. W. Ramsays och dess Fru Hustrus ut-
Memorial af den 11 i denne månad gjorde an-
söhning om erhållande af ett lån på 2000
Riksdaler.

§ 15.

Till Ledamöter blefvo kallade: Prof. Inspektoren
i Tavastehus Herr Johan Octavius Juvelius, Bi-
bliothekarien vid Åbo Akademi Herr Johan
Vonsdorff, och Prosten Herr Johan Runbom,
Kyrkoherde i Allmunge Socken af Stockholms
Län.

§ 16.

Till Ledamöter föreslogos af Herr Assessoren
Björkbom: Kapitenen vid Armémns Flotta
Konstruktions Stat å Svaaborg, Herr Johan Gabr.
Ehrlin, Vice Borgmästaren i Ekenäs Herr Fredric
Ringbom, och Bruks Inspektoren å Fagervik
Herr Anders Holmberg.

Å och dag som ofvan.

F. F. Wallenius.

* från Tavastehus

År 1802 den 1 Juni sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings-Sällskapets Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

Sedan Herr Lagmannen och Riddaren Wibelius, till följe af Ekonomi-Utskottets val och hållen under den 21 i föregående månad, nu inträdt i rummet vid bordet såsom Utskotts Ordförande, upläste och justerades Protokollet för den 15 sistl. Maj: då vid justeringen af § 7, och sedan upplyst blifvit, att antalet af de fattiga barn som detta Åbo och Björneborgs Län på en gång njutit understöd af Hospitals-medlen, vanligen uppgått till 46, ehuru det icke alla år varit lika, samt att Herr Professorn och Riddaren von Schulzenheim, uti Kongl. Vetenskaps Akademiens om den offentliga vården i afseende på folkets seder och helsa samt de fattiges lefnadsförhållanden, Bilagan N:o 32, äfven uppgifvit antalet af de barn, som uti Rikets öfriga Län så väl i Sverige som i Finland af nämnde Hospitals medel underhållas, och för hvilka samma understöd bordde upphöra, Sällskapet samt sig i denna del, hvars verkställighet på Kongl. Seraphimer Ordens Gillets och Herrar Landshöfdingars åtgärd egentligen och enfaldt ankommer, icke kunna taga någon befattning.

§ 2.

Undertecknad Sekreterare anmälte, att Herr Assessoren Björkbom, till ådagaläggande af sin upprigtiga böjelse att efter sin förmåga söka befordra Sällskapets välgörande afsigter, begärat dess Kassa med en summa penningar för Ettlundrade Riksdaler Riksgäldsmynt, under det enda villkor att för framtiden vara befriad från erläggande af den årliga Ledamots afgiften. Dessa penningar aflemnades genast till Skattmästaren, och Sällskapet beslöt att om Herr Assessorns patriotiska och bedrande gåfva i Åbo tidning ej mindre än i sin dagbok tungöra: hvarutom Herr Assessorn skulle af Sällskapet underdånigst tillskrifvelse bref, liklika med ett exemplar af Athmanska jettonen.

§ 3.

Enligt det Köpe-Kontrakt som den 2 Januari innevarande år upprättades, hade Herr Lars Gustaf Lefrén, sistl. som i går, bordt till Athmanska fonden inbetala de 12000 Riksd. som återstå af halfva köpeskillingen för Hattanpää Egendom: men under tiden förmärkte Sällskapet, att han sedt närvarande icke kännagifvande, att han sedt närvarande icke vore i tillfälle att ett sådant stort åtagande fullgöra, omälte Herr Lefrén, att Tjugu Tusende Riksdaler eller han kunde något mera, nu voro hos honom i beredskap, dem han erbjöd Sällskapet att lyfta. Han hade väl tillförtt sig att innom denna dag kunna anskaffa äfven det öfriga, men då hans åldenärer som skulle förse honom med utvägar dertill, enstämmigt i sina löften, voro han emot sin vilja i samma belägenhet i anseende till Sällskapet. Icke heller vore det honom möjligt att bestämma någon viss tid för det återstodens afbördande; men han hoppades att Sällskapet under väntan derpå, ville åtnöja sig med räntan för det brustande den han redligen wille erlägga, sedan den af hans föräldrar, Herr Professoren Doktor Lars Lefrén och dess hustru Johanna Sophia Leijonancker den 8 Oktober sistl. år uthändigade borgen finge hjelpa Sällskapet till säkerhet för kapitalstolen. — Huru för öfrigt härmed borde förfaras, och hvad ytterligare utvägar till sådant förvarande af Sällskapets rätt vore att vidtaga, derom anmodade Sällskapet Ekonomi-Utskott att med utlåtande inkomma; men till emottagande af den summa Herr Lefrén nu tillkännagifvit sig villja inbetala, utsågs af Sällskapet Dess Skattmästare Herr Professoren Doktor Pipping, hvarutom Utskottets Ordförande, som innehafva hvar sin nyckel till Kassakistan, dervid äfven borde vara tillstädes.

§ 4.

Herr Lars Gustaf Lefrens den 14 sistl. Maj ingifne Memorial om Expanmåls understöd å Hattanpää Egendoms genom förledit års misswäxt utblottade och i hungersnöd stadde undersåtare förordrogs nu å nyo, tillika med Ekonomi Utskottets deröfver uti Protokollet förd den 21 i Januarii § 2 afgifne utlåtande, hvilka med et nytt i dag ingifvit Memorial, åfven af Herr Lefrens samt deruti, under åberopande af flera nya betydande skäl och omständigheter, förnyat sitt förut anhållan.

Sedan Herr Lefrens afträdt, yttrade sig Under öfverläggning härom ~~yttrade sig~~ Lagmannen och Riddaren Wibelius, att han visserligen funne den befarade händelse hafwa inträffat hwars afböjande genom flyttningen af den 11te momentet i Ahlmanska Testamentets författning af år 1798 Sällskapet åläggde skyldighet, att wid misswäxt åren hattanpää Egendoms underhafvande med Expanmål till utfäde och brödföda, in på köparen hans wid bestämmandet af köpevilkoren för samma Egendom ~~förut~~ afstyfta och föreslagna, och hwarom Herr Lagmannens förmut ingifna i Sällskapets Handlingar förwarade projekt till Köpekontrakt witnade, ehuru han då warit om sin tanka ensam. Det skulle i den framtid beständigt hända, att Hattanpää ägaren i kollision med ~~med~~ underhafvande, under åberopande af Ahlmanska Testamentet, skulle plåga Sällskapet med nödrop om hunger och swält, samt påminnelser om Sällskapets pligt att föda desse underhafvande. När man wid förra tillfället redan röjt denna plan, innan ännu ett runstycke af räntan influtit, och Sällskapet de jure icke wore pliktigt att lagen någon författning i denna del, hwad borde då wäntas när framdeles mera äfteg, wunnits att hjelpa den nödlidande wore wackert, men det borde ske genom billåtliga medel; och wälgerningar på rättwisans bekostnad kunde icke förwaras. Betradda medel wore en helgedom, som utan uttryckligt föreskrift icke finge widröras, och benådning af en sådan tillgång torde icke wara Sällskapet tillständiga. Följderna kunde snart blifwa wådlig a och förorsaka en minskning i Allmänhetens förbrusande till Sällskapet. Kapitalet skulle, om det tillgreps, anseenligen medtagas, och ett misstadt interesse för all tid öka fondens lidande. Utom alla dessa konsiderationer tyckte Herr Lagmannen och Riddaren det wara betänkligt, att för närwarande wäga upplåne några medels anwändande för Hattanpää underhafwandes understöd, särdeles som desse ägde lika utwäg till ~~denna~~ bergning med Kronans Skatte- och Krono-allmoge i allmänhet, nemligen att få låna ifrån Kronans Magazineer, och Jäleder icke wore utan rådning. Herr Lagmannen och Riddaren trodde sig äga lika om hänsyn för nödlidande som någon annan, men holl för att icke denna hänsyn, utan rättwisan, borde leda dess beslut, emedan i annat fall man lätt skulle råka på wådliga efterwägar. —

Härmed instämde åtskillige andre Sällskapets Ledamöter; men då däremot af flere inwändes, att förminskningen i Kapitalet genom räntans läggande till huwudstolen, innom wida mindre tid än 14 månader åter skulle uppstiga till sitt fulla belopp, om något af de i Testamentet förordnade mindre trängande ~~förmånen~~ förskagen undfått på så lång tid uppskjutes, gjorde Herr Ordföranden följande propositön:

Den som bifaller att för denna gång bewilja Hattanpää Egendoms underhafwande något Expanmåls understöd, inlägger i den hwita

19.

1 Junii

dosan en hvit kula, den det afflär inlägger en svart: vinna de hvita, så vill Sällskapet sedermera öfverlägga om sättet att meddela det bevi-
ljade understödet.

Härefter balloterades, huruvida Herr Lagmannen och Riddaren Wibelius för sin del
undandrog sig att deruti deltaga ~~deltaga~~, emedan Herr Lagmannen redan kommit att nog tyd-
ligt yttra sin mening, åt hvilken Herr Lagman-
nen och Riddaren genom sin svarta eller hvit-
ta kula icke ville gifva någon vidare vigt; me-
dan kulorne blifvit insamlade, befunnos i
den hvita dosan 21 hvita emot 10 svarta kulor;
i följe hvaraf således öfverläggning om sättet
att bifalla Hattanpää ~~gårds~~ Egendoms, nödställdes
underhafvande nu företogs.

Beslutet deraf fattades först till Ett-
hundrade Tunnor Spannmål, hälften Råg och hälften
Korn, som emellan de mest behöfvande i propor-
tion af hvar och ens verkliga nöd och mer eller
mindre barnlastade ~~tillstånd~~ tillstånd eller utarmade
tillstånd samt öfriga individuella omständig-
heter, lämpligt att utdelas. Men till bestämmande
af denna proportion, ansåg Sällskapet nödigt
att igenom afgående bref anmoda Herr Kapi-
tenen Adolph Magnus Grigrenberg, Herr Kyrko-
herden Lilius och Herr Apotekaren Långhjelm,
att efter pliktgadt samråd sig emellan, så fort
möjligen ske kan, låta till viss dag sammankalla
samtelige Hattanpää Egendoms underlydande
Bönder och Torpare, hvarvid de som äro boende
i andra församlingar borde vara försedde med
Prestebevis: och skulle nyssbemälde Herrar likale-
des anmodas, att vid utdelningen af det
anslagna understödet vara personligen närva-
rande och deröfver föra behörig anteckning,
samt med berättelse om allt sammanen sedermera
till Sällskapet inkomma.

Ytterligare beslöts äfven, att de behöf, hvar-
framledne Herr Assessoren Ahlman ut sedanare

Jun. 1.

hälften af sin Testamentariska författnings 11te
moment, anslagit hälften af den årligen inflytan-
de räntan, skulle på ett år, eller så länge till dess
Kapitalet undfår ersättning för det afdrag som
till de fattiges understöd nu afgår, blifva
hvilande, och räntan emellertid läggas till huf-
vudstolen.

Om detta Sällskapets beslut blef Herr Lef-
rén, som nu åter inkallades, underrättad, och
åtog sig icke allenast att till Sällskapet, emot
erhållande betalning af Sju Riksdaler R. G. B.
för Tunnan försälja 40 Tunnor Korn, utan och
att för denna gång, med egna foror, här ifrån
Åbo afhemta den ofnga Spannmålen; äfven-
som Herr Lefrén, vidare Sällskapet, för behåll, att
allt hvad som nu blifvit bevistadt, vore beräknadt
blott till nästa Skörd, och att den Spannmål som
dessförinnan icke vore afhämtad borde till
Sällskapet återfalla, icke hade något att er-
inra, utan sig dermed nöjd förklarade.

§ 5.

I anledning af Ekonomi Utskottets Protokoll
för den 21 sistl. Maj § 3, beslöt Sällskapet att ige-
nom afgående bref, från Riksens Ständers Bank
begärd upplysning om beloppet af den Bankofordran
som ~~skuld~~ som i Hattanpää Egendom är intecknad,
sådan den var vid Midfastan innevarande år,
samt om beloppet af den ränta som vid samma
tid var till inbetalning förfallen, och tillika me-
dela den underrättelse att Herr Lars Gustaf Lefrén,
ifrån ~~förmånen~~ hvilken tid kommer att för husesyssel och
räkna, med Hattanpää Egendom ansvara.

§ 6.

I anseende till Hans Maj:t Konungens Svart för-
väntade hitkomst, hemställde Herr Ordföranden, om
icke Sällskapet, som sedan det sist hade den nåden
att få sin Höge Beskyddare, emottagit af Dess hand
en ny och dyrbar välgerning i den allernådigst be-
viljade Tomten till Potatesplanteringens utvidgande
i Finland, skulle finna tjenligt, att under Hans

Majts Hårvaro; genom en Deputation i underdånighet uppvakta; ~~Och blef~~ hvilken hemställan med allmänt bifall upptogs: Och blef beslutet, att Deputationen skulle utgöras af 24 personer, underanförande af Herr Presidenten och Kommendören Wallenborg, som på Herr Ordförandens förslag och Sällskapets anmodan sig det samma åtog: hvarjemte Sällskapet öfverenskom att den 7 i denna månad å nyo sammanträda, för att då icke allenast utse de Ledamöter som komma att uti göra Deputationen, utan ock vid samma tillfälle utlåta sig öfver de flere till Sällskapet inkomne anförhningar om erhållande af penningelån utaf den införvärntade Köpeskillingen för Hattanpää Egendom.

§ 7.

Skattmästaren Herr Professorn Doktor Pipping anmälte att Wilmarskas Testaments medel för närvarande hade en kontant behållning af tvåhundrade sjuttio Riksdaler, dem Herr Theologiæ Adjunkten Licentiaten Bonnerstedt anmält sig att emot laga ränta och Herr Assessoren Björkbom borgen till läns bekomma. Häröfver anmodades Ekonomi Utskottet att sig yttra.

§ 8.

Uti Memorial af den 24 sistl. Maj hade Herr Vice Häradshöfdingen Svinhufvud, som igenom Sällskapets Skrifvelse af den 15 förgående Februari, och Herr Lars Gustaf Lefrens tillträde till Hattanpää Egendom, sammit sin befattning med de mål, hvilkas bevakande han genom generel Fullmakt af den 15 Maj 1800 förordnades, ~~nu mera~~ och hvilka alla, utom tvisten med Herr Expeditions Befallningsmannen Hillebrandt om Stadgården i Jammerfors, och med afledne Smeden Öhlings arfvingar om en fordran som till konkurs blifvit utslagen, redan äro afgjorde, nu mera hafva upphört, öfverlemnat till Sällskapet att bestämma det arfvode, hvartill han för sitt fullmägtighetskap har anse-

1 Jun.

rättigad, och till den ändan bifogat en förteckning öfver de utläggningar och resor, för hvilka han under nästförledne 2ne år gått i förskott. Desse Handlingar öfverlemnades till Ekonomi Utskottet, som blef anmodadt att för Herr Vice Häradshöfdingen Svinhufvud föreslå ett lämpeligt arfvode af Athmanska medlen.

Ytterligare anmälte undertecknad Sekreterare, att Herr Vice Häradshöfdingen inlemnat Häradsrättens Protokoller uti hvilkene med Expeditions Befallningsmannen Hillebrand och förlingska arfvingarne, af hvilket sednare Secreteraren likväl, med anledning af 4 § i Sällskapets Protokoll för den 15 sistl. Maj, funnit Sällskapet icke vidare kunna göra något bruk, och för denskull afsändt det samma till Herr Vice Pastoren i Mouzela; äfven som Herr Vice Häradshöfdingen Svinhufvud, på Sekreterarens tillfrågan, ~~förklarat sig villig~~ att framdeles än vidare fortfara med bevakandet af rättegången vid Stadgården i Jammerfors, hvarmed Sällskapet sig nöjdt förklarade. § 9.

Revisorerne öfver Sällskapets Räkenskaper för fjerde året, hade öfver sin nu mera slutade förrättning uti Memorial af detta dato aflemnat skriftelig berättelse; och emedan i anledning af 1 och 2 punkterne deruti, Sekreteraren nu anmälte, det de i samma punkter anmärkte Guld- och Silfver-piécer allt sedan de från Halifax hitkommo befunnit sig uti dess vård, i grund hvaraf de äfven uti Inventarium blifvit upptagne, så fann Sällskapet bevörda nu anmärkningspunkter komma att förbella; Doch borde Guldet och Silfret för framdeles förvaras uti Kassakistan, till dess det angen kunde upparbetas till belöningspiécer eller hanskte med mera förmån försäljas, hvaröfver Ekonomi Utskottet, ej mindre än öfver de öfriga punkterne i Revisorernes Memorial, ägde att sig yttra.

§ 10.

Föranledning af Herr Assessoren och Kronofiskalen Hornborgs anhållan uti Sällskapets Memorial af den 6 förlid. Maj, att Sällskapet, så vidt da Fru Assessorskan Ahlman ännu icke skall hafva förnöjt Herr Assessoren för dess besvär vid förvärfvandet af hennes andel uti Ahlmanska lösa Egendomen, hvilket arfvode efter 6 procent skulle utgöra 88 Riksdaler, måtte så för anstalta att Herr Assessorn af Fru Assessorskan, som nu mera till Borgå Stad afflyttat, blunde uneså sin erhållning, beslöts att bref till Herr Assessorn skulle afgå, att Sällskapet fann sig med af innehållet att Sällskapet med en Jakt som personligen rörde Herr Assessoren Hornborg och Fru Assessorskan Ahlman, men alldeles icke Sällskapet, icke hade de taga någon befattning.

§ 11.

Anmodad af Herr Direktören Dreijer, förklarade undertecknad Sekreterare Sällskapet Herr Direktörens erhållna och tacksägelse för det exemplar af Ahlmanska Jettonen Sällskapet honom tillsändt för dess afhandling om en förbättrad inrättning af Kakelugnar med tillökade rör.

§ 12.

Uti ankommen Skrifvelse af den 4 förlid. Maj hade Konungens Befallningshafvande i Uleåborg underrättat Sällskapet, om den utdelning som för da af 12 Lt. Garnhasplar, som för Sällskapets räkning skett der i Länet; Och skulle härom i Dagboken anföras.

§ 13.

Vidare föredrogs ett bref af den 14 förlid. Maj. ifrån Herr Majoren och Riddaren Wenzel Fredr. Rothkirch, med underrättelse att Herr Majoren och Riddaren på Stensböle Säteri och dess Ladegård Wenzelsgård sedan Juni månad 1800 lätit uppsätta 1024 famnar varaktig Stengärdesgård omkring ähnrarne, och dermed

1 Juni.

äfven framdeles ärnar fortfara; hvarjemte Herr Majoren och Riddaren till Sällskapets Kassa insändt sin årliga afgift med Trc Rikd. som till Skattmästaren aflemnade blifvit.

§ 14.

Ifrån Författaren till Svaret N:o 2 på frågan om hindren för finska Landtmannens idoghet, både förmodligen innan han kunnat underrättelse om det af Sällskapet uneså Preis § 8) vidtagna beslut, eller del af de anmärkningar Beredningsutskottet vid hans afhandling upptagit, ett bref under omslag till Sällskapets Sekreterare inkommit, med åtföljande Handlingar som voro:

1:o Författarens egna ändringar och tillägg vid sitt arbete, hvartill äfven borde 3 nya §§, 8, 13 och 66;

2:o Ändringar af numerstalet för både de nya och gamla §§ne; och

3:o ett Supplement till § 43 om Lurendrägeri att hemligt hållas och ad acta läggas.

Och blef Beredningens Utskottet nu anmodadt, att så snart Hjelfva Prisskriften ifrån sin Författare hinner hit återkomma, och innan den samma alls tryckning i Sällskapets Handlingar utlemnas, jemföra de nu inkomne Bilagorne med sin förstnämnde skrift, och derefter inrätta dennas §§ tal, samt af tilläggningarne behålla, och af ändringarne antaga hvad som för ändamålet han befinnes vara tjenande och i öfrigt lämpeligt att Sällskapets namn för Allmänhetens ögon framlagda.

Ett Memorial af samma Författare, omnämnda eller skedan deraf att Sällskapet företager sig att ändra anonyme eller frånvarande Auktorers arbeten, hvilket Memorial åtföljt de öfriga handlingarne, upplästes, och öfverlemnades nu genast till Beredningens Utskottets utlåtande.

§ 15.

Uti vidare remitterades till Beredningens Utskottet

1:o Korresponderande Ledamoten Herr Kommissions Landtmätaren Heinricii Väderleks observationer från m. m. från St. Michel, för första Tertialet af innevarande år;

2:o Korresponderande Ledamoten Herr Rektoren Halls Memorial af d. 13 Maj, med underrättelser om väderlek, årsväxt m. m. i och kring Kuopio för sednare halfva året 1801;

3:o Korresponderande Ledamoten Herr Professorn Ströms Memorial af den 25 Maj, med underrättelser om Väderlek, Sädesväxt m. m. i Nykyrka sidsta Vinter och Vår; och

4:o Herr Studiosen Waith. Laurells Dagbok hållen under resan i Nyland ifrån den 1 till den 20 Maj.

§ 16.

Till Ledamöter föreslogos af undertecknad Sekreterare: Herr Öfversten och Riddaren Carl Johan Adlercreutz, samt Herr Kapiten och Riddaren Baron Wilhelm Reinhold Leuhusen på Degerö vid Norrtelje.

År och dag som ofvan

J. J. Wallenius.

År 1802 den 7 Juni Sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings-Sällskapets Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

Ehuru vid Sällskapets sednaste Sammanträde den 1 i denne månad (Prot. § 3) Herr Lars G. Lefrén förklarat sig för närvarande icke vara i tillfälle att å köpesumman för Hattanpää Egendom göra större afbetalning än 4000 de Riksdr eller han, ända någon lika deröfver, anmälte likväl nu, att han sedermera emot Skattmästarens quitto, inbetalt fulla Säterisumman de Riksdaler, så att af den till inb enligt Kapitulerad kontrakt till afbörande förfallna halfva Köpeskilling för nu endast 6000 de lika mycket eller 6000 Riksdr återstode, hvilket här antecknades, med förnyad anmodan till Ekonomi Utskottet, att enligt Sällskapets sednast gifne Remiss, meddela utlåtande om de medel och afvägar som i anseende till Herr Lefréns ofullkomliga uppfyllda förbindelser, till förvarande af Sällskapets rätt behöfva vidtagas.

7 Juni.

§ 2.

Sedan Sällskapet anseg sig kunna gå i författning om utlåning af de penningar Herr Lars Gustaf Lefrén enligt föregående § till Ahlmanska Testamentsfonden inbetalt, företogs först det af Ekonomi Utskottet i dess Protokoll för den 25 Febr. § 3 väckta förslag om afskaffande af Lotteri i frågor om lån, bevilj ande eller förnekande, som upplästes tillika med så väl Beredningens Utskottets, på undfången Remiss, dervid uti Protokollet för den 27 Mars § 5 afgifne påminnelser, som Herr Professorn och Riddaren Porthans Memorial i samma ämne af den sidsta April.

Efter noga öfvervägande af de skäl och motiver som å alla sidor blifvit anförde, befunnade Sällskapet, utan omröstning, enhälligt att i det beslut: att i utlåningsfrågor lemna Stadgan oförändrad, och således i utlåningsfrågor bibehålla Lotteringen, dock med följande modifikationer, hvilka borde gälla om alla de medel Sällskapet disponerar:

1:o att aldrig större summa än högst Två tusende Riksdaler till en man få utlånas.

2:o att då lån begäres, åligger Sökanden, i fall den fasta Egendom han innehafver och vill behålla till säkerhet är ärfd, jemte hvars del egendomen förnek icke är intecknad, antingen med arfskifte instrumentet eller annat tillförlitligt bevis utreda, huru vida någon annans arfsdel deruti må vara innestående eller icke. Är återstigheten köpt, bör han bevisaga sin anskaffning

om lån med Domarens i orten Embeter intygande derom, huruvida någon inteckning för eller efter det höpet i Sökandens hand vunnit lagahånd, blifvit uti fastighetens begärd eller bevidjad: hvilket förutsätter att låns anskaffningen icke kan komma under Sällskapets pröfning innan lagfarts tiden å den till säkerhet erbjudna fasta Egendomen till anda lupit. Vidare för öfrigt vid anskaffningar om lån, jemte förskrifning med pantträtt uti Egendomen bifogas borgen af Ene Mande och vederhäftige man, som en för begge och begge för en, så som för prepinie skuld ansvara, intill dess inteckning finner anskaffas.

3:o att sådana laga actus, som i särskilda fall böra föregå inteckning, innan den kan medföra erforderlig säkerhet, t. ex. afvittring i Sterbhus, förnek och innan lagen verkligas, böra vara fullgjorde.

Och skulle om dessa å Sällskapets sida ytkade 3ne förbehåll i Abo Tidning kungöras.

4:o att på samma sätt som i Stadgarnes 24 § om penninge utgifter öfver femtio Rikesdaler föreskrifvit är, minst trettio Ledamöter utom Ordföranden böra vara tillstädes när frågor om lån utöfver denna summa skola afgöras; och att följaktligen i samma § orden: penninge utgifter, tillökas med orden: eller lån. Men på det någon Lånansökning, när den till slutligt afgörande förekommer icke måtte för brist på närvarande Ledamöter uppehållas, så skulle derom hvarje gång förut i Abo Tidning tillkännagifvas.

5:e att i likhet med hvad i Stadgarnes 2 § om Ledamotsval, och i 25 § om ändring i Stadgarne fastställt är, minst två tredje delar af de röstandes kulor uti frågor om lån eller penninge utgifter öfver femtio Rikesdaler som ej äro förut bestämda eller ostridiga, böra vara gillande innan propositionen kan anses bifallen.

6:o att den Ledamot som i frågor om lån begär sin tanka öppet till Protokollet, äger frihet

17 Jun.

om han så vill, att i ballotteringen deltaga innan att hans röst, i fall han nekar att ballottera, förvinner ur beräkningen.

Detta allt skulle i Dagboken kungöras.

§3.

Af de 6000 Rikesdaler Riksgäldsmynt Herr Lars Gust. Lefrén enligt 1 § i denne dags Protokoll till Ahlmanska Testamentsfonden inbetalt, innehöllos i afseende på det den 1 i denna månad (Prot. § 4) åt Hallanpåa Egendoms fattige och nödställde underhafvande beviljade Spannmåls understöd, jemlikvida de Rikesdaler, och det öfriga 5500 Rikesdaler bestämdes till utlåning.

Sällskapet lät sig derföre föredragas de anskaffningar, hvarmed Enkefru Charlotta Nylander född Netherwood, Ordens Patronen Herr Landshöfding Nyström, Öfverste Löjtnanten och Riddaren Herr Baron C. E. Carpelan, Öfverste Löjtnanten och Riddaren Herr Baron C. C. Hackelberg, Öfverste Löjtnanten Herr Carl Ehrenstolpe, ~~och Kronofallningsmannen~~ Landshöfdingen och Riddaren Herr Baron C. W. Ramsay, samt Kronofallningsmannen Herr Johan Hedman hvar för sig till Sällskapet inkommit, med Ekonomiutskottets deröfver uti Protokollerne för den 25 Januari § 1, den 19 April § 2 och 21 Maj § 4 afgifne utlåtanden; hvaruti ock af Herr Kronofallningsmannen Hedman inlemnat sednare memorial af den 31 sistl. Maj, der Lånansökningarne vara ytterligare förnyad och ytkad, nu afsedt för Sällskapet upplästes.

Detta allt tog Sällskapet i öfvervägande, och hvad först angick Enkefru Nylander, så som Stället för den i början åstundade lånesumman af 2500 Rikesdaler, jemvälmera förklarat sig villja nöjas med 1500, under villkor att den inteckning för ett lån af 500 Rikesdaler Banko, hvarmed säga Skatte Rusthåll i St. Karins Socken förut är graverad, finge blifva qvarstående, så fann Sällskapet så väl af Enkefru Nylanders uppgift om lånesummans destination, som af Herr Advokat

fiskalen von Glans å anförhningen tecknade Jambyske Kl. Länets upptagande, vara tydligt att detta lån till de omyndigas egen förmån ock bästa vore nödvändigt. Men emedan Domstolen tillåtelse till upptagande af lån på de omyndigas fasta Egendom ännu saknades, så fann Sällskapet, sedan anförhningen genom ballottering med stor pluralité blifvit bifallen, nödigt att förbehålla, det äfven denna laga achtes bor de af Enke Fru Kll. så väl hennes egen som Sällskapets säkerhet i achttagas. För öfrigt skulle Fru Nylander, intill dess andra interchningen i Haga Rusthåll för 1500 Riksdaler Riksgälds omynt hinner lagas, ställa en borgen af 2ne wederhäftige Män, * hvilka en för Herr Advokat fiskalen von Glan och Herr Apotekaren Åkerman, hvilka en för begge och begge för en borga för länsmannas såsom för proprie skuld hvarefter och sedan vid nästa Häradsting i orten interchning blifvit, på Fru Nylanders kostnad, för Sällskapets räkning utverkad samt Domstolen emnad tillåtelse till länets upptagande, den första Borgesskriften utbytes emot en annan, hvarigenom samma eller andra 2ne wederhäftige män, en för begge och begge för en borga för allt hvad i en framtid möjligen kunde komma att brista i Haga Rusthålls behållna värde till Sällskapets fullkomliga skadeslöshållande.

* enligt sitt löfte

Vidkommande dernäst Herr Öfverstelöjtnanten och Riddaren Baron Stackelberg, så bifölls likaledes genom ballottering, att Herr Baron och Öfverstelöjtnanten skulle emot sex procents ränta, och inbetalning uti Piteå och Öja Rusthåll i Wehmo Socken, om hvilkas ogravererade beskaffenhet Domarens Embetesbevis bör ingifvas, samt sex månaders uppsägningstid, undfå ett Lån af Åtta hundrade Riksdaler Riks gälds mynt, för hvilken summa 2ne wederhäftige män borde en för begge och begge för en gå i proprie borgen till dess interchning Fjerde Tages

11 Juni.

Ytterträffande skuteläger de öfriga Länsansökningarne, så fann Sällskapet, att dess af Herr Kronofiskallningsmannen Hedman erbudne inbetalningen i hans ägande fasta gods, i anseende till hans egenskap af Kronans uppbördsman, icke medförde tillräcklig säkerhet, och att de andre länsökande icke så fullständigt och pålitligt som vederbörde, upplyst beskaffenheten af sina åsatte hypotek för länesummorne uppgifna fastigheter. Sällskapet ville derföre lemna dem rådrum att sådant fullgöra intill den 15 instundande Juli, hvarunder i Åbo Tidning kungöras skulle.

§ 4.

Enligt Sällskapets vid sednaste sammanträdes (Prot. § 6) tagne beslut, utsägas nu 24 Ledamöter att utgöra den Deputation, som under anförande af Herr Presidenten och Kommendören Hallenborg kommer att i underdånighet uppvakta Hans Kongl. Majt vid dess snart förväntade högst hugneliga ankomst, och för Hvarom lika underdånigst frambär Sällskapets vördnadsfulla och dödeliga erkänsla, ej för mindre för det fortfarande nådiga skydd och hägn Sällskapet åtnjutit, än för de välgerningar Kongl. Maj:t genom Sällskapet ytterligare beviljat denna vidsträckta Landsort.

År och dag som ofvan

Hällenius.

År 1802 den 1 Juli sammanträdde Kongl. Finska Hushållningssällskapets Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

Protokollerne för den 1 och 7 i föregående månad upplästes och justerades

§ 2.

Herr Presidenten och Kommendören Hallenborg anmälte, att Hans Kongl. Maj:t den 12 sistl.

Juni tächts lemna Nådigt företräde åt Sällskapet den 7 i samma månad utsedda Herr Deputation att Herr Presidenten och Kommendören samt de samma anfört, dervid i underdånighet tolkat de tänkter af vördnad och tacksamhet som vi åtanken af Konungens mångfaldiga välgerningar ej mindre emot hela Finland i allmänhet än detta Sällskap i synnerhet, beständigt förnya och tillika innesluta Sällskapets i Sin Öfverhet fortfarande Höga gunst och hägn; och att Konungen derupp: de nådigaste uttryck behagat svara, att Sällskapet så länge det med nit och ifver sina hittills fullgjor de plikter som tillhörde dess bestämmelse, alltid kunde vara försäkrad om Konungens fortfarande Nådiga välvilja och beskydd, samt derefter i Nåder tillåtit de deputerade att kyssa Hans hand.

§ 3.

De lån Sällskapet den 7 sistl. Juni beviljat Enkefru Charlotta Nylander samt Öfverste Löjtnanten och Riddaren Herr Baron Fr. C. Stackelberg, åt hvardera af Ahlmanska medlen, anmälte nu varit till vederbörande utgifne, emot Revers af samma dato.

§ 4.

Emedan Herr Theologiæ Licentiaten och Adjunkten Jacob Tronsdorff, som den 1 sistl. Juni anmält sig till undfående af ett lån på 270 Riksd. uthf Wilmanska Testamentsmedlen, sedermera återkallat denna sin begäran, så beslöt att samma tvåhundrade sjuttio Riksdaler i dess ställe skulle utlånas till någon annan Låntagare emot ränta och säkerhet: hvarom fördenskull; Åbo Tidning kungöras skulle, med tillkännagifvande, att anförsmningar om detta lån inom den 1 instundande Augusti af Sällskapet emottagas.

§ 5.

Skattmästaren anmälte, att Herr Lars Gustaf Lefrén, till följe af Sällskapets den 1 sistl. Juni (Prot. s. 4) vidtagne beslut, hitsändt åtskillige Hattanpää gårds underhafvande, att med tillräckligt antal forror, att afhämta de sextio Tunnor Spannmål, som återstå uppå det under Sällskapet samma dag beviljat de nödlidande och i hungersnöd stadde ibland bemälde egendoms underhafvande, och hvilken Spannmål nu mera blifvit requirerad till Herr Kapitenen Apothekaren Långhjelms disposition: tillkännagifvande Skattmästaren ytterligare, att nämnde sextio Tunnor, i år anseende till Kornets nuvarande höga pris, blifvit upptingade hela vidare hållet i Åbo, hos Sällskapets Ledamot Herr Handelsmannen Johan Christopher Roos, å 7½ Riksdaler Tunnan, hvarföfver Räkning nu ingafs, som slutade sig på Tvåhundrade femtio Riksdaler, och hvilka 450 Rdr fördenskull skole af Ahlmanska Testamentsmedlen utanordras.

Den 1 Juli 1802.

§ 6.

Vidare anmälte Herr Professoren och Riddaren Porthan, att Herr Bergs-Rådet Baron Samuel Gustaf Hermelin till Herr Professoren och Riddaren Porthan, ansändt Ethundrade Riksdaler Riksgälds mynt att till Sällskapets Kassa afsemnas, och hvaraf femtio Riksdaler vore att anse såsom insinuationsafgift för den årliga afgifft Herr Baronen och Bergs Rådet, såsom Sällskapets Ledamot borde erlägga; men de öfriga femtio Riksdalerne nade Herr Baron och Bergs Rådet, under förmoan af Sällskapets bifall, bestämt till ett gravium, att af Sällskapet utdelas åt den finska ordbrukare, som vederbörligen styrker sig alldeles af egen vård hafva, af egen vård gjort insamling af något betydligare quantum mogen och fullgodt Klöfverfrö.

Tillika hade Herr Baron och Bergs Rådet äfven ansändt Ethundrade Skålpund Klöfverfrö, att på enahanda sätt som förledit år skedde, tillvägagå odlare utdelas, och för öfrigt bifogat en afhandling i form af bref om förmånligaste sättet att odla Klöfvern, enligt den erfarenhet Herr Baron och Bergs Rådet varit i tillfälle att sig förvärfva.

På Herr Baronn och Bergs Rådets vägnar
afsemnade Herr Professoren och Riddaren lik-
leder en Charta öfver Upsala Höfding-döme, jämte
en fortsättning af det charte-verk Herr Baron och
Bergs Rådet utgifver, och hvarmed börjas, efter det
den hinnit uthomma, redan förrut blifvit
Sällskapet meddelad.

Emot alla dessa förnyade gåfvor, som till
Sällskapets synnerliga tillfredsställelse, lika vi-
nade om Herr Baronn och Bergs Rådets patriotis-
frikostighet, som om dess välvilja för Sällska-
pets inrättning och dess förtroende till Sällska-
pets bemödanden, ville Sällskapet, genom afgå-
ende Tacksägelse bref förklara sin erkänsla;
Och ehuru Sällskapet icke tillbrådde sig, att der-
som kunna erbjuda Herr Baron och Bergs-
Rådet något värdigare vedermäle af sin tack-
samhet, ansåg Sällskapet sig likväl icke olämpe-
ligen kunna öfva dess samlingar med ett exem-
plar af Ahlmanska Jettonen, och två Exemplar
af sin Medalj, det ena med Svenska och det an-
dra med Finska påskrift, hvilka förderstund bor-
de Tacksägelse-brefvet åtföljа.

Emellertid öfverlemnade Sällskapet till
Sitt Berednings Utskott att uträtta sig, på hvad
sätt afhandlingen om Klöfversåddens tjenlighet
och fortsatt må kunna meddelas Allmänheten,
och efter hvilka grunder, samt till hvad tid
belöningen för den finska jordbrukare som säd
producerar och uppvisar mogen Klöfverfrö
rätteligen må böra bestämmas.

§ 7.

Den afhandling om Linskötseln Herr Profes-
soren och nuvarande Rector Magnificus Doctor
Hellenius på Sällskapets begäran författat, och
hvarföfver Berednings Utskottet den 28 Oktober
sistl. år (Prot. § 3) sig slutligen uträtat, ville Säll-
skapet, i likhet med Utskottets hemställan, låta tryc-
ka i det Häfte af Hushålls-underrättelserne för
innevarige Mars som innevarande år kommer att
utgifvas, på det sättet, att några af de tilläggningar

Herr Professoren Johan Gadolin föreslagit, i egenskap
af notes fogas till Herr Professoren Hellenii text.
och ehuru Sällskapet, sedan det nu mera hade Belö- 1 Jul.
ningspenningar af två slag att utdela, för fram-
tiden förklarade sig villja följa den princip, att
med Medaljen ihogkomma endast författare till prisgilda
hvar på Pris-frågor, men deremot med
Ahlmanska Jettonen belöna Auktorerne till
alla öfriga afhandlingar som trycktas antingen
i Handlingarne, Dagboken eller Hushålls un-
derrättelserne, ville Sällskapet likväl för den-
na gång, på Beredningens Utskottets tillstyrkan
den lilla Jettonen ännu icke exekterade, igenom
två exemplar af Belönings medaljen i Silfver, be-
stå Herr Professoren Doktor Hellenius sin erkänsla
för emot den nyttiga och upplysande anvisning
till Linskötseln, hvarmed han, på begäran, Säll-
skapet tillhanda gått.

§ 8.

Utom den i förgående §§ omförmälde
afhandlingen om Linskötseln, skulle i Hushålls-
underrättelsernes andra häfte, införas enligt
Sällskapets beslut af den 1 Mars (Prot. § 5) och
1 Maj (Prot. § 7) innevarande år, införas en be-
skrifvelse om Sällskapets under dess förre år utde-
lade belöningar, och en föreställning om skadlig-
heten deraf att i stället för Modersmjölken uppfö-
da barn med annan grötre spis; och borde
Herr Choralis Rancken anmodas att dessa afhand-
lingar på finska öfversätta, hvarefter tryckningen
kan finge börjas, till 2000 Exemplar af den finska
och 1000 af den Svenska upplagan, i likhet med
Sällskapets beslut af den 16 Mars 1801 (Prot. § 15).

§ 9.

De Hushålls Tabeller öfver Solvo församling
i Wasa Län, hvilka Kyrkoherden i Nykarleby Herr
Georg Matthesius för detta till Kongl. Vetenskaps-
Akademien i Stockholm infändt, hade Herr
Kyrkoherden sednare uti Memorial af den 20
Januari sistl. år tillstyrkt Sällskapet att derifrån
afskrift begära, för att kunna undersätta

den äfven sitt omprö̈fvande och deraf gö̈ra
något tjenligt bruk, uti hvilket förslag Bered-
nings-Utskottet den 28 derpå följande Mars (Prot.
§ 2) fig äfven förenat: Men emedan Kongl. Vet-
skaps Akademien, enligt Herr Professorn och
Riddaren Wilckes skrifvelse till författaren af
den 12 Juli 1793, redan tillagt dessa Tabeller
ett rum i 5te delen af sina Ekonomiska Hand-
lingar, der allmänheten af dem i sinom tid
lärer undfå del, och Sällskapet anser sig icke
böra dessförinnan med den taga någon vi-
dare befattning, hvarutom det äfven blefve
mycket problematisk fråga, huru vida ~~någon~~
antingen ~~af~~ Presterskap eller Kronobetjente
kunde förmås eller ens medhinna att dylika
Tabeller för hela Landet, åtminstone med på-
likelighet, uppgöra, så kunde Sällskapet
Herr Kyrkoherdens förslag icke bifalla.

Äfvenledes hade Herr Kyrkoherden uti
samma sitt Memorial proponerat Sällskapet
att ~~det~~ å nya upplägga och bland Allmän-
heten utdela dess af Kongl. Vetenskaps Akademi-
en och Kongl. Patriotiska Sällskapet belönade
afhandlingar om Sädens inbergande och Rug-
eller Torkhus byggnad; men på de af Bered-
nings Utskottet i dess ofvanåberopade Prot.
holl anförde skäl, kunde Sällskapet icke hel-
ler häruti ingå.

§ 10.

Emedan åtskillige Sällskapets Ledamöter
nu anmälte sig till erhållande af Klöfver-
frö, så beslöts att om tillgången dertill hos
Sällskapet uti Åbo tidning skulle kungöras,
och frö̈et utdelas i partier af 5 Skålpund
på man.

§ 11.

Underteckned Sekreterare föredrog en sig
tillhanda kommen Skrifvelse* ifrån Herr
Professorn och Riddaren von Schulzenheim,
som tillkännagifvit sig kunna i år afsläta

* af den 15 sistl. Juni

1 Juli

några unga tackor af det svartbrokiga Spanska
slaget, och ett annat år både tackor och lam-
mar så väl af den svartbrokiga som hvita
Spanska racen, endast requisitionen göres
någorlunda i tid; som anteckna des.

§ 12.

Äfvenledes föredrogs en Skrifvelse af den
18 sistl. Juni till undertecknad Sällskapets
Sekreterare ifrån Herr Kongl. Sekreterarens
Grummer, som tillkännagifvit, att Herr
Direktören Ackerman lofvat till i Höst an-
skaffa de af Sällskapet requirerade trettton
Fiskupor, till lika pris som i fjol, eller 12
Riksdaler för Kupan; och beslöt, att till und-
vikande af frakttens stegring öfver höfvan,
skord denne här borde afslutas med någon
här ifrån instundande Höst till Stockholm
afgående Skeppare, som emot viss betingad
diskretion, i retur hitförde Kuporne.

§ 13.

Till fullgörande af Sällskapets beslut un-
der den 7 sistl. Juni (Prot. 33) hade Herr Öfver-
ste Löjtnanten och Riddaren Baron Posselan
nu inkommit med ytterligare upplysningar
om beskaffenheten af Pachinäs Säteri, hvarut-
Herr Baron och Öfverste Löjtnanten, till Säl-
lich för den åstundade Länsnumman erbudit
Sällskapet inteckning: Men emedan nu icke
så många Ledamöter tillstäder voro som 2/3
af Sällskapets Protokoll för den nyssnämnde
dag fordrar, så uppsköts Länansökningens
afgörande till den 15 i denna månad, då Säll-
skapet å nya ville sammanträda.

§ 14.

Uti anhunnen Skrifvelse af den 27 sistl.
Maj hade Herr Probsten och Kyrkoherden Nun-
berg, jemte förklarande af sin tacksamhet för
att han blifvit kallad att vara Sällskapets Leda-
mot, till Sällskapets kassa insänt inträdes afgift
med Tre Rikedaler, som till Skattmästaren af
medde blifvit.

§ 15.

På Sällskapets uppgifna Prisfråga om Athlmanska Sockne Skolarnes inrättning, anmälkes den 8 Juni, ett fäldet nära sex vecko efter den förbehållna tiden, hafva inkommit annu ett svar, med valspråk: Ej af mig sjelf, och försegladt namnsedel: Men då denna Skrift, såsom sednare inkommen, icke kunde komma under pröfning, så blef den icke tillkommande Berednings Utskottet remitterad, utan lades ad acta.

§ 16.

Öfver Herr Professorn Doktor Tengströms utan afsigt att om priset konkurrera, den 1 sistl. Maj intemnade afhandling om förmånligaste inrättningen af nyssnämnde Athlmanska Sockneskolar, hade, enligt Herr Doktorns förslag och Sällskapets anmodan samma dag, från Herrar Kyrkoherdarne Mollin och Lilius, den förre under den 10, och den sednare under den 11 Juni inkommit med flera Anmärkningar, och beslöts att de, så snart Herr Kapitenen Gripenbergs lika beskaffade Anmärkningar äfven ingått, och Athmanlingen författaren, enligt fått förbehåll, hafft tillfälle att den öfvervåga, och sin Skrift, der så nödigt finnes han, derefter jemka, skulle till Berednings Utskottets öfverseende och utlåtande, på en gång med Herr Doktor Tengströms afhandling, öfverlemnas.

§ 17.

Öfver Korresponderande Ledamoten Herr Ingenieuren Berggrens Anteckningar vid Kårböle Gård i Helsinge Socken af Nyland, mest till Calendarium Flora & Fauna för åren 1799, 1800 och 1801, samt öfver ett i dag inlemnadt Sockneståmmo Protokoll från Nousis af den 23 sistl. Maj om belöning åt Smedshustrun Lisa Johansdotter från Alakylä, för Vilandsmossens nitfulla och langvariga användande till föda, anmodades Berednings Utskottet att ej yttra.

§ 18.

Af Berednings Utskottets Protokoller upplästes nu första gången de för den 4 December och 2, och för den 18 i samma månad §§ 1 och samt af Ekonomie Utskottets Protokoller, för den 29 sistl. Juni §§ 1, 3 och 4.

§ 19.

Ytterst blef här på ~~Kongl. Lagmannen och~~ tegaren antecknad Herr Lagmannen och Riddaren Wibelii afsägelse att någonsin deltaga i balttringar om län.

Är och dag som ofvan

F. F. Wallenius.

Är 1800 den 15 Juli sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

Protokollet för den 1 i denna månad upplästes och justerades.

§ 2.

I likhet med Sällskapets den 7 sistl. Juni (Prot. § 3) vidtagne beslut, företogos nu till Slutligt afgörande de anförkningar om penningen, hvilka Sällskapet för otillräckliga upplysningar skull samma dag icke hunnat rätta öfver; och förekom deribland först Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Baron Carpelans skriftliga anhållan att undfå ett lån af tvåsende Riksdaler Riksgäldsmynt, för hvilkens samma Herr Baron och Öfverste Löjtnanten bjudit Sällskapet säkerhet genom intecknings Pachinais Säteri ~~uti Pima~~ beläget uti Kimito socken af Wirmo härad och Åbo Län, ~~och~~ hvilket öfvers, enligt Advokat-Fiskals-Embetets i Kongl. Hofrätt den 18 sistl. Juni utgifne bevis, intekning hvarken blifvit begärd eller beviljad under sid som förflutit emellan 1791 års Höste- och innevarande års Vinter-Ting; äfven som Herr Baron

och Öfverste Löjtnanten, intill dess i Januari
Egendom inteckning för Sällskapets räkning
hunne lagas, ställt för lånesummor i proprie
Herr Lagmannen Johan Oliverecrutz och Herr
Majoren Kapitenen Baron Carl Rehbinder, hvilka Herr
rar Januari sin borgen den 17 i föregående
Månad utbekommet och lit ingifvit.

Genom Köpebref af den 5 Januari 1781
och Rimito Socknen Härads Rätts Lagfarts Protok
ler för den 14 Mars 1781, 6 Sept. 1784 och 17 Ma
1785, berätte jemväl Herr Baron och Öfverste
Löjtnanten sig vara rätter ägare till merbemäl
Packinais Säteri, och genom utdrag af Kongl
Kammar Kollegii Protokoll för den 7 Juni 1779 är
Januari Egendom, försatten med någon byteskrift
eller annan Kronogravation är besvärad: hvil
jemte af Herr Presidenten och Kommendören
Hallenborg uppläste, att Herr Baron och
Öfverste Löjtnanten nyligen, med Kongl. Hof
Rättens bifall och samtycke, transporterat Lag
pelanska familjens fidei-kommiss ifrån Packi
näs till Wendsari eller Odensnäs Säteri, i följe
hvaraf icke heller från denna sida något vore
att erinra vid den af Herr Baron och Öfverste
Löjtnanten erbjudne säkerhet.

Härefter skred, jemlikt 50 § i Stadgarne,
till ballottering, då Herr Barons och Öfverste-
Löjtnantens begäran om erhållande af 2000
Rdr:s penninglån med stor pluralité blef bifal
len: Och skulle detta lån utgifvas af Ahlmanska
medlen, samt i Reversen å ömse sidor förbehållas
Sex månaders uppsägningstid.

Dernäst förekom till Sällskapets afgö
rande den ansökning, hvarmed Herr Landshöf
dingen och Riddaren af Kongl. svärds Orden, Baron
Gustaf Wilhelm Ramsay med dess fästerrinna
Sophia Lovisa Ramsay den 15 sistl. Maj till
Sällskapet inkommit, och hvari anhålles om
utfående af två tusende Riksdalers penning
lån, emot inteckning uti Erbo Säteri med denne
der lydande fräls hemman; äfvensom Sökander

som borde underteknas af Herr Baron och Öfverste Löjtnanten gemensamt med dess fästerrinna,

15 Juli.

ne för detta lån stället Herr Kapitenen Fredrik
Wrnikowsky och Herr Löjtnanten Pehr Silf
verskjöld uti full och proprie borgen; hvarut
lånom ane särskilde af Damhafvanden i orten
Herr Häradshöfdingen Adlercreutz den 5 i in-
nevarande månad utgifne Embetsbevis blifvit
intradt, icke allenast att Erbo Säteri
med denunder lydande Frälsehemman och
lägenheter är fritt för all annan inteckning
ad den Rikens Ständers Bank vid 1756 års
Höste-Lands 1758 års Vinter-Ting erhållit, och
vid 1769 års Höstting jemväl blifvit förnyad,
för ett lån af Ettthundrade femtio Riksdaler
Kmt, utan och att löftesmännens Herr Kapi
tenen Wrnikowskis och Herr Löjtnanten
Silfverskjölds ägande fasta gods, Grundsbergs
Gribbla Skatte Rusthåll i Kyrkskatt, och Grumböle
Rusthåll med Nyppertorp Frälsehemman i Erbo
Socken äro för all inteckning fria.

Af de 5500 Riksd. Ahlmanska medel
Sällskapet den 7 sistl. Juni bestämt till utlå-
ning, återstode nu icke mera än 1200 Rdr att
disponeras: Och då Sällskapet följaktligen icke
kunde lemna Herr Landshöfdingen Baron
Ramsay och dess fästerrinna så stort lån som begärt blef
vit, så balloterades nu huruvida i dess ställe
skulle 1200 Rdr emot den erbjudna säkerhe-
den stulle till Sökanderne låsom lån utgifvas:
hvilken ballottering så utföll, att lånet med
4 hvita emot 12 svarta kulor blef bifallit:
och skulle i Reversen Sex månaders uppsägnings
tid å ömse sidor förbehållas.

som borde underteknas gemensamt af begge Sökanderne,

Å de öfrige 3ne den 7 sistl. Juni förekom
lån ansökningar [illegible] Sällskapet, så vida
Sökanderne underlåtit att beskaffenheten af sina
lösen hypotek för lånesummorne uppgifna fa-
stigheter närmare upplysa, icke kunnat hafva
skedt, hvarföre Sällskapet redan, på omför-
sagdt sätt om medlens utlåning disponerat; Men
emedan enligt Skattmästarens anmälan till
protokollet för den 1 i denna månad (34), Herr

Theologiæ Adjunkten och Licentiaten Jacob Borgh återhållat sin anhållan om undfående af 270 Riksdalers lån utaf Wilmanstrandska Fonden, hvilken Fonds behållning genom sedermera inkommet Interesse nu uppgått till nära 330 Riksdaler och Sällskapets enskilda Kassa för närvarande jemväl skulle finnas en umbärlig behållning af 370 Rikdaler, allt Riks-gäldsmynt, hvilka behållningar sammanlagda utgjorde en summa af Sjuhundrade Rikdaler, samt Herr Lagmannen Johan Adolph Lagerborg i dag anmält sig att undfå ett Lån till lika belopp, så framt Sällskapet denna Herr Lagmannens anhållan under öfvervägande.

Dervid fanns, att Herr Lagmannen genom Köpebref af den 14 Juli 1799 blifvit ägare af 3/4 i Kellhois Skatte Rusthåll samt 11/12 i Snickarla derunder lydande Skatte Augment, hemman, belägne i Masku Socken och härad af Åbo Län, att Herr Lagmannen derå den 17 November 1801 och 10 April 1802 erhållit Gafve- och Skötningsbref; att dessa Lägenheter, uti hvilka Herr Lagmannen erbjudit Sällskapet inteckning, enligt Advokat-Fiskals Embetets i Kongl. Åbo Hofrätts den 20 Juni förledit och 8 April innevarande år utgifne bevis, icke äro med inteckningar besvärade eller någon anspråkning derom gjord, och att Herr Lagmannen och Riddaren Wikelius samt Herr Hofrätts Rådet Gadelli i dag för Länsmannas Räkning för proprie Skuld borgat, intill dess Sällskapet ~~erhållit~~ derföre erhölle inteckning.

På dessa Skäl blef förordnadt genom ballottering med mycken pluralité bifallit, att Herr Lagmannen Lagerborg skulle erhålla det begärda lånet af Sjuhundrade Rikdaler, emot Revers undertecknad af Herr Lagmannen gemensamt med dess Fru och förbehåll om Sex månaders ömsesidig uppsägning.

För öfrigt ville Sällskapet vid alla i dag beviljade utlåningar hafva fästat det villkor, att Skuldsedlarne återtages samma dag lånen blifvit bifallne; och att Låntagarne hjelfve, på egen bekostnad, besörja om Inteckningarnes tagande.

* och Domkapitlsvaktmästaren i orten Herr Radmannen Lilii

15 Jul.

§ 3.

I anseende dertill, att 2ne Berednings-Utskottets Ledamöter, Herr Professoren Johan Gadolin och Herr Doktor Boxström, den förre för en förestående resa, och den sednare för hinder af trägna göromål, tillkännagifvit sig icke vara i tillfälle att jemma Utskotts sammanträden vidare bevista, samt att en Ledamot i Ekonomi-Utskottet, Herr Lands Kamereraren Jung nyligen aflidit, utvaldes genom vanlig votering med flutna sedlar Herr Öfver-Direktören Alfving och Herr Professoren Franzén att vara Ledamöter i Berednings- och Herr Fabrikören Stadigh att vara Ledamot i Ekonomi-Utskottet.

§ 4.

Utom de gåfvor af Herr Bergs Rådet Baron Hermelin, hvarom Protokollet förd den 1 i denne Månad (§ 6) förmäler, hade Herr Bergs Rådet ytterligare genom Sällskapets Ordförande, till Sällskapets Bibliotek insändt 1sta, 2dra och 3dje Häftet af Nordiska Landvæsens och Landhusholdnings Magasin, 1ste Bind, Kiöbenhavn 1802; Och uppdrog Sällskapet åt sin Ordförande, att emot detta förvägade vedervåle af Herr Baron och Bergs-Rådets förbindliga tillgifvenhet emot Sällskapet betyga Herr Baron och Bergs Rådet Sällskapets skyldiga erkänsla.

§ 5.

Dernäst anmäldes att Kongl. Svenska Patriotiska Sällskapet icke allenast, enligt förrut gifvet löfte, låtit till Sällskapets Bokhamling aflemna fortsättningen af sin Journal i Hushållningen intill närvarande tid, eller till och med 3dje Häftet för löpande år, som innefattar månaderne Maj och Juni, utan och af sine ägande Dupletter meddelat 7 Häften af de Engelska General Views of the Agriculture, nemligen för Södra Distriktet af Perth, för Berkshire, för Leicester, för Suffolk, för Somerset, för Stafford och för Norfolk, hvilken sistnämnde tillväl var defekt så mätto att arbet ej fattades; Och ville Sällskapet emot dessa nyttiga och välkomna gåfvor, genom afgående bref förklara Kongl. Patriotiska Sällskapet sin billiga erkänsla.

§ 6.

Herr Professoren och Riddaren Porthan hade ställde om icke Sällskapet skulle finna det både görligt, nyttigt och sig värdigt, att i stället för de till Språket merendels misslyckade, och dessutom ofta obegripliga, men alltid mindre ädla och borde nyttiga underrättelser i Hushållningen som utdelas i de finska Almanackorne till Allmogens upplysning tjenste införas, låta Kongl. Svenska Vetenskaps-Akademien med bidrag af enahanda ändamål och innehåll, men författade med en sorgfällig vård om Språkets renhet och fyndighet. Härföre anmodades Berednings-Utskottet att sig utlåta och tillika uppgifva sin tanka om sättet och medlen att till förslagets verkställighet.

§ 7.

Sekreteraren anmälte, att Herr Majoren och Riddaren C. J. Munck, uti anhållit bref af den 1 i denne månad, till svar på Sällskapets skrifvelse af den 1 sistl. Maj angående belöning för Torparen Henric Henricsson Ahola, meddelat, att Herr Majoren och Riddaren gerna ville bekosta samma belöning, om i fall Sällskapet behagade tillägga Ahola ett Exemplar af Belönings Medaljen att uti vidhängande silfverked bäras i knapphålet.

Af Herr Lagmannen Linder, som i anledning af frågan om belöning för dess Torpare Johan Simonsson Sandbacka och Johan Jacobsson Järfva, erhållit ett bref af lika lydelse och innehåll som Herr Majoren och Riddaren Munck, tillkännagaf Sekreteraren sig jemväl vara anmodad muntligen anmodad att förklara, det Herr Lagmannen väl helst skulle önska, att bemälde dess Torpare kunde hugnas med ett Exemplar af Belönings Medaljen ~~att på vanligt~~ med rättighet att bära den uti knapphålet, och att Herr Lagmannen äfven hoppades, att Sällskapet, i fall det bifölle Herr Majorens och Riddarens Munckes derom för Ahola gjorde anhållan, icke heller borde skulle vägra att med en lika belöning utmärka

15 Jul.

dess lika förtjente medbröder Sandbacka och Järfva; men om, emot Herr Lagmannens förmodan, Sällskapet skulle finna betänkligt att tilldela dem en så beskaffad belöning, ville Herr Lagmannen i sådan händelse åtaga sig kostnaden för ~~ett~~ Silfverbägare en förgylld silfverbåga för 16 à 17 lods vigt för hvardera, åt hvilka belöningar han anhållit att Sällskapet då, som förut vid andra dylika tillfällen, ville låna sitt namn.

Öfver dessa anmälningar och de anmälter förtjenst till belöning, anmodades Beredningsutskottet att sig utlåta.

§ 8.

Ifrån Herr Kapitenen Adolph Magnus Grijenberg var nu, till följe af Sällskapets begäran uti bref af den 1 sistl. Maj, inkommit ett Memorial med anmärkningar vid Herr Professoren Doktor Tengströms Afhandling om förmånligaste inrättningen af Athenanska Socknes Skolarne, och blef samma afhandling tillika med de deröfver af Herr Kapitenen Grijenberg samt Herrar Kyrkoherdarne Mollin och Lilius författade anmärkningar nu öfverlemnad till Berednings-Utskottets uttalande; hvarutom Sällskapets Ordförande, som af dessa anmärkningar del undfått, lofvade afgifva och med Utskottet kommunicera sina påminnelser vid alla dessa anmärkningar, på det Utskottet ett sammanhang måtte kunna sig så mycket fullständigare öfver alltsammans yttra.

§ 9.

Förjedd med ett Socknestämmo-Protokoll ifrån Halikko af den 4 sistl. April, hade Enke Frue Generalmajorskan och Landshöfdingskan Friherrinnan Armfelt född Wennerstedt, hos Kongl. Svenska Patriotiska Sällskapet till belönings undfående anmält drängen Erik Simonsson för 25 årig trogen tjenst på samme gård; men emedan Kongl. Patriotiska Sällskapet, enligt sin förut antagna princip ifrån sig till dess finska Sällskap förvist samma belönings fråga så anmodades Beredningens Utskottet att sig deröfver utlåta.

§ 10.

Likaledes öfverlemnades till Berednings-Utskottet:

1:o Ett Socknestämmo Protokoll ifrån Ormåttila af den 16 Oktober 1796 med Herr Prostens Hirns ytterligare intyganden af den 28 Juli 1798 och 2 Juni 1802 om Draugarne Petter Samuelsson och Johan Andersson, som kunk på Sommarnäs gård, den förre 37 och den senare 28 år, och hvilkas belönande deras Husbonde, Herr Öfverste-Löjtnanten och Riddaren Langenskiöld vill bekosta;

2:o ett anonymt Memorial, med vapenråb: Qui bene latuit bene vixit, af Författaren till Täflingsskriften N:o 3 öfver Prisämnet att utarbeta en Läsbok för finska bönder i de vigtigaste delar af hans hushållning: i hvilket Memorial Författaren afsäger sig all belöning, och nekar att göra sig känd, men öfverlemnar sitt arbete till Sällskapets disposition m. m.

3:o Studeranden Herr Carl Johan Hjerpes Journal öfver sin resa i en del af Savolaxehus och Wiborgs Läner sistl. Maj och Juni månader, i afsigt att utfärda en allmänmanare härmedelst af Rese- och Inlands-mossan;

4:o Undertecknad Sekreterares Memorial af detta dato, om Korrespondrande Ledamöterne, och om några nyes antagande i deras ämbete; och

5:o Korrespondrande Ledamoten Herr Vice-Pastoren Grahns berättelse från Kauko för innevarande års andra Quartal.

§ 11.

Till Ekonomi-Utskottets utlåtande utställdes ett Memorial af den 8 i denne månad från Enkefru Aspersohnan Ahlman, som anhåller att utfå hälften af Ahlmanska Boets till större delen redan indrefne fordringar, samt ersättning för några af fru Aspersohnan godtgjorde utbetalnings-poster.

§ 12.

Uti Memorial som den 13 i denne månad hit inkommit, hade Herr Majoren Gust. Albr. von Konow anhållit att undfå ett penninge-lån af 200 Riksd. Rikt gäldt mynt; men emedan Sällskapet för närvarande icke hade några medel i besparing, och Herr Majorens anhållning deförutom icke var

15 Jul.

åtföljd med borgen för Länsummans intill dess återbetalning kunne utverkas, hvilkets borgen Herr Majoren deförutom förklarat sig icke kunna lämna eller framdeles hafva utsigt till att kunna anskaffa, så blef samma anhållning af Sällskapet genast afslagen.

§ 13.

Med antagande af Sällskapets kallelse att vara dess ledamot, hade Herr Kommissions-Landtmätaren P. H. Pelander, uti Memorial af den 22 sistl. Juni insändt sin inträdes afgift med 5 Rdr 16 Sk:r, hvilka penningar, ej mindre än de 5 Rdr Herr Majoren G. U. Silfverspjerre uti bref af den 30 i samma månad, såsom vanlig års afgift insändt, till Skattmästaren aflemnade blifvit, som här antecknades.

§ 14.

Beredning-Utskottets den 30 sistl. April (Prot. § 5) öfver Herr Vice Pastoren och Kapellanen i Wehmo Anders Björkqvists insände så kallade Ekonomiska råd för Landtmannen, föredrogs härnäst; Och emedan Sekreterarens tillika anmälte, att Författaren genom en utskickad anhållit om del af Sällskapets förut utdelade föröfver, för att vid någon tillärnad ny-eller förbättring anställning sig deraf betjena, så förklarade Sällskapet, att det väl funnit Herr Vice Pastorens afhandling utspädd med många främmande och hvarken till ämnet eller till Sällskapets pröfning och åtgärd hörande digressioner, samt att af hela skriften icke mycken egentlig upplysning i något afseende vore att hämta; men emedan deruti likväl förekom en och annan omständighet, särdeles om höfattning i våta år och om repdragning, på vilka åtskilliga under påstående nattfrosten, som ännu måtte vara allmänt obekant, läder åhrar kunde vara problematisk, och hvarom Författaren tillförene uppgifvit sin egen erfarenhet: så ville Sällskapet genom tjenligt utdrag deraf i sin dagbok föröfver påhålla andre Hushållares tankar och omdöme; hvilket, i fall Herr Vice Sällskapets omdöme, i fall Herr Vice Pastoren det åstadkom, genom utdrag af Protokollet skulle blifva honom meddelad. —

§ 15.

I likhet med Vereduings Utskottets afgifne hemställanden uti Dess Protokoller förd den 12 Februari § 2, 12 Mars §§ 2 och 3, samt och 20 April § 2, beslöt Sällskapet att för Sin Dagbok mytt. Herr Kyrkoherden Appelgrens Memorial om de utvägar åtskilliga jordbrukare i Muhos Socken vidlagit att genom vattenledningar och dämningar skaffa sig äng, Herr Apotekaren Julins berättelse om sina försök att uppdraga Potäter af frö, samt Herr Kapitenen Rothsteins och Herr Apotekaren Långhjelms uppgifter om sättet att tillreda Spisbröd af Potäter med tillblandning af Rågmjöl.

§ 16.

Af Vereduings Utskottets Protokoller upplästes nu för första gången, för den 29 Januari § 4, den 12 Februari § 5, den 12 Mars § 4, 6, 8, den 27 Mars § 6, ~~den 10~~ och den 20 April §§ 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8 och 9, samt kommo i sin ordning efter hand att till afgörande företagas.

§ 17.

Till Ledamöter blefvo kallade: Kapitenen vid Armeens Flotta, Konstruktions-Stat på Sveaborg Herr Johan Gabriel Uhrlin, Vice Borgmästaren, Ekonom Herr Fredric Ringborn, Bruks Inspektoren å Fagervik i Ingo Herr Anders Holmberg, Öfverste och Riddaren af Kongl. Svärds Orden Herr Carl Johan Adlercreutz, samt Kapitenen och Riddaren af Kongl. Svärds Orden Herr Baron Wilhelm Reinhold Leuhusen.

Å och dag som ofvan

F. W. Wallenius

Å 1842 den 2 Augusti sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings-Sällskapets Ordförande och Ledamöter. 2 Augusti.

§ 1.

Protokollet för den 15 i förregående månad upplästes och justerades.

§ 2.

Med underdånig djup vördnad upplästes följande Kongl. Maj:ts Nådiga Skrifvelse:

Gustaf Adolph med Guds Nåde Sveriges, Götthes och Wendes Konung p. p. p. Arfvinge till Dannmark och Norrige, Arfvinge till Schleswig Hollstein p. p.

Vår synnerligen och Nådiga benägenhet med Gud Allsmägtig; Kronofogde, Tjenare och Undersåtare, Samtlige Ledamöter i Vårt Finska Hushållnings Sällskap. Vi hafve Oss har Lagmannen och Riddaren af Vår Nordstjerne Orden, Olof Wibelius, då Hawegtes Vårt Nådiga förordnande, såsom Vice Landshöfding förestod Åbo och Björneborgs Län, i underdånighet anmält: Att Secreteraren Herman Nijödh med mycken oförtruten flit och drift, af bemälte Lagman anmodad, på Vår Befallningshafvandes vägnar befordrat verkställigheten af Vår Nådiga författning om Potatoës plantering och dess utvidgande, uti Loutskärs Kapell af ~~Houtskär~~ Kongo Socken och Åbo Län, så att 53 hushåll nu förflutna Vår blifvit satte i tillstånd att plantera potatoës, dem Secreteraren Nijödh, genom verksamma och kloka anstalter, utan någon publique bekostnad anskaffat åt dessa Kapellåboer: Att Expeditions-Kronо-Befallningsmannen och Länsmannen And. Forstrom, jemte Kapellanen Magister Fr. Dickman, befordrat potatoës plantering i Kyrkosunds Skär af Kimito Socken, der vid pass 60 hemmans åboer, som förut allenast planterat potatoes, blifvit tillhållne att upprätta och bereda jord för plantering och åfven handledde vid utplanteringen: Att Vice Pastoren Magister P. H. Forsman i Pjerno, hvilken Socken sista

höst led så svår missväxt, att de fleste icke åter-
fingo utsädet, underrätta Socknemännen om Island-
och Renmossans användande till föda, lärt dem
uppsöka och tillreda denna växt till mat, samt
och erhållit af Eder ett penninge lån utan ränta
hvarföre lån och all blifvit upphöpte och till för-
arbetande utdelte åt de fattige arbetsför, som
genom frånvad och vådnader fått förtjena sig några
understöd öfver vintern, af dina ringa inkomster
understödt de fattige, med särdeles omsorg och
omtanka skaffat de behöfvande löfternäm för
att undfå lån från Kronn. Magazinerne, med
mycken nit och drift satt Potatoës plantering-en
i gång och för lindriga vilkor anskaffat Potatoes
ifrån Nylands och Tavastehus län, och till ett ring-
ringa partie utdelt utsädd bland omkring 80
hushåll, mest Soldater och Enkefruntimmer, utan
större bekostnad af dem, förd som Vi till potatoes
plantering-en anslagit, än Sjuttton Riksdaler.

Nu som Vi med särdeles nåd anse alla
dem, hvilka befrämja vårt af landsfaderlig om-
sorg för Finlands upplysningsgrad vidtagne Nådiga
förordnande om potatoes plantering-ens utvid-
gande derstädes, eller med andre nyttiga och patri-
otiska företag sig utmärkta; Så vele Vi hafva
uppdragit Eder, som med så berömlig nit och om-
tanke härutinn ställen uppfylla Vårt Nådiga upp-
drag, att förehålla Eder Secreteraren Mjödh, Exp-
editions Kronn-Befallningsmannen Forsström,
Kapellanen Magisten Dickman och v. Pastoren
Magister Forsman, samt förklara dem Vårt höga
välbehag öfver deras ofvannämnde lofvärda
uppförande. Och som v. Pastor Forsman på ett
särdeles berömligt sätt, icke allenast sökt utbreda
potatoes plantering-en och införa andre gagneliga
hushålls anstalter, utan ock understödja sina
Socknebor i deras af missväxten betryckta belä-
genhet; Så hafve Vi velat tilldela honom en
Medaille i Guld med omskrift: Flis, quorum

9 Aug.

servere labores, såsom ett vedermäle af Vår
nåd samt till uppmuntran för andre att verk-
gerningar utöfva; hvilken medaille fram-
des ställ blifva Eder tillsänd att förrman
ställas. Vi befalle Eder Gud Allmägtig
nådeligen. Åbo d. 12 Junii 1822.

Gustaf Adolph

M. Rosenblad.

Och beslöt: att till underdånigste följe här-
af, skulle Hr. Sekreteraren Mjödh, Expeditions-
ronn-Befallningsmannen Forsström, Herr
ominiepastorn Dickman, och Herr Vice Pastoren
rsman, genom afgående Skrifvelser hållas att
nen 15 instundande September sig i Sällskapet
finna, då Sällskapet, som hoppades att dessförr,
man jemväl om händer så den i Kongl.
Majts. Nådiga skrifvelse åt ~~Herr Lifs Läkaren~~ den Östgrundl
~~Grimer~~ utlofvade Guld-Medaljen, ville emot-
var och om af de inkallade uppfylla hvad
Kongl. Majt. i Nåder täckts föreskrifva.

§ 3.

Med bifall till hvad Ekonomi Utskottet uti
§ af dess Protokoll förd den 29 sistl. Juni tillstyrkt,
lef beslutit att Herr Lars Gust. Lefrén skulle förd.
eggas den 1 Oktober såsom ultimat betalningster-
min för de Sextiosexde Riksdaler som annu återstå
af Hattanpääd Egendoms halfva Köpeskilling, hvar-
om förderskull bref skulle afgå, med tillkännagifva-
de att Sällskapet, i händelse denna uppsköfsternin
af Köparen förfittes, icke längre hade underlåta att nyttja
sin lagliga rättighet och honom ifrån Egendomen
vidare omvågar genast skilja, samt att Säll-
skapet förväntade hans svar såsom bevis derpöfver,
att detta bref kommit honom tillhanda.

§ 4.

Af Herr Kammar Rådet Wintern och Herr
Professoren Doktor Tengströms med flere derstä-
dvarande Memorialer, förda som den 15 sistl. Maj

under 87 förnäst till öfverläggning förevarit
föreslog Sällskapet nu, med anledning af Be-
redningens Utskotts Protokoll för den 7, 14 och 21 Febr.
1801, hvad som i ordningen följde, och förenade
sig derom i följande beslut:

1:o att till förekommande af de olägenheter
och oredor som i ~~de~~ flera än ett afseende uppkommit af
det i vårt Land invitade missbruket, att tidigt
och ofta sedan i medelåldern, afträda åboskap
på hemmanen, emot en förbehållen dryg och
betungande fyrning af efterträdaren, hos Kongl.
Maj:t i underdånighet må anhållas om en
författning som förordnade, att alla Husbönder
och Makmödrar, vare sig på Krono- eller Skatte-
hemman, äfven sedan de afträdt åboskapet, bör
blifva qvarstående i mantalslängden, med den
skyldighet att betala alla afgifter lika som
förrut, eller dubbelt, i händelse denna utväg
af Kongl. Maj:t skulle finnas tjenlig, och det
intill dess de för verklig bräcklighet kunna
anlitas författningarne ega rätt till befrielse.

2:o att då Kongl. förordningen af den 8
Mars 1770 tillägger den som efter skedd hemmans
klyfning ifrån gamla byn och tomten afflyttar,
befrielse för ~~förre~~ i 8 till 10 å 15 år för större
utlagor än hela hemmanet förd klyfningen åt-
följt, en dylik befrielse i 6 år för alla Tobaks-
gifter må ~~komma~~ genom en Kongl. Maj:t i nåder
till görande författning, om hvars utfärdande
Sällskapet i underdånighet ville göra anhål-
lan, komma äfven de nyklufna hemmanen
till godo, som i bolbyn qvarblifvit.

Vidkommande Koppympningen, till hvars
allmännare och villiga antagande hos Allmogen
Memorialernes författare och Beredningens Utskot-
tet föreslagit att ifrån Regeringens sida begärd
ett yttrande underställd af ungefär lika egenskap
som Öfverbotten ~~om~~ i flere tider erfarit, så fann
Sällskapet till en början, att Vaccinationen, hvars

nytta och pålitlighet genom de senare årens
erfarenhet blifvit så tydligen bekräftad, och som
sin natur ~~hade~~ äger framför den vanliga Koppympn-
ingen många vigtiga företräden, nu mera ägde
lika billiga anspråk som Koppympningen
att af Sällskapet uppmuntras och understödjas.
den innan Sällskapet i detta ämne ville skrida
till någon lagstridslig åtgärd, ansågs nödigt
att det i sitt sammanhang, och under de flere
sympunkter hvarunder medlen och utvägarne
till ändamålet vinnas ~~borde~~ kunnat betraktas, borde
i form af Memorial till Sällskapets närmare
pröfning framställas; Och tillkännagaf Herr
Författaren, att Herr Professoren, Doktor Haart-
man nu vore med ett sådant arbete sysselsatt:
som anseende hvarvid med vidare öfverläggning
skulle emellertid göras anstånd.

Ehuru Sällskapet, i anseende till flere be-
tänkliga konsiderationer, icke kunde ingå uti
Beredningens Utskotts, på sätt Dess Protokoll för den
7 Febr. 1801 innehåller, väckta förslag att hos
Kongl. Maj:t göra underdånig hemställan om
ändring uti Kongl. Förordningen af d. 8 Mars
1770 i den del som rörer Hemmansbrukares
och skattlagde Torpares med flere Medborgares
befrielse från personelle utskylder, så länge de äga 4
försvarande barn och derutöfver, till dess det yngsta
uppnått 8 års ålder, fann Sällskapet likväl, efter
sitt omdöme, denna författning icke vara sådan,
att hvarken folkökningen deigenom betydligen
kunde befrämjas, eller barnlastade jordbrukare,
under barnens mest behöfvande och vid gården
ungdomliga ålder, lättas i sina omsorger för deras
uppehälle. Ägenom en kort deduktion i detta ämne,
som framdeles kunde få ett rum i Sällska-
pets dagbok, fann Sällskapet derföre anse sig
nyttigt att å bristerne i denna författning
och möjligheten att gifva den samma en nytti-
gare riktning, vända Allmänhetens uppmärksamhet.

2 Aug.

§ 5.

I likhet med Berednings Utskottets hem-
ställan i 12 § af Dess Protokoll för den 30 sistl.
Juli, bifölls att Herr Bergs Rådet Baron Hermelins
afhandling om Klöfverfädden skulle i form af
bref, in extenso trycktas uti Sällskapets Dagbok.

§ 6.

Det Hyres Kontrakt som den 7 Juli sistl. år
blef ingånget emellan Sällskapet och Herr
Handelsmannen Nils John, Skulle, så vida
å ingendera sidan någon uppsägelse deraf sker
på ett år prolongeras.

§ 7.

Af Herr Bergs Rådet Norberg, igenom
Herr Professoren och Riddaren gifvit till Säll-
skapets Bokförsamling ett Exemplar af sin trycktа
afhandling, kallad: Något till underrättelse
angående Ryssland Tackjerns tillverkning
1802, blef här antecknadt.

§ 8.

Till svar på Sällskapets skrifvelse af den 1
sistl. Juni, hade Rikets Ständers Bank uti
ankommit Memorial af den 8 i föregående
månad meddelat den underrättelse, att Ban-
kens i Hattarpåd Egendom intecknade fordran
utgjorde i Kapital efter sista inbetalningen den
22 Juli 1801, 1291 RD. 40 sk. 10½ r. och uti upplu-
pen ränta till och med den 14 sistl. Mars, 33 RD.
21 sk. 7 rstr. hvilket till rättelse vid den Liquid
som med Herr Lefrén framdeles kommer att upprät-
tas, här blef anmärkt: Och emedan Sällskapet ut-
försträmde sin skrifvelse förbundit sig, att sedan
det erhållit en sådan uppgift som den nu inkom-
na, utan dröjsmål inbetala det förfallna interes-
set, så skulle af Ahlmanska medlen, så mycket
som till detta ändamål behöfdes, emot gängbart
agio, uti Bankomynt omsättas, och nämnde 33
RD. 21 sk. 7 rstr. Banko- Jedermera till Länet Banken
öfverstyras.

2 Aug.

§ 9.

Af Sällskapets Skattmästare Herr Professoren
och Ridd. inlemnades för Sällskapets enskilda samt
Ahlmanska och Wilmarkska Fonder det vanliga
Quartals förslaget, hvaraf inhämtades, att Säll-
skapets enskilda Kassa vid slutet af föregående andra
Quartal haft en Behållning af 2516 RD. 21 sk. 1 r.
och att under 3dje Quartalet ytterligare influtit
i Interesse medel 30 RD. och inbetalde Ledamots afgift
r 365 RD., hvaremot enligt anordningar och gjor-
nade Räkningar blifvit utgifne 181 RD. 32 sk. 6 r.
så att Behållningen till Fjerde Quartalet utgjorde
2729 RD. 46 sk. 7 r. hvaraf 2775 RD. 24 sk. äro
anticiperade, 2770 RD. emot ränta utlänte och
4 RD. 12 sk. 7 r. Kontant i Kassan innestående.

Af Ahlmanska Donations medlen var Be-
hållningen från andra Quartalet 309 RD. 44 sk. i
Banko och 2813 RD. 44 sk. i Riksgäldsmynt.
Jedermera hade till betalning af uppskattnings-
skylten ytterligare blifvit upplänte Ettyusende
RD. Banko, och Kontant influtit af Hattarpåd
Egendoms Köpeskilling 6000 RD. Riksgäldsmynt,
hvaraf blifvit utbetalte 391 RD. 40 sk. 10 r. i den
förra och 1350 RD. 2 sk. ½ r. i den sednare myntsorten:
Varande Behållningen nu 7467 RD. 42 sk. 8 r. hvaraf
500 RD. Riksgälds och 8 RD. 12 sk. i Skuldar äro
lånte, och 1967 RD. 42 sk. 8. Riksgälds samt 9 RD.
9 sk. 2 r. Banko Specie Kontant i Kassan innestående.

Af Wilmarkska Testaments medlen var Be-
hållningen vid Andra Quartalets slut 5175 RD. 18 sk.
r. hvarefter vidare influtit 132 RD., så att Behåll-
ningen till Fjerde Quartalet ~~utgjorde~~ rätteligen ut-
gjorde 5307 RD. 18 sk. 1 r. Uten för närvarande voro
3307 RD. 47 sk. 4 r. emot ränta utlänte, och Sonder
såleder Skyldig 19 sk. 7 rstr. till Skattmästaren.

Med medlen till Potatoës-plantéringens utvid-
gande i Finland, anmälte under Tredje Quartalets
upp ingen förändring hafva föregått: hvarföre öfver
den intet nytt Quartals förslag blifvit upprättadt.

15.

§ 10.

Uti till Sällskapets Ordförande ankommen Skrifvelse af den 16 sistl. Juli, hade Herr Kapitenen Adolph Magnus Gripenberg insändt en Berättelse om Spannmåls utlåningen på Hattu-pää, med specifik förteckning, som utvisade hvilka af Egendomens underlydande Bönder och Torpare som understöd undfått och liquid för den utlånta Spannmålen. Dessa handlingar, anmodade Ekonomi-Utskottet att granska, och dervid underhvilka, jemte Herr Kapitenen, äfven Herr Kyrkoherden Lilius och Herr Apothekaren Långfjelt tecknat sina namn, anmodades Ekonomi-utskottet att granska, och dervid, i fall anledning dertill vore, göra sina påminnelser.

§ 11.

Till följe af Sällskapets uti afgångne Skrifvelser af den 15 sistl. Maj yrkade förbehåll, hade Herr Majoren och Riddaren C. G. von Knorring som till Wilmarkska fonden, enligt Revers af d. 30 Maj 1800 är skyldig 1200 Rdr, i stället för Herr Assessoren Kraftmans af Sällskapet ogillade borgen, inlemnat en ny, utskrifven den 9 sistl. Juli af Herr Friherre B. J. Mellin, äfvensom Herr Löjtnanten A. J. Liljebrunn, af lika anledning som enligt Revers af d. 17 Mars 1799 är Wilmarkska fonden 1000 Rdr skyldig, af lika anledning, och då vida Sällskapet funnit att den till underpant för lånet lemnade införseln i Monnikala bemälde Krono-Länets icke medförde tillräcklig säkerhet, utan samma införsel, inlemnat en den 12 sistl. Juli af J. H. Gyldenär och Löjtnanten Daniel Wasastjerna utgifven proprie borgen för samma 1000 Riksdaler. Öfver dessa Borgensskrifter och Löftesmännens vederhäftighet anmodades Ekonomi-Utskottet att sig utlåta.

§ 12.

Likaledes remitterades till Ekonomi Utskottets utlåtande Herr Grosshandlaren Hartwalls i dag in-

gifne anhållning om erhållande af 2000 Rdr Mk:t mot inteckning i Storgård Krono-Hemman af Mätzämäki Wry och St. Maria Socken.

2 Aug.

§ 13.

En af Herr Öfver-Inspektoren Gerh. Dahlbeck lemnad förteckning öfver de från in- och utrikes orter år 1801 och första halfva året 1802 till Åbo inkomne och aftillade Spannmåls-Sorter samt Tranvis, skulle vid tillfälle för Dagboken användas.

§ 14.

Till Berednings Utskottets åtgärd öfverlemnades:

1:o Herr Kapitenen Steph. Bennets Memorial af den 10 sistl. Juli med åtföljande afhandling om insådet i allmänhet;

2:o Korrespondent Berättelse från Ilmola för andra Qvartalet af innevarande år, af Herr Candidaten Hanelius;

3:o Herr Vice Pastoren Henr. Gust. Åhermans Memorial af den 31 sistl. Maj, med hemställan om belöning åt Kronotorpen den Gustaf Henricsson Hinc-ola i Kosskis Kapell af Lampis Socken, som enligt sine Instrument af den 7 Aug. 1801 och Socknestämmo protokoll af d. 20 Maj 1802 uppbyggt ett fähus af bräder; och

4:o ett Socknestämmo Protokoll af d. 20 Sept. 1801 från Haapajärvi i Kalajoki om Pigorne Margreta Thoma dotter Ahola och Susanna Andersdotter Hyllyla, som tjent den förra i 16 och den sednare i 10 år på Rängala Kapellans hol, och hvilka nu, på vederbörande hufbönders bekostnad till belönings erhållande anmälas.

§ 15.

Till Ledamöter blefvo på vanligt sätt kallade: Öfverste-Kammarjunkaren, Kommendören af Kongl. Nordstjerne- och Riddaren af Kongl. Svärds Orden, Herr Baron Carl Bonde, Hofmarskalken, Öfversten, Riddaren af Kongl. Svärds och Nordstjerne Orden, samt Kommendören af St. Johannis af Jerusalem Orden, Herr Johan Georg de Besche, Hofstallmästa-

ren hos Hans Majt Konungen, Öfverste Löjtnant och Riddaren af Kongl. Svärds Orden Herr Grefve David G. Frölich, Hofstallmästaren hos Hennes Majt Drottningen, Ceremoni Mästaren vid Kongl. Majts Orden, och Kommendören af Kongl. Nordstjerne-Orden, Herr Baron Werner Gottlob von Schwerin, Kapiten Löjtnanten vid Konungens Drabanter och Öfversten Herr Grefve Carl Olas Piper, Öfverste General Adjutanten och Riddaren af Kongl. Svärds Orden, Herr Carl Axel von Morian, Kabinetts-Sekreteraren, Kammarjunkaren och Kommendören af St. Johannis af Jerusalem Orden, Herr Baron Gustaf Lagerbjelke, Förste Kammarjunkaren, Majoren, Öfver Adjutanten och Under Ceremoni-mästaren vid Kongl. Majts Orden Herr Fredric von Stockenström, Förste Expeditions Sekreteraren vid Finska Civil Expeditionen af Kongl. Majts Kansli och Ärenden vid Kongl. Majts Orden, Herr Lars David von Troil, Förste Expeditions Sekreteraren vid Kongl. Expeditionen och Archivarien vid Kongl. Majts Orden Herr Carl Hederstjerna, Kammarherren hos Hennes Majt Drottningen Herr Grefve Gustaf Wrede, och Kammarherren hos Hennes Majt Drottningen Herr Grefve Eric Piper.

§ 16.

Till Ledamot att den 1 instundande September komma under omröstning föreslogs af undertecknad Sekreterare Herr Lagmannen Johan Adolph Lagerborg.

Å r och dag som ofvan J. J. Wallenius.

År 1802 den 16 Augusti sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings-Sällskapets Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

Protokollet för den 2 i denna månad upplästes och justerades utan anmärkning; dock anmältes vid 12 §, af undertecknad

Sekreterare, att Hans Grosshandlaren Mark all Jedermera återkallat och uttagit sin för-l inlemnade lärauförning med dertill hö-rande handlingar.

16 Aug.

§ 2.

Till Sällskapets Boksamling behagade Herr Professoren och Riddaren Porthan förära

1:o Grundlinier til en Plan till Haandverks-ståndets Foredling i Danmark; Kjöbenh. 1801.

2:o Tillag til Grundlinier til en Plan för Haandverksståndets Foredling i Danmark; Kjöbenh. 1801.

3:o Hauffs Gesundheits-Katechismus zum Gebrau-che in den Schulen und beym häuslichen Unterrichte; dritte Auflage Leipz. 1800. och

4:o Hauffs Noth- und Hülfstafel zur Verhütung der Rindvichpest oder Viehseuche:

Samt emottog för detta förnyade prof af sin nitkostiga välvilja en högtidlig försäkran om Sällskapets erkänsla.

Äfven bifölls på derom gjord hemställan, att till Sällskapets Boksamling skulle inköpas Pallens Ekonomiska Annaler, och Vegtreps Bemärkningar om det Engelska Landbrug, samt subskriberas på Svenska Botaniken, som årligen utgifves af Herrar Styrmästarne Palmstruch och Venus.

§ 3.

Uti Skrifvelse af den 16 sistl. Juli, hade en Anonym från Kymmenegårds Län, som tecknat sitt namn med bokstäfverne C. G. V. gjort några anmärkningar vid Sällskapets uppgifter om Fi-lands mossars användande till föda, såsom förnäm-ligast, att mossan behöfde icke blott en, utan 3 à 4 år förvällas, om den skall förlora sin beska, och att den efter föregången upplakning och torkning ganska lätt låter mala sig till mjöl, samt begärt att i Åbo Tidning blifva underrättad

om sitt bref framkomst; men emedan Sällskapet, utom den af andra orters exemplarier troligen misstanka, att misstag om rätta lafarten kunna förelöpa, kanske såsom i Halikko, Kjerna och Tyska år 1801 med Lichen aphthosus, äfven vore, att om Islandsmossan som för hand på en del ställen kan finnas bestare än på andra uti innevarande års Dagbok sid. 28 blifvit genom Sällskapets egen anstalt påminnd, att den stundom kan tåla förvällas ända till 3ne gånger, och uti första häftet af Hushålls underrättelserne för Menige Man sid. 6, att den genom torkning, gnuggning, och bultning och malning kan bringas till mjöl, så kunna Sällskapet hvarken skäl att derom göra någon förnyad erinran, eller att med anonymen i Tidningarne bref[vex]la.

§ 4.

Om undfående af 200 Rdr:s lån emot inteckning uti Vieras Skattehemman i Tyrvis Socken hade Herr Majoren Gustaf Albrecht von Kronow i förnyad ordning den 8 i denne månad inkommen ansökning anhållit, och tillika bifogat Herr Kapitenen Wilh. v. Pfalers, Herr Direktoren Joh. Christ. Wirzenii och Herr Vice Pastoren Rosendahls proprie borgen af den 2 innevarande för samma 200 Rdr. intill dess inteckning vid nästa Höstting hinner tagas; men emedan Sällskapet för närvarande icke hade några medel att utlåna, så blef äfven denna ansökning nu afslagen.

§ 5.

Herr Kabinetts Sekreteraren och Kommendören af St. Johannis af Jerusalem Orden, Baron Gustaf Lagerbjelke, som den 2 i denna månad till Ledamot af Sällskapet blifvit kallad, hade uti Skrifvelse af den 8 derpå följande, som upplästes,

16 Aug.

mot en sådan Sällskapets åtanka förklarat sin benägenhet; och anmälte tillika, att ej mindre Herr Baron och Kabinetts Sekreterarens äfvensom de öfrige Herrar som till berörda samma dag, kallelse-bref utfärdades, inbetalt till Sällskapets Kassa hvardera 3:ne Riksdaler. —

§ 6.

Uti Skrifvelse af den 9 i denne månad hade Herr Öfversten och Riddaren von Platen, som den 1 sistl. Maj anmodades att tillställa Skattebonden Adam Ersson Heiskala i Hauho Belöningsmedaljen att bäras i knapphålet, tillkännagifvit, att sådant i allmän Socknestämma, den 8 i löpande månad, blifvit af Herr Öfversten och Riddaren med vanlig högtidlighet fullgjordt: och skulle härom i Åbo Tidning kungöras.

§ 7.

Likaledes hade Herr Prosten Tygnæus i Kaudasalmi, genom Memorial af den 26 sistl. Juli och dervid fogadt Socknestämmo Protokoll af den 25 i samma månad, underrättat Sällskapet, att Kronobonden i Ojekonmäki by Påmundemannen Michel Pesoin, och dess Systersbarn Jacob, Petter och Carl Pesoin, samt blinde ynglingen Johan Pöllänen i Ahvenjalmi by, sistnämnde dag, med öflig högtidlighet, genom Herr Prostens emottagit de belöningar Sällskapet den 2 sistl. Maj tillagt: Och så vida Herr Prosten förklarat sig tjenst vara sinnad att härom i Finska och Åbo Tidningarne kungöra, så kunna Sällskapet sin åtgärd i denna del vara onödig och kunna inställas.

§ 8.

Med anledning af 3 § i Ekonomi Utskottets Protokoll för den 29 sistl. Juni, ämnade Sällskapet nu öfverlägga om anbudet för Herr Vice-Häradshöfdingen Svinhufvud, som nära 2ne år i egenskap af fullmägtig vid Domstolarne i or-

den bevakat Sällskapets angelägenheter i afseende på Ahlmanska Testamentet och Hattanpää Egendom; men emedan det antal Ledamöter 2 § i Stadgarne fordrar nu icke var tillstädes, eller om rådplägnings ämnet i Åbo Tidning varit kungjordt, så nödgades Sällskapet medelst afgörande göra anstånd till den 1 instundande September, till hvilken dag fullt antal Ledamöter, genom muntelig tillsägelse af Sällskapets Vaktmästare, skulle sammankallas.

I följe häraf kunde likväl Sällskapet icke undgå att finna, att genom ~~Lagskriften~~ förbehållet uti Stadgarnes 24 § om 31 Ledamöters närvaro endast frågor om penningeutgifter, som öfverstiga 50 Rdr, till afgörande förekomma, och i Protokollet förd den 7 sistl. Juni om ett lika antal Ledamöters närvaro då frågor om lån, utöfver nyssnämnde summa, skall besluta, det mera än en gång skall lemna hända, att vigtiga penningeärenden, för otillräckligt antal närvarande Ledamöter, i sin gång blifva uppehållne, och Sällskapet, med egen eller andras olägenhet, hindradt att vid den lägga den hand som vederbör, helst erfarenheten nu visade, att en lagförelse i Åbo Tidning om vigten af det öfverläggningsämne som skall afgöras ändå icke kunnat sammanbringa erforderligt antal Ledamöter; och till undvikande af en sådan med skäl befarad och såsom nu händt, verkligen inträffad overksamhet anser Sällskapet nödigt att anmoda sitt Beredningsutskott om förslående af en lag, hvarigenom Sällskapet, enär en fråga af dylik beskaffenhet som den nu varande, fullt antal Ledamöter på föregången kallelse i tidningarne sig icke infinna, må äga fria händer att utan hinder af deras uteblifvande ~~till afgörande af~~ saken företaga och den samma efter omständigheterne med flere afhjelpa.

§ 9.

16 Aug.

Vidare remitterades till Berednings Utskottets utlåtande:

1:o ett Socknestämmo Protokoll ifrån Nagu af den 15 Mars 1801, jemte Hospitals Predikantens Fritz's bevis af den 27 Januari samma år, om Drängen Gustaf Gustafsson, som vid Själö Hospitals Lodjugård tjent nära 21 år;

2:o Korresponderande Ledamotens Herr Probstens Castréns berättelse från Kemi för andra qvartalet af innevarande år; och

3:o Herr Kyrkoherden Appelgrens Memorial af d. 24 sistl. Juli, med anmärkningar om vädret och Landtmannagörsmål m. m. för de förflutna 7 månaderne af året.

§ 10.

Angående de i anledning af Sällskapets uppgifne Prisfrågor inkomne täflingsskrifter, uppläses 2 och 3 §§ af Beredningsutskottets Protokoll förd den ~~22~~ 13 i denne månad, och hvila, jemte sjelfva Skrifterne, på bordet intill den 1 nästkommande Oktober.

* samt Herr Magister Docens Tolpos till utskottet ingifne Memorial.

§ 11.

Åfven uppläses af Beredningsutskottets Protokoller första gången: för den 14 Maj § 2 och 3, för den 28; samma månad § 3, 4 och 5, samt för den 30 Juli §§ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 och 9, samt komma efter hand, så fort tiden medgifver att till afgörande företagas.

§ 12.

Till Ledamöter föreslogos: Borgmästaren i Kajana och Auditören vid Kajana Bataljon Herr Carl Gustaf Ålander, samt Kapellanen i Kuhmoniemi af Sothamo Socken Herr Jacob Frosterus, af Herr Kyrkoherden Appelgren, genom undertecknad Sekreterare; Häradshöfdingen i Kemi Härad Herr Joh. Henr. Holmberg af Herr Probsten Castrén, likaledes genom undertecknad Sekreterare; Majoren vid Österbottens Regemente Herr Baron Carl von Otter af Herr Majoren Reutercrona, genom Herr Professoren Doktor Sengström, samt Herr Grefve Creutz på Porlom, och Herr Majoren Adolph Fredr. Troj, af Kr. Maj:t och Rikd. Ranteroskiöld. År och dag som ofvan

J. J. Wallenius.

Den 1 September 1802 sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

Protokollet för den 16 sistledne Augusti upplästes och justerades.

§ 2.

Med anledning af 3 § i Ekonomi-Sällskapets Protokoll för den 29 sistl. Juni, anhöll Vice-Häradshöfdingen Svinhufvud ansökte för det fullmägtighetskap, hvarmed han i nära Qne år i afseende på Hattanpää Egendoms angelägenheter och flere andra Ahlmanska Testamentet rörande mål, vid Domstolarne i orten varit sysselsatt, till Ethundrade Sextiosex Riksdaler 32 Skillingar, de utgifter derunder inberäknade, som ännu icke blifvit Herr Vice Häradshöfdingen ersatta: Och skulle samma Ethundrade Sextiosex Rdr 32 Skill. Riksgälds mynt, af Ahlmanska Testamentes-fonden, emot Herr Vice Häradshöfdingens eller dess befullmägtigade Ombuds Herr Handelsmannen Maxmontan den yngres, qvitto, efter anordning utbetalas.

§ 3.

De anmärkningar Sällskapets Ordförande Herr Professoren Doktor Lengström, under den 19 sistl. Augusti, upprättat vid Svaret N:o 2 på Prisfrågan om Finska Hästarnes Slag och Manufakturer, skulle enligt Berednings Utskottets förslag i 2 § af dess Protokoll för den 30 Juli innevarande år, meddelas Täflingsskriftens författare, på det sätt, att han, genom intimation i Åbo Tidning underrättades att ett bref för hans räkning vore att afhämta hos Sällskapets Sekreterare, och i sjelfva brefvet, att han inom den 1 instundande Oktober borde utlåta sig öfver samma anmärkningar. —

1802 Den 1 September.

§ 4.

Hvad Sällskapets Skattmästare, Herr Professoren Doktor Pipping, uti Memorial af gårdagen till. kännagifvit, att Sällskapets Ombudsman för Ahlmanska ärenderne Herr Assessoren Wansdorff den 27 sistl. Augusti inbetalt Sexhundrade Femtio Riksdaler Riksgäldsmynt, blef härtill upplysning om Ahlmanska Fondens tillstånd antecknadt.

§ 5.

Den afgångne Herr General Directörens, Kommendörens och Riddarens af Svärd med Stora Riksvapnet Franko till Sällskapets Kassa inbetalt, skulle nu gångbart Femtio procents agio, till Ahlmanska Fonden, som ofta har behof af Bankomynt, bortvexlas.

§ 6.

Genom Memorial af den 12 sistl. Augusti, hade Herr Professoren Doktor Haartman, enligt hvad Protokollet för den 2 i samma månad i 4 § derom innehåller, nu yttrat sin tanka angående medlen till Koppympningens och Vaccinationens befordran i Finland; och blef, sedan detta Memorial, tillika med Berednings Utskottets Protokoll för den 14 Februari 1801 blifvit upplåst, beslutet, att i anledning deraf, projekt till den tillämnade underdåniga expedition skulle upprättas: dock borde med någon förändring i Kalkylen öfver Statens vinst af de Medborgare, hvilkas lif genom ympningen blifvit bevarade.

§ 7.

Uti Memorial af detta dato hade Herr Lars Gustaf Lefrén tillkännagifvit sig villja försöka allt hvad möjligt är, för att till den 1 instundande Oktober kunna inbetala de å halfva Höpeskillingen för Hattanpää Egendom ännu resterande sexhundrade Riksdaler, och utbedt sig att emellertid få inbetala den för berörde resterande Summa till denna dag; † hvartill Sällskapet emellertid samtyckte.

† upplupne ränta

§ 8.

Vidare upplästes ett af Sällskapets Skattmästare Herr Professoren Doktor Pipping under detta dato inlemnadt Memorial, med tillkännagifvande att Herr Kommissions Landtmätaren A. W. Becker som genom Revers af den 15 Febr. innevarande år utfäst sig att inom Midsommar till Allmanna Fonden inbetala 1307 Rdr. 13 Sk. 3 rst. hittills icke fullgjort denna sin förbindelse; i anledning hvartill Skattmästaren föreslagit, att Sällskapet, enligt Herr Kommissions Landtmätarens uttryckeliga begifvande, måtte utlysa halfa Tevala Rusthåll, för att en månad derefter genom offentelig auktion till Skuldens betalande de försäljas.

Härvid föredrogs äfven ett ifrån Herr Kommissions Landtmätaren under den 24 förlidne Augusti afgått bref, af innehåll att i den händelse Sällskapet icke skulle finna sig vid att hafva fördrag med betalningen af dess ägande fordran, utan skulle vilja skrida till den exekution derå hafver, Herr Kommissions-Landtmätaren, till undgående af sådant äfventyr, ville emellertid i Disktonten upptaga denna penningesumma, samt den till Utskottets Ordförande öfverstyra.

Den Revers, hvarupp Sällskapets fordran sig grundade, var nu icke till hands; men som Sällskapet ganska väl påminte sig, att den förmera än åtta månader sedan varit till betalning förfallen, så anmodades Ekonomi Utskottet att inom den 15 i denne månad, då Sällskapet åter sammanträder, afgifva sig om den kraftigaste utvägen, att i fall Herr Kommissions Landtmätaren ditills med betalning uteblefve, tvinga honom till sin förbindelses uppfyllande, och underteknad Sekreterare att honom derom i förväg underrätta.

§ 9.

Uti bref till Herr General Majoren och Kommendören Aminoff af den 1 förlidne Augusti, hade Herr Majoren Johan Wentzel Rotkirch, inberåttat, att han den 25 förutgångne Juli, vid allmän Kyrkostämma, uti Helsinge Socknens kyrka tillhållen Kyrkovården derstädes, Tinneblåsaren af Wehrs Rusthåll i Malmby Johan Fredric Åberg den Belönings medalj i silfver med vidhängande silfverked, som han för uppodling af sin andel i den så hallade Sattarmåsan blifvit anseedd värdig att bära i knapphålet: Och skulle härom i Åbo höfding hunnigoras.

§ 10.

Äfven hade Herr Kapitenen och Riddaren Warom Wilhelm Reinhold Leuhusen, som den 15 förlidne Juli till Ledamot af Sällskapet blifvit kallad, uti Skrifvelse till af den 14 påföljande Aug. till Sällskapets nuvarande Ordförande deremot förklarat sin erkänsla, och tillika insändt årets utgift med 5:o Riksdaler, som till Skattmästaren inflemnades.

§ 11.

Af den Qvartals berättelse för April, Maj och Juni månader innevarande år, hvarmed Herr Sekreteraren Mjödh under den 1 förlidne Juli för Kommo distrikt inkommit, inhämtade Sällskapet med Vårdeler nöje, den flyttiga nit och omsorg Herr Sekreteraren användt för att befordra utdikningen af ett Kärr å Söderjurmo ö, och ville i anledning deraf den 15 Sep i denna månad, till hvilken dag Herr Sekreterarens blifvit kallad att inför Sällskapet emottaga ett förklarande af Kommungens yttrade Nådiga välbehag öfver dess nitiska och verksamma åtgärd wid Potatoës plantéringens införande i Houtskärs Kapell, tillika nyttja

16.

tillfället att emot detta sednare prof af Herr Sekreterarens: diftiga och rådiga patriotiske betyga Herr Sekreteraren Sin enskilda erkänsla och högaktning: hvarvid reqvisitionen den insände Skriften öfverlemnades till Berednings Utskottet, att deraf i sinom tid göra tjenligt bruk för Dagboken.

§ 12.

Ytterligare remitterades till Beredningens Utskottet

1:o Herr Löjtnanten Fredric Liljenbergs vederlikes observationer från Kimmerjoki för Andra Qvartalet af innevarande år;

2:o ett Memorial af d. 28 Aug. af Herr Kapitenen Fredric Wronikowsky om belöning åt Adjunctus Ministerii i Kyrkslätt Hr. Abrah. Matenius, för Koppargruppning a° 71 af Allmogens barn: hvarmed följde Sockneståmmo-Protokoll i Jemma ämne för d. 22 Augusti; och

3:o Herr Ekonotbefallningsmannen Joh. Fredr. Sammarks bref af d. 14 Augusti till Ordföranden i Ekonomi Utskottet, angående belöning åt Drängfogden Thomas Mattsson och Drängen Matts Mattsson, af hvilka den förre tjent i 14 år å Willi hemman i Wehmais by, och den sednare 23 år å Knutila Rusthåll i Ljuhala by af Tyrvis Socken; jemte Socknestämmo Protokoll i Jemma ämne af den 6 Juni: och hade Herr Ekonotbefallningsmannen åtagit sig att för kostnaden af Jemma belöningar ansvara.

§ 13.

Till Ekonomi Utskottets utlåtande remitterades ett Memorial af Herr Kommissions-Landtmätaren ~~Becker~~, Pehr Henric Pelander, daterad den 26 Augusti, med anhållan att undfå ett Län på 666 Rdr. 32 sk. emot intertining

i Pardola och Hällestad Skattehemman uti Nerpiby Socken, hvilka hemman, enligt bilagde Brev, för tiden äro ogravererade.

15 Sept.

§ 14.

Till Ledamot hållades Lagmannen i Åbo och Wyborgs Lagsaga, Herr Johan Adolph Lagerborg.

År och dag som ofvan

J. H. Wallenius.

År 1802 den 15 September sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

Herr Sekreteraren Herman Mjödh, Herr Kapellanen Magister Fredric Dickman, Herr Pastoren Magister Carl Henrik Borrman, och Herr Expeditions Ekonotbefallningsmannen, Anders Sarostrand, hvilka till följe af Sällskapets beslut under den 27 sistl. Augusti (Prot. § 2) blifvit till i dag inkallade för att af och igenom Sällskapet, som dervid nådig befallning undfått, erhålla en förfrågan om Konungens Nådiga nöje och Höga välbehag öfver deras lofvärda uppförande egentligen i afseende på Potatoës plantéringens befordran, som nu vara tillstäder komne, och fingo, efter fördgången anmälan af underteknad Sekreterare, att den åt Herr Magister Borrman i Nåder utlofvade Guldmedaljen ännu icke vore till Sällskapet ankommen, genast företräde.

Sedan Kongl. Majts Nådiga Skrifvelse af den 12 sistl. Juni blifvit å nyo upplåst, tilltalades de inkallade, af Sällskapets Ordförande, på följande sätt:

Mine Herrar

Det är med ett särdeles nöje jag i dag, på Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets vägnar, och till följe af Kongl. Majts min upplåsta Nådiga befallning,

får förklara Eder Samteligen M. H. ej allenast Kongl. Majts Höga välbehag öfver Edert i så mån gahanda afseenden lofvärda uppförande, u ban och tillika detta Sällskaps enskilda högaktning och förbindelse för det upplysta och värdiga nit den oförtrutna verksamhet och den varma men niskokärlek, hvarmed I, såsom gode och redlige Medborgare, i behofvets och nödens stund, gått Edra fattiga, rådlöse och hjelp behöfvande bonde män tillhanda, under förloppet af den ovanli gen dyra tid och det svåra misswäxtår vi nu, Gud lof! lyckligen hunnit öfverlefva; hvarun der I tillika lärt, handlat och uppmuntrat Men ge Man, att i ew å deras trakter förut mestadels ohånd, men nu genom Eder åtgärd berömmeligen utvidgad Potatoës plantering, söka det säkraste värn mot en framdeles, vid infallande misswäxt år, lika hotande hungersnöd.

Att sålunda, med åsidosättande af egen nyttighet och egna fördelar, ädelmodigt ihog komma blott hvad man är skyldig sin plikt som menniska, medborgerligheten och Sådernes landet; — att, enligt dessa grundsatser, verksam söka afhjelpa och besegra de lägre folkklassernas dels okunnighet dels fördomar emot alla nya, äfven de gagneligaste företag; — att ej trötta vid oförståndets motsägelser och illviljans förtydningar, äfven af den sannaste patriotism den renaste åhoga för allmänt väl; — och att i dessa mot menskligheten och fosterbygden ge mensamt öfvade välgerningar, finna hela den belöning en god Medborgare eftersträfvar, är nå got så ädelt, som det är sällsynt att så tänka, och så handla, bland mängden af menniskor, som helst och ödkeligen sysselsatta blott med sig sjelfva, bekymrade endast om egen vinning och egna fördelar, synas glömt att de äga ett Sådernesland.

Men ju sällsyntare dessa vackra täcknesdrag äro, dess mer aktning förtjena de. De hafva ej

16 Sept.

blott vackt Konungens Embetsmäns och detta Sällskaps uppmärksamhet: från sjelfva Thronen hafva ynnest och välbehag blifvit derföfver för klarade, Eder, M. H. till en välförtjent ära och uppmuntran att fortfara i Edert berömmeliga lysande att gagna Er hembygd, äfven som an dra lika välsinnade Landsmän till vädjelse, att med samma hårdek och oförtrutenhet för det all männa bästa, förtjena samma Konungsliga väl vilja, samma medborgerliga tacksamhet. För Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet, skall det vara en sannerlig tillfredsställelse, att se sina afsigter befordras af många lika upplysta och redliga Finska Män; och Sällskapet skall aldrig upphöra att med erkänsla och aktning i sina tideböcker förvara minnet af så ädla och patriotiska medborgare.

Men sedan Sällskapet sålunda emot Eder alla Samteligen M. H. fört ådaga lägga och betyga sin wärdskapsfulla förbindelse, åligger det mig att särskilt emot Eder, Herr Sekreterare Mjödh, förklara Sällskapets tillfredsställelse öfver den beredvilliga och nitiska åtgärd, hvarmed I, enligt Eder under den 1 Sept. Juli till Sällskapet aflåtna Qvartals berättelse, och hvilken Sällskapet i dag för andra gången torde tillåta sig förelåsas, på egen bekost nad, gjort en berömlig början med en mycket sank nad mossas uttappande å Söder Jurmo byes inskränkta ägor inom Korpo Pastorat och Söglö Socken, ut öppna Österfjön, detta usla byalags fattige inva nare till förmodad märkelig lättnad i deras framtida utkomst.

Sällskapet igenkänner härutinnan med sagnad ett nytt vedermåle af den kloka rådighet som alltid utmärkt Herr Sekreterarens flere öfriga lika lofvärda ekonomiska företag; — äfven som af den sanna medborgerliga anda, som, med förjakelse af all annan vinst, söker och njuter den, endast i medvetandet att hafva gagnat sina medmenniskor.

Sällskapet anhåller och hoppas tillika, Herr Sekreteraren ej låter underlåta, att med goda råd och en fortfarande tillsyn följa d genom Herr Sekreterarens verksamma a gärd, så lyckligen började uppodlingen, m fägnad förom öfvertygade, att denna fredl erövring, säkrare och varaktigare än nå loftal, skall hos Jurmo boerne och deras efter kommande bibehålla Herr Sekreterarens nam i den tacksammaste åminnelse.

Sedan Herr Magister Forsman ytterligare erhållit Sällskapets löfte, att så snart den honom i Våder tillerkände Guldmedaljen hin mer komma Sällskapet tillhanda, så den Jamm sig tillfälle, och samtelige vederbörande, uppm Sällskapets anmodan, utlofvat, att framdeles meddela Sällskapet underrättelse om fram gången af Potatoës plantering en i deras hem orter, intog Herr Sekreteraren Mjödh, såsom Sällskapets Ledamot, sitt rum, och de öfrige inviterades att bivista Sessionen: om#

§ 2.

Derefter upplästes å nyo den del af Herr Sekreterarens Mjödhs under den 1 förlf. Juli af gifne Qvartals berättelse, som handlar om den i år påbörjade uttappningen af en mosse eller kärr å Söder Jurmo holme, om framgången af hvilken uppodling Herr Sekreteraren nu åfven muntligen tillkännagaf, att byalagets bosskap, som förut alla år der funnit en säker graf, i år utan åfventyr derstädes kunnat beta; men emedan Sällskapet tillika inhämtade, att holmen vore alldeles skoglös, endast bevuxen med några nå**kt**liga Enbuskar, och byamännen följaktli gen sakn**a**de all tillgång till hägnad och gärdsel, som på flere mils afstånd, af dessa fattige hem mans åboer måste inköpas och hemföras, så fann Sällskapet godt, att till afhjelpande af en sådan

* hvilket allt en berät telse i Åbo Tidning skulle införas, och Ko mungens nådiga Skri velse af d. 12 Juni tillika in extenso trycktes.

15 Sept.

för dem betydlig och kännbar brist, tagna dem emot en gåfva af fem Riksdaler hvardera, eller sinnalles sjugu Riksdaler, hvilka penningar Herr Sekreteraren lofvade att dem tillställa.

Som öfrigt, och emedan enligt Herr Sekre terarens Skriftliga berättelse, Bonden Anders Thomasson Vondas, i början af odlings arbetet visade den ende, som under yttrad motvilja och svårighet af de öfrige, lätt förmå sig att i Jam ma arbete deltaga, åfvensom han redan flere år derut skall hafva yrkat på mossans uttappan de, så anmodades Beredningens Utskottet att uttala sig, huruvida för ett sådant hans välförhållande någon belöning kunde honom tilldelas.

§ 3.

Underteknad Sekreterare föredrog 3 § af Ekonomi Utskottets Protokoll för den 11 i innevarande månad, med anmälan, att Herr Kommissions Landtmätaren Becker ännu icke inbetalt sin skuld, 1307 Rdr 13 fk. 3 rtg. men att Sekreteraren från honom erhållit en den 10 Instunt daterad Skrifvelse af innehåll, att som igenom sinska Passerne uppehåll af motvind, Herr Kommissions Landtmätaren icke förr än ons afton den den 7 i Instunt månad, så för den vecken, enligt Diskont Reglementet, all slags anmälan i länsvä gen hade upphört, inhändigat Sekreterarens bref af den 2 allt i Instunt månad, han således icke för den 14de vore i tillfälle, att uppå redan anskaffad Storgen, till penningars erhållande den 16de, eller i morgon, sig anmäla, af hvilken orsak Instunt penningar icke heller skulle kunna från Stockholm afsändas, ~~Instunt penningar~~ förr än med posten den 17de, hvilket allt Herr Kommissions Landtmäta ren anmodat Sekreteraren att tillkännagifva Sällskapet, med förmälan, att deraf icke penning garne till den 22 eller högst 25 dje hit ankomma, Herr Kommissions Landtmätaren lemnade Säll skapet frihet att skrida till den utväg, hvartill i

likt fall, det kunde finna sig föranlåtit. I anledning häraf beslöts, att enligt Ekonomi-Utskottets hemställan, Sällskapets Ombudsmen för Åbo manufaktur-arrenderne, Herr Assessoren Bonsdorff, skulle, i händelse betalningen icke till den 30 i denna månad vore inkommen och erlagd, hos Konungens Befallningshafvande i Åbo, å Sällskapets vägnar göra ansökning om halfva Tavastehus Rusthålls försäljande genom offentlig auktion, efter en månads föregången kungörelse och utlysning.

§ 4.

Förutom det Sällskapets Ordförande, Herr Professoren Doktor Lengström, uti Memorial af detta dato föreslog, att den 1 instundande November till täfling utsättas, en Prisfråga om uthrägarne att dana den i finska städerne för närings-stånden uppväxande ungdom till upplysning, sedlighet och dygd samt idoghet och näringsflit, och att Sällskapet, till ytterligare anmaning för sina landsmän att mera än hittills skett, upplysa i synnerhet den ekonomiska kännedomen af Finland, genom fullständiga och väl författade Socknebeskrifningar, måtte utlofva för den bästa och fullkomligaste ett exemplar af Athlmanska Jettonen i Guld, och för alla öfriga, som närmade sig till den samma i godhet, och åtminstone i det tillförordnade Gnade för Sällskapets affigter, den vanliga belönings medaljen i silfver, anmälte äfven Herr Lagmannen och Riddaren Wibelius, att Herr Vice Amiralen, Kommendören och Riddaren Cronstedt skriftligen förklarat sin önskan, att en Prisfråga måtte till besvarande uppgifvas om bästa sättet att förekomma tiggerier och vårda de fattige både i Städerne och på landsbygden. Häröfver anmodades Berednings-Utskottet, att till den 1 instundande Oktober sig utlåta.

Sept 15.

§ 5.

På derom af undertecknad Sekreterare gjord proposition, beslöt Sällskapet, att den enligt Herr Probsten Rings och Herr Kandidaten Handelin's uppgifter år 1797 upprättade Underrättelse om sättet att uppoda Kärr och Mossar till Åker och Äng, som läses i samma års Åbo tidning N:o 36, 38, 45, 47, 48, ~~tredje~~ nästa; nu under pressen varande andra häfte af Hushålls-Underrättelserne för Menige Man intagas, och att af de öfrige den 1 sistl. Juli (Prot. § 8) dertill anslagne materialier, så mycket desamma skulle ~~tillhållas~~ tillbehållas, som för samma behof ~~användas~~ användas, som enligt Sällskapets beslut af den 16 Mars 1801 (Prot. § 15) kunde inom fyra ark inrymmas.

§ 6.

Uti ankomne Skrifvelser af den 10 Augusti samt 2 och 7 September, hade Herr Kommissions Landtmätaren Tidén, samt Herrar Majorerne Müllern och Riddaren Munck, inberättat: den förstnämnde, att han den 8 sistl. August: uti Tensalmi Socknens Moderkyrka, tillstält Drängen Henric Ruotsalain, för 26 års ~~tjenst~~ trogen Tjenst å Socknens Prestegård, ett Silfverhattband; Herr Majoren Müllern, att i anseende till hans dagen förut inträffade anfall af sjukdom, Herr Probsten Schöös, på Herr Majorens anmodan, ~~öfver~~ den 22 August: uti Saltvik Socknens Kyrka, öfverlemnat åt förre Gårdsfogden Anders Hagström för 27 och dess hustru Anna Danielsdotter för 14 års nitälskad tjenst å Haga Kungsgård, åt den förre ett Silfverhattband, och åt den sednare en halsked af silfver med vidhängande medaljon; samt Herr Majoren och Riddaren Munck, att han den 5 i innevarande månad, uti Wichtis Socknens Kyrka, prydt Drängen Jacob Jacobsson å Tuotela Rusthåll i Wanhala by, för 25 års lofvärd tjenst, med ett Silfverhattband, allt i offentliga Socknestämmor: om hvilket allt uti Åbo tidning kunnogöras skulle.

§ 7.

Herr Öfversten, General-Adjutanten och Ridd:aren Adlercreutz, samt Vice Borgmästaren i Åbo Herr Fredr. Rüngborn, som den 15 sistl. Juli blifvit till Ledamöter hallade, hade att anhemna fvarsbref af d. 30 Aug. och 9 Sept. derom förklarat sin tackfägelse, och tillika insändt sin inträdes afgift, hvardera med 3:ne Rdr, som till Skattmästaren afkommade blifvit.

§ 8.

Till Utskottet för Potatoës-medlens förvaltning remitterades

1:o Herr Rytt:mästaren Hisingers Memorial af d. 8 innevarande, om Potatoës-plantcringens tillstånd i Ingo; och

2:o Ett Memorial från Konungens Befallningshafvande i Kuopio Län, dateradt den 30 sistl. Augusti, om utdelningen af 3:ne Tunnor Potäter, i några af Socknarne uti Länet.

§ 9.

Till Berednings-Utskottet öfverlemnades:

1:o Herr Rytt:mästaren Hisingers Memorial af d. 8 innevarande, om vissa näringars uppkommande och införande i Finland, genom Kolonisters bosättande på sist: [illegible] dertill inköpta Frälsehemman eller Torp; och

2:o Herr Professoren och Probsten J. Ströms Memorial af d. 30 sistl. Augusti, med underrättelse om väderlek och årsväxt i Nykyrka.

§ 10.

Med Herr Majorens Gust. Albr. von Konow, som 2:ne särskilde gånger hos Sällskapet gjort anhållning om penningelån, hade Herr Kyrkoherden Joseph Mollin, såsom den 8 Febr. 1799, af Kongl. Åbo Hofrätt förordnad att i egenskap af förmyndare vara Herr Majoren behjelplig vid vården och bevakningen af hans omyndiga barns afledvare gifvet, genom inlemnadt Memorial, under vissa förbehåll, i en lika anhållan sig förenat: Men emedan penningar nu icke funnos i Sällskapets Kassor, så kunde Sällskapet härtill icke bifall lemna.

År och dag som ofvan

J. J. Wallenius

Den 1 Oct. 1802.

År 1802 den 1 Oktober sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings-Sällskapets Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

Protokollerne för den 1 och 15 i föregående månad upplästes och justerades.

§ 2.

Sedan Sällskapet uti skrifvelse af den 2 sistledne Augusti, förelagt Herr Lars Gustaf Lefrén, att inom denna dag till Ahlmanska Testaments fonden inbetala de på halfva köpeskillingen för Kattunpäls återstående Sextiosnde Riksdaler, så anmälde nu, att Herr Lefrén lätit tillkännagifva sig vara beredd att i dag afbörda åtminstone största delen af ofvannämnde Summa; men emedan dertill nu icke var tid, så anmodades Skattmästaren, att i närvaro af Utskottets Ordförande, i mon om emottaga och qvittera de penningar, som i afräkning på halfva köpeskillingen kunna inflyta: hvarefter Sällskapet förbehöll sig utlåtande om de utvägar som i afseende på bristens tillfälle må blifva nödiga.

§ 3.

Undertecknad Sekreterare anmälde, att Planherne till första Tomen af Sällskapets Handlingar nu voro färdiga hos Gravören Åkerlund, och att vid dryckningen jämte när som helst skulle göras förjan; men att [illegible] Vaktmästaren Herr Magister Strenckell, utom de till Texten hörande Tabeller, afven ville försé Titelbladet och första sidan med en tryckt Vignett, hvartill han af Sällskapet utbett sig nådigt tjenlig dertill: och blefvo förordningar vägre af Sällskapets Ledamöter anmodade, att på förslag dertill, vid nästa sammanträde den 15 i denna månad, vara betänkte.

Vidare, och med anledning af Sällskapets den 1 December 1798 (Prot. § 4) tagne beslut, som innehöll, att Kongl. Maj:ts nådiga Konfirmations- och Skyddsbref

af den 11 Febr. 1798 och Sällskapets Stadgar skulle i första Samen af Handlingarne intagas Främst rummet, beslöts nu, att utom nyssnämnde Kongl. Bref, äfven det af den 15 Oktober 1799, hvarigenom Sällskapet undfått Nådigt tillstånd att inför Thronen frambära allt hvad det för Hushållningens och Näringarnas upphomsk i Finland angår, samt Förordningen af den 14 Junii 1799, angående Sällskapets Handlingar, äfven Stadgarne, som innehålla, att de Ämnen för närvarande endast äro provisionelt och af Konungen hittills icke bekräftade eller för en beständig framtid fastställda, hvarjemte de förändringar Sällskapet den 7 sistlidne Juni gjort och antagit, särdeles i den del af Stadgarne som angår penningelån och betydligare utgifter, äfven skulle i samma mån antagas.

För öfrigt, och emedan den okände författaren till Prisskriften N:r 2 om hinder för finska Landtmannens idoghet, med valspråk: Fortiter in re, suaviter in modis, åt hvars afhandling Sällskapet den 15 April (Prot. § 8) och 1 Juni (Prot. § 14) tillagt ett rum i sina Handlingar, med godkännande af de ändringar uti Beredningsutskottets Ledamöter under den 14 sistl. April (Prot. § 9) förslagit, äfven sjelf insändt åtskilliga dels rättelser dels tilläggningar till sitt arbete, så auktoriserade Sällskapet sin Sekreterare att samma tilläggningar och ändringar på sina behöriga ställen inpassa, och Skriften jemväl till tryckning i Handlingarne utlemna.

§ 4.

Med anledning af 7 § i Sällskapets Protokoll för den 15 sistl. April, anmälde undertecknad Sekreterare, att Kongl. Akademii Boktryckaren Herr Magister Frenckell, förklarat sig nöjd att på egen bekostnad trycka det för prisgillt förklarade Försöket till Lärobok för finska bonden,

med valspråk: Naturam, optimam ducem, tanquam Deum sequimur, eique paremus, samt likaledes på egen bekostnad låta gravera det dertill hörande Koppartryck, hvarefter Herr Magistern ville till Sällskapet lemna femtio Exemplar af hela upplagan; Och emedan Sällskapet vid dessa vilkor, som dess Summa lika med dem, hvilka om utgifvandet af Sällskapets Handlingar den 15 Junii 1801 (Prot. § 11) blifvit betingade, icke hade något att erinra, så skulle nämnde Prisskrift till tryckning, och Planchen till gravering, utlemnas.

1 Oct.

§ 5.

På Sällskapets den 1 November 1800 för andra gången uppgifna Prisfråga:

Hvilka Slöjder och Manufakturer äro för våra finska Bönder de tjenligaste och förmånligaste? Hvilka orsaker hafva hittills hindrat dessa Näringars införskomst i vårt Land? Och hvilka medel äro derföre att vidtaga till deras lyckligare framgång för framtiden?

hade inom behörig tid följande ene Svar inkommit, nemligen:

N:r 1 med valspråk: Den ökar Svea jord som ökar Svea land, ger bröd uppå vårt bord och styrker i vår hand.

N:r 2 med valspråk: Till idoghet förenom då nationens spridda styrka.

Af dessa Skrifter, öfver hvilka Beredningsutskottet den 13 sistl. Augusti sig utlåtit, fann Sällskapet den sednare eller N:r 2 vara författad med den kännedom, grundlighet och fullständighet, att Sällskapet ej kunde undgå tillägga dess författare det förra Priset, eller Guldmedaljen; Och ehuruväl han, förmodligt för tidens korthet skull, ännu icke kunnat utlåta sig öfver Herr Professoren Doktor Lengströms den 1 sistlidne September med honom kommunicerade Anmärkningar, hoppades dock Sällskapet, att han, innan Prisskriften i tryck utgifves, icke lärer underlåta, att till ytterligare fullkomnande af sitt arbete sig deraf, i hvad som tillförene kunna kunde tarfva förbättring, begagna.

17.

Hvad deremot beträffade den förra Skrif-
ten eller N:o 1, så utom det Sällskapet i hufvud-
saken icke kunde med dess författare ensträmma
anses äfven frågan, i anseende till arbetets
mindre utförlighet, icke vara af honom i hela
dess vidd besvarad; ~~men emedan Sällskapet~~
~~i samma svar likväl fann både~~ åtskilliga goda
~~anmärkningar, och en verklig förtjenst af stil,~~ hvar-
före Sällskapet icke heller kunde tillbörlig honom
Accessit; men emedan i hans svar likväl funnos
både åtskilliga goda anmärkningar och en verklig
förtjenst af stil, så ville Sällskapet, i fall han
gifver sig tillkänna, denna honom, såsom ett
vedermäle af sin aktning, ett exemplar af
Belönings medaljen i silfver.

§ 6.

Uppå Sällskapets den 5 Maj 1801 framställda
Prisfråga:

Huru bör de Athmanska Socknes Skolarne
helst och lämpligast inrättas, för att med minsta
möjliga kostnad bäst och fullkomligast svara emot
sitt ändamål? Och till hvilka särskilda afseenden
föranleder i denna del lokalen och folkets lynne?
På hvad sätt skall den ekonomiska undervisningen
göras för Allmogen begriplig och nyttig? Genom
hvad slags Lärare bör den bestridas? Och till hvilka
Socknar, utom Mersiby, Synes inrättningen böra
sträckas, med afseende så väl på ortens behof,
som fondens tillgångar?

Både inom föreskrefven tid följande svar in-
kommit, nemligen:

N:o 1 med valspråk: Frågen vinner.

N:o 2 med valspråk: Unga Vonden må läras
att förstå huru litet han förstår.

N:o 3 med valspråk: Ubi consulueris, matu-
re facto opus est. Sallustius.

och efter den 30 April

N:o 4 med epigraf: Ephes. VI. 4, och

N:o 5 med valspråk: Ej af mig sjelf;

1 Oct.

hvilke författaren till N:o 4, af hvars skrift,
under det den emellan Berednings Utskottets
ledamöter cirkulerat, ena blad förkommit,
tillåtit sig att tvista om belöningen.

Ännu både, utom de redan nämnde Ho-
vsarens, från Sällskapets nuvarande Ordfö-
rande, Herr Professoren Doktor Tengström, med
egenhändigt underteckt namn, den 1 sistlidne
Maj inkommit en Afhandling om Athmanska
skole inrättningarne, öfver hvilken, enligt
författarens hemställan, och Sällskapets samma
dag tagne beslut, Herr Kapitenen Adolph Magnus
Tripenbergs samt Herrar Kyrkoherdarne Lilli-
och Mollins utlåtanden blifvit inhämtade, och
Herr Doktoren Tengström i anledning deraf
afgifvit ett ytterligare skriftligt tillägg:
och ehuru väl denna Herr doktorens skrift,
emot dess eget gjorda förbehåll, så väl som i
se utlofvade Priset, anses icke kunde komma i fråga till något af
rdningen fordra att deröfver i ett samman-
ang meddela utlåtande.

Sedan fördenskull Berednings Utskottets öfver
lla dessa afhandlingar afgifne, och i 3 § af
ess Protokoll för den 13 förre Augusti intagne
ttrande blifvit upplåst, förklarade Sällskapet, att
Herr Professoren Doktor Tengströms skrift, genom
dera väl uttänkta, grundliga, systematiska och
omständligen detaljerade förslag, ägde rätt till
Sällskapets synnerliga uppmärksamhet, och
tanke i framtiden till full verkställighet. —
Dessförinnan ansågs likväl ämnets vigt och
anläggenhet fordra, att så det samma ifrån
lla sidor och till alla delar närmare granskad;
och Sällskapet vidtog, af sådan anledning, den åsyf-
ade författaren föreslagna utväg, att igenom tryc-
ket göra Hans skrift, med deröfver redan införd-
rade och gjorda anmärkningar, samt Auktors

ytterligare Tillägg allmänna: Så uti en förestående Adress till Allmänheten, tänkande och kunnige Medborgare af alla stånd tillika borde uppmanas att inom slutet af år 1804 till Sällskapet inkomma med sina anmärkningar och påminnelser. Och då den upplysning Sällskapet hos sine Landsmän söker, hade för ändamål att så vida möjligt vore fullkomna framleda: Herr Professoren Ahlmans patriotiska och på allmänt väl beräknade stiftning, anses kostnaden för dessa skrifters utgifvande med skäl kunna och böra tagas af Ahlmanska fonden, den Sällskapet likväl icke ville betunga med någon stor och kostsam upplaga, utan inskränkte den samma till 250 Exemplar, hvilka fördelade till största delen borde utdelas åt sådane Landsmän vare sig inom eller utom Sällskapet, af hvilkas insigter och värma för en god sak man kunde påräkna att med mogna och väl öfvertänkta förslag till de tillämnade Skolinrättningarnes fullkomnande blifva understödd.

Vederbörande dernäst gifvas Täflingsskrifterna, så ägde väl ibland dem Afhandlingen N:o 3, med valspråk: Ubi consulueris, natura facto opus est, den enesta förtjenst; men emedan den samma likväl icke innefattade något så fullständigt svar på den föreställda frågan som Sällskapet skulle önskat, och deremot, i den del som rörde de blifvande Lärarenas försedande med hjelpmedel, afveko ifrån Testators föreskrifter, så kunde Stora Priset eller Guldmedaljen dess författare icke tilldömmas, utan borde han undfå det utlofvade Accessit eller 2ne Medaljen i silfver; och skulle hans skrift, lika och på en gång med Herr Doktor Lengströms, i tryck meddelas Allmänheten.

Som öfrigt ville Sällskapet emot författaren af Skriften N:o 1, med valspråk: Frågen vinner, nu

vars arbete Sällskapet med nöje funnit åtskilliga goda, fast icke nog tillräckliga eller utförliga anledningar till frågans besvarande, fria aktning och tacksamhet genom ett exemplar af Belöningsmedaljen i silfver, med vilkor att han öfverlemnar sitt svar, hvilket likväl förblifver otryckt, Sällskapets fria disposition.

Ytterst, och då Sällskapet på ofvan anförde grunder icke kunde tillbjuda Herr Professoren Fabian Lengström någon annan belöning för hans använda nyttiga möda, så beslöt, att Han, i likhet med Sällskapets ~~beslut af~~ Protokoll för den 7 sistl. (Prot. § 7) skulle erhålla ett exemplar af Ahlmanska Jettonen i silfver.

§ 7.

Af Berednings Utskottets Protokoller för den 4 Maj (Prot. § 3) och 7 September innevarande år (Prot. § 3) samt Sednare Stämmo Protokollet, hvem höllo i Upsala Kyrka den 22 sistl. Augusti, inhämtade Sällskapet, huru Adjunctus Pastoris och Curam Herr Abraham Matenius, åren 1800, 1801 och 1802 vunnit Kopporne inalles på 71 af Allmogens barn, hvilka 71 barn, utom 7, som ej vunnit någon verkan af ympningen, och 3 som endast fått feber med mycken bulning i ympsåret, men utan utfleg, för öfrigt alla lyckligen och väl genomgått Kopporna, och tillade honom derföre enligt egen vitsord vid, en belöning af Sällskapets Medalj i silfver; hvarom de af Herr Kapitenen Hvorikowsky, uti skrifvelse af den 28 sistl. Augusti väckta förslag, att till vinnande af efterföljd och täflan i ett lika gagneligt beröm dande, gifva belöningen en högre publicitet och högtidlighet, fann Sällskapet, på de af Beredningens Utskottet anförda skäl, icke antaga.

§ 8.

Emedan, enligt 4 § af Beredningens Utskottets Protokoll för den 30 sistledne Juli, Sorparne Johan Simonsson Sandbacka och Johan Jacobsson Järfva

under Wanjärvi gård i Wichtis Socken af Nylands Län, utmärkt sig genom betydliga uppodlingar; så måtto att Johan Sandbacka, som nu mera är nära 80 år gammal, af ris och rot upptagit 2ne Torp: det ena med 3 Tunne - 15 Kappeland väl häfdad, gärdad och dikad åker, samt Äng till omkring 36 Korgars höafhastning, och nödig nu mera något förfallen husbyggnad, det andra Torp Johan Sandbacka för 12 år sedan öfverlemnat till sin Son Johan Johansson, och då börjat uppodla vilket nu är försett med nödiga hus i godt stånd, 40 Kappeland behörigen hägnad och dikad åker, samt Äng till 11 à 12 Korgars höafkastning utom ett nyligen upprödjadt granskärr af ett Tunne - och 15 Kappelands vidd; och Johan Järfwa, som likaledes af öde upptagit sitt åbo Torp, utom nödig och brukbar husbyggnad, af grof timmerskog uppodlat 5re Tunneland väl häfdad åker, samt Äng till 54 Korgars afkastning så ville Sällskapet, som på de af Utskottet andra ne spål, icke tvifvla att belöna mera nämnde Torpare med sin Medalj i Silfver, på begifvande af deras Husbonde, Herr Lagmannen Linder, som åtagit sig att för kostnaden till belö ningarne ansvara, hvilka dem hvardera med en förgylld Silfverbägare af 16 à 17 lods vigt.

Med lika, och uti afgången Skrifvelse af den 1 sistl. Maj redan förbehållit, vilkor, ville Sällskapet, på bekostnad af Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Munck, äfven lemna en lika be löning åt dess Torpare Henric Henricsson Ahola under Frjala gård; Wichtis Socken, som af rot och öde, både till hus och ägor, upptagit sitt åbo ende Torp, samt under en elfva årig besittnings tid uppodlat åker till 2½ Tunnas årligt utsäde; Åg, hvilken åker hägnad och dikad nu är i behörigt värdt stånd, och äng af ett grost Granskärr till 25 Tunnelands vidd, samt förfärdigt Torpet med nödig, icke öfverflödig husbyggnad; men emedan Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren ännu icke yttrat sig, huruvida han i stället för Medaljen, den Sällskapet icke heller i denna händelse kunde bevilja ville åtnöjas med belöningen af en förgylld Silfverbägare, och den samma på sin kostnad taga, då skulle Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren enligt Sällskapets beslut, genom Skrifvelse af nu verkställad Sekreterare, ytterligare underrättas.

1 Octob.

§9.

Emedan Skattebonden Matts Pennala i från Joy. så by och Kapellgäld af Kuortane Pastorat i Wasa Län, som redan för 2ne år sedan hos Sällskapet till belöning anmäld sin dräng Matts Simonsson för trogen och långvarig tjenst vid jordenhet, som nu mera icke allenast åtagit sig, att för kostna den af samma belöning ansvara, utan ock den sedan till underteckning Sekreterare inlemnat, så beslöts, att Matts Simonsson, som enligt förut ingifvit Sockne stämmo bevis, och Beredningens Ut drags Protokoll för den 27 November 1816. äe, sedan år 1792, och således i 30 år med utmärkt trohet och flit tjent bemälde sin husbonde, skulle undfå det vanliga Hattbandet af silfver.

§10.

Likaledes bifölls, med anledning af Beredning Utskottets Protokoller för den 30 Juli §§ 5 och 6, och för den 28 Maj § 5, att Drängarne Petter Sa muelsson och Johan Andersson, som å Sommiar gård i Orimattila Socken af Tava. hus Län tjent den förre i 37 och den sednare i 28 år, skulle på bekostnad af sin Husbonde Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Langenskjöld, och Drängen Eric Simonsson, som å Aminne gård i Halikis Socken af Åbo Län lika berömligen tjent i 25 år, på bekostnad af Hr General Majorskan och Landshöfdingskan, Friherrinnan Armfelt, hvar dera med ett hattband af silfver; samt ~~Hon~~ nu mera Husbonde hustrun Brita Olofsdotter Pahkela i Alavieska Kapell af Kalajoki Socken och Uleåborgs Län, som i 9 års tid med lofvärd trohet och flit tjent hos afledne Kapellanen Laurins Enka, och jemwäl med myc ken framgång biträdt 473 qvinnor vid barnaförlos-

ningar, yrå bekostnad af Ene Laurin, med en
silfverhalsbild och vidhängande medaljon, hedras

§ 11.

På Berednings Utskottets tillstyrkande i 7 §
af dess Protokoll för den 30 sistl. Juli; blef beslutet
att Smedshustrun Lisa Johansdotter ifrån Alaky-
ro by af Nousis Socken och Åbo Län, som enligt bor-
nestämmo Protokoll af den 23 Maj innevarande
år, medelst Islandsmossens beredning och anvån-
dande till föda, allt sedan Juli månad förledet
år, förnemligast lifnärt sig själf, jemte sin Man,
som gammal och sjuklig nu mera föga kan
förtjena, och 9ne barn, utan att hon till denna
sin nyttiga mera än högst ⅓ njöt i tillökning
och som i orten varit den enda, hvilken ~~under~~
~~mycket~~ till lättnad i sin fattigdom, gjort ett verk-
ligt och nyttigt bruk af Islandsmossens gifna anvis-
ningar, ehuru hon ofta på ½ mils afstånd ifrån
sitt hemvist, ~~varit nödt~~ gjorda sina insamlingar,
skulle sig själf och andra till uppmuntran att
i nödens tid vidtaga en obillig förkommande
utväg till lifvets räddning, tlugnas med en
gåfva af Tio Riksdaler Kontant.

§ 12.

Att utdela de i dag beviljade belöningar-
ne utfägos

Herr Kyrkoherden Enderus, att öfverlemna
belöningarne åt Torparne Johan Simonsson Sand-
backa, Johan Jacobsson Järfva och Henric Hen-
riersson Ahola.

Herr Kandidaten Hanelius, att tillställa belö-
ningen åt Drängen Matts Simonsson.

Herr Majoren och Riddaren Löwing, att
tillställa belöningarne åt Drängarne Petter
Samuelsson och Johan Andersson.

Herr Probsten Mallén, att tillställa belöning-
en åt Drängen Eric Simonsson.

Herr Direktören Sinneman att tillställa
belöningen åt Svendehustrun Krista Olofsdotter Pakala.

Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Baron
Carpelan, att tillställa belöningen åt Smedshustrun
Lisa Johansdotter.

§ 13.

Angående erhållande af allmänt understöd
till Koppympningens och Vaccinationens befordran
hos Finska Allmogen, hade undertecknad Sekre-
terare, till följe af Sällskapets beslut den 1 sistledne 1 Octob.
September (Prot. § 6) upprätt förslag till en under-
lydig expedition, som upplästes och med några
små förändringar gillades: Och skulle så fort de än
dessa data kunnie insamlas, samma expedition
tillkomma Konungen i underdånighet afgå.

§ 14.

Å anledning af 10de punkten i framledne Herr
Professoren Ahlmans Testamentariska författning af
den 2 Juli 1798, som tillägger Drängfogden å Hattan-
näs gård Thomas Grönberg en förgylld Silfverbå-
ge om trettio två lods vigt, hade på föregången
tillsägelse, Gull och Silfverarbetaren Levon för-
färdigat en sådan, och derföre i räkning debiterat
Sällskapet för 35 Rdr 70 Sk. Och emedan väl, genom
hans misräkning, Ägaren kommit att få en
öfvervigt af $3\frac{7}{8}$ lod, ville Sällskapet likväl
icke undandraga sig, att af Ahlmanska Fonden
räkningens innehåll utbetala: Men att till-
ställa Grönberg denna belöning, dertill utsågs af
Sällskapet, Herr Kyrkoherden Lilius.

Likaledes skulle räkningen för den förgyllda
Silfverbägare om 24 lods vigt Sällskapet den 2
November sistl. år tillagt Innehafvaren af
Lusicka kosthi Nybygge N:o 56 i Laitasaari by af
Muhos Socken och Uleåborgs Län, Jacob Surcka,
och hvilken bägare handelsvis kommit att få
en öfvervigt af $\frac{5}{8}$ lod, med 24 Rdr. 42 Skill. af
Sällskapets egna medel utbetalas.

§ 15.

Undertecknad Sekreterare uppvisade sex
Sällskapet fyra qvistar af ett Äppleträd, som i
Herr Professoren Doktor Haartmans trägård här
i staden, i sednare hälften af sistledne Augusti må-
nad, burit på en gång halfmogen frukt af medel
storlek, nya blommor, och ännu outsprungna blom-
knoppar: Och skulle samma fyra qvistar, som i
anseende till sommarens oblidhet voro af en annu

mera sällsynt märkvärdighet, förvaras ibland Sällskapets Samlingar.

§ 16.

Till Sällskapets Boksamling lades Kongl. Svenska Patriotiska Sällskapets Nya Journal i Hushållningen för Juli och Augusti månader af innevarande år, samt Herr Öfverdirektorens Grevenmöhlens och Herr Sekreterarens Jersts belönta Svar på nämnde Patriotiska Sällskaps Prisfråga om Trädesjordens förnämsliga användande, hvilka Skrifter af samma Sällskap, enligt dess förut gifna löfte att meddela allt hvad det af tryckt låter utgå, hitsände blifvit.

§ 17.

Uti Memorial af detta dato anmälte Sällskapets Skattmästare, Herr Professoren Doktor Pipping, att Herr Sekreterarens Mjödh till Sällskapets Kassa, såsom en för dess årliga Ledamots afgift stående och Sällskapet för all tid tillhörig Fond, behagat förära en Summa af femtio Rdr R.G.S. och skulle Sällskapets tacksamhet häremot genom utgående bref förklaras.

§ 18.

Likaledes beslöt Sällskapet att igenom tacksägelse bref ~~dem~~ sin erhållna emot Öfverste Löjtnanten vid Karelska Jägarne och Riddaren af Kongl. Svärds Orden Herr Erik Johan von Heland, som för 2ne år sedan blifvit kallad till Sällskapets Ledamot uti Skrifvelse af den 3 sistlidne September inskickade 2ne års afgift sex Rdr, och dessutom Hjorton Rdr, såsom tillökning i Sällskapets Fond.

§ 19.

På ett under den 21 sistl. Juni från Sällskapet afgångit Memorial om rättelse i utfattandet af Marknadsterminerne uti de två Almanackorne, hade Kongl. Svenska Vetenskaps Akademien, uti nu förevarande Memorial af den 3 Sept. anmält att Kongl. Akademien, med stöd af författningarne, följt de af Kongl. Kommerse Kollegium meddelade listor, och att Sällskapets Memorial till vinnande af framtida rättelse blifvit samma Kongl. Kollegium meddelad: Och beslöts, att åtgärden Sällskapet härom skulle, uti afgående bref, hos Kollegium göra särskild påminnelse.

§ 20.

Uti anonymt bref af den 27 sistl. Juli till Kongl. Kammar Kollegium hitsändt den af Kongl. Maj:t under den 12 sistl. Juni åt Herr Vice Pastoren Magister Forsman i Nåder tillagde Guld Medaljen: Och skulle samma Medalj, enligt Herr Vice Pastorens förbehåll, qvarbliva i förvar hos undertecknad Sekreterare, till dess Herr Vice Pastoren den personligen afhämtar.

1 Oktob.

§ 21.

Derefter föredrogs en Skrifvelse till undertecknad Sekreterare från Herr Kammar Rådet och Riddaren Hanberg, dateråd den 14 sistl. September, med underrättelse, att Sällskapets under den 26 Augusti afgångne besvär emot Konungens Befallningshafvandes i Savolaxhus åtgärd i frågan om beviljning åt de af Athlmanska Testaments Summan, utgörande af Athlmanska Testaments Summan, tillhörande med vederbörande kommuniceradt, och att Herr Kammar Rådet och Riddaren ville, sedan Skriften blifvit komplett, i akttaga Sällskapets rätt och bäste i hufvudsaken och hvad fatalierne angår, i fall dessa sednare komme i fråga: hvilket här anteckanades.

§ 22.

Att Herr Probsten Emanuel Werner, vid allmän Socknestämma uti Mendukarju Sockens Kyrka Söndagen den 5 sistl. September, tillställt Bonden Petter Ahvenain den Silfver medalj med vidhängare de Silfverked, han enligt Sällskapets den 1 Maj innevarande år kungjorda beslut sedanefter finge i knapphålet: derom skulle enligt af Herr Probsten, uti skrifvelse af den 8 September, meddelad underrättelse, i Åbo Tidning kungöras.

§ 23.

Öfver Herr Ryttmästaren Hisingers 2ne Skrifvelser till undertecknad Sekreterare af den 8 och 23 sistl. September, som innehöllo en gåfva till Sällskapets Kassa af Sju Rdr, ~~som~~ hvilken borde användas till premium för finaste linneväfnad, tillverkad i Savastland på ett Skatte- eller Kronohemman af Öfvens hustru eller barn, och med löfte af Herr Ryttmästaren att i sin lifstid årligen förnya detta tillskott, dock med förbehåll att efter 10 år så efter

omständigheterna anordna det antingen till samma ändamål, eller till belöning för annan nyttig närings grein, anmodades Beredningens Utskottet att sig utlåta.

§ 24.

Lithaleden öfverlemnades till Beredningens Utskottets utlåtande:

1:o Ett bref af d. 20 September ifrån Kongl: Kommerse Kollegium, med afskrifne Handlingar, som höra till Magistratens och Handels Kollegii i Stockholm genom öfverståthållare Embetet hos Kongl. Maj:t anmälta underdåniga hemställan om angelägenheten af förbättrade anstalter vid beredningen af det Juvör som ifrån Öfver- och Vesterbotten till Stockholm införes; och hvarom Kongl. Maj:t genom Nådig Remiss af d. 28 Augusti anbefallt åfven Sällskapet att sig utlåta;

2:o Ett Memorial af undertecknad Sekreterare, dateradt den 29 sistl. Sept. med Socknestämma Protokoll ifrån St. Maria af den 26; samma månad, om en af Sekreteraren anställd vaccination på 30 af Allmogens barn, och med hemställan om transport af den belöning hvartill han derföre kunde anses berättigad, på 2:ne af barnens mödrar och Herr Socknen Adjunkten Mendelin; och

3:o En beskrifning öfver Limingo Socken i Uleåborgs Län, af Herr Häradshöfdingen Holmbom.

Men öfver ett Socknestämmo Protokoll ifrån Wirmo af den 29 sistl. Augusti om belöning för drängen Michel Mattsons 28 åriga tjenst å Mullila hemman i Turfanjerå by, anmäldes Utskottet till tidens vinnande, redan hafva sig utlåtit.

§ 25.

Sedan Sällskapets Skattmästare Herr Professoren Doktor Pipping uti Memorial af detta dato inberättat, att Herr Kommissions Landtmätaren A. W. Becker inlöst sin Skuldsedel af den 15 sistl. Februari med 1307 Rdr 17 sk. 3 r. och tillika erlagt sju månaders interesse med 46 Rdr. 34 sk. 9 r. eller i allo 1354 Rdr, så anmäldes af undertecknad Sekreterare, Herr Hofrätts Rådet Arvid Cedervalds anhållan om uppsägande af ett Lån på 500 Rdr. R:gs. hvaröfver Ekonomi Utskottet anmodades att sig yttra, så väl som öfver de skriftliga ansökningar Herr Fabrikören Jacob Christian Richter och Kardmakaren Mårten Lindström gifvit, den förre om erhållande af 2000, och den sednare af 1000 Rdr:s Lån, emot ränta och inteckning, ej mindre än öfver Herr Majoren Gustaf Albrecht von Konows å nya, genom Dödsfallet af Herr Professoren Doktor Tengström, förändrade anskrifning, att emot förut erbjuden säkerhet få ett Lån på 200 Rdr:s.

1 Octob.

§ 26.

Lithaleden remitterades till Ekonomi Utskottet.

Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Baron C. E. Carpelans Memorial af den 15 sistl. September, med anhållan, att Sällskapet, till säkerhet för det Lån Herr Baron och Öfverste Löjtnanten den 7 sistl. Juni erhållit, eller 2000 Rdr Silfvergälds mynt, i stället för första inteckningen, hvilken Armeens Pensions Kassa Direktion förbehållit sig för ett jemnt gifvet Lån af 2000 Rdr:s samma mynt, ville återtagas med de andra inteckningen, helst Egendomen ändå vore mycket de intecknade Summorne mera än till fullo svarande.

§ 27.

Till Utskottet för Potatoës medelst förvaltning öfverlemnades Herr Öfverste Löjtnantens och Riddaren Eric Johan von Qvanah Bref af den 15 sistl. September om Potatoësplanteringens och årsväxtens tillstånd uti Karelen.

§ 28.

Slutligen upplästes att den 15 denne och följande November till afgörande förekomma: af Beredningens Utskottets Protokoll för den 3 sistl. September §§ 2, 4, 5, 6, 7, och 8, af dess Protokoll för den 24 i Januna månad §§ 2, 3, 5 och 6, samt af Ekonomi Utskottets Protokoll för den 11 September §§ 1 och 2.

År och dag som ofvan.

J. J. Wallenius.

18.

ψ: Pachinäs Sätergån,

År 1802 den 15 Oktober Jamman trädde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Ordförande och Ledamoter.

§ 1.

Protokollet för den 1 i denne månad upplästes och justerades.

§ 2.

Jemte 15 af Ekonomi Utskottets Protokoll för den 7 i denne månad, föredrogos nu de anskrifningar om penningelån, hvarmed Herr Kommissions Landtmätaren Pelander, Herr Majoren G. D. von Konow, Herr Fabrikören J. C. Richter Kardmakare Mäster Lindström, Herr Hofrätts Rådet Cedervald och Kongl. Akademiens nu varande Rector Herr Professoren Doktor Hellenius till Sällskapet inkommit. Och emedan Sällskapet med den af Utskottet i afseende på de 3ne sistnämnde föreslagne, och af dem sjelfva erbjudne säkerhet ånöjdes, så blef igenom 3ne särskilde ballotteringar bifallit, att de, på sådana vilkor som Utskottets Protokoll innehåller, skulle ~~undfå~~ till låns undfå, Kardmakaren Mårten Lindström Ett Tusende Riksdaler, Herr Professoren Doktor Carl Niclas Hellenius Två Tusende Riksdaler, och Herr Hofrätts Rådet Arvid Cedervald Femhundrade Riksdaler.

Beträffande dernäst Herr Fabrikören Richter, så hade Ekonomi Utskottet, i anseende dertill att obekant vore, huru vida Fabrikören ännu afvittrat arfvingarne efter sin trolofvade men 1795 före vigseln aflidna Säterskö Mademoiselle M. L. John, skyrkt till bifall å Herr Fabrikörens ansökning om undfående af Två Tusende Riksdalers lån, med det vilkor att Herr Fabrikören icke allenast skulle låta sin till intechning erbudne gård brandförsäkra, utan ock utom intechningen, ställa för lånets återbetalning så till hufvud-

15 Octob.

tol som ränta, 2ne bofaste och vederhäftige Män i Laga borgen.

Härom tillkännagaf undertecknad Sekreterare sig hafva underrättat Herr Fabrikören Richter, som till häfvande af Utskottets bestämmelser tillhandahållit Krouppteknings Instrumentet af den 9 Januari 1795, efter sin afledna Fästmö, hvarvid anhåmtades, att ibland Mamsell Johns arfvingar ännu redan Jamma dag emottagit hvad dem efter skriftet tillkom, men att de öfrige 3 arfvingarne ej afsagt sig all del uti den aflednas egendom, så att i den delen allt hvad lagen föreskrifver, länge dan vore fullgjordt. Men emedan Sällskapet visste, att Herr Fabrikören dessutom hade barna arf om händer, hvilket så vida dess pupill i dessa dagar blifvit gift, samt lärer hos Herr Fabrikören innestå: så kunde Sällskapet icke på andra vilkor lemna sitt bifall till Herr Fabrikörens låneansökning, än att han i likhet med Ekonomi Utskottets tillstyrkande, skulle låta brandförsäkra sin gård, och jemte första intechningen deruti, anskaffade för lånets återbetalning antaglig laga borgen af 2ne vederhäftige män: hvarom Herr Fabrikören skulle underrättas, med tillägg ning, att lånet icke kunde utgifvas förr än brandförsäkrings brefvet blefve upprätt och intechning lagen, men att Reversen, så vidt vanligt lemne att dateras denna dag.

Förr öfrigt, och sedan Sällskapet i ofvanbemäld måtto redan dels definitift, dels eventuelt disponerat om så stor del af Athlmanna Fondens behållna Kapital, som nu utbäras kunde, fann Sällskapet sig för närvarande icke i tillfälle att å de öfrige ansökningarne göra afseende.

§ 3.

Att enligt Stadgarnas 53 §, i slutet af denna månad inventera Sällskapets Kassa och öfriga tillhörigheter utfägos, gemom val med slutna sedlar, Herr Handelsmannen Sundbeck, Herr Professoren Nether, Herr

Öfver-Direktören Alfving, Herrar Professorerne Johan och Gustaf Gadolin, samt Herr Eskadrons-Predikanten Voeck.

§ 4.

Hans Excellence, En af Rikets Herrar, Ambassadören, General Löjtnanten, Riddaren och Kommendören m. m. Friherre Curt Ludvig Wogislaus Christopher von Stedingk, som den 2 sistl. Januari till Ledamot af Sällskapet blifvit kallad, och nu stad på en resa åt Stockholm passerade denna stad, uppträdde i Sällskapet, och emottogs af dess Ordförande med ett kort tal, som tolkade ej mindre hela Finlands och detta Sällskaps högaktning och erkänsla emot en Man, hvilken icke allenast under sednaste oförutsedde tvång med utmärkt hjeltemod stridt för landets försvar, utan och jemväl i 12 års tid, såsom Minister hos Sveriges mägtigaste grannar, ofta under ganska bryderiska omständigheter, bevakat sin fosterbyggds bästa och fredens bestånd, samt tillika igenom beredande af en för Spannmåls utförsel ur Ryska hamnar, högst skadlig Finlands invånare, som genom flere års missväxter blifvit förlägne om brödfödan, utvägar till uppehälle. Hans Excellence behagade derom förklara, huru högt han vore smickrad af Sällskapets välvilja, hvaraf Hans Excellence redan i det utfärdade Kallelse-brefvet lemnat ett tillfredsställande och angenämt bevis, samt försäkrade att aldrig vilja försumma något tillfälle då Hans Excellence kunde visa sin tillgifvenhet för ett Samfund, om hvars redliga afsigter att befordra Finlands gagn och förkofran Hans Excellence lade sig hysa den fullkomligaste öfvertygelse, och åt hvars bemödanden Hans Excellence både sjelf och önskade den lyckligaste framgång.

15 Octob.

§ 5.

Sällskapets Ordförande, Herr Professoren Doktor Sengström, upplåste en kort afhandling om Finlands folkmängd, särdeles vid början och slutet af det förgångna Seklet, med löfte att den samma framdeles fortsätta och till Sällskapets disposition öfverlemna.

§ 6.

Åt Kronobonden Gustaf Henricsson Kinckala i Frän Hidjala by af Kosskis Kapell-församling och Lempis Pastorat samt Savolaxens Län, som enligt Syne-Instrument af den 7 Augusti förledit, och Domkrets-Samma Protokoll af den 30 Maj innevarande år, uppbyggt ett Hus af gröfven under brädtak, 15 alnar långt, 11 alnar bredt och 4 alnar högt, hvilken byggnad af Synemännerne blifvit värderad till 166 Rdr. 32 Sk. och som desutom för 15 år sedan ur byn utflyttad sin återstående hemmansdel, och den af röis och rot upptagit, tillerkände Sällskapet en förgylld Silfverbägare om Tolf lods vigt med tjenlig påskrift.

*enligt Beräknings-Utskottets tillstyrkan i dess Protokoll för den 3 sistl. Sept. §.

§ 7.

Åt Drängarne Gustaf Gustafsson på Själö Hospital i Nagu Socken af Åbo Län, Thomas Mattsson å Wilki hemman i Wehmais by af Pyttis Socken och Wiborgs Län, Matts Mattsson å Knutila Rusthåll i Kjuhala by af Jöstmämde Socken och Län, samt Michel Mattsson å Mullila hemman i Gurtsamperä by af Wirmo Socken och Åbo Län, tillade Sällskapet, med anledning af Beräknings-Utskottets Protokoll för den 3 sistl. September §§ 4 och 5, samt för den 24 i samma månad § 6, hvardera ett Silfverhattband med vanlig påskrift, dock med vilkor, att enligt Sällskapets den 1 November 1798 tagna beslut, deras Husbönder, Herr Hospitals Sysslomannen Holmberg, Herr Kronofiskalens-Fullmägtigen Baumark, Rusthållaren Thomas Jo-

ψ af hvilka den förstnämnde i 21, den andre i 14, den tredje i 23, och den fjerde i 28 år, med berömlig flit, drift och skicklighet tjent vid jordbruket,

hansson Knutila och Bonden Simon Jacobsson Mullila åtaga sig att svara för den kostnad som till belöningarne uppgår.

§ 8.

På enahanda grund, och så vida Pigorna Margareta Thomadotter Ahola och Susanna Andersdotter Myllylä, enligt vederbörande Sockenstämmans intygan och Beredningens Utskottets Protokoll för den 3 sistl. September § 6, tjent den förra i 16 och den sednare i 10 år, vid jordbruket och ladugården å Räingala Kapellansboställe i Haapajärvi Kapell af Kalajoki Socken, tillade Sällskapet dem, hvardera den vanliga belöningen af ett Silfverhalsbref med vidhängande medalj: kommande dock deras nu varande husbonde Nådåro predikanten Herr Johan Wilander att för kostnaden dertill ansvara.

§ 9.

Med bifall till Beredningens Utskottets tillstyrkande uti 5 § af dess Protokoll för den 24 sistl. September, fann Sällskapet, att Hemmansägaren Anders Thomasson Vondas å Ämmo södersjörmo holme af Korpo Församling och Åbo Län, ehuru han vid den derstädes innevarande år verkställda Kartritning, varit den förste, som till detta nyttiga företag, hvilket han redan i flere år skall påyrkat, emedan Herr Sekreteraren Mjödh ett villigt biträde, dock icke derigenom gjort sig till någon egentlig belöning berättigad, helst då han, jemte sine öfrige Medbröder redan undfått en summa penningar till inköp af gårdsel att dermed inhägna uppodlingen: Dock som han igenom klok uträkning och oförtruten tjenstaktighet sig framför de öfrige Jermoboerne utmärkt, så ville Sällskapet derföfver låta förklara honom sitt nöje och välbehag, om verkställigheten hvarav Herr Sekreteraren Mjödh skulle anmoda.

§ 10.

15 Octob.

Den penningesumma af Tiotio Riksdaler Herr Bergs Rådet Baron Hermelin anslagit till premier för den eller dem, som äro de förste att i Finland af den goda Holländska Klöfvern sända frö till utsäde af inhemsk Klöfvern sända till vidare Klöfverodling, ville Sällskapet, enligt Beredningens Utskottets förslag i 7 § af dess Protokoll för den 3 sistl. September, hafva fördelad i fyra premier: ett af Tjugu, ett af Tioton, ett af Tio och ett af Fem Riksdaler. Sällskapet antog tillika, att Tjugufem Skålpund af produktion vore den minsta för hvilken belöning komme att gifvas, och fastställde, att den som producerade minst Tjugufem Skålpund och fullgodt Klöfverfrö, skulle derföre undfå ett premium af Tiotio Riksdaler; den som producerade minst Tiotio Skålpund, Tio Riksdaler; den som producerade minst Fjortio Skålpund, Tiotvå Riksdaler; och den som producerade minst Ettthundrade Skålpund, Tjugu Riksdaler. Tillika skulle de förste belöningar ej sträckas längre än så vidt den af Herr Bergs Rådet Baron Hermelin dertill gifna summa hunde förslå; och när således ett högre pris en gång vore utgifvit, så borde äfven med större produktion än vilkoren för de behållna priserne utstakade, böra åtnöjas med det närmast i ordningen varande af dem som ämnade vara adsponerade. På dessa grunder kunde icke heller Sällskapet till utgifvande af dessa premier bestämma någon viss tid, utan skulle tåfla derom vara öppen så länge något af det härtill destinerade Kapitalet vore i behåll: Och ehuru Sällskapet för öfrigt icke ville betaga de odlare som söka något premium, att efter behag till eget eller andras behof af utsäde använda det quantum af frö de producerat, borde likväl verkligheten af deras förtjenst, på sätt som i andra hos Sällskapet förekommande belöningsfrågor vanligt är, bestyrkas genom Syn- hvar-

vid en Sällskapets Ledamot alltid borde vara närvarande, och till Syne Instrumentet lagen Socknestämmo Protokoll, hvarjemte något mindre parti af det frö som skördadt blifvit tilleka borde till Sällskapet, såsom prof, insändas.

§ 11.

Med antagande af Herr Ryttmästaren Hisingers uti Skrifvelser af den 8 och 23 sistl. September vächta förslag, och i likhet med Kommerings Utskottets derom i 23 af Protokollet förd den 12 i denna månad afgifne betänkande, ville Sällskapet tills vidare ~~utlofva en~~ utfästa ett årligt pris af Sju Rikisdaler Kontant för finaste Linnevåfnad, tillverkad i Savolaxland, på ett Skatte- eller Kronohemman, af Åbornes Hustru eller barn, med förbehåll att dens förtjenst som till belöning erhållande anmäles, alltid bör vara bestyrkt med Syne Instrument ock Socknestämmo Protokoll. Och emedan Herr Ryttmästaren lofvat, att till Sällskapet, i sin lifstid, årligen afsemna en lika summa, den Herr Ryttmästaren endast förbehåller att efter Tio år, så efter omständigheterna anordna antingen till lika ändamål, eller till uppmuntran för någon annan nyttig näringsgren, så ville Sällskapet emot detta Herr Ryttmästarens patriotiska löfte, skriftligen förklara sin tacksägelse.

§ 12.

Uti anhommit Memorial af den 25 sistl. September, hade Kommissarierne i Riksens Ständers Bank, i anledning af Sällskapets uti skrifvelse af den 1 i denna månad gjorde anhållan, insändt Låne Bankens gyitto af den 16 åfven i denna månad på inbetalte 33 Rdr. 21 Sk. Trst. Specie Intresse medel å det Bankolån, som under N:r 4445 blifvit af framledne Herr Presidenten och Kommendören Baron Boje på Hattanpää Egendom upptagit.

§ 13.

Sällskapets Ledamot, Herr Bruks Patron Wälder dorfen, som den 1 sistl. Maj blifvit anmodad, att offentlig Socknestämma tillställa dräng Johan Johansson från Pörtsnäs Öfvergårds Isthåll i Kimito Socken ett tillverkat band för 29 års trogen tjenst vid Landtbruket, tillkännagaf uti skrifvelse till undertecknad Sekreterare af den 30 sistl. September, hig hafva Söndagen den 26 i samma månad, denna Sällskapets åtstundan fullgjort: och skulle härom i Åbo Tidning kungöras.

15 Octob.

§ 14.

Under antagit namn af Leonard Horsmans, hade Författaren till den för pris gild förklarade Täflingsskriften N:o 2 med Svar på Frågan om Finska Städernes näringar, och val språk: till ädoghet förenom de Nationens kunskap, i korthet besvarat de Anmärkningar, som af Sällskapets Pröfvande Herr Professorens Doktor Lengström, uti Pro Memoria af den 19 Augusti vid hans Skrift blifvit gjorda, och hvilka anmärkningar han dels erhållit att innan hans arbete meddelas Allmänheten, med nöje vilja ingå med andra nitfulla ledamöter af Sällskapet uti rådplägning, om alla de rättelser som dervid anses kunna finnas nödiga: hvilket han antecknades, med tillägg ning, att Sällskapet af en sådan Författarens benägenhet till antagande af sjelfklig rättelse, kunn sig än mera styrkt; det fördelaktiga omdöme Sällskapet öfver hans Skrift den 1 i denna månad redan yttrat.

§ 15.

Uti Memorial af denne dag hade Sällskapets Skattmästare, Herr Professoren Doktor Pipping anmält att Herr Lars Gustaf Lefrén, i afräkning på köpeskillingen för Hattanpää Egendom, inlemnat den 2 denne Kontant 3000 Rikisdaler, och en Revers utgifven samma dag af Herr

Häradshöfdingen Brotherus på 2033 Rdr. 16 Sk. att efter ett år betalas, samt i dag kontant 365 Rdr 20 Skill. emot 5398 Rdr. 36 Sk. hvarefter Herr Lefrén ingifvit en den 8 innevarande upprättad liqvid emellan Sällskapet och sig, som skulle utvisa, att han nu mera, så långt omständigheterna det tillåtit, till fullo afbördat halfva Kopparskillingen, hvilken Liqvid äfven jemte vara Herr Professorens Memorial bifogad: Och blefvo dessa Handlingar till Ekonomi Utskottets utlåtande remitterade.

§ 16.

Vidare föredrogs ett Memorial af denne dag, hvarutinnan undertecknad Sekreterare anmält, att jemte den förgylda Silfverbägare om 32 lods vigt, som enligt 10de punkten i Ahlmanska Testamentet borde tilldelas Drängfogden Thomas Grönberg, blifvit färdig, och betalningen derför, i likhet med Sällskapets beslut af den 1 i denna månad (Prot. § 14) af Ahlmanska Fonden utanordnad, hade Sekreteraren af Herr Auditören Ahlmans den 1 Febr. 1800 ingifne Pro Memoria, som 1 2/3 år varit i händerne på Sällskapets Ombudsman, Herr Assessoren Wennerstjerna, inhämtat, att Grönberg redan i Assessoren Ahlmans lifstid emottagit en dylik silfverbägare, utan att den förra författningen i det senare Testamentariska förordnandet blifvit återkallad: I anseende hvartill Sekreteraren hemställt, hvad enligt af den här bestående och annu befintelig a Trägaren må kunna göras. Häröfver anmodades Ekonomi Utskottet att sig utlåta.

§ 17.

Öfver ~~Till Beredningens Utskottets utlåtande förmodades~~ Probsten och Kyrkoherden i denne Herr Magister Lars Ekmans Memorial af den 27 sistl. September, med derpå följande Socknestämmo Protokoll af den 26 i samma månad, om Pigan Lisa Johansdotters 21 åriga trogna och berömvärda tjenst å Prestegården, i anseende hvartill Herr Probsten önskat att på sin bekostnad samma för henne utverka någon belöning, nämnde Beredningens Utskottet, till tidens vinnande redan tagfva sig utlåtit.

15 Octob.

§ 18.

Till Utskottet för Potatoes medlens förvaltning öfverlemnades Konungens Befallningshafvandes i Wasa Memorial af den 11 sistl. September, med förfrågning på ständspersoner i Länet, som om tillsyn öfver Potatoës planteringens framgång och utvidgande blifvit anmodade.

§ 19.

Till förstone gången upplästes af Beredningens Utskottets Protokoll för den 3 sistl. September § 10, och af dess Protokoll för den 12 innevarande Oktober §§ 3 och 4

§ 20.

Till Ledamöter blefvo kallade: Borgmästaren i Kajana Stad och Auditören vid Kajana Bataljon, Herr Carl Gustaf Hander, Kapellanen i Kuhmoniemi af Sotkamo Socken Herr Jacob Frosterus, Häradsskrifvaren i Kemi Härad Herr Johan Henric Holmberg, Premier Major vid Österbottens Regemente Herr Baron Carl von Otter, Herr Kapitenen Grefve Johan Adolph Creutz på Kalmegård, och Herr Majoren Adolph Fredric Boij.

Å dag och dag som ofvan

F. W. Wallenius

År 1802 den 1 November sammanträdde Kongl. Giftska Hushållnings Sällskapets Embetsmän och Ledamöter.

§ 1.

Enligt det Memorial Protokoll, som blifvit förd, i Utskottet för Potatoës Fondens förvaltning,

och de Skriften som derstädes till öfverläggning
förevarit, underrättade Utskottets Ordförande
Herr Lagmannen och Riddaren Wibelius Sä
skapet om de åtgärder Utskottet under nu
framgångne halfva år vidtagit, och att ut
det förskott af 100 Riksdaler Sällskapet den
sistl. April, emot Fraudelen redovisning, le
nat till Potatoës plantsoningens befrämjande
Åbo Län, ytterligare 530 Rdr 3 Sk. 6 r. blefvi
af Utskottet till lika ändamål i andra trak
af landet använde.

§ 2.

Emedan, enligt ~~Ekonomi-Utskottets~~ Bered
Utskottets Protokoll förd den 12 sistl. Oktober
3, och derefter åberopade Socknestämmo Prot
från Lempäälä, Pigan Lisa Johansdotter med u
ken styrkhet och oförvitenhet, i 21 års tid vari
tjenst på Lempäälä Socknes Prestegård, och hen
Husbonde Herr Probsten Ekman, som henn
derföre till belöning erhållande anmält,
git sig att för kostnaden dertill själf anskaf
så beslöts att hon skulle hedras med den u
liga halfsheden af silfver och dervid hän
de med tjenlig påskrift försedd medalj.

§ 3.

I likhet med Beredningens Utskottets hem
ställan i 4 § af dess Protokoll förd den 12 sis
Oktober, blef beslutit, att Skattebonden Johan
Simonsson Lillmoisio, hustru Krita Johansdo
Landbonden Eric Johansson Jakalas, hustru
Caisa Johansdotter, Skattebonde Enkan Lena
Henricsdotter Hormoisio, Landbonden Henr
Johansson Karsilas, hustru Eva Stina Dahlstr
och Skattehållaren Matts Michelsson Purkila
hustru Lisa Matts dotter, alla i Saramäki
af St. Maria Socken, hvilka Mödrar, den 14 sis
Juli fått af Sällskapets Sekreterare vaccine

Den 1 November 1802.

ra sina barn, med den önskeliga påföljd, att dessa
ke allenast dessa barn, i allt afseende lyckligen,
nuongått Koppsmitta, Kokopporna, utan och flere
ndre af allmogen i Socknen utaf dessa deras
xempel blifvit uppmuntrade att låta en dy-
sk ympning anställas dels på sig själfva
dels på sina barn, så att inalles 30 st. yngre
ch äldre personer af den arbetande klassen,
förnämligen de första ibland Finlands Me-
ighet på landsbygden, hunnat, inom mindre
id än 2 månader, med god framgång vac-
ineras, skulle, så vida Sekreterarens afsägt
lig den vanliga af Sällskapet den 1 April 1799
stadgade belöningen, undfå hvardera i belö-
ning en halfsheds af silfver med dervid hängande
de med tjenlig påskrift försedd medalj, hvilka
ederrörde Sällskapets Ordförande Herr Profes-
orem Doktor Lengström, enligt Sekreterarens
förslag och Sällskapets anmodan, åtog sig att
tilldela. Och emedan Herr Socknes Adjunkten
Matthias Mendelin, fördenvera fortfarit och jemväl
sådanefter ämnar fortfara den i Socknen så
lyckligen började vaccinationen, och inom ic-
ke full a 2 månader förrättat den samma vid an
nå emera än 20 af Församlingens barn, så ville
Sällskapet, i likhet med undertecknad Sekre-
terares äfven derom väckta förslag, med ett
exemplar af den vanliga Belönings medaljen
i silfver uppmuntra honom, Socknes Adjunk-
ten Mendelin, att i sitt nyttiga bemödande
än vidare fortfara, hvilken Medalj honom inför
Sällskapet tillställas skulle, och han i sådant
ändamål till den 15 de i denna månad hit
inkallas.

Af Beredningsutskottets Protokoll för d. 29 sistl. Oktober §1, och denuti åberopade Syn-Instrumenter och Sockenstämmo Protokoller, inhämtade Rättskapet, att Bröderne Matts och Pehr Pehrsöner Kortetjärvi i Kuorchi by af Pasjärvi Socken, tvungne att för olägenheter afbrosk flytta sitt åboende Krono Nybygge N:o 47, ¼ mil längre bort, inom 5 års tid uppbyggt och till det mesta inredt en ny bolstad försedd med tillräckliga hus, samt derinvid inom lika kort tid upprodlat åtta Tunne- och Kappeland ny åker, samt och äng till 600 Sk. dels af grof och vild skog, dels af enskar som genom dikningsspators anläggande blifvit fruktbara gjorda, omgifvit sina uppodlingar med 3350 famnar gårdsgård, försett den med diken till 50 famnar, och anlagt 2ne Fadoms af tråd till inalles 180 famnars längd, hvilket arbete af bynemännen blifvit i värde beräknadt till 508 Rd. 24 Sk. 8 Rk.; samt att Åboen å Repo Skattehemman N:o 18; Kollajoby af samma Socken Johan Repo, inom 15 års väl bebyggt sitt hemman, jemte vid hans tillkommande varit i fullkomligt ödermål, upprodlat af Skogbunden mark 8½ Tunneland åker, och af grof skog 50 Kapland äng, uppfört 360 famnar Stengärdesgård, genom rödning och ostruggning förbättrat sina gamla ängar, uppfört sex nya Ängslador, och öfver en bäck, på 9 Fk. 6 alnar hoga Stenkistor, uppbyggt en bro af 50 alnar längd till lättande af boskapens framkomst till betet, allt detta med en kostnad den Synemännen beräknat åtminstone till 1017 Rd. 24 Sk. 8 r. Rättskapet ville derföre hedra de 2ne förstnämnde, Bröderne Matts och Pehr Pehrsöner Kortetjärvi, hvardera med en förgylld Silfverbägare om 16, och den 3dje, Johan Repo, med en dylik bägare om 20 lods vigt, alla försedde med tjenliga påskrifter.

Att utdela de i dag och den 15 sistlidne Oktober beviljade Hedersbelöningar, utfägos:

Herr Fältkamereraren Grönroos, att tillställa belöningen åt Kronobonden Gustaf Henriksson Hinchala i Kolkis. 1 Nov.

Herr Kyrkoherden Mjödh, att tillställa belöningen åt Drängen Gustaf Gustafsson på Själö i Nagu.

Herr Vice Häradshöfdingen von Qvalen, att tillställa belöningen åt Drängarne Thomas Mattsson och Matts Mattsson i Syrvis.

Herr Probsten Gadolin, att tillställa belöningen åt Drängen Michel Mattsson i Wirmo.

Herr Landshöfdingen Direktören Sirenius, att tillställa belöningen åt pigorne Margareta Thomasdotter Åhola och Susanna Andersdotter Myllylä i Haapajärvi.

Herr Majoren och Riddaren Granfelt, att tillställa belöningen åt Pigan Lisa Johansdotter i Lempelä; och

Herr Kyrkoherden Grosfeldt, att tillställa belöningen åt Bönderne Matts och Pehr Pehrsöner Kortetjärvi, samt Johan Repo.

§ 6.

Sedan Rättskapet den 14 sistlidne Oktober (Prot. §§ 5 och 6) tillagt Författarne af Täflingsskriften i anledning af Prisfrågan om Finska Städernes Slöjder och Manufakturer N:o 2. med valspråk: Till idogher förenom då Nationens sinnade styrka, Stora Priset eller Guldmedaljen, och af Täflingen Svaret på Prisfrågan om inrättningen af Ahlmanska Socknes Skolarne N:o 3 med valspråk: Ubi consulueris, mature facto opus esse, Sallustius, Accessit eller 2ne Medaljer i Silfver, så blefvo de vid samma afhandlingar fästade namnsedlar nu upptagne. Den förra sedeln innehöll visserligen icke något namn, utan i dess ställe ett antagit Tecken af halfva

och otydligt uttryckta karakterer, i anseende hvartill Författaren uti Tidningarne skulle uppmanas att gifva sig tillkänna och utlaga sin belöning; men den senare utmanades att afhandlingen var författad af Herr Theologie Adjunkten Licentiaten Jacob Wonsdorff, hvilken såsom Sällskapets Ledamot och i Staden vistande, borde till enahanda eller något annat samma antrade inkallas att inför Sällskapet sin belöning emottaga.

§ 7.

Med anledning af Sällskapets den 1 sistl. Februari (Prot. § 10) gifna remiss, hade Beredningsutskottet den 30 derpåföljande April (Prot. § 9) sig yttrat, att en Skrift som täflat om belöningen som åsyftar en uppgifven Prisfråga, skulle, ehuru obelönt, och i det hela icke förtjent af något Pris, likväl i ~~det~~ någon vis del af ämnet innehålla många goda och nyttiga uppgifter, hvilka för den upplysning eller gagn de kunna lofva, icke borde gå för allmänheten, eller åtminstone icke för Sällskapet förlorade; och så vida Utskottet äfven hade sig bekant, att flere Utländske Vetenskapes Akademier och lärda Samfund, af sådan orsak plägat, då de kungjort sina Prisämnen, göra förbehåll om rättigheten att behålla, och deraf författare icke annorlunda om dem velja disponera, på tjenligt sätt göra bruk af alla de skrifter som om priset täflat, tillstyrkt Sällskapet att vidtaga för framtiden en lika princip, hvarom, på det en sådan författning ej de konkurrerande Auktorerne icke mätte misstycka, eller de som gå miste om den åsyftade belöningen, befara, att igenom sina bifogade namnsedlar en dag blefva upptäckte, hvarje gång någon Prisfråga till besvarande framstäldes, genast borde kungöras, med tillkännagifvande tillika, att namnsedlarne som tillhöra de obelönta afhandlingarne, af Sällskapet i allmän sammankomst uppbrännas samma dag det afkunnar sitt omdöme och utdelar sina priser.

1 Novemb.

Detta tog Sällskapet i öfvervägande; och ehuru Sällskapet på den ena sidan noggrannt inseg nyttan af den föreslagna anstalten, funktade dock Sällskapet på den andra, att Auktorernes ömtålighet icke skulle finna sig fullkomligen nöjd med det föreslagna förbehållet, och att vid sådan beskaffenhet antalet af täflande, som för närvarande ännu är ringa, deraf genom än mera skulle förminskas. Emot en konkurrerande författares uttryckligen förklarade vilja och åstundan att återfå sin obelönta skrift, ansåg deremot Sällskapet sig icke vara berättigadt att den samma hos sig qvarhålla, eller deröfver taga sig någon egen dispositionsrätt; hvaremot Sällskapet i dess ställe ville, vid kungörandet af sina Prisämnen, tillkännagifva sin önskan och sitt hopp, att äfven obelönta författare, för framtida upplysning och gagn, torde åt Sällskapets försorg täckas öfverlåta sina tankar och uppgifter, till hvilkas utgifvande af tryckets, om Auktorn så ville, hans rättighet icke desmindre vore fullkomligen förvarad, helst Sällskapet, då det icke gifvit honom någon belöning, allenast annorlunda än tryckets kunde vilja göra bruk af hans arbete. Och skulle för öfrigt äfven kunna göras, att namnsedlarne som tillhöra de obelönta Täflingsskrifterne, af Sällskapet i allmän sammankomst uppbrännas samma dag det öfver dem afkunnar sitt omdöme och utdelas sina Pris.

§ 8.

Hvad Beredningsutskottet i ~~sitt~~ 2 § af sitt Protokoll för den 30 sistl. Juli i afseende på ~~det~~ Täflingsskrifter i allmänhet vidare tillstyrkt, ägde i den mesta Sällskapets bifall

Sällskapet erkände, att Författare af hvar på Prisfrågor, lika som af andra afhandlingar i något hjelfvadt ämne, ägde till och öfver sina arbeten den närmaste rättighet; och att dessa deras arbeten följaktligen icke borde utan Auktorernes samtycke ändras eller stympas, helst det som af den ena anses för omotiveradt och onödigt, möjligen kunde för någon annan hafva ett slags intresse, och hvarje Författare som äger en stil, icke kunde med billighet anse, om den genom utelemnande af vissa ställen förlorade sitt sammanhang, eller genom inflickningar af främmande hand blefve bruten och ojemn. Ifrån denna allmänna regel, som dessutom af de flesta lärda Samfunn länge varit antagen och följd, Sällskapet endast då bör göra undantag, enär Skriften, hvarom fråga kan uppstå, finnes innehålla uppenbara oriktigheter eller språkfel, eller igenom tankar och uttryck af brottslig egenskap eller ytterlig oförsigtighet, lärer tryckfrihets lagen, och afriden ifrån den vördnad och anständighet, som Religion, Öfverhet, goda seder, Samhällsordningen och Medborgares goda namn och sysslor hafva rätt att fordra. I detta sista fall vore nödvändigt, att antingen det kunde ske med Författarens samtycke eller ej, göra en eller flere tjenliga ändringar, hvilka tillika komme borde med honom kommuniceras; men vid verkliga språkfel, om hvilka det icke lönade mödan att brefvexla och än mindre att strida och endast vid den, anfägg någon kommunikation icke vara nödig. I anledning häraf fastställdes vidare

1:o att de ändringar och tillägg Beredningen utskottet, eller någon dess Ledamot, under pågående pröfning af inkomna Täflingsskrifter, kunna finna sig befogad att göra vid någon Författares arbete, böra skriftligen och bestå med anmälas eller i annan händelse förfalla, och anses som icke gjorda; samt att vid den ytterligare pröfning samma arbete sedermera i Sällskapet undergår, äfven på lika sätt förfares;

2:o att till tidens vinnande, och så vida Sällskapets utlåtande öfver inkomna Täflingsskrifter, enligt Stadgarne bör afkunnas den 1 November, Beredningens Utskottet genast, och utan vidare omgång genom Sällskapets plenum, bör, först den 1 Augusti, med Författarena till de Skrifter, som kunna anses värda att belönas och trycktas, kommunicera de erinringar som vid deras arbeten blifvit gjorda. Detta skulle, så vida då någon direkt gemenskap icke ägde rum med anonymer, verkställas genom en intimation i Åbo Tidning, af innehåll, att Författaren till Täflingsskriften i det eller det ämnet, och med det eller det valspråket, ägde att afhämta ett bref hos Sällskapets Sekreterare, uti hvilket bref tillika borde förbehållas, att Auktorn öfver de föreslagna ändringarna jw förr dess hellre, och alldraförst inom den 1 påföljande Oktober, måtte sig utlåta. Äfven borde de ändringar Sällskapet, jemväl för egen del, kunde under Täflingsskriftternas ytterligare och slutliga granskning efter den första Augusti, finna anledning att föreslå, med all möjlig skyndsamhet, och på lika sätt, kommuniceras med Författaren, som äfven fick lida hade att yttra sig deröfver sjelf inom den 15 Oktober;

3:o att i det offentliga omdöme Sällskapet den 1 November öfver de belönade Skrifterne afkunnar, den omständigheten att de till äfventyrs i en eller annan del undergått ändring, helst och hällst förtiges; att fatter och uttryck som finnas förgripliga emot Religion eller Samhällslagar, af Sällskapet, med eller utan Författarens bifall och samtycke utesluttas eller rättas; att smärre och obetydliga skiljaktigheter emellan Sällskapets och Författarens öfvertygelse, dad denne sednare den samma icke frångår, icke reflekteras, utan hans tanka för hans egen räkning lemnas oanmärkt qvarstående; men att deremot

15 Nov.

vid olikhet i meningar af mera och verklig vigt och påföljd, Sällskapet, enär Prisskriften i tryck utgifves, antingen i en föresatt adress till Allmänheten, eller uti vidfogade noter vilt utmärka sin egande tillvägagelse;

4:o att föregående 3ne punkter, så vidt de äfven till andra afhandlingar än Täflingsskrifter äro lämpeliga, jemväl för dem blifva gällande, i så måtto att författarne, innan deras arbeten tryckas, erhålla del af de ändringar och förkortningar Sällskapet kan finna nödvändiga.

§ 9.

Med anledning af 42 § i sina stadgar, och af Berednings Utskottets Protokoller för den 3 (§ 8) och 24 September, uppgaf Sällskapet emot de vanliga belöningarne, ett större Pris, Sällskapets Medalj i Guld, och ett mindre eller Accessit, 2ne Medaljer i Silfver, följande Prisämnen, nemligen

1:o till besvarande inom den sista April år 1804:

Hvilka utvägar äro de lämpeligaste att kläda de i Städer och på Landet* förekommna och afskaffa tiggerier, så att hvarken arbetsföre fattige måtte sakna tillfälle till nödtorftig förtjenst, eller bräcklige och ålderstegne till tarftigt underhåll och skötsel? På hvad sätt skall den tyssteslöse lättingen kraftigast kunna förmås till arbetsamhet, och dengenom blifva för sig sjelf och Staten nyttig? Och hvilka anstalter äro att vidtaga för att dana den uppväxande ungdomen af de lägre folkklasserne, icke blott till upplysning, sedlighet och dygd, utan och till numera idoghet och näringsflit, än den man för det närvarande, fördelen i Städerne, finner vara rådande?

2:o att inom den sista April år 1805 utarbeta en tydlig och kort, men tillika efter

* här i Finland för vårt Land

uchofvet fullständig Lärobok om Boskapens Sjukdomar och deras botemedel, lämpad i allmänhet efter Finska klimatet och hushållsmethoden.

1 Nov.

Härvid ville Sällskapet hafva förbehållit, att de täflande, så vidt möjligt är och omständigheterne kunna medgifva, huvudsakligen följa en egen men grundad och säker erfarenhet; att sjukdomarnas orsaker utredas icke efter theorier eller gissningar, utan efter rön; att deras läkemedel redigt och bestämdt uppgifvas, med utmärkande af dem som äro väsendtliga; och att botemedlen föreslås icke på höft, utan efter grunder och erfarenhet, icke allt för mycket sammansatta eller konstlade, utan enkla och lätt tillgängliga, framför allt utan blandning af skrock och vidskepelse; att doser noga och jemförligt utstakas; samt att författare, der de i brist af egna rön, nödgas följa andras uppgifter, nyttja dem med pröfning och urval, och till tillnamn framdeles uppgifva, vederbörligen anföra sina källor.

För att icke genom allt för vidsträckta fordringar betaga erfarne husbållare hugen för eller hoppet om att lyckas i ett arbete af så betydlig nytta, ville Sällskapet äfven tillåta, att Kapitlet om Fåstars Sjukdomar, såsom enfaldt utgörande ett vidlyftigare ämne, och till en del genom flere nyligen utkomne Skrifter bättre upplyst, men kanske i anseende till flere omständigheter af en olika beskaffenhet, tjenligt för en särskild afhandling, måtte undantagas ifrån planen af den nu åsyftade Läroboken, som egentligen skulle komma att innefatta Hornboskapens, Fårens och Svinhreasens Sjukdomar.

Och, så vida Sällskapet, efter föregången pröfning af de tå blandes förslag, ämnade lägga det bästa till grund för en Lärobok i detta ämne, hvilken jemväl framdeles till Finska Allmogens tjenst kommer att af trycket utgifvas, så nödgades Sällskapet för denna gång äfven göra förbehåll om den fria disposition öfver de skrifter som vunnit någon större eller mindre belöning, hvarigenom Sällskapet må kunna komma i tillfälle, att innan den tillämnade Läroboken göres allmän, nyttja den ena afhandlingen fylla den andras brister, och

dymedelst gifwa arbetet all den fullständighet och brukbarhet det genom Sällskapets åtgärd kan antaga.

§ 10.

Under öfverläggning om Herr Professoren Doktor Sengströms Memorial af den 15 förste September, hade Berednings Utskottet den 24 i samma månad (Prot. § 3) föreslagit, att för inkommande beskrifningar öfver de Finska Socknarne en ny och ökad belöning ansatte utlofvas; i så måtto att de författare, hvilkas arbeten bäst och fullkomligast svarade mot Sällskapets önskan, förfärdrades om ett exemplar af Ahlmanska Jettonen i Guld, och de, hvilkas arbeten närmade sig dertill i godhet, och åtminstone i det hufvudsakligaste tjenade Sällskapets affigter, den vanliga Belönings medaljen i Silfver: Och emedan Sällskapet denna hemställan biföll, så skulle härom i Årsberättelsen och Dagboken, samt Åbo Tidning och Stockholms Posten kungöras.

§ 11.

Undertecknad Sekreterare anmälde, att en Hög Herre, som vill vara onämnd, till Sällskapets Kassa afsemnat en Summa af Ethundrade Riksdaler R. G. S. under förbehåll att den delas i 2ne premier om Femtio Riksd. hvardera, af hvilka det ena borde gifwas åt den åkerbrukare, som bevisligen kultiverat och besått 2ne Geometriska Tunneland med den så kallade Ängkampen eller Timotheigräset (Phleum pratense) och 2ne dito Tunneland med Ängkaffle (Alopecurus pratensis), men det andra premieum tilldelas den husbållare, som verkställt något af Sällskapet uppgifvit nyttigt förslag till Boskaps- och Får afvelns förbättring i Finland.

Sällskapet emottog med nöje och erkänsla en gåfwa, som lika vittnade om gifwarens patriotism, och om dess förtroende till Sällskapets välmenta bemödanden, samt ville derom i sin Dagbok och Årsberättelse kungöra; men emedan vilkoren för den trednare belöningen tarfvade att närmare bestämmas innan den till Finska Menighetens läsning upp-

af Menige Man,

gifves, och med Ängkampens samt Ängkaffles odling af Finlands Allmoge den swårighet ännu mötte, att tillgång till utsäde i landet näppeligen kunnes, så hwilken brist förut nödvändigt borde åtgifvas, innan af löftet om belöning någon ökad verkan kunde vinnas, så anmodades Berednings Utskottet, att i dessa delar föreslå tjenliga och verksamma utvägar; hwarefter, och sedan Sällskapet om den hunnit stadga sitt beslut, Sällskapet ville, genom Kungs bref till samtelige Konungens Befallningshafvande i Finland, anhålla om Kungörelsers utfärdande, kwarigenom de nu utlofvade belöningarne kunde komma till Allmänhetens kännedom: Ehvarande då åfwen tillika Konungens Befallningshafvande i Tawastehus Lähnhet anmodas att i Tawastland låta kungöra, om detsamma af Herr Nyttmästaren Tigner, tillmälighet Sällskapets Protokoll för den 15 förste Oktober § 11 för sin Linneväfnad tilldelte premium.

1 Nov.

§ 12.

På derom wäckt förslag af Herr Lagmannen och Riddaren Hybelius, beslöt Sällskapet att anmoda i höst från Stockholm hitförskrifwa sex Tunnor Wicker, att i swarre partier af en half Tunna utdelas till sio Finska Possessionater, som af nästa års wärf borde dubbelt återbetala sitt erhållna utsäde, hwarefter Sällskapet å nyo ville på lika sätt utdela sio Tunnor, och så vidare i progression, till dess denna nyttiga födervärts odling hunnit åtminstone i några trakten af landet blifwa rotfast, för att sedermera genom exempelets och öfwertygelsens förenade kraft ännu vidare utbredas: Och skulle fördenskull Herr Kongl. Sekreterarem Gummerus genom afgående bref anmodas, att ofwannämnde quantum af Wicker uppköpa och hitsända, om hwars utdelning, enligt nu antagne grunder, Sällskapet ville kungöra i Årsberättelsen och Dagboken.

§ 13.

Wid hållet för 13 à 14 genom Herr Kongl. Sekreterarem Gummerus hos Herr Direktoren Ackerman redan i förstkomne Maj månad reqwirerade Wikupor, hade Herr Direktoren tillkännagifwit sig för denna gång icke kunna leferera flere än sju, för hwilka uti hitsänd Räkning, à 13 Rdr

stycket, blifvit fordrade Nittio En Riksdaler
hvarutom frakten uppgått till Sexton Riksd.
och Tullafgifterne till 8 Shill. 9 rstc. så att hvarje
Kupa derigenom kommit att kosta 15 RR. 14 Sk.
11 4/7 rstc. eller i jemn räkning 15 RR. 15 Sk. Och
emedan Subskribenternes behof så Sahlesagen nu
icke lärde fyllas, så skulle i Åbo Tidning kun-
göras, att afnämarena af denna gång ej lärde
betjenas i annan ordning, an den i hvilken
de uttogo sina kupor och derför erlade Lösen.
Men för betalningen, hvarå Sällskapet redan
genom anordning förskaffat 16 RR. 8 Sk. 9 rstc
skulle Herr Kongl. Sekreteraren Gummerus, som
gått i utläggning för de 91 RR. Herr Direk-
toren Ackerman enligt räkning fordrar, genom
aggående Remiss på förstnämnde Summa, afor-
drojelsen njuta ersättning.

§ 14.

Så vida Sällskapet icke ägde tillgång till
Bankonymt att dermed afbörda räntan å sin
under den 5 November förlidet år till Herr Assessoren
Björkbom utgifne Skuldsedel på två tusende Rr
lika myntfort, så beslöt, att Summa räntan skul-
le med den rättighet uthomune författningar
en Gäldenär tillagda, betalas i Riksgäldsmynt
efter nu gängbart 50 procents agio, och det
utaf Ahlmanska fonden, å hvars räkning det-
ta lån, enligt Kongl. Majestäts Ahlm Fastators för Herr
Konnnissions Landtmätaren Wethers ingångna
borgen, skommit att hvälfva.

§ 15.

Sällskapets den 15 förlidne Oktober valde Inven-
teringsman, som den 28, 29 och 30 i Samma må-
nad varit förrättade att inventera Sällskapets Kas-
sa och öfriga tillhörigheter, hade uti Inventarium
förstnämnde dag tecknat den slutanmärkning, att utom
dne förhomne Drickesbuteljer och en utnött Damb-
borste, alla öfriga Sällskapets tillhörigheter funn-
nits uti godt behåll och stånd, hvarjemte de
uti förskrifven Inventerings Instrument, jemväl af den
30 Oktober förtecknat alla i Kassakistan befin-
telige kontante medel, förskrifningar, angelägna
dokumenter, samt Medaljer och Jettoner, hvilket
här antecknades.

§ 16.

Enligt af Skattmästaren intemnade Sammandrag
af Qvartals förslagerne för femte Året, hade

1:o, Sällskapets enskilda Kassa Behållningen vid
tredje Qvartalets slut utgjort 2729 RR. 36 Sk. 7 r.
Inkomsten under Fjerde Qvartalet 562 RR. 24 Sk. och
Utgiften under samma tid 348 RR. 13 Sk. så att
Behållningen till nästa År blef 2943 RR. 47 Sk. 7 r.
hvaraf 2370 RR. äro emot ränta och 150 RR. utan 10 Nov.
ränta utlänte, samt 423 RR. 47 Sk. 7 r. kontant i
Kassan innestående.

2:o af Medaljerne, Behållningen vid Fjerde Årets
slut 26 Svenska och 18 Finska, utom en af hvardera
som fans hos Herr Kongl. Sekreteraren Gummerus, Ut-
gången under femte Året 5 Svenska och 11 Finska, och
Behållningen till Sjette Året 21 Svenska och 7 Finska;

3:o af Ahlmanska Donations fonden, Behållnin-
gen från tredje Qvartalet 7463 RR. 42 Sk. 8 r. Inkom-
sten under Fjerde Qvartalet 7458 RR. 40 Sk. och Utgiften
under samma tid 706 RR. 5 Sk. 7 r. så att Behållningen
till nästa År blef 14,278 RR. 40 Sk. 8 rstc. hvaraf 11,733
RR. 16 Sk. äro emot ränta utlänte, och 2564 RR. 6 Sk.
8 r. hvaraf 18 RR. 29 Sk. 7 r. i Banko Specie och Slan-
ter, Kontant uti Kassan innestående.

4:o af Wilmanska Donations Medlen, Behållningen
från tredje Qvartalet 5307 RR. 18 Sk. 1 r. hvarmed
ingen förändring föregått.

5:o af Potatoës plantenings medlen, Behållningen
från tredje Qvartalet 844 RR. hvaraf tedermera
till fullo utbetalte 474 RR. 4 Sk. 6 r. så att Behållnin-
gen nu utgjorde 369 RR. 44 Sk. 6 r.

Och skulle, med undantag endast af förstnämnde
Potatoës plantenings medel, för hvilka Sällskapet först
borde göra Kongl. Majt. underdånig räkenskap, Ars berät-
telsen, som af Föreningens Utskottets Protokoll för den
6 förlidne Oktober omförmälde orsaker hittills icke kun-
nat göras fullständig, lemna Allmänheten redo för alla
de öfriga fondernas inkomster, utgifter och tillgånger.

§ 17.

Uti Memorial af detta dato, hade Sällskapets Skatt-
mästare, Herr Professoren Doktor Pipping anmält, att
Herr Häradshöfdingen Bruncrus å sin Skuld 1533 RR.
16 Sk. i dag afbetalt 335 RR. R.G.S. till förmån för
Ahlmanska fonden, som antecknades.

§ 18.

Ett annat Memorial, äfven af detta dato, hade
Skattmästaren, till bevarande af Sällskapets Säkerhet
hos vederbörande låntagare nu och framdeles, föreslagit
den utväg, att Skattmästaren två gånger om året, den

1 Maj och den 1 Nov. borde inlemna en förteckning öfver alla utestående län, läntagare, löftesmän och inteckningar att af Ekonomi Utskottet undersökas. Häröfver ville Sällskapet hafva in häradt Jämte utskotts utlåtande.

Tillika inlemnade Skattmästaren Senate Årets Räkenskaper och Redogörelse med dertill hörande Verifikationer för Sällskapets enskilda Fond, samt för Athenarista, Wilmarkska och Potatoës plantenings medlen, så väl som för Sällskapets Medaljer och Jettoner, hvilka Räkenskaper Sällskapet, enligt §5 S i Stadgarne, genom dertill utsedde Revisorer, ville låta undersöka: Men emedan tiden icke medgaf att dessa Revisorer i dag utvälja, så gjordes dermed anstånd till den 15 i denne månad.

§19

Undersecknad Sekreterare anmälte, att Herr Fabrikören Jacob Christian Richter afsagt sig det förut begärda Penninge lånet af 2000 Rdr, men att deremot, utom de förut för Sällskapet uppgifne Länsökande, några nye sig infunnit, nemligen

1:o Consistorium Academicum i Åbo, som uti Memorial af d. 29 sistl. Oktober, emot säkerhet i den Akademien genom Kongl. Brefven af den 30 Juni 1801, och 19 Juni innevarande år, allernådigst förunde Stellasgift för Ved, Bräder, Bork och Tjära, som från Finland utföras, och emot af Akademiens nu varande Rektor Herr Professoren Doktor Hellenius ytterligare erbudit hypotek af en inteckna Skuldsedel på 2000 Rdr, samt 6 procents ränta, begärt 2000 Rdr:s lån;

2:o Herr Kapitenen och Regements Kvartermästaren Bernot Otto Ammonin, som uti Memorial af den 28 sistl. Oktober emot ränta och inteckning i Ytter Vesterby Skatte Rusthåll m. m. i Pojo Socken, begärt ett lån på lika summa, eller 2000 Rdr; och

3:o Murmästare Enkan i Åbo Maria Rosenqvist, som emot ränta och inteckning uti sin i Klostergvarteret under N:r 73 belägne gård, begärt 100 Rdr.

Öfver alla dessa ansökningar anmodades Ekonomi Utskottet att sig utlåta.

§20.

Till samma eller Ekonomi Utskottet remitterades en af Sällskapets Vaktmästare Carl Ericsson ingifven ansökning om förordbölig af sin innehafvande 25 Riksdalers lön, i anseende så väl till tidens dyrhet, som hvilken åtföljande trägna göromål.

§21.

Till Beredningens Utskottets åtgärd och framdeles bruk för Dagboken anmärkte Korresponderande Ledamöterne Herr Sekreteraren Mjöchs och Herr Kandidaten Hanelles berättelser från Korpo och Kumla, för Juni Qvartalet af innevarande år.

§22.

Sekreteraren anmälte, att i anledning af Sällskapets den 15 sistl. Maj utfärdade trycksta Circulär tref, Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Wadenstjerna, Herr Kapitenen och Riddaren von Rausen, Herr Kapitenen Magnus Wilh. von Törne, Herr Kommissions Landtmätarne Tesslair och Tideen, Herr Magister Georg Laurell, och Herr Liquidations Kommissarien Cloos, inkommit med skriftelige underrättelser om Potatoës plantéringens tillstånd och framsteg i Lauhas, Hollola, Loppis, Pyhäjoki, Idensalmi, Hirtis och Malax, och att Utskottet för Potatoës medlens förvaltning, på sätt dess Ordförande dem redan i dag under §1 tillkännagifvit, äfven för detta till öfverläggning och åtgärd förehaft.

§23.

Uti ankomne Memorialer af den 8, 15 och 19 Oktober, hade Herr Lagmannen Holmberg, Herr Öfverste och Riddaren von Knorring, samt Herr Häradshöfdingen och Riddaren Arckenholtz tillkännagifvit: Att de afhöfdingen Arckenholtz förstnämnde, att han Söndagen den 26 sistledne September i Ulea Församlings Kyrka tillkallat d. d. Nämndemannen och Skattebönderne, Nämndemannen, Wallmarks Pickarain från Ulea by, för Stenhuggnad, belöningsmedaljer i silfver att bäras i knappgat, Herr Öfversten och Riddaren von Knorring, att hafva; Herr Öfversten och Riddaren von Knorring, att han Söndagen den 3 Oktober, uti Kumo Socknens Kyrka, lemnat Nämndemannen och Skattebönderne, Johan Thomasson Kauganlaka, för uppodlingar om lika belöning; och Herr Häradshöfdingen Arckenholtz, att han å Padasjoki Socknens Tingsställe, den 19 Oktober, efter slutad Tingspredikan, och i Tingsallmogens närvaro, tillstält Drängarne Johan Johansson från Hujala i Pukois by, och Eric Gustafsson från Kempila i Autois by, för trogen och långvarig tjenst, hvardera ett Silfverhattband, hvarom, efter vanligheten, i Åbo Tidning kunglöras skulle.

§24.

Till Ledamöter, att den 1 instundande December komma under omröstning, föreslogos Kyrkoherden i Halikko Herr Brengt Jacob Ignatius, och Philosophia Magistern Herr Carl Reinhold Sahlberg: den förre af Herr Kammereraren Widenius, och den sednare af Kongl. Akademiens nu varande Rektor, Herr Professoren Doktor Hellenius.

§25.

Att till den 2 Maj instundande år utgöra

1 Nov.

Beredningens Utskottet, hvilades med flesta rösterne
Herr Öfver-Direktören Alfving, Herr Hofrätts-Rådet
Wallerian, Herr Professoren Doktor Haartman,
Herr Lagmannen och Riddaren Gyllenberg, Herr
Landshöfdingen Direktören Gyllberg, Herr Professoren
Mether, Herr Bibliotekarien Bonsdorff, Herr Prosten
Jorew och Riddaren Porthan, Herr Majoren och
Riddaren Brunercrona, Herr Öfverste-Löjtnanten
Friherre de Carnall, Herr Handelsmannen Grapp
och Herr Professoren Gustaf Gadolin.

§ 26.

Ledamöter i Ekonomi-Utskottet blefvo, enligt
flesta rösterne: Herr Hofrätts-Rådet Sylvius, Herr
Grosshandlaren John, Herr Direktören Stadigh,
Herr Häradshöfdingen Collan, Herr Magister Gre-
kell, Herr Magister docens Winge, Herr Rådman-
nen Sacklén, Herr Majoren och Riddaren Soc-
Herr Eskadrons-Predikanten och vice Notarius i
domkapitlet Bäck, Herr Handelsmannen Johan
Hjelmerus, Herr Hof-Kammeraren Thimaus
och Herr Handelsmannen Brandbeck.

Då vida af intetdera Utskottet tillräckligt
antal Ledamöter nu voro närvarande, uppskjöt
enligt Stadgarnes 18 §, valet af Ordförande uti
Utskotten till nästa dag.

§ 27.

Till Skattmästare för detta Året hvilades
å nyo, med flesta rösterne, Herr Professoren,
Doktor Pipping.

§ 28.

Slutligen anställdes val till Ordförande
för ingångne halfva år, eller till den 2 Maj
nästkommande år, då flesta rösterne tillkom-
hafva tillfallit Herr Kammar-Rådet, Lands-
Kamreraren i Åbo och Björneborgs Län, Arno
Johan Winter, som nu frånvarande, hvarom
genom undertecknad Sekreterare underrättas
skulle.

År och dag som ofvan

J. J. Wallenius

Den 6 November 1801 Härvarande i Berednings-Utskottet Des Excellence Herr Öfverdirecteuren Ifwering, Herr Hofrättsrådet Wallerian, Herr Assessoren Gyldenstolpe, Herr Professoren Riddaren Porthan och Doctor Haartman, Herr Borgmästaren Patrow Brenner och Herr Eskadrons Predikanten Hack.

Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Baron Ehrenheim hade låtit anmäla förfall af sjuklighet.

§ 1.

Under den 15 sistl. Julii hade Herr Hofpredikanten Herr Commissionen Abraham Gottfrid Ole sällsta. med Skrifvelse öfver Tillverkningen af Tobak inlemna beskrifning öfver tillverkningen och bruket af Swenligt gödningsämne, hvilken beskrifning Herr Commissionen föreslog Commissionen i Hochwohlw. sig tillhandlat och låsom, icke tvifvlade att något lyckligt löfte, öfverlemnat till sällskapet, för att så mycket tjenligheten pröfvad, och den sammansättning i fall så nyttigt synas skulle, till Allmänhetens kunskap uppgifven; Och hade detta Utskott samma dag bifallit samma, jämte att sig häröfver utlåta.

Enligt den nu upläste beskrifningen, samma det recommenderade Gödselämnet bestå af Swenskt kalk, som slackes med en uplösning af järnvitriol uti dyngvatten, eller i brist däraf uti regn- eller åvattten. Efter Tobaksföreningslagen måste genom en sådan operation genereras Gips, hvars förmånliga

verkan såsom gödningsmedel, i synnerhet på torjord, flere Oeconomiske Författare i sednare tider förfarit. Samma product uppkommer äfven, i fall enligt hvad i beskrifningen blifvit föreslagit, Märgel tages i stället för ~~Gips~~ Kalk, med den enda skillnad, att Gipsen då tillika blir förblandad. I bägge händelserne fäller ~~åtnu~~ järnvitriol en järnoxyd, som länge ifrån att befordra vegetationen, efter Humboldts erfarenhet, skadar och förstör eller åtminstone hindrar den samma, hvarpå äfven hos oss, uti jord som är smittad med järnvitriol, ofta ser exempel, ehuru detta til en del också härrör af bottenvatten. — Olägenheterne ~~därav blifva~~ af en sådan järnoxyd blifva förmodligen ännu mera märkbare, i fall i stället för Kalk, tages Gips, hvilket Författaren til beskrifningen synes hafva ansett för lika mycket. Järnvitriolen blir då endast ofullkomligt förnedrad; och den järnoxyd som då genom tillkommit syre ur luften fäller, lemnar ju mycken oförstörd ~~fruktbarhet~~.

På sådana grunder anser Utskottet nyttan af det upgifna Gödningsmedlet vara mera tvifvelaktig och problematisk än att Sällskapet utan säkrare och förbättrad erfarenhet om dess förmåner* skulle hemta det samma hos Allmänheten recommendera. detta vore ägnadt så mycket mindre nödigt, som beskrifning därom redan innevarande år af Fru Adlenberg Inspectrix i Stockholm blifvit utgifven. Och ehuru denna Inspectrix beskrifning finnes undertecknad af A. W. Fischer, men den handskrifna däremot af Boklhandlaren Fiesecke

* så väl til verkan som pris.

Magdeburg, ~~hvarur de tillvägabragta~~ voro de tillvägabragta, den förra kortare, den sednare något mera omständlig, i hvarje saken alldeles enlige; huruvida icke deller kunde synas underligt, då man visste, att fiscker uti Sin år 1795 på Svenska öfversatte Underrättelse om det nyss upfundna allenämnde jordämnet för jorden, i S. 45 af Herr Fiesecke hänvisat alla dem som emot spruterad pris ville blifva ägare af hemligheten. Och då således tillfälle icke tryter, att den sednare utlemna upgiften om dess tillredning och användande, hvilken flere gånger blifvit i allmänna Tidningarne till salu instinerad, därom vinkända tillrättaläggning, förmodade Utskottet, att utan Sällskapets åtgärd, ~~hvar~~ frågan om detta gödningsmedels nytta eller overlägsenhet, torde genom resultaterne af flere därmed anställde försök snart nog blifva vederbörligen afgjord.

1. nov.

§ 2.

Enligt Syne Instrumentet af den 22 April 1799 och Socknestämmo Protocoll af den 14 Juni innevarande år, hade innehafvaren af halfva Smedabolle Skatte Rusthåll, Kimito Soc. Lars Olaës Eriesson, sedan år 1788 bebyggt samma Rusthållshälft med flere nya hus til et värde af 682 Riksd. 32 Skill. samt för öfrigt på ett ärligt bärgligt sätt skött och hädat åkrar och ängar, och för allt detta blifvit anmäld til någon belönings erhållande; Men emedan Utskottet icke fann hans förtjenst vara så beskaffad som Sällskapets Kungörelse af den 2 April 1798 fordrar, så kunde Utskottet någon belöning, icke heller tillstyrka.

§ 3.

Genom Memorial af den 16 sistl. October hade Kommunen Befallningshafvande i Wasaborg til undfående af någon tjenlig

Förtn
Riksdagsmannen och

Nederbelöning recommenderat Åboen å Pickarainen Skattskemman N:o 12 uti Uleåborg af Uleå Socken, Nämndemannen Matts Pickarainen, som enligt Häradsrättens i orten Protocoll af den 1 sistl. September, och sämst intaget i Socknestämma verificerad syne Instrument af den 27 Junii innevarande år, utaf sjön, den han delt sprängt dels uppgrävit, och skäpat ifrån utmarken på ¼ mils afstånd från bolstaden, uppfört en stenhusbygnad af 5½ alnars längd, 14 alnars bredd och 5¾ alnars höjd utvändigt, bestående af ett Porte eller boningsstuga 18 alnar lång, 11 alnar bred och 5½ aln hög med dubbla dörrar 4 ~~stora fönsterluft~~ 4 alnar höga fönsterluftar dubbla glasfönster, spis och bakugn samt dubbla spjäll, och ~~källaren~~ underjordisk välld stenkällare 6 alnars längd, 5½ alns bredd och 7/4 alns höjd samt invid boningsstugan ett förhus 7½ alnar långt, 11 alnar bredt och 5½ aln högt, med två dörrar, 6 medelmåttiga glasfönster, tebrukes fyllning på takbotnen, en rymlig lår under golfvet til samling af Bosthapsurin, 40 spilt eller bår, får och kalfkettor samt en i mur rå järngryta af 140 kannors drägt, att där uti ~~upvärma~~ vinterbidarne upvärma vatten som upvinnes ur en utanför varande brunn, och sedermera genom en ränna ledes in i förhuset til grytan; öfver hela huset en vind af 9 alnars höjd ifrån mellanbottnen, til trappan, inrättad dels til Redskapershus, dels til foderlador; och byggnaden utan och innan til trappad och hvitlimmad, hvilket betydliga arbete jämte målningen å burgerådet Synemännerne värderat til minst 1000 Riksdaler Banco mynt; i anseende til hvilket allt Matts Pickarainen, som i en skogbös ort lemnat sine medbröder af allmogen en utmärkt vacker och berömlig föresyn af ~~klokhet~~ tillgjenhet, drift och klok hushållning, anlägs värdig att hedras med ett Exemplar af sällskapets

belönings-Medaille i Silfver, den han uti sin Silfverhet borde få bära i knapphålet.

§4.

Vidare föredrogs ett likt remitteradt Memorial daterad Maasi den 2 sistl. Octobr. hvarutinnan en Anonymus, under anlagd namn af landthushållare, och i anledning af den stora dödlighet som i nämnde Socken bland Kalfvarne spordes, och då stalles ännu ej är bortryckt 169 Kalfvar för ungefär 200 förbenämnde hushåll, hvilka ~~dessa~~ tillsammans äro underhållit 590 Kor, pråtyrket redogjordes af en afhandling om Hornboskapens, men i synnerhet Kalfvars art och sköttsel, så emycket mera som, enligt Anonymens tanka, vanskötsel hade största delen i denna stora dödlighet, och någon försök ännu större döde icke ordentligen granskerat.

Utskottet erhöll med författaren behörighet af en sådan afhandling som han föreslagit; ~~som han så~~ och höll före, att utom hvad i detta ämne utkommet af sällskapet nyligen belönta Hushållnings Kärospel hörer, en artikel därom kommer, en artikel därom kan deles äfven ~~både~~ hunde inflyta i Hushålls undervisningarne för menige Man.

§5.

Därnäst förehom hos Utskottet til öfverläggning ett Memorial af Kyrkoherden i Muhos Herr Magister Appelgren, daterad den 2 sistl. Octobr, jämte hvilket Herr Kyrkoherden på sällskapets vägnar anhöll, att af den 10 förutgående Augusti gjorde legat, inlämnat pris af den hurtå Myrmurstaxa på finska Rahka sammal kallad, ~~som där~~ i orten hvarmed där i orten sistl. Sommar och året förut ~~flere~~ ganska många af Allmo-

gen underkastlig åsyet, och som af dem hållen för ojämförligen bättre än Islands och Rennosaw.

Af det de hitsände prøfven styrktes nu Utskottet Sällskapets förmodan at ofvannämnde hvita Myrmossa verkligen vore Sphagnum palustre; och ehuru hvarken af namnet eller af analogien något kunde slutas til förmån för mossans tjenlighet såsom näringsämne, dock som den i Norra Österbotten, där detta växande flerestädes tillvunnit sig mycket loford, så hölt Utskottet före, at dess egenskaper genom chemisk analyse förtjente närmare undersökas, och tillstyrkte Sällskapet at genom anställande af de til denna åsyfte utredade de nödige erforderliga försök ämnoda Herr Provisorn Freudenthal.

Det öfriga af Herr Styrbjörnen Appelgrens Memorial som innehöll en berättelse om väderleken och årsväxten i Nuks innevarande år, af hvilken berättelse i synnerhet borde göras för dagboken.

§ 6.

Likaledes skulle för dagboken användas

1:o den af Herr Lieutenanten Lilljenberg insände förteckning på Får som [illegible] i Kimito Capell försåldes dels af Utskottet åren den 1 September 1800 til den 1 Julii innevarande år, och på Oxar, Kastar, Get och Får, som af Ödjur innevarande år dammastades blegvit fallde.

2:o och 4:o Herr Commissions Landtmätaren Reinii och Herr Prosten Castrens Correspondent berättelser för Höje Quartalet af innevarande år.

Men Herr Lieutenanten Lilljenbergs Gudelekts observationer för samma quartal borde, efter hvad åsyet förut blifvit praktiserad, förvaras tillsammans med de af dess fader Herr Öfverste Lieutenantens och Riddaren Lilljenberg förrättade och af Herr Lieutenanten nu i år fortsatte Meteorologiska anteckningar, at til framdeles tjenligt bruk kunna nyttjas.

§ 7.

Den af Herr Hagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren Wibelius påbegynta förteckning öfver Professionater, Postställshållare och Arrendatorer i Finland, som af Sällskapet kommit at anmodas om nödigt tillskott vid införande af en utvidgad Potatoës plantering hos deras underhafvande bönder och Torpare skulle hos Utskottets Ledamöter til complettering och utgallring circuleras, och uttogs nu af Herr Professoren och Riddaren Porthan.

Justerad den 27 November 1801.

Afsvingt

Den 27 November 1801 Warande i Beredningen Utskottet, der Ordförande och Ledamöter, utom Herr Hofrätts Rådet Wallenius, Herr Professoren Gyldenstolpe, samt Herr Professoren Franzén, hade anmäla förfall, och Herr Professoren Mether, som ännu icke til Staden ankommit.

1. Nov.

2 och Hr Professoren Franzén,

§ 1.

Sedan Protocollet för den 6 i denne månad blifvit justerad, upläst och justerades äfven det tryckfärdiga Elfte arket af Dagboken.

§ 2.

Öfver den anskrifning på Skattebonden Matts Pennala ifrån Pöyskö by [illegible] Capellgäll af Kuortane

Pastorat hos Sällskapet gjort om belöning för den dräng Matts Simonsson, som för långvarig och trogen tjenst vid jordbruket förtjent utmärkelse, hade Sällskapet genom skrifvelse till Kommungens Bestallningshafvande i Wasa af den 1 Julii sistl. år förklarat sig icke kunna emotse utlåtande, innan Matts Simonssons förtjenster genom Församlingens intygan i allmänhet blifvit stadfästa blefve bestyrkte, och hans Husbonde anmodade sig att anskaffa för den kostnad som till belöningen uppgår. Det förra förhållandet kan nu vara uppfyllt genom tillfället Socknestämmo Protocoll af den 11 Januarii innevarande år, som utvisar att Matts Simonsson sedan år 1782, och således i 29 år med utmärkt trohet och flit varit i tjenst hos benämde Matts Pennala men emedan dennes ansökning utkräfvelse af hälften bekosta belöningen för sin dräng ännu saknades, så hade Utskottet för närvarande icke tillstyrka någon belöning, utan öfverlemnade till Sällskapet att antingen låta ytterligare påminna Pennala om uppfyllande af de villkor, hvarunder han sig biträdt icke utfärdig eller lemna saken till vidare hvilande.

27. Nov.

§ 3.

Af den Quartals-berättelse Herr Kandidaten Hanelius jämte Memorial af den 6 sistl. October, och Herr Öfverste-Lieutenanten och Riddaren Möller under den 28 i samma månad till Sällskapet ingånget för Nyslott och Jervis districter, skulle på vanligt sätt brukt göras för dagboken, hvarunder här anteckanades, att den förstnämnde blott af den orsak underlåtit att meddela Sällskapet de skrifvelse af d. 2 Januar. innevarande år begärde upplysningar om Kantelverkningen där i trakten, att Capellanen Heinbäck i Kärnä har en beskrifning därom färdig, hvilken så fort rättningarne lämpligt kunnat uppgöras, skall till Sällskapet inkomma.

Justerad den 4 December 1801. Alfving

Den 4 December 1801 Närvarande i Berednings Utskottet Der Ordförande och Ledamöten utom Herr Professoren Mether och Herr Brukz-Patron Bremer, af hvilka den förre ännu vistas på Landet och den senare lätt kunnat förfall.

§ 1.

Sedan Protocollet för den 27 i förgående Månad blifvit upläst och justeradt, yttrades, huruvida Sällskapets Premier af den 1 innevarande December-expedition af nedanberörde antal Exemplar utaf Hushållsunderrättelserne för sta Häfte till samtelige de finska Länen på efterföljande sätt:

	Sv. Ex.	Finska Ex.
Åbo och Björneborgs Län får	475.	600.
Nyland och Tavastehus Län	300.	700.
Kajanaborgs Län —	75.	500.
Kuopio Län — —	25.	600.
Uleåborgs Län — —	25.	600.
Wasa Län — —	300.	300.
Summa	1200.	3300.

Af de öfriga Exemplaren skulle efter vanlighet ett på Svenska utdelas åt hvarje Sällskapets Ledamot, och resten för Sällskapets räkning här behållas.

§ 2.

Uti hit remitteradt Memorial af den 1 i denne månad hade Herr Handelsmannen E. J. Hartwall föreslagit Sällskapet, att Kräan Svenige hitför skrifva en Man, som wore kunnig och öfvad i Lerhusbyggnad efter Herr Ryttmästaren Adlerfarres sätt, samt förse honom med viss lön, till hvars utgörande Herr Handelsmannen med femtio Riksdaler ville bidraga, förty denne

21.

som bestå kommun kost och husrum för de
tid han har Herr Handelsmannen Stulle
kunna åtnjuta.

Utskottet påminte sig att Herr Dese
soren Asgath Björklow uti Memorial af den
9/1 nästvekne Martii gjort Sällskapet en
dylik proposition, men att Utskottet
i sit Protocoll af den 11 April (813) den sam
ma afstyrkt. De skäl hvarpå detta afslag
sig grundar, åberopade sig Utskottet åfven
nu; och då härtil kommer, att flere Posses
sionater här i Länet sedan den tiden talet repp
ra derhus byggnader, utan Utskottet ingen
brist kunna vara på arbetare, hvilka som
i detta byggnads fall förvärfvat sig tillräck
lig färdighet och insigt; förmodande Ut
skottet, att i fall, såsom anledning är att hop
pas, någon Stadens innevånare instundan
vår och sommar vil en dylik byggnad
företaga, kunskapen och handlaget därvid
snart skall kunna spridas äfven til öf
re af Allmänheten.

§ 3.

Å anledning af Konungens Befallnin
hafvander i Uleåborg hit remitterade Skri
velse af den 14 sistl. November. om Potatis
odlingen därstädes m. m. tillskyrkt Utskotte

1:o att Sällskapet, i likhet med hvad Ko
nungens Befallningshafvande föreslagit
måtte låta all anmärkning förfalla där
vid, att vid utdelningen af de til Paldam
Socken affärdade 2 utlades Potatisrne, utom
Allmogen, äfven 3ne Ståndspersoner, erhåll
in alles 16 kappar, så vida af deras gifne
efterdöme en villigare och skickligare efter
följd hos menigheten inom at vänta;

2:o att emedan omkr. 130 Tunnor af
des Potatis Sällskapet i förskrifvelse af den 15 sistl.
förlig. requirerat inga Contracter annu blif
vit ingångne, Konungens Befallningshaf
vande måtte anmodas att dem på förr des
tadkre, på nya ställen flera händer i större el
ler mindre partier, men til at tillsamman
bringa beloppet af hela det åstadkomna quan
tum, upprätta, på det Sällskapet derå måtte
vara förfärdigadt, och at snarast vår så
dispositionen kunde bestämmas efter hvilket
4 dec. sedan Socken bör undfå til utsäde, må upprättas
af Konungens Befallningshafvande skrif
ter Socknarnes Nummantal, och at Pal
dam Socken, som sedan förledet år annu har åtta
Tunnor at fordra, vid utdelningen åfven
inhogkommes;

4:o att i likhet med Konungens Befall
ningshafvander beorderat klart, transporten
til Kemi träsk och Rovaniemi, må i an
seende til afstyfsheten, och den svåra com
munication ske på Sällskapets kostnad,
i fall något quantum det med säkerhet
kan fortskaffas; bevarande dock för öfvrigt
rätt därvid, detta quantum blifva snarare
likt än stort, och til en början utdelas, endast
på några få bestämdte och pålitlige jordbru
kares händer, om hvilka man kan vara
säker at de ej försumma eller vanvärda
odlingen; och

5:o at sedan närmare uppgift om behof
vet af nödige penningar til Potatis upphand
ling af Konungens Befallningshafvande er
hållits, de måga remitteras til Uleåborg vid
medel af instundande Martii månad.

§ 4.

Emedan, enligt af Kyrkoherden Pastoren J. Grahn Skattebonden Adam Ersson Heisala i Hauho Socken Kyrkoby insändt Syne Instrument och Socknestämmo Protocoll, af den 9 och 15 sistl. November. Skattebonden Adam Ersson Heisala i Hauho Socken hyrkoby äger inneh[å]llande Rum med 2 tvåvåningar uppförd och byggnad af gråsten, bestående uti 2 [r]um och kök, ovan med faderlåda, omkring 19½ alnar i längd och 14½ alnar i bredd, samt bestående af 1 vind 2 kammar, med faderlåda af fågelbräder försedd uppå; utom det Adam Ersson, som ifrån sin stenbundna åker sprängt och klyft sig stenen häröst, åfvenn under sina boningsrum inrättat 2ne hvälfda källrar af sten utaf hvilka den större är nära 7 alnar lång, så hemställde Utskottet, om icke Adam Ersson sig sjelf till belöning och andra till uppmuntran hade tilgnas med ett Exemplar af Sällskapets belönings medaille i Silfver, den han att använda till qvinnfolk länge bära i knapphålet.

7 och 4 alnars tegs afrum jord,

§ 5.

Herr Vice Pastoren och Comministern Grahn Quartalsberättelse ifrån Hauho af den 25 sistl. November. Skulle på vanligt sätt för Dagboken användas.

Justerandes den 18 Decemb. 1801.

Den 18 December 1801 Hade varande i Beredningen Utskottet Herr Professoren Nordström Herr Professoren Melker, som ännu icke till staden återkommit.

§ 1.

Sedan Protocollet för den 4 i denne månad blifvit upläst och justerad, anmälde Sällskapets Secreterare, at det quantum Exemplar af Kurhälls-underrättelserne för Menige Man, som tenderade dels till Abo Stads och Björneborgs Län, redan voro å Landt fawrligt härifrån afsände, äfven som halfva antalet af Exemplaren för Kuopio Län dessa dagar med resande dit afgått; men at i anseende til den långa och besvärliga transporten härifrån til de flesta Landshöfdingesäten, under hwilken, på längre väg, Sällskapets Skriften inlagde i vanligt Cartus papper, lätteligen kunde taga skada dels af wåta dels af slitning, nödigt tyktes wara at til afsändningen beställa ordentliga packlådor af tunna bräder, hwarutinnan Utskottets yttrande begärdes. Och emedan Utskottet detta förslag godkände och gillade, men tiden ännu icke medgaf at därföfver afbida Sällskapets yttrande, så beslöts at Packlådorne efterdelight antal Packlådor, hwilka dock icke borde blifwa större, än at de af Resande med någorlunda begrepp om lätthet skulle kunna medtagas, och hwarje Läns exemplar hädre på 2 å 3 sådana lådor fördelas, måtte nu i förwag på Sällskapets räkning förfärdigas; förmodande Utskottet, at Sällskapet wid pröfningen af de skäl som gjorde denna utgift nödwändig icke borde neka sitt bifall åt denne och sådan Utskottets tagne anstalt.

§ 2.

Därnäst företog Utskottet til öfwerläggning Herr Probsten Zach. Cygnæi Memorial af den 2 sistl. November, hwarwid i synnerhet fäste jande punkter fästa Utskottets uppmärksamhet.

I anledning af den utväg Sällskapet vi-
lagit, at genom belöningar uppmuntra All-
mogen i Karelen Socken til Oxars nyttjande
vid jordbruk och körsler, anmärker Herr Pro-
sten, at i hela Tavastland, på sex Socknar nä-
ra gränsorna emot Oxars bruk är lika så stark
som i Karelen, och föreslår derföre Sällskapet
att utlofva en belöning i Contant af
sven för Tavastländska Allmogen, så snart de
anvaga använt af Oxar, uti hvilket tillsyn-
hande Utskottet sig åfven förenade; men
emedan Sällskapets Carsa icke kunde tåla
at på en gång sträcka en sådan författning
til någon hel Province, och ännu mindre
til hela Finland, så ansåg Utskottet bäst
ra, at gränningarne och för ett par Socknar
i gränden vidtaga en dylik anstalt, som sked-
uti Kungörelsen til Karelen af den 1 sistl. Ju-
nii: bärande derutom, efter Utskottets tanke
uti Hushållsunderrättelserne för Allmoge
framdeles införas en kort afhandling om
förmånerne af Oxars bruk, och om de re-
dskap som för dessa dragare kunna vara
tjenligast.

Därnäst hade Herr Probsten föreslagit
at Sällskapet måtte utfärda en plan til förs-
jande af de fattige Landsmän, som i detta hän-
är blefvit fysiskt lösse och brödlöse, och hvar Kon-
gen i underdånighet anmäla den samma t-
haftig och efterbyrdlig verkställighet. Så myck-
detta förslag vittnade om Herr Probstens varm-
och medlidsamma välmening, och så mycket
det anvars instående med Utskottets egen böjelse
at til afhjelpande af sine Medborgares nöd
använda alla möjliga utvägar, så var dock
Utskottet öfvertygadt, at en sådan plan, unde-

nuvarande allmänna fattigdom och brist
både i Staten och de flesta privates Carsor, samt
däraf följande både olust och oförmögenhet
til stora och kostsamma entreprenader, icke
skulle kunna verkställas. Utskottet näd-
lakades därföre inskränka sig til det förslag,
at Sällskapet genom skrifvelse til Konun-
gens befallningshafvande i Tavastehus mät
de erbjuda sig, at första vårdag, eller så fort is-
marken blir bar, til kånd för sådda åre-
skiftige Nedersate, som under resor från
Socken til Socken, på lika sätt som i detta
kån skedde, medela dess nödställda Allmo-
gen undervisning om Islands- och Renmos-
sans utsående, kånetecken, insamling och
beredning til föda. 16. Dec.

I anseende til ofullräckligheten af Säll-
skapets egna fonder, och då Sällskapet icke
har fria händer, at efter godtyckte använda
anordnade af i likhet med Testatorernes
förbehåll använda de Testamenterade,
såsom och i den ofvertygelse at vårdet
och inrättningen som af publike verk-
anläggar och drifvas, särdeles på längre
afstånd, enligt saknas natur sällan eller aldrig
kunna gifva någon vinst, hvarde Utskot-
tet icke tillstyrka Sällskapet, ah enligt Her
Probstens förslag inrätta i Tavastehus någon
Linne- och Bomulls-Fabrik.

Hvad åter angick Herr Probstens pro-
jecte om antagande af en Finsk Translator
på Stat, så mötte å för Sällskapets räkning,
så mötte åfven därvid flera stora betänklig-
heter. Det vore icke lätt at finna en Man
som kunde gifva en Svensk skrift på Finska; men
igenom olikheten af dialecterne på så skilda ort-

i Finland, skulle nödvändigt kunna, at kvar
som för den ena provincen eller Socknen v
re både lärbart och tydligt, blefve för den
andra snart sagt obegripligt. För at undvi
en slik olägenhet, borde då en sådan Transla
tor äga lika färdighet i alla Dialecterne, m
utan afgjort tycke för någondera; och genom
nyttjande af flera ~~utländske på en~~ ~~och eller~~
~~tydligt~~ synonymer på en gång sätta alla i tillfälle at fö
stå hvad de läsa. Men at finna en sådan ma
være icke lätt; at löna honom efter förtjen
kostsamt, och at gifva honom jämn lyck
sättning omöjligt. Utskottet ansåg där
re bäst vara, at flere språrkkunnige Män
af Sällskapets Ledamöter, och så anyckat
möjligt är, ~~inom Sällskapet~~ valda finge, all
Finlands provinser, öfver erste Translati finsk
skrift innan den utgåfvas, och gemensamt
all möjlig fullkomlighet och popularite

Af de underrättelser Herr Professor
Memorial för öfrigt innehöll, dels om år
växt, väderlek och varupriser, dels om ank
ster inrättningen i Savolaks, fann Utskot
det lämpligt böra göras för Dagboken.

§ 3.

Emedan, enligt Sällskapets Protocoll
för den 1 sistl. Aug. (§ 4) Choralis vid finska
domkyrka församlingen kärstäkes Herr Gustaf
Ranchen, icke kunnat förmås at själf bestäm
ma sitt arfvode för besväret med finska öfver
sättningen af Sällskapets religiösa Hushålls un
derrättelser för Menige Man, ~~at Herr Choralis~~
~~dessutom förmått~~ utan öfversändt till Sällskape
at det samma bestämma, och Herr Choralis der
tom förmått på wid något tillfälle bifrågt Säll

† utan inmånget
nedergällning

skapet med öfversättning af en religieus skrift,
så tillbyrkte Utskottet at Herr Choralis dar
för måtte erhålla Tolf Rikdaler,

§ 4.

Sedan Herr Candidaten Bahlbergs samt Her
rarne Laurells och Hjerpes Redebe rättelser
öfver Utskottets Ledamöter til genomläsning
circulerat, föreslogos de nu til åtgärd; och
Utskottet tillstyrkte, at de til sitt hufvudsakliga
innehåll måtte i dagboken omförmälas, samt
att åtskilliga af de förändringar, som i syn
nerhet Herr Hjerpe gjort vid Lagarternes bered
ning til tryck, måtte i nästa års hafte af
Underrättelserne för Menige Man
til Allmänhetens underrättelse intagas.

18. Dec

§ 5.

Enligt Syne Instrument af den 13 och Sock
nestämmo Protocoll af den 25 sistl. October
Hans Vronden Petter Ahvenain å sit inne
havande Skattehemman N:o 14 i Perttuna
by af Mendu harju Socken, hafva genom
förmyning utvorkat Röykylambi ingifo af
omtrent 2000 alnars längd, 1000 alnars bred
och 15 alnars djup, upmätt och besått kring
liggande kärr med 8 Tunnor Råg, upptagit
ny åker i ovanligt stenig jordmån til 6 Tun
nelands vidd, afrikat den ~~lit~~ i ordentliga te
gar, uppfört Lärvarkning en mura stenvall
af 150 alnars längd och hälften det öfriga en
stadig och god gärdesgård, rödjat och bered
ning til 4 Tunnelands vidd af ett grof gran
kärr, anlagt Humlegård af 800 stör och 4
stycken torp, samt derutom til byggnad
med boningsrum, uthus och gräfstenskällare
författ hemmanet i godt stånd; i anseende
hvilket Utskottet tillstyrkte at han må
tedras med Sällskapets Belöningsmedaille i Silfver

den han på vanligt sätt borde ske en sin verkeställ bärd i knappaste.

Justerad den 29 januarii 1802.

Utdrag.

Den 29 januarii 1802 härvarande Werendings-Utskott sett den Ordförande och Ledamöter, utom Herr Assessoren Gyldenstolpe samt Herrar Professorerne Gusth. Gadolin och Mather.

§ 1.

Protocollet för den 18 December sistlidet år uplästes och justerades.

§ 2.

En af Kapellanen i Sjökais Herr Jacob Hällfors upsatt Vrsäkrisning på de uppodlingar Invånaren Johan Henriksson Längfors i Sastmola nu å sitt innehafvande hemman förrättat, hade jämte et skriftligt betyg i saknad af Kyrkoherden i församlingen Herr Gabriel Bergelin blifvit till Sällskapet ingifven, icke i ändamål att dermedelst förskaffa Längfors någon penninge- eller heders belöning, utan för att igenom Sällskapets anstalt kunnas till allmänhetens kännedom, Längfors till förtjent heder, och andra hans gelikar till uppmuntran, huarefter Sällskapet det sedan fritt utstakat öfverlemnat att förorda, huru vida och på hvad sätt bruk och dylika handlingar må kunna göras.

Till underlag härvid hade åberopade Utskottet varit angeläget att om verkligheten af nämnde Vrsäkrisning förskaffa; hvarföre icke på

anligt sätt verificerad, inhämtat upplysningar, och visste man med säkerhet, att han med urskillning och drift gjort åtskilliga uppodlingar både i kärr och stenbackar, dig till åker och till äng, den han åtnjut försett med behöfliga dikew, förbättrat sina lägenheter genom jordblandningar, hägnat åtskilliga med en stengärd af 200 famnars längd, anlagt och uppodlat 2ne ängar, af hvilka han sjelf satt det ena i fullkomligt stånd, samt i förlag med en annan bondeman uppbyggt ett flerbladigt sågverk, och för några dagar sedan hoppas det i drift gå. Utskottet hade vidare funnit, att uti Längfors åtnjutne sedesattmola boer lagt hand vid stenigabackars och kärrs uppodling samt stengärdars upförande, men att han tillmäl i sin ålder för sin tid utmärkt det största och med större urskillning än andre den medbrådskade Längfors dryliga, blifvit föreslagen att jämväl vinna inträde i Sällskapet, borde efter Utskottets tanka, då han kommer under balloteringen, hans förhållanden ur detta Protocoll i utdrag, samt i fall han antages, vid kungörelsen derom i Dagboken, en sådan bifogas, till underrättelse för Allmänheten om hans drifliga, kloka och nyttiga hushållning.

Någon annan åtgärd vid den ingifne underrättelsen, jämväl upsatt af Johan Henrikssons egen broder, och för öfrigt obestyrkt, samt till flere delar icke möjlig att utan närmare lokal kännedom verificera, ansåg Utskottet af Sällskapet icke kunna tagas, hvarföre Sällskapet ej heller borde kunna den samma i sitt namn till tryckets befordra;

Tvenden Länsmans och des Bruder tillvål
betagit, och de så kallade, att söka egen
räkning göra den allmän.

§ 3.

Utom hvad Herr Direktören Hall uti
skrifvelse til detta Ufskotts Företrädare af
den 23 förlidne December vid handen gifvit
om Swårigheten att i Kuopio stad och kring
liggande ort til drägligt pris och i tillräcklig
quantum anskaffa Potäter til utsäde åt
Allmogen i Länet, och hvarom Fältskapets
Protokoll för den 15 i denna månad § 11
vidare förmäler, hade äfven Herr Direktören
Gjörling uti sednare ankommit bref af den
17 innevarande ~~månad till sig haft~~ til Herr
Lagmannen, Vice Landshöfdingen och
Riddaren Wibelius anmält sig hafva i Kuo-
pio stad upphandlat 13 Tunnor och i Joensuu
Sn 7 Tunnor Potäter för Fem Rk. Tunnan,
dock med villkor af Fältskapets gillande i om-
betalning efter, ~~quantum~~ samt att i anseende
til åtliga varornes ovanliga dyrhet, och brist
sten på Potäter, något mera för närva-
rande icke skall kunna erhållas.

Uti följe hvilket Fältskapet nu vid
Ufskottet, att Fältskapet nu mera icke
kunde göra sig räkning på hela det qvan-
tum af Tjugu à sextio Tunnor, som för
Kuopio Län behof innevarande år dels
vid destinerades; men på det Fältskapet
tillförsäkra allt det i orten icke alldeles
nå kunna att studsa, ville dock Ufskottet
tillstyrka, att de af Herr Direktören Gjörling
behörige Tjugu Tunnorne måtte för Fält-
skapets räkning behållas, och betalas med 70

Rikstaler, anvägen genom direkt remiss
till Länsman, eller i fall Herr Lagmannen
och Riddaren Wibelius dertill samtycker,
att sätt Herr Direktören Gjörling föreslagit, genom anvisning på Herr Lagman-
nen innehafvande Lagmans kassan, hvar-
efter Fältskapet stånge med Herr Lagman-
nen och Riddaren om des ersättning
liquidera. — För öfrigt, och då Fältskapet
ock det för Kuopio stad förrut bestämda
quantum, för klarad sig vilja hafva med-
delaktigen ihop kommna Pjelisjärvi Sock-
nemän, så beslöt Ufskottet, att
icke ofvannämnde Tjugu Tunnor Sin-
de dit afsändas til utdelning emellan
Mederbyrke Länet och Kapellerne; hvar-
utom Ufskottet ville föreslå, att Herr Di-
rektören Hall måtte auktoriseras att så
vida möjligt blifver, uppköpa Potäter i
Kuopio eller dervinkring til samma
kan, som Herr Direktören Gjörling, nämn-
ligen högst til Fem Rikstaler Tunnan
eller derunder, i hvilken händelse Jan-
sena Potäter, efter Ufskottets tanka, borde
tilfalla Hemantz Socken, så framt icke
något större quantum kunde erhållas,
då äfven Lebelitz Socken med der Ka-
peller, så vidt liggande i medelpunkten
af Harden, och derigenom för både Kuopio
mens och utsädets utspridande i denna
mark förmånliga, borde blifva delaktiga
af gåfvan. Men hvarvida något förmått
nå kunna tillsändas Herr Direktören
Hall, då ovisst vore om och huruvida

22.

någon ting utöfver det af Directören Gyösling begärda qvantum må kunna erhållas, öfverlemnade Utskottet till Sällskapets egen omprövning.

§ 4.

Uti Memorial af den 9 förlidne December hade Kyrkoherden i Malmö Herr Magister Appelgren föreslagit Sällskapet att hos Kongl. Maj:t göra underdånig anhållan om tillåtelse för Svenska och Finska Kompanierna af Österbottens Regemente, att i några Socknar under de vanliga mönstringarna, mot billig betalning de i Socknen befintliga stora och små Mosars och Kärrs utdikning; öfverlemnade Herr Kyrkoherdens hemställan Utskottets utlåtande härstädes införvarad.

Utskottet fann, att Herr Kyrkoherden äfven hade anmärkt, att Herr Landshöfdingen och Riddaren m. m. Jägerhorn, under sin kyrkoherdes begärt och erhållit Kongl. Majts tillstånd för Svenska och Finska Kompanierna af Österbottens Regemente, att på sätt nu föreslås användas, hvarvid anstalten i Malmö och Baldringe började blifvit gjord, men att anstalten sedermera genom det mellankommande kriget blifvit afbruten.

I anledning häraf tillkyrkte Utskottet, att Sällskapet genom skrifvelse till Kongl. Majts nu varande Befallningshafvande i Malmöhus måtte söka upplysning om hvad i denna angelägna sak sedan Kriget slut må vara tillgjordt; den försättning framlemnade Herr Landshöfdingen Jägerhorn utverkat, varib Sällskapet på vissa tid, och kunde icke nu mera vara förmånad underdånig anskrifning möjlig

v Befjena sig af Svenska och Finska Kompaniers af Österbottens Regemente biträde

sätta i verket, samt om i sådan händelse Kongl. Maj:ts befallningshafvande ej kunna finna skäl och anledning, att om sådant ting förnyade anhålla, ehuru en sådan sin anhållan med tillgängelige skäl vidare understödja, då Sällskapet åfven för sin del finge den samma till Kongl. Maj:ts landsfaderliga behjertande framställa.

Justerad den 12 Febr. 1812.

C. Gyldenstolpe

Den 12 Februari 1812 förvarande i Förvaltningsutskottet Herr Assessoren Gyldenstolpe, Herrar Professorerne Retzius, Porthan, Gustaf Gadolin, Franzén, Mether och Hällström samt Herr Eqvadronschefen och Vice-Notarius Consistorii Bäck.

§ 1.

I anseende därtill, att Utskottets Ordförande Herr Öfverdirektören Öfverväg var förhindrade att från Staden förvarande, inbjöds Riddaren Gadolin först vid tillfället att vara Ordförande för dagen, som enligt skedde rösternes kallelse, Herr Assessoren Gyldenstolpe; hvarefter Protokollet för den 29 förlidne Januari upplästes och justerades.

§ 2.

Uti Herr Kyrkoherden Appelgrens af Sällskapet hit remitterade Memorial af den 9 förlidne December om de utvägar åstadkommas Jordägare i Malmö Socken nyttjat att genom

watteledningar och dämningar skaffa sig
äng, hvarv Utskottet innehålla vissa mindre
allmänt bekanta och aktörvade, men vid
na tillfällen nyttiga upplysningar till ång
uppodling, och fördenskull förtjena att gen
Dagböcken komma till Allmänhetens kun
skap.

§ 3.

Sällskapet hade väl redan den 2 Janua
ri 1800 till trycknings i sina Handlingar an
tagit och gillat Herr Direktoren Wideins beskrif
ning på ett portatift afvägnings-instrume
eller klocka; men i anseende till de fel som
vid bruket deraf äro oundvikliga; och den
Herr Professoren Hällström uti inlemnad u
räkning af den 2 Januari innevarande
är till sin storlek bestämt, samt derjämte
ofta gifva förvillande utslag, hvarv Ut
skottet nödigt att inställa, emedan
betänkligt att nyttja förfärdigande Her
Direktoren Wideins afhandling för Sällsk
pets Handlingar, åtminstone ej för förste
Tomen, utan inställde om icke tryckning
gen deraf kunde inställas, till dess instrum
tet framdeles hade blifvit förbättradt.

§ 4.

Emedan i Sockneståmmo Protokollet från
Uppsala af den 26 sistl. December om dräk
ten Henrik Ruotsalain intygadt blifvit, att
han i 96 år fyllt å nämnde Socknes Arm
gård, och hans Husbonde Kontrakts Probste
och Ledamoten af Kongl. Nordstjerne Orden
Herr Doktor Johan Lagus erbudit sig att de
för villja bestå honom någon tjenlig belöni
så tillstyrktes af Henrik Ruotsalain nå
anmäld det vanliga Skattbandet af Silfver, lik
mäkigt Sällskapets beslut af den 1 Nov. 1798.

§ 5.

Uti Memorial af den 22 sistl. December
hade Bryggmästaren Herr Johan Blomström
föreslagit, att Sällskapet, till afhjelpande af
den brist som i landet finnes på skolor som äga
lig kännedom om rätta sättet att hända
dera och tål, måtte tillskaffa en man som
nuti hade fullkomlig insigt, eller genom
nytt hade tillkommelig insigt, eller genom
nytet utgifva en underrättelse i ämnet
ämne, hvaraf sedan ett exemplar skulle
ämnas till hvarje församling; och emedan 12. feb.
et föra alternativet antogs blifva för
Sällskapets Värja mera betryggande än den
nytta som derigenom kunna tillvä
kommas, så var Utskottet af den tanka, att
Sällskapets framdeles utgifvande Hushålls
underrättelser för menige Man, en kort och
populär afhandling härom framdeles kun
de införas, om hvars upprättande Utskottet
föreslog att anmoda Herr Professoren Johan
Gadolin.

§ 6.

Likaledes hade Herr Blomström låtit till
Sällskapet ingifva ett skriftligt Projekt af den
sig sistl. Januari, om Utskottets behöriga upp
muntrande och elevärdors förekommande derigenom,
genom beskrifning på åtskillig dertill tjenlig
redskap, att brandstege, brandsäg och förbätt
rad skorstens inrättning, hvartill modeller
äfven medföljt; och Utskottet tog, enligt
Sällskapets den 1 i denne månad dess gifna
Remiss, detta ämne till vidare pröfning.

Härvid kunde det icke undfalla Utskottet
att afhandlingen innehöll åtskilliga goda
anmärkningar ofta nog förspord made på vid
nelser i Byggnads- och Smärmästare kon
sten, af hvilka Utskottet förmodade framdeles

nyttigt bruk kunna göras; såsom ock
anrättningen, i någon tillhet med Rörhakel
ugnar kunna äga den förmån, att röken ej
utgår genom en rak pipa, och att således
gnisterne, genom hvilka eldsvåda ofta upp-
kommer, under passagen blockna innan de
hinna ut i fria luften, hvarigenom allfö jan-
ma anrättning, i fall som Utskottet hoppas
gnistens djupt nedgående lift, tillräckligen för-
kommer all inrökning; i synnerhet, framför
de vanliga, ålderdomliga Ugnarne hade ett verkligt före-
träde, hvarunder den af författaren föreslagna
enkla brandstegen såsom synnerligen varm af en
både lätt och förmånlig konstruktion: ock
angående den öfriga redskapen, hvarvid så
tillfälliga dels obetydligheter dels betänklighets
Utskottet förekommo, ville Utskottet, innan
det vidare anlägande medgifves, muntligen
med uppfinnaren öfverlägga.

Justerad den 23 februari 1802.

Utdrag

Den 23 februari 1802, Närvarande
i Beredningen Utskottet Hess Ex-
cellence och Ledamöter, utom Herr
Hofrätts Rådet Wallerius och Her-
Professorn Gyldenstolpe, af hvilka
den förre lärer anmäla förfall,
och den senare är utrest på land

Utskottet justerade för i dag endast mot-
stående, förut af Protokollet förd den 12 i
denne månad, och förnämera af Dagboken för-
färdiga första Ark.

Till följe af Sällskapets den 6
februari 1802 vidtagna beslut,
som ålade Beredningen Utskot-
tet för instundande halfåret af Säll-
skapets tjenste är, att i nedan-
skrifne ämnen yttra sig utlåta;
Jan emot trädde

Den 4 Mars 1802 den Exc.
mande Herr Öfver Direktören
Hisinger, och af Ledamöterne
Herr Kammar Rådet Winter
Herr Hofrätts Rådet Gyllenius
Herrar Professorerne Retzius
Gadolin, Pipping och Hällström,
Herr Akademie Sekreteraren
Nanne, och Herr Magister
Frenckell.

Uplandt de skrifter som förledet år in-
kommit i anledning af Sällskapets utgifna
Prisfrågor att utarbeta en Lärobok för finska
folket i de kristendomsläran tjenande delar af
hans hushållning, nemligen Ångskötseln
Brukaresköttseln och Åkerbruket hade N:o 3
med valspråk: Naturam optimam ducem, tam
quam Deum, sequemur, utgick garanten, till-
kännagifvit sig af Sällskapet den uppmuntrande
att det blefvit antaget, medelst Stora Priset eller
Guldmedaljen, med förbehåll likväl, att des
författare skulle kunna bekräfta att på
ett och annat ställe gjorde några nödvändi-
ga förbättringar, samt innan 3 månader
efter tillkännagifvandet förmå inom Sällskapet
uppgifva Sällskapet tillhörige, hvarmed han
med sådant villkor ville låta namnsedeln
uppbrytas. Men i stället för att härofver
anföra något bestämdt och afgörande

ytterande, hade Författarene den K. förege-
ende månad genom Herr Lagmannen, Hä-
rads Höfdingen och Riddaren Wickelius an-
hållet att Förut meddelade af de samman-
trägar som vid hans Skrift befunit gjorde
och de förbättringar Hälsingarne denuti an-
sedt nödvändiga, hugnesligen hans sedan vil-
le öfver det förbehållna ifrågavarande tillägg
mane utlåta; i anseende hvartill Hälsing-
par till Ledamöterne af det Utskott som
Skriftens tillgörene granskat öfverlem-
nat att låna sig Författarens anhålla-
prövra, och sedermera inberemma med ett
sådant tillstyrkande, hvartill omständig-
heterne hunde finnas förmuleda.

Då ändamålet med det utfatta Bi-
drag hufvudsakligen synes vara att förskaffa
när Finska Allmoge en bruklig och på-
lälig handbok, hvarefter den samma vid
nästa förmån hunde inrätta sina kyrkoha-
goremål, och Hälsingarne således ihkåt sig
den förbindelse att för alla tryckfrihets-
grund och lämplighet tillvara, så hop-
Utskottet före det vara Hälsingarne både
pliht och rättighet att undersöka, om
som finns i sådant ändamål utgifvet,
är ströendegare prövning än andra Präster
ter, och öfven för sin del, deligt egen erfa-
renhet och öfverlägg, finna så vidt möj-
ligt är bidraga till dess fullkomlighet.

I anledning af en sådan Hälsingarnes
första hemställan får hande icke nog
tydligt uttrycka, men i sig sjelfva synes
billiga förbehåll, vore således öfven den i
fråga varande afhandlingen att betrakta

den 2ne särskilda synpunkter. Såsom Hälsings
skrift hade den förstå anseende värdig det sta-
de Bidrag eller full Medalicen, och hunde öfven
vara förtjent dertill utan att derföre hemma
borde anspråk på en absolut fullkomlighet,
varemot den sakom fullkomlig och säsom
det arbete det Hälsingarne skall erhålla
nas eget, borde vara till alla delar öfverens-
stämmande med de grunder 23. Feb.
Hälsingarne själfve anbegit och utvalt, och
Hälsingarne själf antagit och utvalt, och
Författaren tillförene i flere delar hunde behöfva
det berätta närmare jämkas.

När Utskottet i enlighet med dessa
fastställda Synpunkter tillstyrkte,
att meranämnde ovederfägeligen grundlig
sachra och nyttiga afhandling decall
förandrad, för Författarens vidkommande, hvil-
ken i Hälsingarnes handlingar, samt sedermera
den vid tillfälliga förändringar och förbättringar, såsom
en lärobok för Allmogen utgifvas och
Utskottet lär hafva tänkt
till lämplig rättelse tarfvar, och den
tillbörliga tillägg läggas till grund för
den lärobok för Allmogen Hälsingarnes ut-
fäst sig att utgifva, dock så att den der-
förinnan efter behofvet dels tillökas, dels
mån ett och annat ställe förbättras, trodde
Utskottet sig hafva tvifvelsutan både Hälsingarnes
rätta tanka, och den billiga medelväg, som
nu en gång hunde tillförsäkra Allmänhe-
tens, Hälsingarnes och Författarens fordringar.
Utskottet tvifvade fördenskull icke heller,
att denne sjelfkännande, på
sådana vilkor, skulle göra de
den förra det möjligt att göra sig händ-

* och i Hälsingarnes eget namn

och af Sällskapets hand emottaga sin för
fyenta belöning, den han i fall han hål-
dre åstundare att få hålla sig dold, lik-
gallt kunde få afhämta igenom sin
förrut nyttjade Kommissionär Herr Le-
manneu och Skiddaren Wibelius; hvarem-
Utskottet, sedan belöningen offentligen
blifvit Priisskrifwen tilldömd, anslag sam-
ma Skrift Gåsom en till Sällskapet hem-
fallen Egendom, utan afseende på om
Författaren will emottaga eller icke emottaga
Guld-Medaljen.

Ytterst kompletterade Utskottet om icke
af Protokollet del mälte bemman åb
Herr Lagmannen och Skiddaren Wibelius
att till Författaren afsändas.

Justerad den 15 Mars 1802.

Afsving.

Den 12 Mars 1802 Närvarande i
Vederings Utskottet dess Ord-
förande och Ledamöter, ~~storm~~
Herr Hofrätts Rådet Hällström,
Herr Assessoren Gyldenstolpe, Herra
Professorerne Grafv. Gadolin och
Franzén, samt Herr Bruks-Patron
Wrewer, hvilka alla till sin referam
tillkännagifvit förfall.

§ 1.

Uti det remitterade Memorial af den 1
denne månad hade Herr Professoren Doktor
Tengström till Sällskapets pröfning uppgifvit
åtskilliga förslag, i afsigt att dengenom drag
digare än hittills skunnat ske, befordra Potatois
planteringens allmännare utbredande i
Finland.

Deribland förekom först hvad som blifvit
anmärkt angående svårigheten att efterfrå-
ga, om och huru dertill Landsorterne afgångne
Hushålls underrättelserne blifvit ibland Allmo-
gen utdelade? och hvad Kontroll emot vederbö-
rande utdelare i detta afseende må blifva
lämplig eller möjlig?

Att harom ifrån alla orter hämta en
noga och detaljerad kunskap anslag väl Utskot-
tet icke låta sig göra utan allt för mycken mö-
da och kostnad, och Utskottet förmodade
derom att till fullgörande af Kongl. Majts ut-
tryckligen förklarade nådiga ifrån samtelige
dess Befallningshafvande i Finland genom den
dem underlydande Kronobetjening opåminta
våra vaka öfver utdelningen af Sällskapets
till allmänhetens upplysning om Potatoës cul-
turen utgifna arbete; emedan Utskottet dock
tvifvade, att igenom resande, den Sällskapet
enligt hvad längre fram i Memorialen för-
slås, borde finna godt att utsända, någon ef-
terfrågan icke olämpligen kunde ske om hvad
denna del uti Socknarne tillgjordt blifvit.

Äfven ansågs det bidragande till utsprid-
dande af en allmännare kännedom om sättet
att odla och använda Potaterne, i fall enligt
Författarens förslag, Domkapitlen i Finland blef-
ve anmodade, att genom Kongl. Majts nådiga
Kungörelse i detta ämne ~~för~~ tillika låta från
Predikstolarne upplåsa hvad harom uti de
nådigste Hushålls underrättelserne förekommer
med förbindelse för Prästerskapet i orterne, att
vid samma tillfälle uppmuntra sina åhöra-
re att på denna nyttiga plantering använda
all nödig flit och uppmärksamhet.

Hvad dernäst angick de belöningar dem
Sällskapet tyckt sig böra utdela åt sådane odlare,
som antingen producera eller till afsäde åt

Jag och andra förvara det största quantum
Potäter, ja° hvarje efter Utskottets öfvertygelse
i anseende till lokala skiljaktigheter af många
skiljd art, några allmänna grunder för
samma belöningar, i synnerhet i förväg,
icke bestämmas, utan borde Landshöfdingar-
ne endast anmodas att om Sällskapets löfte
å nya underrätta allmänheten, med tillkän-
nagifvande att belöningarne gifvas i pen-
ningar, och jemväl ~~till~~ åt enkande skändper-
soner i sådana aflägsna trakter, där Potatis-
ens plantering ännu är aldeles okänd
hos menigheten, så vida utan förelysande
exempel plantering den nödvändigh lär-
ge eller alltid måste sakna framgång. Men
undervisningen om sättet huru den jord-
vid som till Potatisåkrar måste använ-
das, utan konstig uträdning, med räp
eller blotta steg må kunna bestämmas, an-
sågs lämpeligast kunna så sätt ryms uti
andra hänseende af Hushålls underrättelserne
för menige Man.

I hvad Författaren påminner om svå-
righeten att öfver allt erhålla utsäde till
erforderlig omfattning, måste äfven Utskot-
tet af egen erfarenhet instämma; och skyn-
de derföre till bifall åt hvad i detta af-
seende föreslagit blifvit, ~~i berörda afseen-~~
i berörda ändamål det åsyftar anses nyt-
tigt, att genom kungörelse i Åbo Tidning
inskärpande Hoss uppmana de Forsfarsjorna-
ter i orterne, som af innevarande års svår-
skördar någon större quantum utsäde egit
behof, att derom tidigt underrätta Sällska-
pet, som efter egna tillgångar och uppgifven
pris samt olika trakters olika behof leder-

na sinne inrätta sina requisitioner: hvarje-
mer det icke borde förkommas, att der trans-
ften af Potäten för närliga händer icke
gvämligen kan ske, utbela från af samma
art, hvarav förderfhull något quantum, så
ida möjligt blifver, borde för Sällskapets
kning införskaffas.

Förutom ytterligare den anstalt som
lattaren föreslagit, att genom reglander att
ändande i orterne både utspida om all-
änare kunskap om Potatoes vårdens ut-
ning, och tillika intränta insamla sådana
plysningar som för dess befordran äro
dvändige, så var Utskottet äfven häri-
med Författaren hufvudsakligen ense
t anses likväl vara enbigare både med an-
målet och med en förnyelig noggrannhet
rincip, att icke gravera Sällskapets fond med
pnaden för resor till sådana orter, der
lanteringen antingen är aldeles okänd
h knapest utan förelysande exempel af
idspersoner äfvenw ingen ting kan ut-
ftas, eller der plantering en är så allmänh
Tagen och idkad, att den utan närmare
gard, enfamt genom allmogens af-
ngl. Majts Nådiga förfallning kan
ngar till vederbörlig hogd.#

Hvad slutligen blifvit föreslagit om till-
stande af ett särskildt Utskott af
nerfoner, för att icke allenast bereda alla
Potatoes plantering kostnadsfrie
raude mål, utan ock verkställa alla
Sällskapets derom vidtagande beslut,
de, på de grunder ej mindre Författaren
elf än Herr Professoren och Riddaren Porthan
d Sällskapets Protokoll för den 14 sistl.
ebruari (37) anförd, Utskottets fullkomli-
bifall.

12. Mars

Men allt med utgiften för dessa resor betunga Potatoes fonden, håll Utskottet före icke vara nog försigtigt eller enligt den stöge Gifvarens ändamål.

§ 2.

Herr Apothekaren Julins bera tillförsikt att uppdraga Potäter af frön i Ulea Län, ansåg Utskottet för sin del icke böra i Sällskapets utgående Dagbok inkagas.

§ 3.

Likaledes tillstyrkte Utskottet, att Herr Kapitelen J. W. Rothkirchs uppsatte Beskrifning om Spisbrödets tillredning af Potäter med Rågmjöl, måtte i Dagboken införas.

§ 4.

Med förbigående af Herr Probsten Rundbom och Herr Sergeanten Silfverarms uppgifter om utvägen att igenom räkning på återstoden förekomma Skadan af nattfrost, (Sällsk. Prot. för den 5 Febr. §§ 14, 15 och för den 1 Mars § 15), hvilka i sinom tid skulle komma under pröfning, förelog Utskottet denna gång endast Herr Sergeanten Silfverarms Memorial af den 16 sistl. Febr. med åtföljande beskrifning om sättet att tillverka Rökhake af Vattenvråpling eller Friselinne agnar och af Humleblader; hvilka slags förbereds hvaraf författaren äfven inlemnat två Prof dessa till prof, vid anställd förfrågan icke funnits vara af den beskaffenhet, att Utskottet kunde tillstyrka dem komma den samma till allmännare nyttjande rekommendera, så borde efter Utskottets tanka, derom allenast kort i Dagboken tillkännagifvas.

§ 5.

Vid läsandet af Protocollet för den 6 December sistl. år. ifrån Inspectoren Kapell Kyrka af Hans Excellence och Nylands Län, tillstyrkte Utskottet, att gamla pigan Greta Friberg, som i 40 år med trohet och flit tjent på ett och samma ställe, samt i synnerhet uti barnaskötsel utmärkt sig genom en synnerlig ömhet och omsorg

sätte på bekostnad af Dess Husbonde Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Hortulin, som dertill villig förklarat sig, hedras med en halsed af Silfver med derpå hängande Medalj.

§ 6.

Uti hit remitterad Pro Memoria hade Herr Öfversten och Riddaren Herr Gustaf von Qvarring föreslagit

1:o att Sällskapet på sin bekostnad måtte låta förskaffa några Björnhundar ifrån Östergötland eller Pommern, och

2:o att prof måtte anställas på Bergmossen (Skicken Lartarens) såsom förmodligen varan äfven i Finland, och hvaraf från Österbotten Skarven årligen från 6 till 900 Skeppund blifvit utskeppade samt utrikes i egenskap af färg-ört antagne.

Beträffande den förra punkten, så var Utskottet tanka gifvetvis säkert, huru vida Sällskapet för kostnaden af Björnhundars införskaffning kunde blifva skadeslöst, utan vissa uti samvetet, att Sällskapet genom brist på afprånande Jägare skulle gå miste om sitt ändamål. Utskottet kunde således icke styrka till bifall åt förslaget, men ansågs likväl nyttigt, att i Tidningarne eller Cyboken gifva anvisning på Björnhundars nyttja och orten hvarifrån de kunna erhållas, till tjenst för dem som deraf kunna vilja sig betjena.

Hvad derefter angick den förre punkten, så hade väl ett dylikt förslag redan den 1 Augusti 1828 (Prot. § 2) hos Sällskapet blifvit väckt, men sedan dä tillika ådagalagt blifvit, att tillgången på Bergmossa här i Landet vore ganska knapp och otillräcklig, så hade Sällskapet icke funnit sig i tillfälle att någon åtgärd dervid vidtaga, hvarvid af samma grund, Utskottet nu afsen trodde saken komma att blifva berörde.

12. mars

& så mycket mindre som dessa slags handar flere ställes uppe i Landet t.ex. i Westanå och Kemi äfven kunna erhållas,

§ 7.

Angående Herr Häradshöfdingen Holmbom, till Sällskapet insände och hit remitterade Ankar om flyttbara dammar vid strömrenrensningar utlåt sig Herr Professoren Hällström att författaren misstagit sig i sin theori om dammens lutning; att misstaget förmodligen uppkommit deraf att han ansett vattnet vara i full rinnande, och således med någon hastighet stöta på dammen åfven sedan den vore färdig; att då detta verkligen icke inträffar, vattnets verkan på dammen endast är att trycka den förmedelst sin tyngd, hvaraf följde att dammens fördelaktigaste ställning då man endast har afseende på dammstockarnas styrka, vore den vertikala; men att dåten, om fötterna till dammbockarna för större styrka skulle fästas vinkelrätta emot ryggstocken, de icke skulle få någon fästhet fasthe i jordew, det vore bäst, om både fötter och ryggstock hade en lika lutning, nämligen af 45 grader emot horizonten; att Herr Bergs Rådet och Riddaren Ainman i sin Bergs Mekanik författarit samma lutning, att åfven beskrifvit alla dylika dammar som dessa i fråga varande under namn af Kajdammar, och att i hans verk förefinnes all den upplysning om dammar som till författarens ändamål kunde åstunda.

Uti detta yttrande förenade sig åfven Utskottets öfrige Ledamöter; och emedan författaren i afseende på tillämpningen af bifallen vid strömrenrensningen uti Nyslotta fors af Uleå elf, begärt Sällskapets utlåtande öfver sitt projekt, så tillstyrktes att han deraf med förstånd måtte undfå del.

§ 8.

Af Thermometer-observationerna på Svartbäcken ifrån och med den 24 December sistlidet förg. till Januari månads slut, insände igenom Herr Vice Amiralen, Kommendören och Riddaren Cronstedt, som Utskottet för ändamålet anmodat, icke tvifvla göras något bruk; emedan fraudelen förtsättas, vore af den anmodade nytta att vänta: under hvilken förutsättning Utskottet derföre tillstyrkte, att de till framtida behof måtte blifva Sällskapet tillhandahållna.

§ 9.

Sluteligen upplästes och justerades det innehållande Andra Arket af Dagboken.

Justerad den 27 Mars 1802.

Aftonen.

Den 27 Mars 1802. Närvarande: Föreningens Utskott och Redaktionen, utom Herr Assessoren Fyhrdenstolpe, som var utrest på Landet.

§ 1.

Protokollen för den 12 i denne månad upplästes och justerades.

§ 2.

Enligt anmälan af Bokhållaren Protokollet uppvisad af den 21 sistl. Februari drängen Johan Johansson i 29 års ålder, dels drängen Johan Johansson, som i 29 års ålder, dels som drängen dels som skogvaktare med ut-märkt flit, tro och redlighet tjent i Örtnäs Österhagens Rusthåll; Minnie Barken, och Bruks Inspektoren Herr Gabr. Emanuel Pihl, hvilken varande i husbondens ställe, derföre på sin anhållan föreslagit honom till erhållan-

de af någon sjeulig belöning, så tillstyrktes att Johan Johansson måtte hedras med ett Hattband af silfver, försedt med vanlig gåsshrift.

§ 3.

Sedan Sällskapet uti skrifvelse till Herr Prosten dervstädes af den 15 Oktober sistl. år förklarat sig icke kunna ingå i någon påminning af Landbonden Jeran Simonsson Ruckaneus i Laukas socken förtjenst till belöning erhållande [illegible] för sine å Rutala bergen bosatte förrättade byggnader och uppodlingar, innan socknestämmans intyg om dessa verklighet tillkommit, så hade Herr Prosten till undanröjande af detta hinder, genom Memorial af den 28 sistl. Febr. insändt ett Socknestämmo-Protokoll hållet i Jyvaskylä d. 2 Januari innevarande år; men emedan dervid befanns, att åtskillige landbor de sedan voro med döden afgångne, och hans efterlefvande hvar och ett åg, den socknestämman i stället uti Sällskapets stanka rekommenderat, ansågos icke äga någon rätt till belöning för sin faders och svärfaders förtjenster, så tillstyrkte Utskottet att anskaffningen måtte så förfalla.

§ 4.

Genom intagnade Byrå-Instrumenter af den 22, 23 och 28 Oktober sistl. år samt Socknestämmo-Protokoll från Wichtis af den 14 nästledne Februari, hade Torparne Johan Simonsson Saukkola och Johan Jakobsson Järfvander Wanjärvi, ej mindre än Torparen Henrik Henriksson Ahola under Strjala gård tillfört anmälde till erhållande af belöning för deras flit och möda vid Torpens upptagande och iståndsättande; men utom det uti nämnde

nne Instrumenter, hvarå emot Sällskapets förhåll att Kungörelsen af den 2 April 1798, nader all flags vådering på den kostnad nom vid Torpadlingarne blifvit använd, an Utskottet äfven, att då nämnde Torpa egentligen i egenskap af tjenstehjon, och s hus bönders räkning, hvilka deraf nga den förmånsta nyttan, verkstället- ft nedlagda odlings arbete, det äfven rättel- nn synter tillhöra dessa bönder, Herr Lag- mannen Linder och Herr Majoren och Riddaren unsk, att dine underhafvande förtjenster löna. Och emedan Utskottet förmodade, att nämälde Herrar Representanter, hvilka öfver nvarande Torpares välförhållande förvi- karat sitt synnerliga nöje, icke lära neka ga sig att ingå i kostnaden för deras belö- nande, så tillstyrktes, att de härom måtte nderrättas, med förklarande, att Sällskapet, handelse de hädtill sanktyckta, ville täcka ett namn åt belöningarne.

27. Mars

§ 5.

Efter det Sällskapet den 1 i denne må- nad infordrat detta Utskotts utlåtande öf- ver Ekonomi-Utskottets i 38 af dess Proto- koll för den 25 sistl. Februari väckta förslag till ändring uti 50 § af Stadgarne, rörande sättet att bevisja eller afslå åtskillige begärd penninge- lån, hade vid Sällskapets förnämste samman- träde den 15 innevarande Mars ett anonymt Memorial i samma ämne till Sällskapet inkommit, hvilket Sällskapet lika- ledes till detta Utskott remitterat, och upp- lästes till en början nu först ej mindre den i förra varande § af Ekonomi-Utskottets Protokoll, än den [illegible] anonyma Skriften.

Författaren till denna skrifvare hade, såsom varande af olika tanka med Ekonomi Utskottet, både med flera motskäl förfäga verkan af de konsiderationer, hvarupå nämnde Utskott grundat sitt förslag, samt anlagande af öppen votering såsom enligt Utskottets öfvertygelse det enda sjelfva sätt att yttra sig i frågor om lån. Dervid ägde bifall, men ingen erinran rum; men då Författaren i sin skrift öfverallt inblandat förhållanden och personliga tillmälen och beskyllningar, så fann Berednings Utskottet det skriftäfven hans uttryck vara så obefogade ofullständiga och ofullgjorda och oriktiga, samt så direkt ledande till störande af sällskapets både inre och inbördes öfverenskommelse till dess förefatta ändamål, att Utskottet för sin del måste anse det vara nödvändigt, att Sällskapet deröfver offentligen förklara sitt misnöje.

Hvad sedan angick sjelfva saken, så kunde Utskottet ej undgå att finna, det både ballotteringen och den öppna votering hvardera hade sina förmåner och olägenheter. Så möjligt det kunde vara, att ballotteringen egennytta, personlig tillgifvenhet eller otillbörlig sammansättning skulle dölja sig under hemlighetens täckelse för att tryggt emot den redliges förakt, till större eller mindre del gynna de förskingra Sällskapets redbara tillgångar, så lätt skulle det en annan gång kunna hända, att vid en öppen votering frihet för ingripande skrikare, eller fartygen ett förbrytare en mägtig beskyddares gynnesk, eller personliga tadelsord, eller förtryckte den att högt motstå

† samt till förringande af dess existimation hos Allmänheten,

‡ och bedragna Landsmäns förebråelser,

supponerad pluralité åstvingade mångden bifall emot dess verkliga öfvertygelse, men lika mäkt ledande till Sällskapets förstörning. ändamål att trygga den emot begge slagen våda, tyckte Utskottet sig derföre böra gå en delväg, och yrka ballotteringens bibehållande med följande modifikationer:

1:o att allrig större summa än högst tvåhundrade Riksdaler till en man måtte så utlånas.

Igenom iakttagande af ett sådant förbehåll blir summan mindre stort, och följaktligen för egennyttan mindre frestande.

2:o att då något betydligare lån begäres, borgen ställaren, i fall den fasta egendom som inskrifver och vill ställa till säkerhet, är ärfd, antingen med arfskifts-instrumentet, eller annat tillförlitligt bevis utreda, huruvida någon annans arfsrätt derutt är inneslutande eller icke. Är åter fastigheten köpt, bör han belefvaga sin anförtrodda om lån med Domarens i orten Embetes intygan derom, huruvida någon inteckning antingen före eller efter det köpet i Sökandens hand vunnen laga stånd, bifogas uti fastigheten begärder beviljad, hvilket förutsätter, att lånansökningen icke kan komma under Sällskapets pröfning, innan laga fart å den till säkerhet erbudna fastigheten blifvit gjord till ända lupen. Hvarande för öfrigt ärende lånansökningar om lån bifogas borgen af tvenne tillförlitlige män, som ock för begge och begge för ett, såsom för proprie skuld ansvara, intill dess inteckning hinner tagas.

3:o att på samma sätt som i Stadgarnes 24 § om penninge utgifter för skrifvet öfver tvåhundra Riksdaler föreskrifvit är, minst trettio dagar utom Utlåtandens bord vara tillstädes, när frågor om lån utöfver denna summa skola afgöras; och att följaktligen i samma § ordet: penninge-ut-

27 mars

‡ jemte inteckningens bevis, att egendomen förut icke är intecknad.

gifter, tillökas med ordet: eller län.

Genom sådan utväg trodde Utskottet sig vädan af tvenne[tvivelaktiga] sammanfattningar Kassans obestånd, lättare kunna förekommas.

Fodr: 25 § om ändring i Stadgarne fastställd år,

4:o att i likhet med hvad i Stadgarne, 23 om Ledamots val förordnas, minst 2/3 af närvarande theles, uti frågan om lån, bör vara fattade innan propositionen antages bifallen;

Tvenne ord öfverstrukna och ändrade till lydelsen som af Utskottet föreslagen.

nad borde Utskottet om åtskilliga uttåta för åtskilliga anonyma skrifvelsen ifrån författaren till Pripskriften N:o 2 om hinder för husbehofs Landtmannens idkande af potatesplantering, anser Utskottet uppå nådigst anbefallning sig nödgadt att lata samma skrifvelse jemte hjelpa Pripskriften Utskottets ledamöter expellan till genomläsning eirkulera, så skulle med berörde skrifvelse vidare anstå.

Betraktande åter uhrsäljande af samma hus till första tomten af Sällskapets Handlingar, hvarifrån endast Herr Magister Grenhult af Sällskapet gifvit sin förbehåll, icke flere än 4 Rancher borde bifogas, så tillstyrkte Utskottet, att Herr Sällskapsarkivarien Geijer, Herrns och Herr Professoren Joh. Gadolins afhandlingar om Potatisbefrielning och kalcinering, jemte hjelpsamma författares anledningar till Objectsuträkning, och Herr Direktoren Dreijers uppgift om Potatisplantagiers inrättning med kostnade rör, till hvilka afhandlingar höra inalles 4 Rancher, måtte till samma första tom utvaljas, och det öfriga rummet, så långt det förslår, fyllas med de afhandlingar utan Tabeller, hvilka Berednings Utskottet under den 28 Mars förlidit år (Prot. §1) dertill förslagit.

Justerad den 31 Mars 1802.

Alfvirg —

Samma dag den 31 Mars justerades åtskilliga Arbeten uti Dagboken, i närvaro af Utskottets öfriga ledamöter och 8 dess ledamöter.

Den 1 April 1802 närvarande i Berednings-Utskottet Ordföranden och Ledamöter, utom Herrar Professorerne Hartman, Franzén och Mether, som lagligt anmäla förfall.

§1.

Sedan Sällskapet vid dess sammanträdes den 1 i denne månad anbefallt Utskottet förvaltningen af de af Kongl. Majestäten till Potatoes plantering beviljade medel tillsatta att förbilda Utskottet, och Herr Professoren Doktor Hagström uppå Sällskapets anmodan inkommit med skriftligt förslag till Instruktion för samma Utskott, hvilket förslag Herr Doktorn sedermera meddelat Berednings-Utskottet, så föreslogs samma förslag nu till öfverläggning, och med hvad del som kunnat dela tillägg, som kunnat anmärkas till Sällskapets antagande och stadfästelse på sätt som följer.

Instruktion för Utskottet till Potatoes-inrättens förvaltning.

§1.

Åtlåta till Potatoes kulturens befordran och utvidgande i Finland tillsatta Utskott består af fyra Ledamöter, af hvilka Ena genom lottning, som i Sällskapets Månadsmöte kommer att ske den 2 Maj 1802 förordnas samma dag att afgå. Sedermera afgå årligen de 2ne äldste Ledamöterne, och hvarje gång invalja i de afgångnes ställe lika många nya. Hvilken nägot rum

deß förinnan genom dödsfall eller ledamots flyttning ifrån orten ledigt, tyller det genom genom nytt val i Sällskapets nästkommande ten infallande allmänna Sammankomst.

§ 2.

Ledamoten i Utskottet välja hvarje år, den gen efter Sällskapets allmänna Sammankomst i Maji månad sig en Ordförande, hvil den det tillkommer att sammankalla Utskottet så ofta ärenderna sådant fordra, dem i Utskottet föredraga, och underskrifva alla från Utskottet afgående brev och expeditioner.

§ 3.

Alla mål afgöras i Utskottet genom öppen votering, och Ordföranden äger, då 2 röster stadna emot 2, votum decisivum. Är Ordföranden förhindrad, eller för annan omedelbarligt hinder förhindrande, sammanträda, der så ofördröjligt påfinnas, de öfrige 3 Ledamöterne, och utvälja emellan sig en Ordförande för dagen. Äfven dessa 3ne Ledamöter sig emellan ett beslutet enige, äge det lika kraft, som om alla 4 tillstädes varit och öfverläggningen deltagit.

§ 4.

För att befordra ärenderna, ibland dem mart gäng, åligger Sällskapet Inspektor alla till Sällskapet och Potatoës kulturen anhängiga de bref, skrifter och handlingar till Ordföranden omedelbara föredragande. Utskottet bevarar de, efter förekommande behof skälda omständigheter tillvägagångssätt, och till hvar expedition befordras, belöning frågor enhvar undantagna, öfver hvilka

Utskottet äger fatta slutande till Sällskapets tteliga decision.

§ 5.

Mot månadtligen i Sällskapet skedde redovisning äger Utskottet att på Ordförandes å Sekreterarens kontrasignerade anordning till utbetalare afsända och adelade, med flera dylika fond angående medel, och medlens liga utgifter, hos Skattmästaren lyfta och disponera de af Kongl. Maj:t för detta hos åligen i 10 år anslagna Etthundrade ikedaler. 14. Oct.

§ 6.

Vid Sällskapets första Sammankomst hvarje månad allmänna Ordföranden kort skriftelig berättelse till Sällskapet om hvad af Utskottet under den afvarande månadens förlopp blifvit för ndamålet tillgjordt.

§ 7.

Öfver alla i Utskottet förekommande mål för Sekreteraren ett kort Memorial-protokoll; såsom ock alla från Utskottet utgående expeditioner af honom författade och kontrasignerade.

§ 8.

Tills vidare antages denna Instruktion försök för ett år, och har efter den tiden, nödigt erfarenhetens föranledande och öfriga mot förekommande omständigheter, af Sällskapet, efter behof, förbättras och jemkas.

§ 9.

Med anledning af Sällskapets den 15 i föregående månad (Prot. § 3) gjorde Remiss, nade 2ne Utskottets Ledamöter, Herr Öfver Dechtoren Aldéring samt Herr Professoren och Riddaren Nordhan upprätt skriftelig anmärk-

ningar vid de ställen uti Reisskriften om
hindren för första landtmannens ödsloghet,
som till innehåll eller skrifsätt kartfarade
ändring eller jemkning; och sedan dessa an
märkningar nu blifvit föredragne, fann
Utskottets öfrige närvarande Ledamöter fö
med dem förenat, tillstyrkte, att de enligt
författarens förbehåll och anmyndna bref
som den 8 sistl. Mars till Sällskapet ankom
måtte med honom communiceras, och sjelfv
Reisskriften igenom tillika tillsändas att d
ett göra de ändringar rörande nödvändighe
han själf efteråt ämnar, om hvilket allt
Professoren och Riddaren Forthan åtog sig
att besörja: dock borde enligt Utskottets
de författarens tillika påminnas, att
sin skrift så mycket som möjligt hit återsända, at
teckningen deraf uti Sällskapets Handl
ger skedd efter midsommaren hunde p
börjas.

Justerad den 15 April 1802. Olof Af
Den 20 April 1802 Närvara
de i Berednings Utskottet
dess Ordförande och Ledamö
ter utom Herr Hofrådet Rät
Wallerian, Herr Öfverste Löj
nanten och Riddaren Baro
Fleming, Herr Afzelius Sylvi
stolpe och Herr Pastor Back
hvilka dels voro utresta på la
det, dels lätt annåla annat
förfall.

§ 1.

I anledning af Herr Professoren Doktor Ek
ströms Memorial af den 14 sistl. April anga
ende nödvändigheten att till förekommand
af missbruk utaf den privat Sällskapet hittill

nyttjade äfstergifvenhet och af aktning för
den enskilda ofta tilgjängliga eller fruktan
för öfvertygelsen, det enligt det nya stadgar,
hvarje författare, att i Memorialer utan
namn ytttra sina tankar i ett eller annat af
de ämnen som hos Sällskapet till öfvertygelse
kunna förekomma, tillstyrkte Utskottet att
så att intet ärende på nästkommande
inkommande anonymt Memorial, kunna
dag måtte på Sällskapet föredragas; och
2:o att hvart och ett sådant Anonymt Memorial, först
i början inkommit anonymt Memorial, först 30. Apr.
genomläses af Sällskapets Sekreterare och
ordförande, eller i dennes förfall af Sekreterare
och Beredningens Utskottets
ordförande, hvilka äga att pröfva huruvi
da Memorialet är så beskaffadt, att det utan
kränkning af Sällskapets värdighet eller
af den aktning dess Ledamöter äro skyldige
öfverheten, hvarandra och alla öfriga Medbor
gare skyldige, kan lämnas hos Sällskapets ögon.

Och klappades Utskottet att Sällskapet igenom
vidtagande af en sådan författning skall
undgå obehaget, att ofta emottaga ano
nyma Memorialer af sådan egenskap som
det hvaröfver dessa Utskott den 27
sistl. Mars och Sällskapet den 15:de i denna må
nad högtidligen förklarat sig billiga misnöje.

§ 2.

Af Herr Apotekaren Långbergs uti ske
morial af den 20 sistl. Mars insände berättelse
om det beröfvelsens fall af Potäter som för
sedne winter och nu i vår uti Jamtland
blifvit nyttjade, tillstyrkte Utskottet att denna
måtte göras för Sällskapets dagbok i ett sam
manhang med Herr Kapiten Rothkirchs förut
inkomne, och af Utskottet redan den 12 Mars
(Prot. § 3) förehafde uppgift i lika ämne.

Och emedan Utskottet af Herr Kemicus Björkmans Memorial inkämtade, att Skomakare hustrun i Jammerfors Madame Dahl icke allenast för egen räkning vidgick förfarande bedrägeriets, utan ock så med underwisningar deraom gått för Stadens invånare tillhanda, så förestår Utskottet att Herr Apotikaren uti afgående skrifwelse skulle anmodas, att öfwer henne i denna delegalagde wälförtjente förklara hennes Sällskapets wälbehag.

§ 4.

Det Memorial och Anmälan under den gick namn af Wärmant till Sällskapet inkommit, och som den 17de i denne månad hade remitterades, anser sig, såsom förut nämnes, förhindrad att medelst till förekommande af dess ytterligare underrättelser, och medlen till förekommande af dess ytterligare underrättelser, icke kunna komma under granskning förr än på en gång med de fälliga skriften Sällskapet i anledning af sin i samma ämne uppgifna Priskrägas inom April månads utgång år 1804 införwäntar.

§ 5.

Emedan Herr Prosten och Kyrkoherden Rumborn wordan i N:r 76 af Upsala Tidningar och häfte, och jedermera uti innehållen Tidningar N:r 40 och 44 lätit trycka sine Sällskapet lämnade och förr nu nyligen hit insände Rön om rätta sättet att hösa och skörda, så anser Utskottet derwid å Sällskapets sida intet widare kunna tillgöras.

§ 5.

Ehr Herr Wice Pastoren och Kapellanen Mehmo Anders Björkqwist insände så kallade Ekonomiska Råd för Landtmannen, hem Utskottet funnit utspädda med många förmanande och warsko till sunnet eller till Sällskapets prövning och åtgärd hörande anmärkningar, anser wäl icke mycken egentlig upplysning wara att hämta, men emedan den ena eller annan förhandlingen kan förekomma, tandelse om Höskörd och om repedragning på sädesåkrar under påstående mattgröfter, som ännu kunde wara problematiskt, och hwarom författaren tillåter uppgifwit sin egen erfarenhet, så tillstyrker att det samma i gunstig afsikt måtte genom Dagboken lemnas till allmänhetens kunskap.

§ 6.

Den beskrifning om Rami bocken, Herr Probsten och Kyrkoherden Castrén författat och till Sällskapet insändt, ägde wäl icke all den fullständighet som Sällskapets i denna wäg uppgifne plan 30. Hjm.
stadgade; men den kan likwäl i det närmaste swara emot Sällskapets fordringar, och innehålla så många nyttiga och brukbara upplysningar, att efter utskottets tanka Författaren bör tjenade hedras med ett tacksägelsebref och ett exemplar af Sällskapets medalj i Silfwer, och hans skrift, blott med någon ändring i stilen på wissa ställen, ett rum uti någon af Sällskapets handlingar.

§ 7.

Emedan kännedomen af förra samlingen utaf Sällskapets utlofwade Handlingar ingenstädes sommar kommer att påbörjas, och något wisst antal för samma band icke annu blifwit fastställdt, så tillstyrkes att till undwikande af för högt pris å samma nämnde bok, antalet af arken måtte inskränkas till 20 eller högst 24.

§ 8.

Korrespunderande Ledamoten Herr Lektoren Borgström insände uppgift om Borgå Stads näringar och handelswärde för år 1801 anser Utskottet förkortad kunna anwändas för dagboken.

§ 9.

Med anledning af Sällskapets den 1 sistl. Febr. (Prot. § 10) gifne Remiss, företog Utskottet nu frågan om belönta Täflingsskrifters qwarhållande till det bruk Sällskapet kan finna tjenligt att

vid förekommande tillfällen af dess gora
och enveden tillhöllet samt att en skrift, chu
obelönt ock i det hela icke förtjent af något p
tillvägt kunde innehålla många goda och ny
tiga upplysningen i någon vis del af ämnet, hvi
för den upplysning eller nytta de hvarsa kap
icke böra gå för allmänheten eller åtminstone
icke för sällskapet förloras, och tillförtroende af
veen hade sig bekant, att flere utländske lärd
skaps Akademier och lärde samfund, af sådan
orsak, plägat göra förbehåll om rättighete
att behålla alla de skrifter som om priset
täflat: så tillstyrktes att sällskapet äfven d
framtiden måtte vidtaga en lika princip,
men på det en sådan författning af Auktore
ne som konkurrera icke måtte missbrukas, e
ter de som gå miste om den åtstrade belön
nen befara att igenom sina besvärade namn
sedlar en dag skiljas upptäckte, borde säll
pet hvarje gång det framställer någon pri
fråga till besvarande, genast tillkännagi
det ämnar behålla alla så väl belönta som
belönta täflingsskrifter med tillkännagi
vande tillika, att namnsedlarne som tillhöra
de obelönta afhandlingarne af sällskapet
i allmän sammankomst upptäckas, sam
ma dag det afhämtas sätt emedlertid sam
och utdelar sina priser.

§ 10.

Det trycksärdiga sjunde arket af dagbo
ken upplästes och justerades.

Justeradt den 1 Maj 1802.

Alströmer

* då de tillkännagjort sina prisämnen

Den 7 Maj 1802 Närvarande i Berednings Utskottet Herrar Professorerne Hellenius, Häll. Ström och Joh. Gadolin, Herr Magister Docens Solgo, Herr Magister Hartman, Herr Apotekaren Åhrman och Herr Handelsmannen Lundbeck.

Emedan vid Sällskapets sammanträde den innevarande af de nyvalde Ledamöterne i detta Utskott icke så många tillstädes varit, att Utskottet då kunnat skrida till val af Ordförande, hvilket val fördenskull enligt Stadgarnes 18 § nu i dag anställdes, och hvarvid fleste rösterne funnos hafva tillfallit Herr Professoren Doktor Hellenius.

Den 14 Maj 1802, Närvarande i Berednings Utskottet Dess Ordförande och Ledamöter, utom Herr Majoren och Riddaren Reuterskjöld, Herr Öfver-Inspektoren Thuring och Herr Medicine Licentiaten Horstrom.

§ 1.

Till detta Utskotts utlåtande hade Sällskapet behagat hänvisa Herr Lars Gustaf Lefrens till, Protokollet för den 1 i denna månad gjorda anhållan, att på anförda skäl, och lämpligen förr att med lån af Spannmål kunna bispringa Hattanpää gårds underhafvande, som för närvarande skola vara i ytterste förlägenhet om bröd och allt slags lifsuppehälle, så ett års anstånd med inbetalningen af 2000 Rdr å den återstående halfva köpeskillingen för Hattanpää Egendom, emot det Herr Lefrén för samma 2000 Rdr emellertid erlade ränta.

Utskottet fann väl den tidpunkt icke ännu vara inne, då Sällskapet enligt 11te momentet i Akademiska Testaments författningen af den 2 Juli 1798 vore pliktigt att vid infallande svåra missväxter draga försorg om Hattanpää underhafvandes lifsbergning; men i anseende till de ännuvande konjunk-

rationer Herr Lefrén anfört, och då Sällskapet ändock i allt fall skulle komma att till utbetalning disponera de 12000 Rdr som af Kattunfabrikens Egendoms Köpeskilling inom denna månads slut böra inbetalas, tyckte Utskottet sig böra tillstyrka att Herr Lefrén emot 6 procents ränta ifrån den 1 Juni innevarande nästkommande Juni, och fullgod borgen, hvars säkerhet Ekonomi Utskottet borde anmodas att pröfva, måtte under få 2000 Rdr Specie Jästens lån på ett års tid, emot förut bindelse att sin genast bevisligen uppfyller hvad villkor han till de nödlidandes uppehälle och understöd sig åtagit. —

§ 2.

Af Korresponderande Ledamöterne Herr Vice Pastoren Grahns, Herr Kandidaten Hanells och Herr Sekreterarens Mjödks Quartals berättelser skulle efter vanligheten Bruk göras för Dagboken. — Hvad den sistnämnde anfört om nödvändigheten af Spannmåls-Magazeiner, ägde åfven Utskottets fullkomliga bifall, och Sedt öfvertygelsen om sammanhanget deraf, hade hos Sällskapet allt ifrån dess inrättning varit allmän. Sedan dess i detta ämne redan år 1798 uppgifne Prisfrågor blifvit afhandlade, hade Sne år derefter uti Dagboken (N:o 13) en uppmaning skett till alla de Landsmän som om de i Åbo land inrättade Socknemagazinens öden och närvarande tillstånd ägde kunskap, att derom meddela Sällskapet omständeliga och pragmatiska uppgifter. Men då sådant oaktadt ganska få sådana beskaffade underrättelser ännu inkommit, ansåg Utskottet bora föreslå att Sällskapet, igenom skrifvelse till Domkapitlen måtte anhålla, det Församlingarnes Kyrkoherdar, såsom närmast i tillfälle till kännedom om Socknemagazinernes förvaltning och belägenhet, blefve anmodade att derom så fort dess hälst lemna Sällskapet detaljerad underrättelse.

§ 3.

Med förbigående af de omständigheter uti Herr Kapitenen Bronichowskys skrifvelse af den 24 sistl. April, dem Utskottet i anseende till flere af sjelfva saknens natur härrörande beständigheter icke kunde med sitt förord understödja, fäste sig Utskottets uppmärksamhet endast vid berättelsen om den förtjenst Adjunkten Passoris i Kyrkoslätt Herr Mathenius inlagt genom Koppympningens införande derstädes ibland allmogens barn, hvilka till ett antal af mer än 200 personer af honom blifvit utan betalning, och med fullkomlig framgång ympade. Men innan Utskottet härföre kunde anmäla honom till någon belöning erhållande, ansågs nödigt att verkligheten af hans förtjenst, och nummen på de ympade, samt förvissningen deraf att de ympningen lyckligen genomgått, skulle genom Socknestämmo-Protokoll bestyrkas, hvarom Sällskapets Sekreterare vore tofvade anmoda Herr Kyrkoherden Mansfelius.

14. Maj

Justerad den 15 Maj 1802. Carl N. Mellenius.

Den 28 Maj 1802 Närvarande i Beredningen Utskottet Dess Ordförande och Ledamöter, utom Herr Majoren och Riddaren Reutercrona samt Herr Medicine Licentiaten Borgström.

§ 1.

Herr Löjtnanten Fredric Liljenbergs anteckningar af den 9 sistl. April rörande vädjelekar och naturs märkvärdigheter m. m. i Kimitoöns Kapell för första Quartalet af innevarande år, öfverlemnades till Sällskapets Sekreterare, att i sinom tid nyttjas för Dagboken, på lika sätt som förrut.

§ 2.

Likaledes skulle af Korresponderande Ledamoten Herr Probsten Castréns Quartals berättelse ifrån Nemi för sistlidne Januari, Februari och Mars månader vanligt bruk göras för Dagboken, och Korrespon-

derande Ledamoten Herr Kommissions Landtmätaren Nauckléns vederlekes anteckningar från Lochteå af den 1 sistl. Maj jemväl på enahanda sätt användas.

§ 3.

Uti Memorial af den 1 sistl. Maj hade Prosten och Kyrkoherden i Jacobstads Herr Magister Zachr. Cygnæus bland annat klagat deröfver, att de årliga marknaderna i Finland icke blifvit nog lämpeligen utsatta; men sedan Kongl. Kommerse Kollegium så nyligen reglerat dessa marknadsterminer, och någon ändring deruti icke synes kunna ske innan erfarenheten hinner upptaga deras mera eller mindre tjenlighet, så tyckte Utskottet att Sällskapet för närvarande borde inskränka sig till den förmån besluta åtgärd att igenom afgående skrifvelse till Kongl. Vetenskaps Akademien göra påminnelse om en riktig uträkning af Marknads terminerne för hvarje år, innan de samma, [struken: sålunda tillsatts årligen] blifvit i Almanachorne införas.

närmare

Vidare hade Herr Prosten föreslagit att uppmuntra Finlands invånare till uppgifvande af något medel att konservera laken; men då det anses icke kunna vara obekant att denna fisk igenom saltning ganska lätt kan förvaras, ehuru bristen och dyrheten på salt i Savolaxland, samt fiskets otillräcklighet på de flesta ställen, utom andra orsaker, hindrat denna utvägs allmännare vidtagande, så fann Utskottet å Sällskapets sida ingen åtgärd här vid nödig.

Hvad dernäst beträffade den af Herr Prosten föreslagna tillökning i upplagorne af Sällskapets Hushålls underrättelser för Menige Man, så hunde Utskottet, då första häftet redan tryckt Sällskapet dertill för sin del icke styrka.

Icke heller hunde Utskottet, som [struken: man] delade Herr Prostens öfvertygelse om tjenligheten af Leders medaljers utdelande åt förtjenta

och idoge personer bland Menigheten, eller [struken: hade] sig det tillhöra Sällskapet att för framtiden kontrollera de belönades seder och uppförande, understödja Herr Prostens förslag om dessa belöningars indragande [struken: för så] tidanefter.

Hvad Herr Prosten i öfrigt uti Memorialet anfört, och hvad de bifogade vederleks observationerne för de 4 första månaderne af innevarande år innehölle, skulle framdeles vid tillfälle för Dagboken användas.

28. maj

§ 4.

Tjente prof på Lingarn af något öfver 17 strång på marken från Arnäs Socken i Ångermanland, hade Prosten och Kyrkoherden i Perno Herr Jacob Stagman, uti Memorial af den 4 i denne månad anmält, det Gästgifvaren Bondehustrun Christina Hernström å Vörå prästad i förstnämnde Socken, som samma Lingarn spunnit och deraf jemväl tillverkat tyget, på Herr Prostens anmodan, ämnat sig, att der Sällskapet så ämnade, anskaffa ett qvantum tolf spar här i Finland kunde undervisa i finare Lingarns spånad, och en hank som vore pålitligen kunnig i linets beredande dertill; och hade Sällskapet härföre infordrat Utskottets utlåtande.

Detta lag Utskottet fördenskull i öfvervägande; och emedan Sällskapet igenom de åtskilliga personernes hitförskrifvande och underhåll härstädes [struken: skall] oundvikligen skulle bringas på större kostnad än dess kassas beläglighet medgaf, och Sällskapet, så länge det icke ägde jord eller fabriks-rörelse, derför [struken: svarfves] knde vänta sig någon ersättning, eller komma i tillfälle att här i landet utspända kunskapen och handlaget vid linets förädling och användande till fin garnspånad; så tillstyrktes att Sällskapet heldre måtte söka förmå några af Landets Possessionater, att ofvannämnde 2ne personer hos sig emottaga och fysslesätta.

§ 5.

Igenom Socknestämmo Protokoll af den 18 sistl. April ifrån Alavieska i Kalajoki Socken, hade Brande-

hustrun Dorita Olofsdotter Påhela, som enligt Kapellanen Nils Simelii betyg af den 23 Januarii, är välfrejdad, i 19 år tid varit i tjenst som piga hos aflidne Kapellanen Laurins Enka och derunder förhållit sig trogen, ärlig och bestyrdig, samt desutom de sednare åren med mycken framgång biträdt 47:3 gifvanor som Barnamo[r]dha, i anseende till berörde alt hon hos Sällskapet blifvit rekommenderad till någon belöning erhållande. - Men emedan det med Sällskapets anbagna belönings grunder icke instämde, att belöna tjenst för någon annan förtjenst än den af hennes långvariga och trogna tjenstetid, och kostnaden för den belöning hvarmed hon i sistnämnde afseende hade anses hade gjort sig förtjent, emot Sällskapets beslut af den 3 November 1798 icke borde gravera dess Kassa, så hade Utskottet icke stycka till bifall åtskilliga stämmandes hemställan med annat villkor än att Enke Laurin åtoge sig själf behag belöningen, hvarom hon, i händelse Sällskapet så behagade, hade underrättas.

Justerad den 30 Juli 1802.

Carl W: Hellenius

Den 30 Juli 1802 Närvarande i Vederbörlig Utskottet Desse Ordförande och Ledamöter, utom Herr Major och Riddaren Reuterskiöld, Herr Assessor Fahlman, Herr Öfver Inspektor Thuring och Herr Handelsmannen Sundbeck, hvilka nu icke voro i Staden.

§ 1.

Protokollet för den 28 förlidne Maj upplästes och justerades.

§ 2.

Anledning af det Anonyma Memorial som den 29 förlidne Maj till Sällskapet inkommit i afseende å Herr Fattaren Till Prisfrågan N:o 2 om hindren för Finska Landtmannens idoghet, upplästes och ingaf Herr Öfverdirektören Alfving följande skriftliga

Votum

* och hvilket Memorial egentligen gick ut på att visa skadan af den princip att låta Sällskapets Sida mer eller mindre ändra de skrifter som till Sällskapet inlemnas, och i synnerhet medelst allmänhetens,

[illegible] nämligen den nigan, mana förfärligt är jag, som den, [illegible] afsenning, som den Samarmärta Samfatthan af [illegible] frågan mannata prisskrifts: hvem afsigt den skulde [illegible] med Rätmad, då jag mig sjelfvan tager, [illegible] afsigt, några, med hänsyn tagande förrige anmärkningar, vid det senare inkommande Memorial som [illegible] jag som sekreterare i afseende, Detsamma är underdånigst, i anseende till frågan: Om det kan mana [illegible] afsigt, att Sällskapet måtte skola mindre, antingen [illegible] nödvändigt för sin Lösen skulle [illegible] Sällskapet, skulle [illegible] som skulle, uppsigtsmän frågan, dessa [illegible] stamma samman, och som sinnar sig, att [illegible] tagen, skulle det Kassa så är det oskadligt [illegible] nödvändigt, att en jämförelse den emellan, det är, en säkerhet gemenskap, och det ej skulle af [illegible] skulle, skulle det Kassa anskaffad, man [illegible] något Kassa och Belöning nu Kan fattas? Om en så handar, att bifalla tio Exemplar skulle af det samma, samma mana så mycket lägre, att de i mån afsaknad att hvad de äfven samma innehålla; skall då [illegible] antingen Sala skrifterna för Kassaboken skall de [illegible] detta ogillas, [illegible] samma, anser Sällskapet, att den andra Gången de skulle, prisbelönad mana [illegible], att den [illegible] lig att göras allenast allan och, skall samma så jämväl och andra, att Sala arbetat Kan förordnad till tryck? Jag mena, att det samma, både i alla mån för den andra Sällskapen, för Fosterlandets vård, och det upmuntrande Sällskapets egen förmån, är angelägna än det förra. - I samma Lunda för-

* och hvilket Memorial egentligen gick ut på att visa skadan af den princip att låta Sällskapets Sida mer eller mindre ändra de skrifter som till Sällskapet inlemnas, och i synnerhet medelst allmänhetens,

medan jag och, ehr Excellence tillij försetta, och den
ibland sådant, afsenar den ähra som mån är förja
stule emot mig inskränna; och ofalbart intet kan
vid nämnman afstanssimande, den enskilja folje
som nu annan emottagen princips, skulen vara
förra: trädligt vorra det, å mig sidan, om Kong:
Maijestät skulen ejaerra ehr mäktigen, anda
som några emot den grundade tanken, ville
ehr och annat förhoppas ehrvägd; ty sådant
skulen ofalbart, mena afskrada, dömmja och
skriftligen författan, ehr skamoda sig emot
tiga anbetan, än om några små sandringar
med skonad agat sammanhang, dem ehr gemak-
kunna ännu enskilja anse vorra det, å den andra
om Maijestät skulen, ofördenkta lägenheter
den alla skriftan, som vad i det mäste finnes
not mena Kaiserinnan ehrbjud; men tillda
Linda innehålla något, som strider not Lan,
dets lagar, Oforanstaltande godhet, skulen emot
ambetand och pröfvenad mandighet, med mo
re sådant. — Till: det ingifna Memorialet som
skall vad, ehr sådant Linda sten, som Auctoren
mes egen nådering, hänn då Maijestät som Lan
nen av affandling mändig ehr skolad; sig
inemellan jag skulen dock omedoma, ehr enast
legst skall, tills ehr vad den samma innehål
len; Och sålades den Maijestät omöjlig
ligen, ehr ehrinstanna, lika emot tvång a

tryckam, skulen anspraak emot författarne,
~~sand tån hända afsenn stunden~~ på dena ha-
la tryckten tänckt sean stunn, sjelfven in in,
trassam, vide mera okand. Ehr författaren,
sjelf emot Kongl: Academien kastnyttan
skulla, på ogonskenligt, ehr inga skam dem
såvom skrefna anfordre.

Emedlertid som sådanne i Memorialet anförde
anpanta ehr Academie françoise, den som in-
gen det lampar på mått Kongl: Gan
nadan enbarligen inden den anda, ehr nån
annanstädes tillämpad anbetan, skinderli-
ingångar och dem emot Kongl: Academien lär vida
mycket mera exempel finna upptecknat, ehr
inden, till och med den, som sjelf inskränkt och
mit mast anspråk indemotand stridsam och
förmätz, klagandt mycket ofördenkta, samt i sko-
tteligt mattta anstrada, på mad i Vetskatten
som med Maijestät allmänna sammanträ-
den.

Ehrvent synes det, ~~ehr~~ mot skulden af de
memorialet, sjelfva det annars på djupet
tänkande författaren, mena sig skall mycket
olida. — I skulden som ehr den ordningen ofördenkt klagande instält
sjelfven sig anlijande, ehr jämlikt emot några an-
dra ogrundade Klagomål, låta malfortjäna
affandlingen, ofördenkta denna tids rad-
manstand Desstag, tillbyggstam den den,

30. juli

att nödigt rådrum för Sammanträdet underkastas, till att vittna, genomse och förbättra dessa till tryck gillade Skrifter; och det Nr, under vilken, medan oförsumlig lägenheter i Sällskapet förfallna discourser och ordböcker, vårdsamt samt just igenom denna förordning kan vinnas, obehindrat författarne av nyttiga skrifter lägga sin mentliga förtjenst, och samma emellertid att skynda indomma pris Skriften gifvas, jag så mycket hellre; som den flera gånger som ofvad af mig förut blifvit förslagen; som dan i förmaningar fråga, af Sällskapet blifvit i afseende, och afsedd ordet, till förordnad afsändsföljd, genom ordentligt Bref, anskaffa

Afgörning.

Under öfverläggning härom yttrade förhållande Herr Magister Docens Wolpe, att han för sin del funne sig böra till bifall för hvad Anonymen med ganska god grund yrkat, rörande de skrifters oförändrade tryckning, dem Sällskapet tilldömt någon pris. Men som tillväl åtven Sällskapet alltid vidkänt vore underkastadt en slags ansvarighet för hvad det i så måtta godkänt, så hemställde, om icke Sällskapet, i händelse det uti en eller annan omständighet vore af olika mening med författaren, kunde i en skälfva den belönade Skriften bilagd och dermed tillika tryckt adress till Läsaren, för Publiken uppgifva sin egen särskilda tanka. Herr Magistern antog härvid för gifvit 1:o att författarena, såsom i Memorialet föreslagit är, fått någon tids rådrum att, om de vilja, förändra hvad Sällska

[illegible] enligt anledningar, och i tryck medfölja, Allmänheten, [illegible] Afgörning följande skriftliga Vot

30. Julii

gen kunnit bestämligt, skrifter dock alldeles borde äga rum vid andra Skrifter än dem som redan blifvit ansedde förtjena någon belöning; och 2:o att Prisskrifterna ej innehålla annat än hvad enligt gällande Kongl. Författningar är tillåtit att trycka.

Detta allt, med hvad mera för öfrigt af allmänne Utskottets Ledamöter anförder, dog, Utskottet i öfvervägande, och erkände för sin del enhälligt, att författare, vare sig af Täflingsskrifter i uppgifna Prisämnen, eller af andra afhandlingar i något sjelfvaldt ämne, ägde till och öfver sina till Sällskapet ingifna arbeten den närmaste rättighet; och att dessa deras arbeten följaktligen icke utan Auktorernes samtycke borde ändras eller stympas, hvilket det som af den ena anses för omyttrigt och umbärligt, möjeligen kunde för någon annan hafva ett slags intresse, och hvarje författare som äger en stil, icke kunde med likgiltighet anse, om den genom uteslutande af vissa ställen förlorade sitt sammanhang, eller genom inflickningar af annan hand blefve brutten och ojemn. Ifrån denna allmänna regel, som dessutom af flera Lärda Samfund länge varit antagen och följd, tyckte Utskottet endast då bör göras undantag, när i Skriften hvarom fråga har uppstår, antingen skulle innehålla uppenbara oriktigheter eller språkfel, eller är i oväsendtliga fakter otillbörligt vidlöftig, eller igenom tankar och uttryck af grofvare egenskap eller ytterlig oförsigtighet förar tryckfrihet lagen och anstår, ifrån den vördnad och anständighet som Religion, Öfverhet, goda seder, Samhällsordningen och Medborgares rätt hafva att fordra. I detta sista fall fordrade nödvändigheten, att antingen det kunde ske med författarens samtycke, eller ej, göra en eller flera tjenliga ändringar; och verkliga språkfel, om hvilka det anses icke lönd mödan att bråvrela och än mindre att strida, tyckes i Utskottets tanka ett lika förhållande

oriktigheter

Dock, så att samma ändringar förrut med honom kommunicerades, men vid

* hvaremot, efter Utskottets mening,

någon kommunikation, icke vara nödvändig ~~utan betänkande kunna inkläggas~~: Men alla öfriga, och egentligen från tjelfva saken uppkomna anmärkningar vid en författares skrift, bör de ~~efter Utskottets mening~~, innan någon ändring sker, med honom communiceras att inom viss föreslagen tid sig deröfver yttra. Och då Utskottet vill att i denna del hittills icke mera än en gång så tillgått, utan att hvarken den händelse inträffat, att en med högsta priset, men under förbehåll om rättighet till förbättringar från Sällskapets sida, belönad författare, på begäran icke kunnat erhålla del af de påminnelser som vid hans arbete ~~varit~~ blifvit gjorda, hvilket åter härrört deraf att samma påminnelser, ~~långt ofrigo att vara~~ icke utan att skriftligen och specifikt uppgifna bestått endast i ett allmänt och obestämdt omdöme öfver den granskade skriften, så fann Utskottet ytterligare nödigt att till Sällskapets fastställelse och framtida efterlefnad föreslå följande punkter:

1:o att de ~~ändringar och tillägg~~ anmärkningar Berednings-Utskottet ~~under påtäckande~~ eller någon dess ledamot under påtäckande pröfning af inkomna ~~skrifter~~ skrifter hans finna sig befogad att göra vid någon författares arbete, böra skriftligen och bestämdt anmälas, eller i annan händelse förfalla, och anses såsom icke gjorda; samt att vid den ytterligare pröfning samma arbete i Sällskapet undergår, äfven på lika sätt måtte förfaras;

2:o att till tidens vinnande, och så vidare Sällskapets uttalande öfver inkomna ~~manuskript~~ skrifter, enligt stadgarne bör afkunnas den 1 November, Berednings-Utskottet måtte auktoriseras att genast och utan vidare omgång igenom Sällskapets plenum, med författarena till de skrifter som kunna anses värda att belönas, kommunicera de erinringar som vid deras arbeten blifvit gjorda. Detta ville Utskottet, som med anonyme icke kunde hafva tillfälle till någon direkt gemenskap, på sådant sätt verkställa, att i Åbo Tidning

och kanske äfven uti Stockholms Posten, en kungörelse införder, af innehåll att författaren till täflingsskriften i det eller det ämnet, och med det eller det valspråket, äger att afhämta ett bref hos Sällskapets Sekreterare: och skulle i samma bref vara förbehållet att författaren öfver de föreslagna ändringarna sig förr dess heldre, och alldraf inom den 1sta påföljande ~~November~~ Oktober, måtte sig utlåta. *

3:o att i det offentliga omdöme Sällskapet den 1 November öfver de belönade skrifterne afkunnar, den omständigheten att de till äfventyrs i en eller annan del undergått ändring, alldeles förtigas; och att blott i den händelse, då författarena, utan afseende på Sällskapets erinringar förblifva vid en mening, med hvilken Sällskapet icke kan instämma, Sällskapet enär Prisskriften trycker, uti en eller flere vidfogade noter ~~må~~ kan gifva sin ägande olika öfvertygelse.

4:o att föregående 3ne punkter, så vidt de afse vare till andra afhandlingar än Prisskrifter äro lämpeliga, jemväl för dem måtte anses gällande, i så måtto att författarena, förr än deras arbeten trycker, måtte erhålla del af de anmärkningar och förkastningar Sällskapet kan finna nödvändiga.

§ 3.

Med antagit motto: Qui bene latuit, bene vixit, hade författaren till Prisskriften N:o 3, eller den belönta Lärobokens förf. sinska Vonden, uti Memorial, som den 15 sistl. Juli till Sällskapet inkommit, anmärkt sitt svar i anledning af Sällskapets Protokolls-utdrag för den 15 sistl. April, och förklarat att han icke kunde anse sig befogad att emottaga den honom tilldömda belöningen, så länge Sällskapet vägrar honom del af de i publiken annoncerade anmärkningarne vid hans arbete, att han gerna erkände samma arbete för en till Sällskapet hemfallen egendom, i hvilken egenskap det ifrån sin första början åt Sällskapet blifvit egnadt; och att han anser Sällskapet icke illa hafva användt sin kostnad, om Sällskapet ville befalla,

* En lika tillvägagång borde äfven, sedan täflingsskrifterna till Sällskapets slutliga granskning inkommit, vara för Sällskapet öppen, och dervid förbehålles, att författaren inom den 15 Oktober måtte afgifva sitt yttrande öfver de ändringar Sällskapet funnit sig befogadt att föreslå.

30. Juli

att den Medalj som varit honom årsvis finge gifvas åt den, som inom viss tid fullkomligast rättade, kompletterade och omarbetade hans Lärobok; och hade öfver detta Memorial Utskottets utlåtande blifvit infordradt.

Men då orsaken, hvarför denne Författare icke undfått del af de påminnelser som vid hans arbete blifvit gjorda, redan i föregående blifvit omförmäld, och Sällskapet förmodades icke nu mera hinna återtaga sitt beslut af den 15 sistl. April, hade Utskottet icke annan utväg öfrig än att dervid låta blifva berocende; i följe hvaraf Utskottet icke heller kunde yttra sig till bifall åt den anonyme Författarens förslag om den belönta Lärobokens omarbetning i följe af ett utsättande nytt pris, hvilket jemväl icht ansågs nog upprichtiga och med Sällskapets förut afhunnade omdöme icke förenliga förslag för denskull anses böra komma att förfalla.

§ 4.

Med anledning af Herr Majoren och Riddaren Munchs den 1 i denne månad till Sällskapets Sekreterare aflåtne Skrifvelse, så väl som af 7 § i Sällskapets Protokoll för den 15 nästl. Juli, fog Utskottet nu under öfverwägande de syne Instrumenter som förvara beskrifva de uppodlingar hvilka skett af Torparen, Henric Henricsson Ahola under Erjala och Torparne Johan Simonsson Sandbacka samt Johan Jacobsson Järfwa under Wanjärvi i gästgifwaregården i Wichtis Socken.

Härvid befanns att Henric Ahola, som af vild och öde, både till hus och ägor, upptagit sitt nuvarande åborende Torp, samt under en elfva årig besittningstid upp odlat åker till 2½ Tunnas årligt utsäde: hvilken åker hägnad och dikad nu är i behörigt stånd, och äng af ett groft Granhärs till 25 Tunnelands vidd, samt försett Torpet med nödig, icke öfverflödig husbyggnad; att Johan Sandbacka, som nu-

mera är nära 80 år gammal, af rot och ris och helt upptagit 2ne Torp: det ena med 3 Tunne-15 kappelands åker väl gärdad och dikad åker samt äng till omkring 36 korgars höafkastning, och nödig, ja mera något förfallen husbyggnad, hvilket Torp Johan Sandbacka för 12 år sedan öfverlemnat till sin son Johan Johansson, och då börjat uppodla det andra, hvilket nu är försedt med nödiga hus i godt stånd, 20 kappeland bekörigen hägnad och dikad åker, samt äng till 11 à 12 korgars höafkastning, utom ett nyligen upprödjadt Granhärs af 1 Tunne- och 8 kappelands vidd; och att slutligen Johan Järfwa, 30. Juli. som likaledes af öde upptagit sitt åborende torp, som tillräckligt och brukbar husbyggnad, af grof timmerslag uppodlat 3re Tunneland väl häfdad åker samt äng till 34 korgars afkastning.

Sedan Sällskapet uti Skrifvelse af den 1 sistl. Maj af anförde skäl föreslagit Herr Lagmannen Sjöander samt Herr Majoren och Riddaren Munck att på sjelfva Jordägare och Husbönder, sjelfve bekosta belöningarne åt desse sine underhafvande, hafva ämnat benämde Herrar Professionater, och i synnerhet den sednare af dem, med förbehåll att så sine Torpare hedrade med Sällskapets Belönings medalj skulle bäras i knapphålet, derstädes samtycht, hvilken sedan hemställan Utskottet nu åfven i öfverwägande tog; men emedan Medaljens rätta värde i penningar icke kunde bestämmas så länge man icke visste huru många Exemplar utan stämpelarnes skada och jämte dessutom funnitade, att Sällskapet, och Utskottet desutom funnitade, att Sällskapet, i fall det företoge sig en gång förehöge sig att med sin högsta eller åtminstone mest anseedda och lysande belöning utsmycka idoge Torpare, snart skulle blifva öfverhopadt med anskrifningar om en dylik belöning åt flere af denna talrika Medborgare klass, hvilka anskrifningar det sedan blefve svårt att emot dem redan gifne prejudikater afslå, som otjenligt att willfara och igenom en allmän utdelning af Medaljen att bäras, blott fälla detta upperliga nederstecken för det misstroende eller föraht som

åtföljer alla klåfade och för mycket vanliga dekorationer, så kunde Utskottet för sin del icke tyckа till bifall åt Herr Lagmannens och Herr Majorens anhållan. I dess ställe hemstyrkte Utskottet vidare till Herr Lagmannens andra alternativ, som var att i händelse Sällskapet funne behändigt att bevilja dess Torpare Medaljen, bestå den hvardera en förgyld Silfverbägare om 16 à 17 lods vigt, åt hvilka belöningar Sällskapet sedan skulle låna sitt namn. Och ehuru Herr Majoren och Riddaren Munck för sin Torpare Henric Ahola hittills icke synts erfara anledning att anhålla om någon annan belöning än Medaljen, happade dock Utskottet, att Herr Majoren och Riddaren, efter närmare besinnande lärer finna sig till det förslag, att på sin bekostnad hedra nämnde Torpare med en dylik Silfverbägare, som Herr Lagmannen Linder utlofvat åt Johan Sandbacka och Johan Jarfva.

§ 5.

Om belöning för Drängarne Petter Samuelsson och Johan Andersson, som enligt Socknestämmo Protokoll från Primattila af d. 16 Oktober 1796 och dervid fogade Presbevis af d. 28 Juli 1798 och 2 Juni innevarande år, den förre i 37, och den sednare i 28 år, med berömlig flit och trohet varit i tjenst på Sommarnäs Frälsehemman, ansåg Utskottet af den tanke, att de på bekostnad af sin Husbonde, Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Langenskjöld, som sig dertill villig förklarat, förtjenade hedras med det vanliga Hatthandet af Silfver.

§ 6.

En lika belöning tillstyrkte Utskottet äfven måtte meddelas åt Drängen Eric Simonsson, som enligt Socknestämmo Protokoll från Halikko af d. 4 sistl. April, å Henrinne gård i 24 års tid, dels vid åkerbruket dels vid trägårds skötseln med utmärkt skicklighet, trohet och flit förrättat sin tjenst, likvisst med förbehåll att Enke fru General Majorskan Ehrenheim, hvilken nu varande i husbonds ställe, dertill består kostnaden.

§ 7.

Af anledning af Socknestämmo Protokollet från Pernå för den 23 sistl. Maj, som utredde att Swedstugan Lisa Johansdotter ifrån Alakylä by, medelst handsmosans beredning och användande till föda, allt sedan Juli månad förledit år förnämligast lifnärt sig, jemte sin man som gammal och sjuklig nu mera föga förtjenar, och 2ne barn, samt att hon till denna sin nyttjat mera än högst mjöl i tillblandning, samt att hon Lisa Johansdotter, i orten, varit den enda, som uti sin stora fattdom gjort ett verkligt och nyttigt bruk af Sällskapets gifne anvisning, ehuru hon ofta på ½ mils afstånd ifrån sitt hemvist, varit nödsakad att göra sina insamlingar, och så vida en sådan hennes förtjenst åfven redan förut var af Sällskapet känd och i 2dra arket af innevarande års Daybok vitsordad, tillstyrkte Utskottet, att hon Lisa Johansdotter måtte få hjelp till välförtjent belöning, och andra till uppmuntran, hugnas med en gåfva af tio Riksdaler Kontant. 30. Juli

§ 8.

Till bifall åt alla de punkter Sällskapets Sekreterare uti Memorial af den 15 innevarande om Korresponderande Ledamöterne föreslagit, tyckte Utskottet enhälligt; och ansåg i följe deraf att åfven, att Herr Kommissions Landtmätaren Tillberg, Herr Ordinarie Landtmätaren Berggren, Herr Direktören Demoën, Herr Direktören Hall, Herr Lektoren Borgström, Herr Probsten Zachris Cygnæus, Herr Probsten Ring, Herr Probsten Castrén, Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Möller, Herr Kyrkoherden Borgström, Herr kyrkoherden Mollin, Herr Professoren Ström, Herr Vice Pastoren Grahn, Herr Kandidaten Hanelius och Herr kyrkoherden Appelgren hvardera förtjenade hedras med ett Exemplar af Athenienska Fettonen.

§ 9.

Af Herrar Laurells och Hjerpes till Sällskapet inlemnade Dagböcker öfver deras i Nylands och Tavastehus samt en del af Björneborgs Länen

förrättade sidstledne Vår förrättade resor, hvarige enligt dem meddelad Instruction, det huvudsakliga dem ålegat dem, att bland Allmogen utspinda kunskap om Islands- och Renmossens användande till föda, inhämtade Utskottet med nöje, att de åtvenne med samma uppmärksamhet och flit som förra gången både verkställt Sällskapets föreskrifter och insamlat brukbara och gagnande underrättelser om de Socknar de genomreste; i följe hvaraf Utskottet äfven hemställde, om icke ett lika bruk för Dagboken af dessa Resebeskrifvelser må kunna göras, som det hvarstill de förra i andra arket af samma Månadsskrift för innevarande år redan blifvit använde.

§ 10.

Herr Ordinarie Landtmätaren Berggrens anteckningar till Calendarium Flora & Fauna vid Kårböle i Helsinge Socken för åren 1799, 1800 och 1801; — Herr Professoren Hvens Korrespondent Bevärelse från Nykyrka af den 25 sistl. Maj; — Herr Ingeniären Heinrich Berggrens Vädersleks anteckningar från St. Michel för de 4 första månaderne af innevarande år; — och Herr Vice Pastoren Grahns Korrespondent Berättelse från Hauho för samma års andra Quartal, ville Utskottet hafva på vanligt sätt för Dagboken använde.

§ 11.

På anmälan af Sällskapets Sekreterare att Herr Assessoren och Regementets Fältskären Doktor Lindebäck åstundat få sin till Sällskapet insända beskrifning öfver Uleåborgs stad åter till närmare handläggning och rättelse, innan Sällskapet derom vidtager någon slutelig åtgärd, instälde Utskottet tills vidare sitt utlåtande deröfver, och beslöt att samma beskrifning emellertid skulle till författaren återlemnas.

§ 12.

Vidare tillstyrkte Utskottet att Herr Bergsrådet Baron Hermelins igenom Herr Professoren och Riddaren Porthan infände Afhandling om Klöfsid-

§ 13.

dden, måtte jemte dess tvenne medföljande Allmänheten, och till den ändan under sin egande form af bref, in extenso trycktas uti Sällskapets Dagbok, samt hvad dertill af Herr Bergs Rådet föreslagna och med en gåfva af femtio Riksdaler beredda premium för den eller dem som äro de förste att af den röda Klöfvern i Finland samla frö till utsäde af inhemsk växt till vidare Klöfverodling, betraffade, så förbehöll sig Utskottet deröfver vid dess nästa sammanträde, närmare utlåtande.

§ 13.

Vräde för tidens korthet skull, och i anseende dertill, att Utskottets den 15 i denne månad af Sällskapet valde Ledamöter, hittils icke medhunnit att genomläsa och granska alla i anledning af Sällskapet, uppgifna Prisfrågor inkomna svar, nödgades Utskottet till nästföljande sammankomst uppskjuta att öfver dem afgifva utlåtande.

Justeradt den 13 Aug. 1802.

Carl Fr. Hellenius

Den 13 Augusti 1802 Nämnde i Beredningen Utskottet Dess Ordförande och Ledamöter, utom Herr Majoren och Riddaren Reuterskiöld, Herr Assessoren Fithleman, Herr Öfver Inspektoren Thuring, Herr Kyrkoherden Arenander och Herr Magister Docens Wolpe.

§ 1.

Protokollet för den 30 sistl. Juli upplästes och justerades.

§ 2.

På Sällskapets den 1 November 1800 uppgifna Prisfråga:

Hvilka Slöjder och Manufakturer äro för våra finska Hader de tjenligaste och för mänli-

gaste? Hvilka orsaker hafva hittills hindrat
dessa näringars forkomst i vårt Land? Och
hvilka medel äro derföre att vidtaga till deras
lyckligare trefnad för framtiden?

Inga inom behörig tid följande två Svar
inkommit, nemligen

N:o 1 med valspråk: Den ökar Svea jord,
som odlar Svea land, ger bröd uppå vårt bord
och styrka i vår hand.

N:o 2 med valspråk: Till idogheb förenom
då Nationens sinnda styrka.

Öfver dessa Täflingsskrifter, som Utskottet
ledamöter hittills hvar för sig till pröfning före-
haft, hade Herr Magister Docens Wolpo, som nu
var frånvarande, uti insändt och nu upplästt
Memorial, sig skriftligen yttrat; äfvensom Herr
Öfverdirektören Alfving ingaf och upplåste
den del af dess här bifogade skriftliga Votum
som begge dessa Täflingsskrifter röror.

Härom öfverlades; och emedan Utskottet
vid det af Herr Öfverdirektören Alfving om
Svaret N:o 2 yttrade fördelaktiga omdöme
enhälligt instämde, så tillstyrktes att dess För-
fattare måtte tillerkännas det Stora Priset eller
Guld medaljen. Beträffande deremot Skriften
N:o 1, så ehuru dess samma jemväl sinnrikt*
innehåller åtskilliga och nyttiga goda anmärkningar, ansågs
Utskottet denna Skrift dock vara allt för lätt-
arbetad och ofullständig för att kunna göra
anspråk på det mindre Priset eller Accessit
~~det lille Utskottet~~ utan föreslogs i dess ställe,
att Författaren, i fall han ville göfva sig till-
känna, och till Sällskapets fria disposition
upplåta sitt arbete, måtte undfå ett halft Ac-
cessit, eller ett Exemplar af Belönings medaljen
i silfver.

* utom förtjensten af
en ren och mogen stil

Slutligt anmäldes, i Utskottet ännu ej
fullt afslutade samman trade tref-
fade öfverenskommelse, som jag vid nästa
möte, öfverenskommelsen, som jag vid nästa
granskad och bekräftad. Därvid blandt förekom anmärkning,
såsom jag förmodar, vore alldeles öfverflödig, Professoren
Herr Doctor Fernströms afhandling om Alman-
ska Schole inrättningen, ofullbordad till första
årsmötet; hvarom Herr Ledamoten Oelreich anmärkte,
att, ehuru afhandlingen, ofullbordad till första 13. Augt.
årsmötet, skulle undergå alla omständigheter pröf-
ningen; så tyckes jag för, att detta Utskott ock-
så skall böra ingå med förslag, att detta projekt, genom
tryck, skall underkastas allmänhetens pröf-
ning; så tyckes jag för, att detta Utskott och-
så skall böra ingå med förslag, att detta projekt, genom
tryck, skall underkastas allmänhetens pröf-
ning; så tyckes jag för, att detta Utskott och- † och så förskilde
så skall böra ingå med förslag, att detta projekt, genom
tryck, skall underkastas allmänhetens pröf-
ning; så tyckes jag för, att detta Utskott och-

Detta instruction ider nu fordalat i fyra Scho-
ler, såsom i andra §. afhandlat; Som afsedd wa-
rit uti tanken; derom han jag redan, i det fö-
regående tilfälle anfört något utförligt uti;
Återstår nu endast, att jag må förklara, hvad
Kongl. Maj:t i denna min instruction för-
stått och menat; Och skall jag derom
så kort som jag för tydlighetens skull
kan söka mig till rätta, och i förekommande
fall kunna gifva Consistorio nödig upplysning.

Detta förstår jag mig ändamålsenligast kunna
förrätta och finna, genom att följa samma ord-
ning som i 3:dje och 4:de §§ föreskrifven,
hvilken jag derföre följa vill.

Förslaget om denne methoden i 5. §: te nämnd
med grundar sig, och att låta eleverne så hvart
annan praktiken vid klockarnes, mästre sjelfve
undervisa sin myckna.

Detta sednare mål, innehållet 6. §., som rörer
kyrkor uti undervisningen, emellan
elementen skall.

Första §. föreskrifver hvilken som skolan vorder;
och derom torde vidare afseende lämpligast kunna
göras uti 4:de §., angående de personer som bruka få
i undervisningen, samt om elevernas antal, hvarom
afseende närmare egentligen vidtages; Och skall jag
nu, Kongl. Maj:t ville sielfve närmare afgöra, som
och annat, rörande undervisningens förmål, hvarom
tan först är skall.

Uti 9. §. proponeras elevernes ålder emellan
10 och 15 år, m. m. hvar för sig antagas som
någon lucka uppstår, skolan jag förslå in-
vorälder innehåll 12 och 16 år.

Första §. förslår hvilken som skolan vorder;
och derom torde vidare afseende lämpligast kunna
göras uti 4:de §., angående de personer som bruka få
i undervisningen, samt om elevernas antal, hvarom
afseende närmare egentligen vidtages; Och skall jag
nu, Kongl. Maj:t ville sielfve närmare afgöra, som
och annat, rörande undervisningens förmål, hvarom
tan först är skall.

Uti 9. §. proponeras elevernes ålder emellan
10 och 15 år, m. m. hvar för sig antagas som
någon lucka uppstår, skolan jag förslå in-
vorälder innehåll 12 och 16 år.

Andra §. handlar om Lärares aflöning,
Elevernas underhåll och hvarig. — Jämte
vad angår D:r Engströms tanke, om indra-
get af hemmans, och Kap:t Pripenbergs, att stif-
tet af hvem man kan hämta stiftets ställe,
medan det besvärade inbördes i testamentets fund,
samt hvarmed fördenskull; så vida jordnen icke är
i hemmans stånd, utan skog, underhåll
skiljaktiga appertinentier tämtlig, som gämtligen
om annat sådant, hvarpå det icke kan
vinligen kan inrymmas, efter Inspectorerne
sådan handlar, så på sondens tillfälle —
Uti 11:te och sista §. handlar om tillsyn öfver in-
rättningar, samt Lärarnes befordran; hvilket
i det måste synas vara godt; och kan jag
nöjt framdeles närmare yttra —

Den föreslagna Schola ordningen, som fastmera
skyldig, tycker jag mig stödja sig på gode grunder,
och den öfver, inrätta, och den antagen, för närmare grun-
dad, dock vilen jag i förenlig anmärkning: att Guds,
Fäderneslands Lärare, som i 4:de af 3:dje Kap: omnämnd,
skulle hjelp vara praktikens; öfver som att de
6:te af 4:de Kap: föreskrifna lärorämnen, med denna
inrättning att tillämpas —
Och med anledning af Ecclesiastik-Departementets
Skrifvelse, att tillönade skrifter, uti Consistorierna vara
blifvit befalld mångfaldiga, samt de Doctor
Engström, förordnan vilo, åtnjuta pension emot
den emottaga skall, som han afsedd
skall förtjäna; så skulle jag för min del tillstyrka

i silfver.

Tillstyrkt instämtade, och Herr Doctoren Engström

13. Augt.

att författaren till förenämnda arbete, i anledning deraf att det gåfvo och kunskaper som dermed inneslutas, mätte anses vara nödsakade att tilldela honom guldmedaljen, åberopar jag det af Professor Geijerströms, till innehållet af allmöjligen mogna, i sådana mycket lärorika ämnen, tillagda omdöme.

Och öfvergår jag nu till att afgifva mitt tillkännagifvande om det författaren tillhörande prisskrifften, hvilken jag för min del anser förtjena, att derjemte något afseende göras.—

Jag får således nu framdraga mig till Herrarne på Academien med andra frågan, rörande Statsnäringarnes grundsatser och tjenlighet, samt deröfver i Decembri förlidet år afgifna förslag, att Kongl. Majt måtte benådigast täcka låta gifva några sådana ämnen tillkomma, att de tävlande, som vunnit det af N:o 1 och 2, som utsatt i samma fråga, måtte inom en kortare tid än tvenne år, som eljest i samma fall är brukligt, hafva tillfälle att med ännu större grundlighet och fullkomlighet behandla och utreda de ämnen, som blifvit dem tillerkända; och skulle detta förslag blifva af Academien godkändt, att det då måtte befallas Academien att derom afgifva underdånigt utlåtande.—

Det återstår mig nu endast att, i anledning af den till mig gjorda remissen på Academiens skrifvelse af den 13 Augusti, hvarigenom Kongl. Majt anbefallt Academien att afgifva underdånigt utlåtande öfver det af Kongl. Majt nådigst stadfästade förslag till förändrad lydelse af 1 § i Kongl. Majts nådiga Kungörelse angående Skolstipendier, af den 15 Maji 1795, hvarigenom Kongl. Majt nådigst förordnat, att de stipendier, som af Kongl. Majt och Kronan utdelas, skola tillerkännas de studerande, som vid Upsala Universitet, Lunds Universitet, Gymnasium i Carlstad, Gymnasium i Westerås, Gymnasium i Hernösand, Gymnasium i Umeå, Gymnasium i Skara, Gymnasium i Linköping, Gymnasium i Wexiö, Gymnasium i Carlscrona, Gymnasium i Christianstad, Gymnasium i Helsingborg, Gymnasium i Göteborg, Gymnasium i Nyköping, Gymnasium i Örebro, Gymnasium i Gefle, Gymnasium i Falun, Gymnasium i Hudiksvall, Gymnasium i Sundsvall, Gymnasium i Östersund, Gymnasium i Luleå, Gymnasium i Piteå

i anledning deraf afgifvit ett ytterligare skriftligt tillägg; och emedan denna Herr Doktors skrift, enär dess eget gjorda förbehåll, så väl som i anseende till tiden och sättet af dess inlemnande, icke kunde komma i fråga till någon af de belöningar Sällskapet utlofvat, anfägs likväl ordningen fordra att ~~sig~~ deröfver i ett sammanhang meddela utlåtande.

Sedan hvad Herr Öfverdirektören Alfvén och Herr Magister Docens Holmgren uti föregående åberopade skriftliga vota innehålla, blifvit upplåst, förenade sig Utskottets närvarande Ledamöter i det yttrande, att Herr Professoren Doktor Hengströms skrift genom flera väl utförda, grundliga, sammanhängande och ytterligen detaljerade förslag, ägde rätt till Sällskapets synnerliga uppmärksamhet, och kunnde i framtiden till full verkställighet. Deltagarinnan fordrade likväl ännuvidare enighet och grundlagenhet, att så det samma ifrån alla sidor och till alla delar närmare granskad; och Utskottet styrkte af sådan anledning till den ~~sig~~ af Författaren föreslagna utväg, att igenom tryckt gord hans skrift, med deröfver dedan fordrade och gjorda anmärkningar, samt de ytterligare tillägg, allmänna: då uti en föreställ Adress till Allmänheten, särskilde och thunnig Medborgare af alla Stånd tillika borde uppmanas att inom slutet af år 1804 till Sällskapet inkomma med sina anmärkningar och påminnelser i anseende till Dagbokens inskränkta utrymme och tjenligheten deraf, att icke på en gång, utan stycheris, meddela Läsarena dessa afhandlingar, kunde likväl Utskottet icke antaga det förslag att trycka dem uti Sällskapets Dagbok: utan höll före, att då den upplysning Sällskapet hos sine Landsmän söker, har för ändamål att så

da möjligt är, fullkomna fram, Herr Assessoren Ahlmans patriotiska och på allmänt väl beräknade stiftning, hvilkens för nämnde skrifters utgifvande med skäl kunde och borde tagas utaf Ahlmanska fonden. Och då ~~det icke vore att förmoda~~ i anseende till dessa skrifters egenskap af projekt, det icke vore att förmoda, att de af många skulle köpas; så tillstyrktes, att de gratis måtte utdelas icke blott till Sällskapets Ledamöter utan och till andre kloke och upplyste Medborgare, hvilka derigenom finge en väckelse att åt den goda saken vända sin uppmärksamhet och till dess fullkomnande genom mogna och väl öfvertänkta förslag bidraga. och skulle efter sådana grunder upplagen förut komma att bestämmas, till vid pass 2500 Exemplar. 13. Aug.

Hvad derefter betraffade sjelfva täflingsskrifterna, så ägde Utskottet väl, ibland dem, efter Assessorn Ahlmans ~~Utskottet~~ Ordöme Art. 3 med valspråk: ubi consilueris, mature facto opus est, den mesta förtjenst; men emedan ~~den~~ samma likväl icke innefattade något fullständigt svar på den föreställda frågan, ansågs dess författare icke vara berättigad till någon belöning än Accessit eller två Medaljer i Silfver. hvilket Pris Utskottet för den skull tillstyrkte måtte honom tilldömmas, samt att hans skrift, lika och på en gång med Herr Doktor Hengströms, måtte i tryck meddelas Allmänheten.

Uti Skriften N:o 1 fade Utskottet med nöje samvit åtskilliga goda, dock icke nog tillräckliga eller utförliga anledningar till frågans besvarande, och hemställde derföre, om icke han, med vilkor att öfversända sitt arbete till Sällskapets fria disposition, kunde till ett vedermäle af Sällskapets aktning, undfå ett Exemplar af Medaljen i Silfver.

Ytterst tillstyrktes, ~~det~~ i likhet med Sällskapets beslut af den 1. sistl. Juli 87, att Herr Doktor Hengström, för sin nedlagda nyttiga möda, måtte ihogkommas med ett exemplar af Ahlmanska Fonden.

Den 7 September 1802 Närvarande:
Vederlings Utskottets Ledamöter, utom Hr. Majoren och Ridd. Reuterskjöld, Hr. Rector Magnificus Professoren Doktor Hellenius, Hr. Professoren Franzén, Hr. Öfver-Inspectoren Thuning och Hr. Kyrkoherden Arrenander, hvilke alla voro på landet frånvarande.

§ 1.

I Ordinarie Ordförandens Herr Rectoris Magnifici Professoren Doktor Hellenii frånvaro, valdes till Ordförande för dagen Herr Öfver-Direktören Alfving.

§ 2.

Emedan utlyst Instrument af den 7 Aug. förfluten, och Socknestämmo Protokoll af d. 30 Maj innevarande år, Kronobonden Gustaf Henriksson Hinchala ifrån Hudjala by af Kosthis Kapellförsamling och Lampis Pastorat, uppbyggt ett Fähus af gråsten under bråddtak, 15 alnar långt, 14 alnar bredt och 4 alnar högt, som nu är i fullt stånd, och hvilkets af Synemännerne blifvit värderadt till 166 Rdr 32 fl. utvarutom Gustaf Henrikssons åborande hemmansdel för 15 år sedan blifvit ur byn utflyttad samt af nio och rot upptagen; så tillstyrktes att han, i likhet med den år 1800 i samma ort belönade Kronobonden Eric Carlsson Nickilä, måtte undfå en förgylld Silfverbägare om 20 Lods vigt med tjenlig påskrift.

§ 3.

Sedan till följe af Utskottets den 14 sistl. Maji vidtagne beslut, anstalt blifvit fogad, att ifrån Kyrkslätts Socken i Nyland erhålla vederbörligt Socknestämmo Protokoll om de af Adjunctus Pastoris Herr Abraham Matenius åren 1800, 1801 och 1802 förrättade Koppympningar på Allmogens barn, så har sådant nu, genom ifrån Socknestämmo inkommit Protokoll af den 22 sistl. Augusti

upplyst, att nämnde Prestman, åren 1800 under tid som förflutit emellan d. 30 December 1800 och 1 Juni innevarande år, ympat Kopporne inal. på 71 af Allmogens barn, och att dessa 71 barn, utom 7, på hvilka ympningen ingen verkan haft, och 3 som haft feber med mycken bulning i ympet men utan utslag, alla lyckligen och väl öfvergått kopporna. Utskottet ansåg honom förenämnd belönad till den belöning af 50 Rdr Riksd. Sällskapet den 1 April 1799 utlofvat, eller i dess ställe till ett Exemplar af Belöningsmedaljen i Silfver, och skulle valet emellan dessa två slags pris. mier lemnas honom fritt, och hans utlåtande derföre begäras innan Sällskapet dervid hänvisar sitt beslut.

För öfrigt, och så mycket Utskottet än önskade att till vinnande af eftersträfvad och täflan i lika angeliga föremål, skulle gifva den ena eller andra belöningen all möjlig publicitet, kunde dock Utskottet på goda skäl icke antaga någotdera af de i sådant ändamål utaf Sällskapets Ledamöter Herr Kapiten och Vetenskapsman Wronikowsky gjorda förslager. att hänga belönings medaljer i knapphålet på Herr Adjunkten Matenius vore icke allenast ovanligt, utan efter Utskottets öfvertygelse jemväl olämpligt, då Sällskapet hvarken begärt eller fått Konungens tillstånd att på sådant sätt pryda andre än personer af Allmogen; och att låta tryckta [illegible] fär. skildt tryckta en berättelse om hans förtjenster affattade på koppympningen i Kyrkskärr, i ingen annan afsigt än att deraf upplägga ett enda exemplar, för att [illegible] i Socknens kyrka, vore i frågan om kostnaden mindre väl betänkandt, och desutom onödigt, då en skrefven eller tryckt tafla, i fall den anses nödig, täcken lika väl kunde uppfylla ändamålet. Utskottet kunde den konsideration icke undfalla, att det kunde synas obilligt, i fall Sällskapet sökte med någon ny och särskild bevisning, framför andre förut belönade

lika skicklige och lyckliga ympare, utmärkte
man, som i antal af ympade stod till baka för
flere af dem.

§ 4.

Af Socknestämmo Protokollet från Nagu
under d. 15 Mars 1801, och Herr Hospitals Pred:
hanten Ritz's den 27 Januari samma år utgif-
ne betyg inhämtades, att Drängen Gustaf Gustafs-
son, såsom drängsfogde varit tjugu ett år tjent
vid Själö Hospitals Lagegård, och under samma
tid med trohet och omsorg fullgjort sina skyldig-
heter; och Utskottet tillstyrkte derföre, att Gustaf
Gustafsson, på sin nuvarande husbondes Hospitals
Sysslomannen Holmbergs bekostnad, måtte hed-
ras med ett hatband af Silfver.

§ 5.

Så lika måtto tillstyrktes, att Drängsfogden
Thomas Mattsson, ~~som~~ och å Hvilli hemman i
Wehmais by, och Drängen Matts Mattsson å
Knutila Rusthåll i Lynhala by och Syrwis Sock-
af hvilka, enligt Socknestämmo Protokoll af d.
6 pästk. Juni från Syrwis, den förre i sjutton å
den sednare i 23 år, med berömlig flit och tro
het tjent på ett och samma ställe, måtte på
bekostnad af sine Husbonden Herr Kronobefal-
ningsmannen Johan Fredric Sanmark och
Rusthållaren Thomas Johansson Knutila, som
sig dertill villige förklarat, undfå hvardera
det vanliga hatbandet af Silfver.

§ 6.

Emedan enligt Prestbevis af den 6, och
Socknestämmo Protokoll af den 20 September
sistlidit år, Pigorne Margreta Thomasdotter
Ahola och Susanna Andersdotter Myllylä,
tjent den förra i 16 och den sednare i 10 år
vid jordbruket och ladugården å Rängala
Kapellansboställe i Haapajärvi Kapell af
Kalajoki Socken, så anhöll Utskottet dem för-
na hedras hvardera med en halsked af silfver

samt vidhängande medaljon och vanlig
inskrift, dock med förbehåll att deras nuvaran-
de Husbonde, Herr Rådars Predikanten Johan
Wilander anvarar för den dertill uppgående
kostnad.

§ 7.

Den penningesumma af Femtio Riksdaler
Herr Bergs Rådet Baron Hermelin anslagit
till premier för den eller dem, som äro de första
att i Finland af den röda Holländska Klöfvern
somla frö till utsådd af inhemsk vext för vi-
dare klöfverodling, anhöll Utskottet lämpeligen
samma fördelas i 4 premier: ett af Tjugu, ett
af Femton, ett af Tio och ett af fem Riksdaler.
Utskottet höll tillika före, att Tjugu fem Skål-
punds produktion vore den minsta för hvil-
den belöning skulle kunna gifvas: och förslog
i följe deraf, att den som producerade minst
Tjugufem Skålpund mogen och fullgod klöf-
verfrö, skulle derföre undfå ett premium af
fem Riksdaler; den som producerade minst Femtio
Skålpund, Tio Riksdaler; den som producerade
minst Sjuttio fem Skålpund, Femton Riksdaler,
och den som producerade minst Etthundrade
Skålpund, Tjugu Riksdaler. Likväl skulle dessa
belöningar ej sträckas längre an så vidt den
af Herr Bergs Rådet Baron Hermelin dertill
utsatta summa kunde förslå; och när således
ett högre pris en gång vore utgifvit, en odlare
åfven med större produktion an vilkoren
för de behållna priserne utfordrade, åtnöja sig
med det närmaste i ordningen af dem som
samma kunde vara adsponerade. På dessa grun-
der vore åfven tyckligt, att till utgifvande af dessa
premier ingen viss tid kunde bestämmas, utan
borde täflan derom vara öppen så länge något
af det donerade Kapitalet vore i behåll; och ehuru
Utskottet för öfrigt fann det icke kunna betagas
de odlare som sökte något premium, att efter be-
hag till eget eller andras ~~sig~~ behof af utsådde

3. Lyst.

så använda det qvantum af frö de producerat borde likväl verkligheten af deras förtjenst, på sätt som i andra hos Sällskapet förekommande belöningsfrågor vanligt är, genom bifogadt tyne Instrument och bocknestå mmo Protokoll bestyrkas, och något mindre parti af det frö de skördat tillika till Sällskapet, såsom prof, insändas.

§ 8.

På derom af Sekreteraren gjord hemställan, fann Utskottet sig nu böra vara betänkt på förslag till Prisfrågor, att den i instundande November till besvarande uppgifvas. Och emedan af dem Utskottet den 29 Sept. 1800 i enahanda afseende föreslagit, ännu gifvas, som ännu till tills icke blifvit med löfte om belöning till täflingar framställde, ehuru Sällskapet ofta blatt i Dagboken, förklarat sin önskan att deröm inhämta tillförlitliga upplysningar, och på denna uppmaning icke heller ännu någon verkställighet följt; så hemställde Utskottet, om icke samma föreslagna täflings ämnen, som voro

1:o att igenom försök och verklig erfarenhet utreda, huru vida #Ekorns trädning och upplöjning om höstem är i alla afseenden och jordmåner lämplig? och i fall så icke vore, under hvilka omständigheter den är nyttig eller otjenlig? och

2:o att utröna, huruvida utom frost och ledmask, äfven andra orsaker gifvas, som förorsaka hvitax uti Rågen?

kunde med mera grundad hopp att få dem besvarade, ett eller begge, emot löfte om vanlig belöning af ett stort och ett mindre Pris, till vinnerförkning föreställas.

För att likväl också denna gång till Sällskapets val och antagande eller ogillande uppgifva något nytt förut icke proponeradt ämne, föreslog Utskottet om icke belöning

såsom ämnen merendels vanligt är

då Ekorn, brukas i två faden, dess

ingen nu eller framdeles kunde utlofvas åt den som [illegible] utarbetar, och inom den sidsta April år 1805 till Sällskapet ingifver, en tydlig och kort, men tillika efter behofvet fullständig Lärobok, om Boskapens sjukdomar och deras botemedel, lämpad i synnerhet efter egentligen efter Finska Hushållet och landets lokala beskaffenhet hushållsmethoden.

3. Sept.

Ehuru i flere om Boskapssköttsel på Svenska utkomna skrifter detta ämne finnes mera eller mindre fullständigt afhandladt, var likväl Utskottet ifvertygadt, att detta för sin del öfverlagd, att sådant hittills icke skett på ett sätt, som fullkomligen svarade emot ändamålet, och det i synnerhet vår Finska Allmoge i denna aflägna gren af Ekonomisk hushållning försäfvar i fullkomligt mörker och osäkerhet. Utom andras Elämänden Sauti kirja, som i många stycken tarfvade förbättring och rättelse, vore på Landets språk härom ingen ting utkommit, och Menigheten vid påkommande sjukdoms anfall hos sin boskap, antingen öfverlemnad åt Lumpen, eller satt i beroende af okunnige och tjenfve Hofslagares eller andre Horsskrytares olämpliga biträde. Med mycket skäl hade derför Sällskapet ansett det äfven hörande till Planen för sina Hushållsunderrättelser, att härom meddela pålitligare anvisningar. Men då af sådana tryckeries och utan system införda uppgifter icke kunde väntas den nytta, som af en i sammanhang och ordning författad afhandling af helt och allmänt omfång, så hade Utskottet deraf tagit sig anledning att utarbetningen deraf till Prisämne föreslå.

I fall denna Utskottets hemställan af Sällskapet antages, ville Utskottet vid verkställigheten endast hafva förbehållit, att Författarena, så vidt möjligt är och omständigheterne kunna medgifva, [illegible] följa en egen men grundad och säker erfarenhet; att sjukdomar-

nes orsaker utredas icke efter theorier eller gis-
ningar utan efter rön; att deras tillvaro tydligt
redigt och bestämdt uppgifvas, med utmärkan-
de af dem som äro väsendtliga; och att bote-
medlen föreslås icke på höft, utan efter grund-
och erfarenhet, icke allt för onyckter samman-
satta eller komplade, utan enkla och lätt tillgäng-
liga, framför allt utan blandning af skrock
och vidskepelse; samt att författare, der de i brist
af egna rön, nödgas följa andras uppgifter
nyttja dem med pröfning och urval, och till-
skillnad från det öfriga, noga ange vederbör-
anföra sina källor.

För att icke genom vidlöftigheten af alle
för vidsträckta fordringar betaga erfarne hu-
hållare lusten för eller hoppet om att lycka
i ett arbete af så betydlig nytta, önskade Ut-
skottet slutteligen, att Kapitlet om Kåstars sju-
domar, såsom enfaldt utgörande ett vidlöftigt
ämne, och till en del genom flere utkomne
skrifter bättre upplyst, men hänsyftade i anseen-
till flere omständigheter af en olika beskaffen-
tjenligt för en särskild afhandling, måtte
undantagas ifrån planen af den nu åsyftade Läroboken
som egentligen skulle komma att innefatta
Hornboskapens sjukdomar och Svinkreaturens sjukdom

Äfven ansågs nödigt, att i anseende
till ämnets vigt och angelägenhet, förbehåll-
Sällskapets sida måtte göras om den fria dispo-
tion öfver de skrifter som vunnit någon stör-
eller mindre belöning, hvarigenom Sällskapet
må komma i tillfälle, att innan Läroboken
till allmänhetens tjenst utgifves, ur den ena
fylla den andras brister, och dymedelst gifva
arbetet all den fullständighet och brukbarhet
det genom Sällskapets åtgärd kan antaga.

Enligt erhållen resning, tillhörde det vidare
utskottet att utlåta sig öfver Herr Professorn och
Riddaren Porthans den 15 sistl. Juli hos Säll-
skapet gjorda hemställan, huruvida icke Sällskapet
skulle finna det både görligt, nyttigt och sig vär-
digt, att i stället för de till språket mercndels miss-
lärdade, och derigenom ofta obegripliga, men
alltid mindre än sig borde gagneliga underrät-
telser i Hushållningen, som ock de finska Allma- 3. Sept.
nacherne till upplysning för Allmogen införas,
meddela Kongl. Svenska Vetenskaps Akademiens
med bidrag af enahanda ändamål och innehåll,
men författade med en forgfälligare vård om
språkets renhet och tydlighet: hvarjemte Ut-
skottet blifvit anmodadt att yttra sig om lämp-
het och medlen till förslagets verkställighet.

Utskottet tog detta i öfverwägande; men
då Sällskapet redan för detta åtagit sig den för-
bindelse, att för Finnige Mans behof utgifva
Hushållsunderrättelser; då enligt en ganska
väl grundad plan, Sällskapet författat sig att i
detta periodiska arbete egentligen införa sådana
och beprövade uppgifter af godhände praktiske Land-
hushållare; då vaktadt en derom för nära
half annat år sedan i Åbo tidning och Stockholms
Posten införd uppmaning från Finlands Ekono-
mer, hittills ingen någon enda mera eller mind-
dre brukbart bidrag af sådan beskaffenhet, som
Sällskapet inkommit; då i deras ställe kom-
pilationer af Ekonomiske författares ofta
stridiga och sällan fullkomligt tillförlitliga
uppgifter, genom sin osäkerhet och obillighet
het eller ogrund icke allenast skulle förfela
sitt ändamål, utan äfven blottställa Säll-
skapets anseende och förorsaka det förtroende hos allmänheten
Sällskapet bör vara så angelägen att bibehålla;
då Sällskapet följaktligen lätteligen kan
komma i den ställning att för egen räkning

behöfva alla de röst och upplysningar Sällskapet af sina förr ingen del skriftlystna Landsmän kan hafva att förvänta; och då sjelfva öfversättningen, också af omvårdliga bidrag, nödvändigt i mera eller mindre mån lider för Sällskapets Kassa betungande: så tyckte Utskottet, med fullkomlig aktning för Herr Professorn och Riddaren Porthans patriotiska välmening, tiden för närvarande icke vara inne, då Sällskapet i egenskap af författare, kunde inlåda sig nya och stora förbindelser. #

§ 10.

Till anledning af hvad som nyligen vid Sammanträdet i råd uti Sällskapet händt, att till afgörande af en betydligare penningefråga, som enligt 24 § i Stadgarne fordrade 31 Ledamöters närvaro, oaktadt föregången uppmaning i Tidningarne och kungörelse om öfverläggningsämnets vigt, ändå icke fullt antal Ledamöter kunnat sammanbringas, hade Sällskapet den 16 sistl. Augusti anmodat detta Utskott att föreslå en lag, hvarigenom Sällskapet, enär till afgörande af en fråga utaf dylik beskaffenhet som den förvarande, erforderligt antal Ledamöter på föregången kallelse i Tidningarne sig icke infinna, må äga fria händer, att utan hinder af deras utevaro, saken företaga, och den samma efter omständigheterna med flut afhjelpa.

Härom öfverlades; och ansågs, att Utskottet förehar sig, att den blifs på närvarande Ledamöter, som vållat uppehållet med en angelägen penningefrågas afgörande, och deras nom gifvit anledning till remissen, inträffat på en sådan årstid, då flera Sällskapets Medlemmar vanligen plåga vistas på Landet; att någon ny lag, sådan Sällskapet den åsyftat, icke kunde gö-

Likväl ansågs det tjenligt, att Sällskapet genom afgående Skrifvelse måtte söka vända Kongl. Vetenskaps-Akademiens uppmärksamhet på de brister som vidlåda hushållsunderrättelserna i de finska Allmanachorna i afseende på språket, med anhållan att Akademien till dessa bristers afhjelpande ville vidtaga någon tjenlig anstalt. ✓

tan att till större eller mindre del upphäfva stadgarnas; 24 § uttryckta föreskrift, den Sällskapet ännu för tre månader sedan icke inskränkt sig utvidgat, och derom än sednare i sin Dagbok anmärkt; att dagsförändringar, om också på stundom nödvändiga, likväl sparsamt borde göras; och att sedan remissen till Utskottet skedde, en ny förhållande icke nyttjad utvägen, att genom muntlig tillsägelse af Sällskapets Vaktmästare sammankalla tillräckligt antal Ledamöter, medförd den verkan, att det uppskjutna ärendet, vid påföljande sammankomst, kunnat i enlighet med Stadgarne afgöras: så [lappades] förmodade Utskottet, att förslaget om den nya lagen skulle så förfalla, och hoppades, att den muntliga kallelsen genom Vaktmästaren, skulle, när så behöfdes, äfven för framtiden med lika förmån [kunna] nyttjas, och uppskofvet i ärendernas gång derigenom förekommas.

§ 11.

Till nyttjande för Dagbokens öfverlemnande åt Sekreteraren Korresponderande Ledamöterne Herr Kandidaten Hanellers, Herr Probsten Tastréns, och Herr Sekreterarens Mjösths, samt Herr Kyrkoherden Appelgrens och Herr Löjtnanten Liljenbergs insände Qvartals berättelser från Ilmola, Kemi, Korpo, Muhos och Hinnerjoki.

Justerad den 10 September 1802.

Allsing

Den 10 September 1802 Närvarande i Beredningen Utskottets Ledamöter, utom Herr Majoren och Riddaren Reuterskiöld, Herr Rektor Magnificus Professoren Doktor Hellenius, Herr Öfverinspektoren Thuning, Herr Magister Hartman och Herr Handelsman Sundbeck.

§ 1.

Protokollet för den 3dje i denne månad upplästes och justerades.

§ 2.

Herr Kapitenen Brunets inlände afhandling om Linstråtseln i det hela, förfärdigade, efter Utskottets omdöme, i anseende till sin både tydlighet fullständighet och praktiska brukbarhet ett rum i Sällskapets Handlingar; med förbehåll likväl, att Inledningen och Slutet, såsom till fått innehåll de problematiska delen för ämnet främmande, utelämnas, hvartill Sällskapet borde begära författarens samtycke, och tillika uppmuntra honom att dessförandelen meddela de öfriga utlofvade afhandlingarna om Linets och Hampans handtering, förbrukande till åtskilliga slags väfnader: hvarjemte han borde nu å nyo borde undfå ett exemplar af Ahlmanska Jettonen i Silfver. Herr Utskottet äfven velat yttra till bifall åt författarens önskan, att af sitt arbete, sedan det blifvit tryckt, erhålla några Exemplar till utdelning åt de Embetsmän han för sin plan söker intressera, men ~~då det kommer att tryckas ock~~ i fall det kommer att tryckas, icke särskildt, utan i en bok med flera ~~af~~ andra afhandlingar, ansåg Utskottet författarens begäran icke möjligen kunna vilfaras i annan händelse, än om det blefve möjligt att begynna det ~~nya~~ ett nytt ark, och af detta samt de följande arken afdraga några exemplar särskildt, i hvilken händelse det likväl på Sällskapets kostnad, behöfde förses med eget Titelblad. Men till någon deltagande i den af författaren tillämnade resan åt Amerika, för hvilken han försäkra sig om utfägen för Svenska Linnevåfnaders afsättning, tyckes Sällskapets Kassa icke äga tillgångar.

Justerades den 24 Sept. 1802.

Carl N. Wellerell

10. Sept

Den 24 September 1802 Klar-
varande i Berednings Utskot-
tet dess Ordförande och Ledamö-
ter, utom Herr Assessoren Sjö-
man, Herr Öfver Inspektoren
Thuring, och Herr Magister
Hartman.

§ 1.

Protokollet för den 10 i denna månad
upplästes och justerades.

§ 2.

Utom de Prisfrågor Utskottet den 3 innevarande September föreslagit, hade vid Sällskapets sednaste Sammankomst ~~åne~~ nya projektvis blifvit uppgifna: den ena af Sällskapets Ordförande Herr Professoren Doktor Swedström, och den andra af Herr Vice-Amiralen, Kommendören och Riddaren Cronstedt: Som voro:

1:o Hvilka anstalter äro de lämpeligaste, och som, med afseende å hvarje orts tillgångar, med bästa framgång må kunna vidtagas till hjelpande af den för näringsståndet i våra Finska Städer uppväxande ungdom af begge könen, så att den samma dymedelst må ledas ej blott till en för det allmänna gagnelig uppfyrning, sedlighet och dygd, utan och derjemte till mer idoghet och näringsflit, än den man för det närvarande bland de näringsidkande och arbetande folkklasserne i våra Städer finner vara rådande; och

2:o Hvilka utvägar äro de lämpeligaste att både i Städer och på Landet förekomma och afskaffa tiggerier, så att hvarken arbetsföre fattige ~~hvarken~~ måtte sakna tillfälle till nödtorftig förtjenst, eller bräckliga och ålderstegne till tarflig underhåll och skjöl?

öfver hvilka förslag Utskottet, enligt mindfången Remiss, borde sig uttåta: Och emedan Utskottet fan sin del fann begge frågorna vara af den egenskap att de förtjenade omständeligen, och emedan mera tillämpning på finland än hittills skett, utredas så var vid deras uppfattande till täflingsämnen intet att erinra. Utskottet förmodade likväl, att denna gång icke flere än en, högst tre priscan gifter täfle af Sällskapet antagas: i anseende hvartill, och då antalet af de redan föreslagna för närvarande uppgeth till fem, Utskottet ville till Sällskapets egen pröfning hafva hemstält, att ibland dem göra urval, och de öfver blifvande till annat tjenligt tillfälle bespara.

§ 3.

Till bifall åt Herr Professoren Doktor Leng ströms uti Memorial af den 15 i innevarande månad väckta förslag, att för inkommande år skrifningar öfver de finska Socknarne en ny och ökad belöning måtte utlofvas: i så måtto att den Författare, hvars arbete bäst och fullkomligast svarade mot Sällskapets önskan, blefve försäkrad om ett exemplar af Åbomanska Tidningen i Guld och alla öfriga, hvilkas arbeten närmade sig dertill i godhet, och åtminstone i det lyckligaste tjenade för Sällskapets afsigter, den vanliga belönings medaljen i silfver, förklarte Utskottet med ingen annan förändring än den, att till ändamålets så mycket säkrare vinnande, Sällskapet anslås borde utfästa sig att med Åbomanska Tidningen i Guld belöna den först inkommande bästa och fullkomligaste Socknebeskrifningen, utan jemnväl alla dem som i framtiden insändas, men för öfrigt äga en lika grad af godhet och brukbarhet.

§ 4.

Uti hitremitterade Memorial af den 8 i innevarande månad, hade Herr Rytt-mästaren Lefinger, under åberopande af nödvändigheten af bin-åringar för vår Allmoge den länga tid af året då han är från sitt jordbruk ledig, ansökt, det förslag gifte lemna honom om bästa sättet till deras tillvinnande den pålitligaste anvisning genom exempel och förespn af skicklige händer: i hvilket ändamål Sällskapet uti öfre delen af landet borde inköpa några små hela svärmar, eller i deras ställe torpa undan Säljerier; och sedan dessa utflyttade dels Norrländska hushåll, som efter ett visst ringa antal frihets år skulle lindrigt beskattas, blott i premie-lärfter och andra fabriksarbeten, dels kolonister från Ingo till Nyslegårdars inrättande, hvilkas beskattning jemväl sedan frihets åren till ända lupit, borde utgöras endast i honung af lika god sort som den hvilken i Ingo producerades. Och hade Herr Rytt-mästaren för öfrigt för medat, att medel till de härtill erforderlige kostnader nu skulle finnas i Sällskapets Kassa, eller i fall något brysse, genom åstadkommande af frivilliga gåfvor, så af Sällskapets Ledamöter som af andre Medborgare, hvarmed nog kunna sammanbringas.

24. Sept.

& efter sin ock sed,

Härvid påminte sig Utskottet, att Herr Rytt-mästarens redan för mera än ett år sedan uppgifvit ett nära stylikt förslag, så att nemligen vid Hattanpåd Egendoms försäljning 2 à 3 af dess underlydande hemman måtte undantagas, deras åbor afskyfsa, och några Ångermanlandska hushåll i stället dit flyttas, hvilka hemman sedan borde erlägga hemmans rantan blott i sina premie lärfter, sådana som ifrån Ångermanland årligen afsyftas till Stockholm: men emedan Hattanpåd Egendom, från hvilken

Sällskapet (deputer) anfag. Jig emot Testators uttryckelig föreskrift ingen ting kunna abalienera, då redan kunnit försäljas, Jå förklarade Sällskapet uti 9 § af dess Protokoll förd d. 15 Augusti 1801 Jig icke vara i tillfälle att ve ställa Herr Rytmästarens vackra och pa triotiska förslag, hvilket Sällskapet till någ framdeles inträffande begvämare tid eft hafva i minne.

Lika med Sällskapet, hade äfven Utskotte för Jin del fullkomlig öfvertygelse om nyttan och vigten af ~~Herr Rytmästarens~~ den utvag Rytmästarens både förnit och nu föreslagit; m då Utskottet trodde Sällskapet icke äga rättighe att af Athis anstalter eller Wilmanstrandska Testamen medlen, emot Testatorernes afsigt, något härti använde, och uti Sällskapets enskilda Kassa j närvarande icke fanns någon större behållni å 9729 Rdr: 76 fk. 7 öre.: Utskottet äfven mig tröstade att igenom subskriptioner eller privat sammanskott kunna till hemmanens inköp och öfriga oundgängliga kostnaden uppbringa någon tillräcklig fond; Så ansåg Utskottet de begvämna tid annu icke vara inträffad, då Rytmästarens förslag ~~af~~ Sällskapets räkning kunde verkställas.

För att likväl igenom åtgärd af privat Possessionater, som af en dylik anstalts vid gande på sina gods, kunna hemta både fruar re och betydligare vinning, samt i följe dera äfven med sin och hela sin orts bästnad gif företaget en vidlyftigare utsträckning, bri ga Jakten fruarare i gång, att Sällskapet o vid sjelf torde kunna lagga handen, föres Utskottet, att Herr Rytmästarens Memoria måtte i dagboken in extenso tryckas, med uppmaning från Sällskapet till Landsto

hushållige Fastighets innehafvare, särdeles i de östra provincerne, att till Linskötselns och Linne fabrikaternes samt Humleplanteringens förkofran inhalla och å tjenliga ställen bosätta skicklige kolonister, dem Sällskapet borde åtaga sig att på vederbörande Godsägares förskjutande be kostnad, till Åbo eller annan efter omständig heterna lämpeligare ort, förskrifva: hvilken utvag, såsom efter Utskottets öfvertygelse för närvarande den enda möjliga, Utskottet för denskull, i anledning af ett nära dylikt förslag af Herr Probsten Thegman, redan den 28 sistl. Maj (Prot. § 4) understödt och tillstyrkt.

24. Sept

§ 5.

Af Herr Sekreteraren Nijdhs under den 11 sistl. Juli afgifna qvartals berättelse, fann väl Utskottet, att vid den innevarande sommar å Söder Jurmo holme påbegynta kärrodikningen, hemmansåboen Anders Thomasson Woondas, som jemväl i flere år skall gjort verkställigheten af detta nyttiga företag, varit den förste som villigt bemnadt Herr Sekreterarem sitt biträde, men Utskottet kunde likväl icke inse att han härigenom gjort sig till någon egentlig belöning berättigad, helst då han, lika med sine öfrige medbröder, redan vid sagt sex Rikesdaler Kontant, till uppodlingens instängande och gärdande. ~~Likväl~~ Dock fann han i klok uträkning igenom klok uträkning och oförtruten tjenstaktighet allt ifrån arbetets början, sig framför de andre Jurmo boerne ett märkt, så hemställde Utskottet, om icke Sällskapet derföre genom Herr Sekreterarens Nijdh eller ortens Pastor, ville i hela Styrelsens namn låta deröfver förklara honom sitt nöje och välbehag.

§ 6.

Emedan, enligt inkommit Sockneståmmo Protokoll af den 29 sistl. Augusti, dran-

gen Michels Mattsson i 28 års tid, med utmärkt trohet och förståndig flit, varit i tjenst hos Bonden Simon Jacobsson Mullila i Jurfanperä by af Wirmo Socken, Ja tillfyrkte Utskottet, att han, på behofstnad af sin Husbonde, som sig dertill villig förklarat, måtte med det vanliga Silfverhaltbandet hugnas.

§ 7.

Korresponderande Ledamoten Herr Professoren och Probsten Ströms Memorial af d. 30 Sistl. Augusti, med berättelse om årsväxten i Nykyrka Församling, öfverlemnades till Sekreterarens, att deraf framdeles göra vanligt bruk för Dagboken.

§ 8.

Till följe af Sällskapets den 15 Maj (Prot. § 7) och 1 Juli (Prot. § 8) vidtagna beslut och gjorda anmodan, hade dess Sekreterare, Herr Professoren doktor Wallenius författat en Underrättelse om Spädda barns uppfödande, jemte föreställning om Skadligheten af den ofed att i stället för modersmjölken lifnära dem med annan grofre spis, som upplöstes och bereddes till tryckning, i Hushålles understöttelseföreningens för Menige Man, gillad: hvarutom Utskottet i anledning af Sällskapets beslut § i 7 § af Protokollet för den 1 Sistl. Juli hemställat om icke författaren borde med ett exemplar af Almanacka Jettonen i Silfver ihogkommas.

Justerad den 1 Oktober 1802.

Carl N: Wellenius

Den 12 Oktober 1802 Närvarande Berednings Utskottet, Dess Ordförande och Ledamöter, utom Herr Majoren och Riddaren Reuterskjöld, Herr Professoren Thuring, Herr Byråherden Arenander, och Herrar Magistri Docenterna Wolpo och Hartman, hvilka dels voro bortreste, dels af anmälte förfall Gjordes.

§ 1.

På sätt de Utskottet meddelade Handlingar utvisade, hade Kongl: Maj:t genom Nådig Remiss af den 28 Sistl. Augusti till Dess Kommerse Kollegium, i Nåder lagtats infordra Sällskapets underdåniga utlåtande öfver Magistratens och Handels Kollegii i Stockholm, genom Öfverståthållare Embetet, anmälta underdåniga tänkesätt om angelägenheten af förbättrade anstalter vid beredningen af det Smör, som från Österbotten och Vesterbotten till Stapelstaden införes.

Till vinnande af detta ändamål hade ej mindre Hushållalie Handels-Societetens Deputerade än Handels Kollegium ansett nödigt

1:o att det afsjärnade Smöret, i stället hällvatten, måtte resor tvättas, för att deri genom noga och fullkomlig skiljas ifrån mjölken, samt efter vunnen stadga, med grannlagenhet och mätta Saltas med finstött St. Ylves Salt;

2:o att det sålunda aftade Smöret inpackas uti fastager, som länge hållna under vatten, ej tillsuga sig Smörets lake, och meddela det samma en vidrig Kunsmak;

3:o att det under Sommarmånaderna tillredda Smöret icke blandas med det under Vintermånaderne samlade, utan att hvartdera slaget, såsom till färg och fetma ganska olika, förvaras uti särskilda fastager, hvaraf och skulle följa, att det ena årets Smörafkastning icke borde sammanblandas med det andra årets.

4:o att till befrämjande af dessa föreskrifters efterlefnad, Konungens Befallningshafvande i Öster- och Vesterbotten måtte låga den anstalt, att icke allenast å de förnämsta marknadsplatserne, utan ock i Städerne alltid äro tillstädes vederbörligen tillförordnade och edsvurne Smörvrakare, som emot en lindrig afgift af Säljare och Köpare, till hälften hvardera, noga undersöka det Smör som der till salu hålles och utbjudes, samt förmera, efter befinnande, det samma till godhet och

fort, med en dertill inrättad Stämpel å fastaget tecknas, innan kåsp deraom får afslutas: hvarvid lämpligast bleefve, att allt för spisning och matredning användbart Smör fördeladers 1:o uti godt Sommar eller vinter-Smör 2:o uti förfvarligt Sommar- eller vinter-Smör, och 3:o uti saure matsmör.

Hvarutom öfverståthållare Embetet och vidkommande handels-Societeten ansett till ändamålet bidragande, att Kongl: Finska Hushållnings Sällskapet, genom utlofvade premier för Smörets förfärdigande, måtte bland Allmogen väcka och underhålla en täflan att producera godt och felfritt Smör, åfvensom en Societetens Ledamot föreslagit, att Allmogen genom tjenliga föreställningar måtte förmås, att i stället för handkärnorne antaga bruket af Engelska Smörkärnor efter den modell Herr Rådmannen Fellman [Grahnfelt] infordrat, och hvaraf han på flere håll i orten skall gjort utdelning.

Då Utskottet, enligt undfången remiss, nu borde gifva öfver alla dessa punkter utlåta, förekom att Herr Rådmannen Jacob Fellman, redan år 1788 låtit i Wasa af trycket utgå en på Finska författad Underrättelse och Upprmuntran att förfara tjenligt handtera Mjölken och skicklegen tillreda Smöret, hvaraf exemplar för intet blifvit till Allmogen utdelade, och att Herr Rådmannen desutom på egen kostnad låtit förfärdiga ett antal Engelska Smörkärnor, samt förärat åne Styrelsen af dem till hvarje Socken i Uleåborgs Län, för att tjena till modell och efterlyn. Dessa af Herr Rådmannen gifna anvisningar, hade sedermera Konungens Befallningshafvande i nyssnämnde Län, Herr General Majoren och Landshöfdingen Baron Joh. Fredr. Carpelan uti en år 1793 på Finska i tryck utgifven afhandling, som under titel af Hjelpreda och välmenta råd vid Jordbrukets och Landthushållningens förbättrande uti Uleåborgs och Kajanaborgs Län, läses i Kongl: Patriotiska Sällskapets Hushållnings Journal för Maj och Juni månader 1795, hvil-

Införtt på Svenska i Patr. Sällsk. Hush. Journal för Aug. 1788 sid. 376 – 386.

Allmogen än ytterligare rekommenderat, hvarom samma Konungens Befallningshafvande redan åren 1786 och 1787, genom utfärdade allmänna Hushållsföreskrifter uppmuntrat till Smörets skicklegare tillredning och handtering, med tillkännagifvande, att deraf misbruk i denna del vid framdeles skulle förspörjas, fiskaler och Uppsyningsmän skulle blifva anbefallte att vråka och till Konfiskation befordra allt odugligt eller illa rusadt Smör, som till salu i städerne eller Marknadsplatserne utbjudes.

12. Oct.

Hos Kongl: Finska Hushållnings Sällskapet hade Talmannen, genom den 1 April 1800 inlemnadt Memorial, Herr Professoren och Riddaren Porthan, påyrkat någon anstalt att genom undervisningar, uppmuntringar, vedkenings anstalter, olika prisers fastställande efter varans olika godhet o. s. v. förbinga Smör tillredningen i Finland till större fullkomlighet; men då Sällskapet funnit att vråkomligen, i stället för det goda ändamål som derved åsyftades, lätteligen kunde leda till misbruk, oläpligheter och chicaner, samt således blifva af ganska tvetydig nytta, så underrättade sig Sällskapet den 1 Juli 1800 (Prot. S 131) till det beslut, att låta öfverse och å nya upplägga Herr Rådmannen Fellmans ofvannämnda förut af trycket utgifna afhandling i detta ämne: med verkställigheten hvaraf, i anseende dertill att flere dervid fallnade svagare uppgifter behöfde hämtas från andra till en del utländska källor hämtas, till närvarande tid kommit att anstå, igenom hvilket på goda skäl grundade dröjsmål, den tillämnade nya anvisningen förmodades komma att vinna i fullständighet och brukbarhet.

Emedan denna af Sällskapet utlofvade Afhandling, den Sällskapets Sekreterare [illegible] utfäste sig att till införande i de Hushållsunderrättelser för Menige Man, som instundande år af trycket borde utgå, [illegible] för Sällskapet framlägga, hinner komma i

Allmogens händer, trodde Utskottet all nådig upplysning vara vunnen om Smörets rätta handtering och skötsel. Utskottet väntade dock, lika fältet som Victualie handels Societeten och Handels Kollegium i Stockholm, att denna upplysning enfam lärer förmå att alltid och allestädes bringa Smöret till önskad godhet, och kunde derföre icke vara obenäget att i frågan om nödvändigheten af en vräkningsanstalt, med den inskränkta. Men rätta stället derföre ansåg Utskottet vara, icke i Landsorterne, eller i Finlands städer, der hvarje köpare genom påsmakning och borrning är i tillfälle att undersöka egenskapen af Varudens, merendels i smärre poster till salu utbjudna Smör, utan att han genom laga vräkning, af tillförordnade Embetsmän, blottställes för möjligheten af obilliga vexationer, utan i Stapelstaden, dit Smöret ankommer i stora fastager af 15 till 40 lispunds drägt, och följaktligen ofta kan innehålla en blandning af bätt och sämre, eller eljest vara misvårdadt. — Ifrågan en sådan på sista afsättnings orten vidtagen mera tillräcklig anstalt, trodde Utskottet afsigten bäst och fullkomligast kunna uppfyllas: ty jemte det den först och närmast verkade på de Handlande i Öster och Vesterbottens Städer, skulle den i succession äfven verka på Allmogen, som under omöjligheten att få afsättning på ett illa tillredt eller ansatt Smör, blefve tvungen att vinlägga sig om en god och väl handterad vara.

Beträffande dernäst det förslag att genom belöningar af Sällskapet uppmuntra Allmogen till mera omsorgfällighet vid Smörets tillredning, så hade Utskottet dermed gerna velat förena sig; men utom det någon allmän belöningsgrund lärligas skulle kunna uppgifvas, ansåg icke heller blifva möjligt att så pålitligen som vederborde, kontrollera uppgiftlernas riktighet af de uppgifter, på hvilka belöningen borde stöda sig.

Likaledes tvifflade Utskottet, att de af Herr Rådmannen Tellman föreslagna Engelska Smörkärnor, lära af Menigheten till allmänt bruk antagas. Om det är grundadt, att dessa kärnor, framför de vanliga, utaga mjölken ur Smöret, och dymedelst äfven gifva Smöret större vigt, så hafva de deremot den olägenheten att vara dyrare, och att med icke utan svårighet kunna rengöras: af hvilken anledning de icke ens hos Städsmän, hvilkas vunnit något rätt förtroende, 12. Oct.

Hvad Victualie Handels Societetens Deputerade för öfrigt anfört om förbättring af åtskilliga vägar ifrån Finland till Stockholm ankommande varor, genom en ordentligare och forgfälligare handtering, till exempel af Laxen genom mera noggrannhet vid packningen och första saltningen, af Skärgårdsöarne, hvilka nu oftast skola finnas bäst och möjliga, genom en aktsammare förkning, och af Talgen, genom försigtig skärning, tillvarmedelst den skulle kunna bringas, om ej till lika finhet med den Ryska, dock till mera renhet och jemnare färg, förtjenade efter Utskottets tanka den uppmärksamhet, att äfven derom i Hushålls underrättelserna för Menige Man framdeles borde meddelas tjenliga anvisningar.

§ 2.

Med antagande af Herr Rytmästaren Hisings uti skrifvelser af den 8 och 25 September nästlidne förslag, tillstyrkte Utskottet, att Sällskapet måtte utlofva en belöning af Sju Riksdaler kontant för finaste linnevåfnad, gjord i Savolax eller Finland på ett Skatte- eller Kronohemman, af åbonde husfru eller barn; och emedan Herr Rytmästaren utlofvat, att till Sällskapet i sin lifstid årligen afsända en lika summa, dock med förbehåll, att efter tio år, så efter omständigheterna anordna den samma antingen till lika ändamål, eller till uppmuntran för någon annan nyttig näringsgren, så tillstyrktes, att Herr Rytmästaren för detta sitt benägna och patriotiska löfte, måtte af Sällskapet skriftligen betackas.

§ 3.

Ehuru Herr Probsten Lars Eckman i går inkomne Memorial, af den 27 sistledne September, med derpå följande Socknestämmo-Protokoll från Lempelä af den 26 i Januari månad, anmäler icke hunnit Sällskapet före dragas; trodde likväl Utskottet sig för Eckmans Kostnadens af den tid som återstår, innan Sällskapet den 1ste instundande November afsummar sina belöningar, kunna det Samma omedelbarligen till pröfning företaga.

Deraf inhämtades, att Pigan Lisa Johansdotter med mycken drohet och oförtrutenhet, 21 års tid varit i tjenst på Lempelä Socknens Prestegård, och att Hennes Husbonde, Herr Probsten Eckman, som tjenar till belönings uppmuntran anmält, åtagit sig att svara för Kostnaden dertill: i anseende hvartill Utskottet tillstyrkte, att hon, på Herr Probstens bekostnad, måtte hedras med det vanliga hederstecknet: en halsked af silfver med vidhängande medaljon och tjenlig påskrift.

§ 4.

Sedan Sekreteraren Hrr. Adjunkten Doktor Vallenius upläst ifrån protokollet och afträdt; upplästes ett af honom inlemnadt memorial: hvarti han anmäler, det han, enligt bifogadt Socknestämmoprotokoll inom mindre tid än 2ne månader uti H. Mariä Socken med fullkomlig framgång vaccinerat 30 af allmogens barn; samt anhåller, att den belöning som Sällskapet utsätt för den som på sednare orten, der ympning ännu icke hunnit vinna bland allmogen allmänt antagen, skulle ha vid ympat minst 25 barn, så att de kopporna lyckligen gjort mongått, måtte belöning Herr Adjunkten härmed anvisad; att ock denne silfverhedersked med vidhängande medaljon genom Sällskapets försorg måtte tillhandahållas den som sist dessa sina barn vaccinerat. Dessutom förelåg Hrr. Adjunkten ett exemplar af Sällskapet delvis nyligen i tryck utgifvet skrift angående ympning gifven åt Herr Sekreteraren Frendelin, i hvilken bok icke allenast nyttiga kännedomar lemnade det öfriga mycket

af 310 dikter.

lärorika innehåller af allmogens fördomar, vanvett, fortfarande vidskepelser och fruktan för ympningen, hvarjemte författaren begynte vaccinationen utan någon svårighet, och hade redan vunnit dervid ett lyckligt och gynnande resultat.

Utskottet hade sig, under förklaring af sin aktning för Herr Adjunkten Vallenii mångfaldiga förtjenster af sina nitiska sträfvanden, icke bemödande, icke kunna tillerkänna honom någon belöning för det han gjort mera än sin skyldighet, och som, i anseende till Sällskapets ringa tillgångar, hedrande förtroende; ehuruväl tycke utskottet, att en belöning, som genom lott vinnes, förlorar sin natur af ett pris åt förtjenst och blir en tillfällig uppmuntran gifven; hvarföre utskottet hemställde, att alla som de möjligen, hvilka först bifölle hvarje vaccinering, måtte undfå sina barn hos honom vaccinerade af Sällskapet hvilket utskottet vid detta tillfälle för angifvet hade anvisad, som dittills 30 barn efter all sannolikhet verade före; i hela Finland af allmogens barn, som tillsvidare vaccinerade, i gemen hittills egentligen sällan fördenskull endast detta ena förslöjande medel till menniskors räddning, hade jaga ifrån sig och hata socken, och till slut i hela landet förföra.

Justerad d. 15. October 1802. / Fort. N. Hellenius.

Den 29 Oktober 1802 Närvarande: Förordnings-Utskottet Desz Ordförande och Ledamöter, utom Hrrs Majorens och Riddaren Reuterskiöld, Herr Assessoren Tigerstedt, Herr Professoren Frantzén, Herr Öfverinspektoren Thuring och Herr Kyrkoherden Arenander.

§ 1.

Ett Memorial från Konungens Befallningshafvande i Uleåborg af den 1 i innevarande månad, som den derpå följande till Sällskapet inkommit, hade väl, vid Sällskapets sednare icke varit samladt, innehållande icke hunnit till Utskottets uplåtande remitteras, men det angick belöningar åt 3ne välförtjente jordbrukare i en aflägsen trakt af Finland, och Utskottet förmundade att Sällskapet ju för desz hälsa ville göra deras förtjenster rättvisa, huruvida, om det icke skulle de ske årsdagen den 1 instundande November, enligt stadgarne skulle komma att taga sex månaders uppskof.

Och emedan Utskottet af de vid Memorialet bifogade allmänna Socknestämmor verificerade Sygne Instrumenter af den 15 Juli samt 1 och 2 Aug. 1801 inhämtade, att Förnämde Matts och Pehr Pehrssöner, såsom Svagne att för ålagenheter af grofst slagtta sitt

åboende Kronothybygge N:o 47 Korkeljärvi i Kurki sn
i S:t provisionelt mantal, belägen i Kurki by af Pudas
järvi socken, ¼ mil längre bort, å derstädes inom
fem års tid icke allenast uppbyggt och till det sneste
inredt en ny bolstad, försedd med tillräckliga hus, ätan
ock derstädes inom lika kort tid upprodlat 8 Tunne- och
16 kappeland ny åker, samt äng till 600 Lästor, dels af
gröf och örd skog, dels af mossar, som genom dämnings-
pators anläggande blifvit fruktbara gjorda, ompräfvit
sina uppodlingar med 3350 famnar gärdesgård,
försett dem med 90 famnar örken, och anlagt 2:ne fä-
brar af trä å till mindre 180 famnars längd,
hvilket arbete af Synemännen blifvit i värde berät-
nadt till 508 Rdr. 24 fk. 8 rfk.; samt att åboen å
Johan Repo Repo Skattehemman N:o 18 i Kollaja by af samma Soc-
ken, inom 15 år väl bebyggt sitt hemman, som vid
hans tillträde varit i fullkomligt ödemål, upprodlat af
ofenbunden mark 9 Tunneland åker, och af gröf skog
50 Kasteland äng, uppfört 360 famnar Stengärdesgård,
genom rödning och vedhuggning förbättrat sina gamla
ängar, uppsatt 5 nya Ängsladon och öfver en bäck,
på 9 fk. 6 alnars höga Stenkistor uppbyggt en bro af
50 famnars längd, allt detta med en bostad, den Syne-
männen beräknat åtminstone till 1017 Rdr. 34 fk. 8 r:
på tillstyrkt Utskottets att de åne förmälde, Bröder-
ne Matts och Pehr Petri Söner Korkeljärvi måtte hedras
hvardera med en förgylld silfverbägare om 16, och den
3dje Johan Repo med en dylik bägare om 20 Lods vigt.

§ 2.

På anmälan af Sällskapets Sekreterare, att Herr Rege-
ments Fältskären Doktor Rinelaus, Herr Majoren och
Riddaren Carl Joh. Aminoff, Herr Ryttmästaren Branden-
burg, Herr Assessoren Carpi, Herr Probsten Ehrman, Herr
Kapitenen Carl Joach. Sock, Herr Majoren och Riddaren
Fredenskiöld, Herr Kåltkammereraren Gråå, Herr Öfversten
och Riddaren Grönvall, Herr Kyrkoherden Idman, Herr
Vice Borgmästaren Heckman, Herr Öfverste Löjtnanten
Baron Löjonhufvud, Herr Probsten Doktor Lencqvist, Herr
Fändriken Baron Mellin, Herr Vice Häradshöfdingen von
Pfaler, Herr Majoren och Riddaren Sjöman, Herr Hospitals
Predikanten Snellman, Herrar Probstarne Carl och Jacob
Stenius, Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren von Troil,
Hr. Bataljonspredikanten Sederus, Herr Probsten Doktor Wes-
zynthius, Hr. Probsten Wijkman, Hr. Kommissions Landtmä-
tare Wirzenius och Hr. Kassören Östman på 3 à 4 icke inbe-
talt någon afgift till Sällskapets Kassa, tillstyrktes med anled-
ning af 47 §:te Stadgarne, att de från den samt utkommande
Förteckningen öfver Sällskapets Ledamöter måtte utlemna-

§ 3.

Årsberättelsen för 5:te året, hade så vida Pris-frågorne och en del belö-ningar ännu icke kun-nat blifva af Sällskapet afgjorde, hittills icke kun-nat kompletteras; men så mycket som var för-digt, hade hos Utskottets Ledamöter till genomläs-ning circulerat, och an-togs nu utan förand-ring.

Justerat

Stockholm, November 1801 Vårvarande Oeconomie Utskott. Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren Wibelius, Herr Majoren och Riddaren Holtz, Herr Assessoren Sundell, Herr Landskamreraren Ljung, Herr Kongl. Hofrätts Notarien Gummer, Herr Kongl. Hofrätts Canzlisten von Rothen, Herr Grefshandlaren Rosendahl och Herr Handelsmannen Maxmontan.

Emedan af de förlidne gårdag valde Ledamöter, Scheltz Utskott, då icke så många tillstädes voro, som Stadgarnes 18 § fordrar, så anstäldes nu på vanligt sätt med stuk. nå sedlar val til Ordförande, hvarvid flesta rösterne funnos hafva tilfallit Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren, Herr Olof Wibelius.

Den 5 December 1801 Vårvarande Oeconomie Utskott, til Ordförande, Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren Wibelius; Herr Majoren och Riddaren Holtz, Herr Assessoren Sundell, Herr Vice Häradshöfdingen Svendorff, Herr Grefshandlaren Rosendahl, och Herr Kongl. Rätts Notarien Gummer och Herr Handelsmannen Maxmontan.

Sällskapets Skattmästare Herr Professoren Doctor Pipping var åfven tillstädes.

29.

Förteckningen öfver Sällskapets Ledamöter måtte utlem

31.

Sällskapet hade den 2 i denne månad til detta Utskott remitterat de Räkningar granskning öfver Skjuts och Dagtraktamente samt Extra utgifter, hvarmed Herr Candidaten Sahlberg samt Studiosi Herr Laurell och Herr Hjerpe samt af Sällskapet warit utsände at göra allmogen i detta Län bekant med Island och Renmossens kännetecken och anwändande m. m. efter slutade Resor til Sällskapet inkommit; Och emedan dessa Räkningar, enligt hvilka

1:o Herr Candidaten Sahlberg af sit erhållne förskott bör til Sällskapet återbära Fio Rdr. 15 Skill.

2:o Herr Laurell har at ytterligare utbekomma Fre Rdr. 10 Skill. 6 Rst. och

4:o Herr Hjerpe äger en slutelig fordran på 7 Rdr. 76 Skill. Så tillstyrkte Utskottet at Räkningarne måtte gillas och godkännas, samt på sätt redan ovanförmält är, af Sällskapets Skattmästare slutligen liquideras.

§ 2.

Sedan Kommungens Befallningshafvande i Savolaxen uti Skrifvelse af den 19 sistl. November anmodat Kommungens Befallningshafvande här i Åbo at låta undersättelse om wärdet af den lösa och fasta Egendom framlidne Herr Assessoren Ahlman genom Testamente bortgifvit på det den Donationsprocent kunna af samma testamenterade Egendom bonjuta, hvarefter måtte kunna uträknas hvad Sällskapet wilder samma rätt den 2 innewarande December. åt detta

Förteckningen öfver Sällskapets Ledamöter måtte utlem-

#

utskott uppdragit at samma värde enligt författningarne bestämma, med rättighet dertan at behöfva afbida, Sällskapets fastställelse, igenom sin Ordförande Herr Lagmannen och Riddaren Hiboelius, som tillika förwaltar Landshöfdinge Embetet i detta Län, lemna förstnämnde Kommungens Befallningshafvande del af det resultat, hvartill öfverläggningen kunde föranleda.

Til beräknande af den i fråga warande Donationsprocenten kan Utskottet ingen annan och lämpeligare grund komma tagas, än Bouppteknings förrättningen af den 4 och följande dagar i Januarii månad förlet. år. Sällskapet hade wäl erfarit at Kapten wid den fasta Egendom Herr Assessoren Ahlman efter sig lemnat, men det samma hade öfvergått; och ehuru et annat köp än under beredning; wisste man ännu icke, om det kan komma til stånd, så wida icke ens Köpe Contract dertill, så wäl som Bouppteknings Instrumentet, utfärdat som följer.

5. Dec

Fasta Egendomen wärderad til	Rdr. 190. —	
Lösa Egendomen med fordringar	9772: 8.10	
Summa	30,562: 8.10	
Därifrån afgå		
Gäld och Skuld Specificerad til	3062: 40.5.	
Enke fru Assessorskan är icke skyldig de lika beviljning för de Barne Silkomna, de Gemensamt efterlemnade inventarier wärderade i Contract	8377: 76	
Dö af Lös Egendom i wärde	1842: 14. —	15,282: 12.5.
Återstående		15,279: 44.5.

Af denna Summa Trettiosem Tusende Trehundrade Tjuga Tre Rdlr. 44 Sk. 5 öre. synes Sällskapet böra bliswa förenad anfordrigt för Bevillnings procenten, med förbehåll för Sällskapet, at vid utbetalningen af Testamentets innehåll til sidö arfwingar och fränmunande innehålla och afdraga hwad för en hwar i proportion af Testamentets Summan belöper.

Den 16 Januari 1802 Hårdvaruade i Oekonomie-Utskottet Des Ordförande och Ledamöter, utom Herr Hofs Rätts Rådet Gadelii, Herr Hofs Rätts Cavalieren Baron von Rothen, samt Herrar Grefwarne Baër och Rosenstahl. Skattmästaren Herr Inspectoren Doctor Pipping war öfwerhindrade.

§ 1.

Wid sin sammanträdande förledne gånger hade Sällskapet til detta Utskott öfwerlemnat at enligt författningarne utröna och bestämma de afdrag, som ifrån Athlmanska Legatarierne i Testamentet stipulerade lotter borde afgå, och Kongl. Maj:t och Kronan til förmån innehållas.

Hwad således först angick Bevillningen af Testamentet, så fann Utskottet, at de framlemne Herr Inspectoren Athlmans Testamentariska författningar wore äldre än sednaste Bevillnings förordning af den 15 Junii 1800, förwilken, til Testator äfwen sjelf hunnit af-

16. Jan.

lida, så kunde wid beräknandet af Bevillnings-procenten, någon annan princip än de lagar til grund, an den som wid Herr Inspectoren Athlmans Testamente war gällande, och emedan enligt gde momentet i 2dra: Artikeln 10 S: af förb: 1789 års Bevillnings-förordning stadgades, at af alla penningesummor hwilka igenom Testamenten förskrifwas til andre än make och barn, arfwingar bör betalas en procent i Bevillning; så borde äfwen denna procent af Fru Capitenskan Margareta Dolk, Bokhållaren Jonas Athlmans, Fru Landssekreterskan Sara Juliana Gahlenbergs, Fabian Eklöfs, Fru Ingemarsk Sara Juliana Bethers och Mamsell Renata Juliana Tronelii andelar wid utbetalningen deraf innehållas, men deremot Fru Assessorskan Athlman för sin lott wara ifrån en sådan afkortning fri.

Beträffande dernäst förmögenhets-afgiften, så emedan Påbudet och Kungörelsen om denna afgifts beräknande af den 19 § stadgade: at den som med skuld belastad är, äger frihet för mögenhets afgiften för sin borgenärs hos honom ägande fordran, erlägga, med rättighet at af borgenären få ersatt hwad han för denne sorban så betalt; at borgenär under intet skein får utbetalt; at borgenär under sådan ersättning, wid nästa gäldenär denna ersättning, wid följd at til honom hafwa förwerkat ¼ af hela fordringens belopp; och at om gäldenär icke wil af denna frihet sig begagna, han då må wara berättigad at upgifwa hwad han skyldig är, samt beloppet deraf på wärdet af der egendom afdraga, hwarester afgiften icke beräknas högre än egendomens återstående wärde utgör, så-

följde härmed; Utskottets tanka ganska klarligen, att vederbörande ofvan upptagne Legatarien borde, till så stor del som deras erhållne lotter utgöra, deltaga i förmögenhets afgiftens erläggande med två och en half procent, deråfvan de icke skulle visa, att de vid upptagningen ibland sin öfriga förmögenhet åtnjutit de summor som dem i Testamentet tillagde blifvit.

Från utgörande af denna förmögenhets afgift hade Utskottet ju ock ansett Kollegium Ahlmann icke heller kunna undfalla, hvarken af de 8333 1/3 Rdr. hemman enligt Testamentets 3dje punkt tillkomna; ~~eller af de 1842 Rdr 44 sk. hvartill den brutto gemom 20de punkten tillagde lösa Egendom sig i värde beläper~~, hvilken förmögenhets afgift, uträknad efter 2 1/2 procent, jämväl ofvan borde från hemmen andel afdragas, ej emindre än de två tjugondedelar af upptagningsprocenten åsatta Egendomen, som Sällskapet genom skrifvelse af den 15 Julii sistl. anfört hemma för den tid, under hvilken hon samma tagna Egendom innehaft och disponerat vara pliktig att gälda: hvarande denna jemnare del af förmögenhets afgiften beräknas i Banko myntet, men alla de öfriga afdragen så för hemmen som för de öfrige Legatarierne uti Riksgäldssedlar.

Hvad ytterligare vidkom det af Sällskapets Skattmästare vid gårdagens sammanträdet åtskade formulär til quittens, som Legatarierne borde afgifva vid erhållandet af sina lotter, så

ansåg Utskottet någon närmare föreskrift derwid icke vara nödvändig eller tjenlig; utan borde Legatarierne ega frihet att ställa sina quittenser icke på Legatets hela oafskortade belopp, utan på den verkliga numerära summa, som efter det dem afdrag afgått öfrig blifver, och til dem i Riksgäldssedlar utbetalas.

Beträffande ytterligt Herr Ingenieuren Beckers rättighet att utbekomma de 2000 Rdr som i Testamentets 8de punkt blifvit Honom tillagde; så emedan enligt Testators förbehåll derifrån dem efterges de två skulder hvarför Herr Ingenieuren efter Book häftade, samt Boken och öfriga Handlingar med icke voro til hands, utan i Embudsmannens för Ahlmanska ärenderne Herr Auditören Bromdorffs wårs, hvilken nu är från Staden frånvarande; så fann Utskottet sig icke denna gång kunna ingå i pröfning af Herr Ingenieurens rätt att den testamenterade summan lyfta, utan förbehöll sig derom framdeles utlåtande.

16. Jan.

För öfrigt ansåg Utskottet anledning icke vara att af Legatarierne förorda någon borgen för de summor som af den komma att emottagas.

§ 2.

Så vida tiden tillstundade då förmögenhets afgiften af den summa, hvartill Hattanpää Egendom blifvit upskattad borde betalas, så ville Utskottet om sättet och utvägarne til dess afbördande sig nu äfven hemställningsvis yttra. Och emedan

dan utskrifvit af flere skäl, men särdeles
til undvikande af all obehaglig efter-
räkning, tyckte bäst vara, at samma
afgift erlades i Banko, hvilken mynt
jemt Sällskapets Castor för närvarande
icke ägde tillgång, så beslöts dess om-
icke sällskapet skulle finna tjenligt
at den i sådant afseende beköpliga
summan i Banko myntades uplåna
emot ränta för Ahlmanska
fondens räkning uplåna. Det vore
bekant at Hattarängs Egendom blif
vit uptaxerad till 26800 Rdr Banko
af hvilken summa förmögenhets afgif
ten à 2½ procent utgjorde 650 Rdr,
hvaraf hälften eller 325 Riksdaler
nu med första borde inbetalas, och
hvarigenom Länsmannen till fått rät
ta och nödvändiga belopp åter gifves
och determineras.

Justerade den 18 Jan. 1802.

Vid Lördagen.

Den 6 Februarii 1802 Närvarande i Ekonomi Utskottet
des Ordförande och Ledamöter, utom Herr Assessoren
Rantzau, Herr Landshöfdingen Jung, Herr Handels
man Mazmontan, Herr Vice
Häradshöfdingen Svendorff
och Herr Kongl. Hofrätts
Kanzlisten Baron von Rothk
af hvilka de två sistnämnde
nu åter fråvo Staden bortreste

31.

Sedan vid Sällskapets sednaste Sammanträ-
den 1 i denne månad till Läns erhållande
af Sällskapets Castor sig anmält
1:o Herr Professoren Doctor Haartman genom
Memorial af samma dato, om ett Lån på 2000
Rdr emot laga interesse och säkerhet anhäng
genom inteckning i ograverad fast Egendom,
eller godhände bosatte Mäns borgen, jemte
återbetalning efter 3 Månaders uppsägning;

2:o Herr Kapitenen Abraham Jonas Ahl
roff genom Herr Lagmannen Linder, om ett
Lån på 2000 Rdr. Riksgälds- och 1000 Rdr
Bankomynt, eller till en början endast 1000
Rdr Riksgälds, i fall icke kunde erhållas
tillräcklig att inom instundande Martii månads
utgång få lyftas, allt emot säkerhet i fast
Egendom af mer än dubbelt värde; och

3:o en ordinarie Possessionat i Kymmene-
gårds Län genom Herr Gudmund Wennerhoff
om ett Lån af 2000 Rdr emot inteckning
i fast Egendom af 30000 Rdr värde.

Härvid förekom väl, att endast sednaste
inkomne Quartals förslag ingen afsåg,
Sällskapets Castor särskildt agade att disponera
behållning som vore tillräcklig att lemna
ett Lån af det belopp som de söktes,
men då behållningen i Sällskapets enskilda
Kassa 1261 Rdr. 19 fk. sammanlagges med behål
ning af Ahlmanska testamentsmedlen
som återblifver sedan alla Legatarier kunnat
afliquideras, anses tillnärmelsevis utsatte
blifvna till meddelande af ett Lån på två tu-
sende Riksdaler Riksgäldsmynt, som ur bäg-
ge fonderne jemnfällt skulle utgå, i proportion
af deras olika tillgångar. Och emedan Herr Pro-
fessoren Doktor Haartman icke allenast ännu

† och hvad som där öfrigt kommit till utskottets rätt, nämligen nu kunna

sig med den minsta försumlighet, utaf och vara här påstående vitsnande, och för öfrigt erbudit Herr Majoren och Riddaren Tocks samt Herr Apotekaren Ackermans borgen inställ. för återbetalning m.m. i fall egendom vid nederbörlig Domstol kan utverkas, så tillstyrkte kvarenot för de efterg. Lånsökande, som nu afslagsnare orten hafva sina hemvister, flera prestationer återstå att fullgöra, så tillstyrkte Utskottet, att Herr Professoren Laasbergs må af Sällskapets enskilda så väl som af Ahlmanska medlen erhålla det begärda Lånet om 2000 Riksdaler Riksgälds sedlar, hälst Sällskapet icke äger tillgång till Bankomynt i sina Kassor.

§ 2.

Uti till Sällskapets innevarande och till Utskottets utlåtande remitterade Memorial af den 15 sistl. December, hade Herr Assessoren Algoth Björkbom tagit sig tillerkommande af det Interesse som är upburit och obetalt på Herr Assessorens fordran hos Herr Ingenieuren Boecher, stor 2000 Rdr Bankomynt enligt Skuldsedel af den 5 November 1790, för hvilken Sällskapet i kraft af Herr Assessoren Ahlmans i Testamentet ingångne borgen, och sin egen den 11 Februari nästledit år tråffade öfverenskommelse (Sällsk. Prot. för den 2 Martii 1813 §3) samt Kongl. Hofrätten öfver Åbo Hofrätts Utslag af den 14 April samma år, för att svara: bestigande sig samma Interesse efter 4 som för åren är ax obetalt, efter bifogad uträkning till 240 Rdr Bankomynt. Och så vida Utskottet finner Herr

Assessoren Björkbloms begäran grunda sig minde på förbättringarne af en byggd och ofrånkomlig förbindelse, men Ahlmanska fonden för närvarande icke ägde tillräcklig tillgång, så tillstyrkte Utskottet att den begärda rätten måtte af samma fond betalas i Riksgäldsmynt med gängse agio, antingen efter Mäklare bevis, eller efter den differentie mynten emellan som Ahlmanna fordringarne vid betalningen skola utfalla, och denna utgift i räkenskapen å Herr Kommissions räntemästaren Boeckers Sällskapet till förmån framdeles observeras.

6. Febr.

§ 3.

Sedan Herr Secretaren, Polite Borgmästaren och Riddaren Sundberg den 15 sistl. Januari hos Sällskapet uppvisat 4ra par af Guldvärdsajaren Tillberg förfärdigade Gjutstakar af hvit metall, och de samma åtagit sig Silfverkarens vägnar att Sällskapet för 120 Riksdaler paret skall köpas utbudit, så hade Utskottet samma dag blifvit anmodadt att sig öfver den föreslagna handelns giltighet, och emedan Utskottet hvarken kunde eller ville neka dessa Gjutstakars värde och förtjenst i afseende på arbetets både godhet och prydlighet, samt tillika Utskottet för Sällskapet syntes vara med Gjutstakar och Kanpetter så tillräckeligen försedt, att någon ytterligare complette i den wägen icke skulle behöfvas, hälst Sällskapets Kassa icke vore i den belägenhet att kunna belastas med någon öfverflödig icke just oundgängelig utgift, svarade Utskottet anföra sig bära den föreslagne handelns afstyrka.

§ 4.

Den 16 sistl. November hade detta Utskott blifvit af Sällskapet anmodadt att yttra sig angående tolkningen af de Skuldsedlar, som af Executorerne för Wilmanska Testamentet

Herr Professoren Doktor Pipping och Herr Professoren Wijnbom blefvit inkomnade förslag huruvida för de uppå allenast Herr Professoren tillkommande Landshöfdingeembetet till fullo ernående ändamål, och att billiga åtgärder komma med förslag till medlens förvaltning enligt Testatorn ändamål.

Hvad den första punkten beträffade, så förekom väl först i allmänhet den anmärkning, att alla de Skuldsedlarne sammanräknade ej utgjorde större Kapital än 4977 Rdr. 47 sk. 4 r. i stället för 5195 Rdr. 22 sk. 5 rst. och att brysten 217 Rdr. 47 sk. 1 r. blifvit af Exekutorerne ansedd såsom fylld genom ett till lika belopp uppgående obetalt Interesse. Att så skedt ansåg Utskottet väl icke vara fullkomligen öfverensstämmande med Sällskapets rätt och förmån, så vida Sällskapet ej ägde rättighet att beräkna ränta på ränta och således genom Interesses beräknande såsom Kapital skulle blifva i större eller mindre mån lidande; men sedan enligt Skattmästarens sednaste Quartals förslag 68 Rdr. Interesse medel nyligen influtit, och än mera förmodades snart hemma att ingå, så fann Utskottet att hela förlusten å den ännu obetalta räntan till ½ halft år ej skulde gå högre än till 100 Rdr., i anseende hvarvid, och då medlen åfven blifvit tidigare inbetalt än Sällskapet hunnat hafva rätt att fordra, Utskottet beslöt till Sällskapets för sin del nå hvarje förmån skäl att tillåta denna anmärkning förfarma.

Kapitalet

Hvad sedan angick Reverserne hvar för sig, så fann Utskottet vid säkerheten af N:ris 3, 4, 5, 6, 7 och 8 ingen anledning till påminnelse deremot förekom vid N:r 1

eller Herr Löjtnanten Lilljeborgs Skuldsedel af den 13 Mars 1799, på 1000 Rdr att den icke förfaltrad endast genom införsel i Konkursala beruftade säkert, och således så länge Sällskapet ej har Egendomen i handen, säker efter Utskottets tanka borde derföre ej mindre Kapitalet än det upplupna Interesset uppsägas och indrifvas, så fann icke Herr Löjtnanten ställer bättre och nöjaktigare säkerhet.

Likaledes anmärktes vid Skuldsedeln N:r 2 af Herr ~~Kapteinen~~ Majoren C. G. von Knorring uppå 1200 Rdr, för hvilken Summa Herr Majoren och Riddaren Brusin samt Herr Professoren Kraftman i borgen stod, att Utskottet ej visste, hvad den sednare Löftesmannen ingick, icke vore öfverbygdt att han honom agade fullkomlig säkerhet för betalningen, hvarför ej någon annan antaglig borgen borde anskaffas, eller Skuldsedeln innehåll till hufvudstol och ränta uppsägas. 6. Febr.

Vid Reversen N:r 9 af Guld- och Silfverarbetaren Lydeman på 333⅓ Rdr, emedan utbyfven redan den 24 Januari 1793, jemte den ännu all säkerhet, hvarföre Utskottet till Sällskapet hemställde att af Gäldenären åsyftade anbringen inteckning i fast Egendom eller fullgilig borgen.

Vid N:r 8, Revers af Herr Fändriken L. Lund på 444 Rdr 21 sk. 4 r. gjordes den anmärkning, att öfver sexton månaders ränta vore deraf obetald, hvilken ränta allt derföre borde utfås, vid påföljd för Gäldenären att i brist af godvillig betalning blifva från lånet uppsagd.

Och öfrigt förklarade Utskottet, att det ej kunnat acceptera ofvanberörde Skuldsedlar annorlunda än så vida betalning

för dem utgår, under förbehåll å sällskapets vägnar, att för allt hvad som till ärfventyrs kunde komma att krifva, få hålla sig till wanliga Inventarii i Wilmarkska Sterbhuset.

Hvad slutligen angår det testamenterade Kapitalet till Landets nästa förmån och bästa, så som Utskottet att denna fråga så mycket mera kunde tåla en ytterligare öfverläggning, som Grosshandlaren Wirilius af testator blifvit anordnad, genom det afdrag, som enligt författningarne blifvit gjordt till ~~Kongl. Maj:t~~ beräkning åt Kongl. Maj:t och Kronan, samt genom en del interesse medels beräknande för Kapital, ännu icke vore full, utan för närvarande 265 Rdr 25 Sk. 10 r. ringare än den borde vara. Enär denna gåfva genom framdeles inflytande Enkersen kunnat fyllas; förbehöll sig Utskottet öfver den sednare delen af Remissen närmare utlåtande.

§ 5.

Sedan Kongl. Akademi Boktryckaren Herr Magister Grenchells ingifne Räkning öfver kostnaden för tryck och papper till Sällskapets utgifne Skrifter, öfverlemnades till Skattmästaren att examineras, och prisättas; ~~varefter~~ Utskottet öfverenskom att detta Protokoll cädast af ~~Det~~ Utskottets Ordförande, utan någon sammanträde in pleno, finge justeras, emedan det Sällskapet föredrages.

Justerad den 15 Februari 1802.

Wilh Lybeck.

Den 25 Februari 1802 Närvarande i Ekonomi Utskottet Herr Landshöfdingen och Riddaren Wibelius, Herr Majoren och Riddaren Sack, Herr Assessoren Pomoell, Herr Landskamereraren Jung, Herr Hofrätts Notarien Gummer, Herr Vicarien Tiendorff och Häradshöfdingen Rosendahl.

§ 1

Utwisade de anskaffningar som erhållande af län, som hvilka Protokollet förd den 6 i denna månad (§ 1) förmäler, hade wid allmänna sammanträdet den 15 denne, ytterligare till Utskottet inkommit, och till detta Utskott hållande blifvit remitterade

2:o en af Enke fru Charlotta Nylander förd Retherwoode, som med fyra omyndiga barns närmaste fädernes, framdeles Herr Förhörat Fiskalen Christian Gottfrid von Adams bifall och samtycke, begärt att få ett lån på 2500 Rdr Riksgälds mynt, emot inteckning uti Hagaby Skatte Rusthåll uti St. Kanns Socken, eller uti Kanta la Säteri med dess underlydande Lex Grälsebyen man. belägne i Borgå Socken, hvilka fastare egendomar med länsummans afkomma att förd de omyndigas räkning ifrån löfninge med utfwa utlösas; och

3:o en anskaffning af Herr BruksPatron Lars Hof Nyfors, som på Tre år eller längre, åtminstone 3000 Rdr Riksgälds mynt, emot inteckning uti Marieforss Jernbruk och Fabriksverk med underliggande Egendomar, Sågar och Qvarnar uti Thusby Socken af Nylands Län:

Inteckningen öfver Sällskapets Fordringar måtte utlemnas

Hvarjemte Utskottet fått sig uppdragit, att å nyo utlåta sig öfver de Ländaansökningar, hvarmed Öfverste löjtnanterne och Riddarne, Herr Baron C. O. Mackelberg, och Herr Baron C. E. Carpelan den 1 och 30 November sistl. år hos Sällskapet inkommit, och hvilka ansökningar den 1 December blifvit af Sällskapet för bifallande tillgång på mobile hos vidare afslagne: varande i den förra begärd en Summa af Tjugutusende Rdr. Riksgälds mynt emot inteckning uti Piplois och Orja Rusthåll uti Hämo Socken, och i den senare, Tio tusende Riks daler samma mynt emot inteckning i någon af Herr Baronn ägande fastigheter.

Härvid tillkännagaf Herr Majoren och Riddaren Forsell, att Herr Baron Mackelbergs penningebehof förnämera blifvit på annan hand så vida fyldt, att Herr Majoren förmodar, Herr Baron, som för ansökning icke vidare yrkat, nu mera icke skulle tarfva större summa än vid pass åttahundrade Riks Daler, hvarom Herr Majoren ville så gärna hos behörande inhemta upplysning, och i händelse samma 800 Rdr. af Herr Baron ytterligare skulle begäras, förbehåll åt honom denna summa såsom Län emot inteckning i ofvannämnde dess fastigheter.

Enligt det Köpe kontrakt som den 2 Januari innevarande år blef om Hattanäs Egendom med Herr Lefrén ingånget, tillsköt Utskottet att Tolf Tusende Riksdaler å köpeskillingen borde inom den 1 instundande Juni ytterligare inbetalas; men då denna summa icke var tillräcklig att dermed assistera alle de Läntagare som denna tid

dig anmält, så nödgades Utskottet denne enel-
new göra ett uraval.

Betraffande således först Herr Baron Carpelan, så tillstyrkte Utskottet, att han måtte få lösa omsextusende Riksdalers mån i Riks gälds mynt emot full säkerhet uti förra inteckning i fast Egendom: vilja Utskottet sedan denna säkerhet blifvit upp-visen, den samma pröfva, och i fall den sannes antaglig, närmare bestämma hvad af Herr Baronn ytterligare bör iakt-tagas.

Hvad dernäst angick Enke Fru Nylander, så vore väl af hennes uppgifna om-stämmande destination, och af Herr Öfverstel Fiskalen vorn Glans å ansökning-en verkade samtycke till länets upptag-ande tydligt att det till de omyndigas egen förmån och bästa vore nödvändigt, men emedan Fru Nylander icke, enligt Lag äfven utverkat Domstolens tillstånd till afhändelse af län på de omyn-diges fasta Egendom, så fann Utskottet nödigt att erinra, det äfven detta lagens bud behöll, borde af Enke Fruen, till så väl hennes egen som Sällskapets säkerhet, iakt-tagas. Af de 2ne säkerheter Enke Fruen erbjudit, var Utskottet för öfrigt mera benägen att antaga inteckningen uti Haga Skatte Rusthåll, såsom belägit inom detta län, och derigenom för alla slags vida händelser till förvarande af Sällskapets rätt både snarare, lättare och med mindre kostnad tillgängeligt än den uti Häntala Säteri med dess underlydande Krälse hemman; men emedan Herr Hofrätts Notarien Gummer förbjudit det anslag samma

25. febr.

† Skuldebrefet för Baron Carpelan och Öfverste-Lieutenant Mackelberg samt de förut beviljade ytterligare gäldsbrefen af ett med tio nyktighets-bestyrkt genet

† med vilkor af den in-teckning af 800 Rdr som Haga d:o gravat-den 25 nästl. åtlyder,

Skatte Rusthåll Haga fulleligen försäkrade emot den Länsumma som begärd blifvit, dyckte likväl Utskottet vara förfrågare att kalla icke blott och endast kalla sig till inteckningen uti Haga, utan också denne öfver åtta någon borgen den Enkefru Nylander förmodades utan svårighet kunna anskaffa. I sådane händelse tillstyrkte då Utskottet, att Sällskapet måtte gifva åt Nylander löfte om undfående af 2500 Riksdalers lån i början af instundande Juni månad, emot det hon ställer en borgen af 2ne vederhäftige män, hvilka en för begge och begge för en borga för Länsumman såsom för proprie Skuld; hvarefter och sedan vid nästa Rådrum sig i orten förstå inteckning i Haga Skatte Rusthåll blifvit för Sällskapets räkning uthvärkad, samt Deputerade tarenad tillåtelse till lånets upptagande för de omnämda gårdar räkning, den första Borgesskrift den utbytes emot en annan, hvarigenom samma eller andra 2ne vederhäftige Män, en för begge och begge för en borga för den differens som i en framtid möjligen skulle kunna uppkomma emellan värdet af Haga Egendom och den Länsumma som derupå blifvit försträcht.

Vidkommande för det 3dje Herr Öfverste Löjtnanten och Riddaren Baron Stackelberg, så var Utskottet af den tanka, att i fall han ytterligare åstadkom någon lån, hans förmodade behof af 800 Rd:r Specie kunde emot den erbjudna säkerheten honom till Läns beviljas.

Af den summa, hvarpå Sällskapets Allmänna fond vid början af instundande Juni månad kan göra räkning, återstår, således 2700 Rd:r, men emedan de öfrige Låntagare som sig anmält, dels voro sysslande på längre afstånd ifrån Åbo, hvarigenom inteckningarnes bevakning och pröfning eller kapitalets utbetalning skulle komma att medföra mera både besvär och kostnad, och Utskottets tillmötesgående Herr Grefschandlaren Rosendahl nu åtog sig, att i fall Sällskapet så förordnade, afnämna alla det öfriga och däremot prestera Sällskapet fullgilda säkerheter genom inteckningar i belägna fastheter Egendomar, så tillstyrkte Utskottet att vid återstodens utlåning och förräntande sig af detta hädanefter anbud bekjena.

25. febr.

§2.

Sedan Sällskapet, till följe af sitt den 1 sistlidne September dagna beslut, genom Skrifvelse af den 2 Januari innevarande år anmodat de Samtelige Landshöfdingar i Finland, att låta i tänen allmänneliga kungöra Sällskapet under loppet af dess tjende år till Allmogen utdelade belöningar, så hade Kommungens Befallningshafvande i Savolaks uti Memorial af den 25 i förlidne månad anmält, huru som, i anseende till brist på tryckeri och tillräckelige arbetare, Landskansliet icke med tillbörlig skyndsamhet kunde fullgöra Sällskapets önskan, hvarföre samma Befallningshafvande begärt att den kungörelse deröm måtte särskilt tryckas, och 110 Exemplar deraf Landskansliet till sändas, i anledning hvaraf Sällskapet velat

anmodningen öfver Sällskapets resolutioner måtte utlemnas

inhämta detta Utskotts yttrande.

Ehuru det icke kunde nekas, att allmogen igenom de föreslagna och nu för förra gången af Sällskapet påkallade allmänna kungörelse bör vinna en underrättelse om Sällskapets utdelade belöningar, som någon gång kan väcka dess hog att förtjena en lika heder, och följaktligen bliefva verkande till Tåflan efterföljd och täflan i flit och arbetsamhet, tvifladt likväl Utskottet, att den nytta, som igenom en sådan anstalt kan vara att förvänta, bliefve tillräckligen svarande emot den kostnad som till kungörelsernes tryckning skulle erfordras, då, såsom nödvändigheten fordrade, 2ne särskilda upplagor, en finsk och en svensk deraf gjordes. Utskottet tillstyrkte derföre, att Sällskapet för framtiden antingen måtte inställa samma kungörelser, eller gifva dem ett rum i Hushålls-underrättelserne för Finnige Man, då allmogen icke kunde bliefva i okunnighet om Sällskapets utdelade hedersbelöningar. För öfrigt, ock då de öfrige Nämnagens Befallningshafvande i Finland jemlikt redan uppfylld Sällskapets begäran om kungörandet af tjenstårets belöningar, och Lands Kanzliet i sagosthen äfven lemnat hopp, att Kungörelsen derom, ehuru icke så skyndsamt som man skulle önskat, kunde hinna att utan någon särskild kostnad för tryckningen kunna sändas, så tillstyrkte Utskottet äfven att hänsyn för denna gång måtte få förbliefva, helst det ena Landet icke vore berättigadt till någon särskild lättnad eller förmån framför det andra.

§ 3.

Emedan enligt 12 § i Sällskapets stadgar, det tillhörer detta Utskott att handhafva de mål som röra inkomst och utgift och omsorgen för Fondernes bestånd och säkerhet således till behörig del ligger Utskottet i vårdnad, så ansåg Utskottet höj deraf böra skäl, att hos Sällskapet anmäla en tacksamlighet vid 50 § i Stadgarne, som dess Utskotts öfverhygelse lynkes göra en ändring i denna § nödvändig.

Sällskapet hade i denna § förbehållit sig, att då [illegible] flere täflingar begäres, i hvarje händelse genom hallottering afgöra om lämn skall tillerkjas eller icke. Utskottet fann väl detta fall att yttra sin tanka ganska begränsat men icke i des ställe icke allbid nog säkert. En hvit eller svart kula är att hyddigt ja eller Nej; men då flere hvarken behöfver eller kan belönas med några ärliga skäl, så förhåller rättigheten att efter behag inlägga den ena eller andra kulan tillika i skål, skyldigheten att uppleta och pröfva eller följa de skäl som kunna finnas, i synnerhet då trygghet för att oupptäckt få njuta sin lagliga anonymité till godo, befriar den röstande från nesan af en jäfvad eller förakttad förnuftig öfvertygelse. Det skall då någon gång kunna bliefva möjligt, att i frågor om lån, genom de ballotterandes på ett eller annat sätt förvärfvade pluralité kunna gilla ett erbjudet antingen tvetydigt och osäkert eller alldeles för hastigt hypothek, att gifva åt det lysande och betänksamma förslaget ett understöd som

25. Febr.

I detta Ja eller Nej

till undergifvande

man nekar att ~~detta~~ den idogo och
drefliga hushålls flitew, och att derigenom
blott ställa Sällskapets Kassor och inrätt-
ningar för vådan af plundring och
förstörelse. Utskottet anhåll derföre
att Sällskapet wille taga dessa skäl uti
öfwerwägande, och i stadgarnes omfattet
till pengars utlåning gifwne föreskrift
göra den ändring, att framdeles icke ballot-
tering, utan ledamöternes till Protokollet gif-
rade tankar ~~genom öppen votering~~ finge afgöra, om och åt
hwem ett begärt lån må bewiljas.

Justerad den 1 Mars 1802.

Wolf Edelcrantz.

Den 19 April 1802 Wårwa-
rande i Ekonomi Utskot-
tet desse Ordförande och
Ledamöter, nämligen Herr ~~Le-~~
~~Majoren och Riddaren~~ ~~Ericsson~~ Borgström,
Herr Grefwepandlaren Mo-
jendahl och Herr Handels-
man Mannerstam

§ 1

Uti 2ne från Sällskapet hit remitterade
Memorialer hade Herr Professoren Doktor
Lefrein anhållit om ett lån af sextusende
Riksdaler Riksgälds sedlar på ett års tid
emot ränta och säkerhet uti Hattanpää
Egendom, så att i stället för dolfinsende
endast sextusende Riksdaler innom
instundande Maj månads utgång skul-
le af den sednare inbetalas, och det öfri-
ga såsom restérande Köpeskilling uti
nämnde Egendom innestå.

Men då härvid förekom, att enligt
Sällskapets redan den 15 April 1801 antagna
princip, endast hälften af köpeskillingen

[illegible] Sällskapets Ledamöter måtte utlemna

[illegible] för egen och sin Sons
Herr Lars Gustaf
Lefreins räkning,

för i Hattanpää för Sällskapets räkning
låninnestå, hwilken princip, och att hela
den innestående Summan oförkortigen
wore att anse såsom Kapital, genom med
Herr Lefrein den 2 Januari innewarande
år upprättadt Kontrakt ytterligare blifwit
bekräftad, så kunde Utskottet wid sådan
förhållande icke tillstyrka Sällskapets
begäran att få wara nämnde Egendom lemna
något ytterligare lån; utan borde Herr
Lars Gust. Lefrein såsom Köpare, eller dess
Fader såsom Löftesman innom den i
Kontraktet utsatte tid, som den 31 näst-
kommande Maj till ända löper, swara
eljer uppfylla sin förbindelse att med
Sextusende Riksdaler Riksgälds mynt
inbetala hwad som ännu i halfwa
köpeskillingen återstår.

§ 2

Uti hans Herr Öfwerste Löjtnan-
den Carl Ehrenstolpe hos Sällskapet be-
gärt ett penningelån af 1500 Riksdaler
Riksgälds mynt, emot ränta och säkerhet
uti fastighet belägen i
Rangasala Socken af Tawastehus Län,
hwars wärde uti ingifwen Syne Instrument
af den 31 sistl. Oktober befinnes uppskattadt
till 4243 Riksd. 26 Skill. Men utom det
samma Instrument icke upplyser, hwem-
wida Egendomen förrut må wara graverad
eller icke, hwilken nödwändiga upplysning
icke heller så snart lärer kunna inforskaf-
fas som Sällskapets penningar ingifwa,
så hade äfwen Utskottet redan den 25
nästledne Februari till Löjtnanten erhållande hos
Sällskapet anmäld så många andre wede-
häftige Sökande, att i fall Utskottets i
denna del gjorda förslag af Sällskapet

anlegat, något mera till utlåning icke öfverblifver: och Utskottet kände derföre icke nu ingå i något nytt tillstyrkande för Herr Öfverstelöjtnanten Ehrenstolpe.

§ 7.

Till svar på Kamrerens Beta. Ut. ningshafvandes i Januarii sistlidne till Utskottet aflåtna underdåniga skrifvelse af den 21 sistl. Mars rörande Beviljnings procenten af den egendom framlidne Herr Assessoren Ahlman genom Testamente bortgifvit, och hvilken samma Befallningshafvande anser böra bestämmas efter Beviljnings förordningen af år 1800, anhöllos förslagsvis ett utkast, som på en gång med detta Protokoll skulle Sällskapet föredragas.

Justerat den 30 April 1802.

19. Apr

procent

Den 21 Maj 1802 Närvarande i Ekonomie Utskottet Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren Wibelius, Herr Hofrätts Rådet Gadelii, Herrar Assessorerne Pomell och Hanicken, Herr Hofrätts Sekreteraren Borgström, Herr vice Advokat Fiskalen Gummer, Herr Landskamreraren Jung, Herr Hofrätts Kanslisten Baron von Rothen, Herr Vice Landshöfdingen Svendorff och Herr Handelsmannen Mormontan.

Mattmästaren var även tillstädes.

§ 1.

Till val af Ordförande för detta Utskott hade enligt 18 § i Sällskapets Stadgar, de Ledamöter Sällskapet den 1 i denna månad uthög, redan den 3 derpåföljande varit sinnadt att sammanträda; men emedan de flesta då voro frånvarande eller hindrade, har förenämnd till i dag kommit att uppskjutas. Och tecknas Jeden valsedlarne befanns upptagne, att Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren Wibelius, på en röst nära, enhälligt hallats att vara Utskottets Ordförande.

§ 2.

Vid Sällskapets Sammanträde den 15 denna månad hade Herr Lars Gustaf Lefrén uti Memoria af samma dag anhållit, att i anseende till den svåra hungersnöd, som efter förlidet års missvext, enligt utfärdade betyger af Herr Kyrkoherden Liljer, Herr Kapitenen A. M. Grijpenberg och Herr Apotekaren Långbjelke, drabbat de flesta under Hattenpäls gående lydande bönder och torpare, och i anseende till den omsorg för deras lifsräddning, framlidne Herr Assessoren Ahlman uti 11te momentet af 1798 års Testamentariska författning

Inrättningen öfver Sällskapets Ledamöter måtte utlemna

#

för framtiden lagt å Sällskapets vårdnad
Sällskapet måtte lemna dem något understöd
i så måtto, att Sällskapet af den Spannemål
Herr Lefrén å Hattanpää gård har liggande
skulle inlösa så mycket, som Sällskapet kun-
de finna skäligt, att åt desse nödställde jord-
brukare bestå: och hade Ekonomi Utskottet
tillika anmodat att hänföra inkomma
med utlåtande.

Med hänsyn af verkligt meddelande
öfver Hattanpää underhafvandes lika med
flere sjuke Medbröder bland Allmogen i andra
orter vårdade behagliga belägenhet, och så
gerna Utskottet skulle önskat att för dem
kunna utfinna några kraftig hjelp,
fann Utskottet det likväl icke vara för tillstän-
digt att för denna gång styrka till bifall
å Herr Lefréns begäran. Emot testators förord-
nande, kunde Sällskapet icke af Kapitalet, utan
af den framdeles derföre inflytande halfva
räntan, lemna Hattanpää underhafvande
något understöd i mißvärds år; och det vore
desutom tydligt, att hvarje sådan anticipa-
tion på kufvudstolen som den föreslagna,
skulle för en evärdelig framtid förminska
det deraf fallande interesset: hvarigenom
så icke blott Uppodlings- och Spannmåls
understöds fonden, utan och Athlmanstka
Skole inrättningens inkomster komme att
för all tid förminskas.

Utskottet hemställde derpå till Sällska-
pets egen ömma och noggranna pröfning, hu-
ruvida utan rubbning af testators förordnan-
de, någon utväg må kunna gifvas till und-
sättning för merbemälde utblottade jordeä-
kare; och ville för egen del ännu blott hafva
anmärkt, att de af dem som höra till Björne-
borgs Län, kunna emot vederhäftig borgen
af Ene Skattehemmans innehafvare, erhål-
la Spannmåls lån ur Kronans Magazin

med vilkor af återbetalning i kontant efter
de Rikets finnan inträffande Höst.

§ 3.

Angående inbetalningen af de 12000
Riksdaler som återstå af halfva köpeskillin-
gen för Hattanpää Egendom, fanns Herr
Lefrén uti nyss förehafde Memorial af den
21. i denne månad hafva gjort det förbehåll,
att i så dervid så innehålla 500 Rdr Silf
af Rättegången om Stadsgården i Sammer-
fors hinner slutas; men emedan Sällskapet
till sista momentet af det Köpekontrakt, som
om nämnde Egendom den 2 Januari innева-
rande är upprättades, förbundit sig till hemmf
så måtto att af köpeskillingen rabatteras
500 Rdr blott i den händelse att Stadsgården
Sällskapet fråninnes, så kunde Utskottet
för närvarande, och innan besittning
rättigheten till bemälde Stadsgård tillför
slutligen afgjord, icke styrka till beviljan-
de af något afdrag.

21. maj

Hvad åter angick Herr Lefréns bega-
ran att Sällskapet måtte förordna, hvad vid
inbetalningen af den återstående köpeskil-
lingen bör iakttagas, så fann Utskottet
att förminingarne, enligt hvad Sällskapet
derom den 2 sistl. Januari i en alldeles
lika händelse förordnat, äfven nu komma att
emottagas och quitteras af Sällskapets
skattmästare i närvaro af de 4 Ledamöter,
Herr Öfverdirektoren Alfving, Herr Profes-
ren Johan Gadolin, Herr Assessoren Björkbom
och Herr Landshamnsmannen Jung, hvilka
vid förrätta inbetalningen tillstädes voro.

Beträffande slutligen Herr Lefréns
anhållan, att efter gjord ytterligare inbetal-
ning, skyndsamligen erhålla köpebref å Egen-
domen, så förekom hos Utskottet dervid in-
gen annan betänklighet än den, att Utskottet
icke hände egentligen belyppet af den Banke-
skuld hvarmed Hattanpää Egendom är

graverad, och för sistlidne Herr Lefrens ifrån tillträdes dagen vid sidstl. Midsomma blifvare anstående. Men så vida Summa Bankoskuld, såsom den vid tillträdes dagen var, enligt Köpekontrakt, sedermera kommer att afdragas ifrån dess i Egendomen för Sällskapets räkning innestående halfva Köpeskillingen 27000 Rdr, svarar Herr Lefrén icke länger Summa utgifva någon förskrifning, innan afdrags Summan blifvit bestämd, och den Summa som förskrifvas bör derigenom till runstycket determinerad; så tillstyrktes att med Köpebrefvets utfärdande måtte så anstå till dess Sällskapet ifrån Riksens Ständers Bank kan inhämta upplysning om beloppet af Bankens i stället upptagna inteckande fordran och dess rätta belopp vid innevarande års Midsomma: förmodan. De Utskottet att denna upplysning utan synnerlig tidsutdrift torde kunna inhemtas så tidigt, att Köpebref i alla fall kan hinna utfärdas innan Höste Tinget i orten infaller, och Herr Lefrén således ändock komma i tillfälle att dervid anmäla sig till erhållande af första uppbudet å Egendomen.

§ 4.

Äfven hade Sällskapet till Utskottets utlåtande remitterat 2ne den 1 och 15 i innevarande månad inkomna ansökningar:

den ena af Herr Kronobefallningsmannen Johan Hedman, om erhållande af ett lån på 4000 Rdr eller mindre, emot inteckning uti Herr Kronobefallningsmannens i Sagu Socken belägne fasta Egendom; och

den andra, af Herr Landshöfdingen och Riddaren Baron Otto Wilhelm Ramsay med dess fru, Friherrinnan Sophia Lovisa Ramsay om undfående af 2000 Rdrs lån, emot inteckning uti Esbo gårds Allodial Säteri i Esbo Socken, sistlidne Egendom med alla dess

underlydande Frälse hemman, hvilken Egendom nu vid uppskattningen blifvit ansedd till 38,000 Rdr Bko, för närvarande icke är behäftad med andra inteckningar än Bankens på 5800 Riksdaler: hvarjemte Herr Baron och Fru förmenade inlemna en Skuldsedel daterad den närstkommande Junii, försedd med underskrift af dem begge, och med proprie borgen af Herr Kapitenen Voronikowsky och Herr Löjtnanten Sehr Stålverstjöld.

Sedan Utskottet af flere förut till Sällskapet ingifne och hit remitterade ansökningar, redan den 25 sidstl. Februari förslagsvis disponerat om de af Herr Lefrén inom slutet af löpande månad införväntande Ahlmanska medel, så nära att endast vid pass 2700 Rdr Bko återstodo, den Utskottets Ledamot Herr Grosshandlaren Rosendahl äfven erbjudit sig att emot antaglig säkerhet till lånes, i händelse Sällskapet till äfventyrs icke skulle taga, de finna tillfälle att den på närmare håll med trygghet utlåna, så tyckte Utskottet sig för denna gång icke kunna unga i något annat deremot stridande tillstyrkande: men så Grosshandlaren Rosendahl tillika förklarat sitt anbud vara gjordt, mera med afseende på Sällskapets bekvämlighet än sitt eget behof, ville Utskottet till Sällskapets eget godtfinnande häfva öfverlemnat, huruvida någon annan mera hug åt låntagare kunde i Herr Grosshandlarens ställe komma i åtanka.

21. maj.

För att likväl utlåta sig om säkerheten af de hypotheker, som af Herr Landshöfdingen Baron Ramsay och Herr Kronobefallningsmannen Hedman blifvit erbjudne, så fann Utskottet vid Herr Baron Ramsays anbud af inteckning i Esbo gård, och den derutöfver prosterade borgen ingen anmärkning att göra; men med anledning af XVII Cap. 36 § Handl. Bf. anfägs Herr Kronobefallningsman Hedmans ägande fasta gods, i anseende till hans egenskap af Kronans uppbördsman, icke medföra tillräcklig säkerhet.

Justerad den 31 Maj 1802.

Wibelius.

* än att Egendomen utan öfverflödig Svarande emot den begärda lånesummans, icke var alldeles ograverad.

inteckning i

Den 29 Juni 1802. Närvarande i Ekonomi Utskottet Dess Ordförande och Ledamöter, utom Herr Hofrätts Rådet Gadelii, Herrar Assessorerne Ranchen, och Pomell, Herr Vice Advokat Fiskalen Gummer och Herr Baron von Rothen, hvilka alla voro dels hindrade dels på landet utresta.

§ 1.

Den 1 och 7 i denna månad hade Sällskapet genom Remiss infordrat detta Utskotts utlåtande om de medel och utvägar som å Sällskapets vida thumna vara att vidtaga, i fall Herr Landshöfding Gustaf Lefrén som tillhandlat sig Hattanpää Egendom, i så måtto brustit i betalningen, att i stället för 12000 Riksdaler som inom förregående månads slut borde erläggas, endast 6000 Rdr till Ahlmanska fonden influtit.

Genom en sådan Herr Lefréns försummelse i uppfyllandet af de vilkor hvarutill han sig godvilligt uttalt, fann väl Utskottet Köpe Kontrakten å hans sida vara brutit, och Sällskapet således kunna hafva Laglig anledning att honom ifrån köpet skilja; men emedan af halfva Köpeskillingen för Hattanpää 27000 Riksdaler, redan 21000 Riksdaler blifvit inbetalte, och det vore allmänt kändt att Herr Kronofiskalen Hedman för 6000 Riksdaler, hvilka jemnt svarade emot den brist hvarföre Herr Lefrén ännu häftade af Herr Lefréns fader, Theologie Doktoren och Professoren Herr Lars Lefrén, som för fullgörande af Köpekontrakten om Hattanpää i borgen gått, tillhandlat sig Linsunpää Egendom i Pithis Socken, hvars hela Köpeskilling dock utestår att ännu hafva gjort någon afbetalning å Köpeskillingen, så trodde Utskottet sig finna, att icke uppsäg eller brist på god vilja, utan tillfälliga händelser vållat det dröjsmål med Köpekontraktets fullgörande, som å Herr Lefréns sida existerat. Af sådan anledning fann sig Utskottet nu böjdt att heldre styrka till Honnom dessa dåligt stränga utvägar; men ansåg likväl för nödvändigt att Sällskapet måtte föreslagga Herr Lefrén en viss tid innom hvilken de nu förfallande 6000 Rdr ofelbart borde vara inbetalte. Denna termin utsatte Utskottet förslagsvis till den 1 instundande Oktober, innom hvilken termin Utskottet trodde Herr Lefrén för dess heldre böra underrätta, med tillkännagifvande, att enligt 3dje momentet i Köpekontraktet, ränta borde erläggas ifrån tillträdet i Mars månad, för de redan inbetalte 6000 Rdr till betalningsdagen den 5 Juni, och för de öfriga 6000 Rdr intill den 1 Oktober, och att i fall sistnämnde dag af Köparen skulle försittas, och betalningen derefter uteblifva, Sällskapet icke kunde undgå att igenom Lagens stränghet tvinga honom till Köpeverkhetens fullbordan.

* tillades ifrån tillträdet

29. Juni

§ 2.

Att Theologie Licentiaten och Adjunkten Herr Magister Jacob Wennerstedt, måtte emot sex procent, och den erbudne säkerheten af Herr Assessoren Björkbom borgen undfå ett penninglån på tvåhundrade Spettio Riksdaler af Ahlmanska Testamentets medel, tillstyrkte Utskottet enhälligt.

§ 3.

Då den hit remitterade frågan om bestämmande af Herr Vice Häradshöfdingen Gustaf Svinhufvuds arfvode för det fullmägtigskap, hvarmed han i nära nio år, i afseende på Ahlmanska ärenderne, vid flere domstolar biträdt, var Utskottet af den tanka, att Herr Vice Häradshöfdingen, hvars specificerade resor, några smärre oberäknade, belöpa sig till 113½ mils väg, och som dels under resorne, dels vid domstolarne varit enhorn för Sällskapets angelägenheter, 31 dagar hyfsloöfatt, samt derutom de i domlösen och andre kontanta utgifter på särskilda tider förskjutit 10 Riksdaler 4 fk. hvilka

ännu icke vore ersatta, borde i ett för allt erhålla en Summa af Ettthundrade Sexhio Sex Riksdaler 72 Skill. tvivlade likväl till Sällskapets närmare pröfning öfverlemnades.

§ 4.

Angående de punkter uti Herrar Revisorernes öfver Sällskapets Räkenskaper Memorial af den 1 Sistl. Juni, dem Sällskapet samma dag till detta Utskotts utlåtande remitterat, uppskjöt Utskottet till dess nästkommande sammanträde att sig yttra, och ville sig emellertid derepå närmare besinna.

Justerad den 8 Juni 1802.

Ydelius

Den 11 September 1802 Närvarande i Ekonomi Utskottet dess Ordförande och Ledamöter, utom Herr Hofrätts Rådet Gadelii, Herr Assessoren Pomoell, Herr Hofrätts Sekreterarens Borgström och Herr Handelsmannen Vaer, hvilka dels voro på Landet frånvarande, dels af andra tillkomne gifna förfall hindrade.

§ 1.

Sällskapet hade den 2 sistl. Augusti anmodat detta Utskott att utlåta sig öfver de 2ne Löftesskrifter, den ena utgifven den 9 förgående Juli af Herr Kornetten Baron W. F. Mellin, Innehafvare af Wiala Skatte Rusthåll, för Herr Majoren och Riddaren Carl Gustaf von Knorring på 1200 Rdr R. G. S. och den andra, utgifven den 12 i sistnämnde månad af Herr F. H. Gyldenår, Innehafvare af Kangasjärvi ½ Skatte Rusthåll jemte ⅓ i Mattila skattköpta Augmentstemman, och Herr Löjtnanten Daniel Idoffis, Innehafvare af Kurkjärvi benämde Säteri med därunder lydande Skatte Augment för Herr Löjtnanten Adolph Johan Liljebrunn på 1000 Rdr R. G.

Och emedan vid Hjelfva Löftesskrifterne Utskottet icke fann Skäl till någon anmärkning, ehuru Utskottet Laglydigheten fordra, att Domaren i orten borde inhämta dess ex. Löftesmännernes erkännande, att de egenhändigt undertecknat sina namn, och tillika afgifva sin Embetes intygan derom att de äro redebärige för hvad de borgat före: i hvilket sistnämnde Utskottet tillstyrkte att samma Löftesskrifter måtte till fullgörande häraf till Herr Majoren och Riddaren von Knorring samt Herr Löjtnanten Liljebrunn återsändas.

* hvilket allt borde tecknas på Hjelfva Löftesskrifterne

11. Sept.

§ 2.

De till Sällskapet inkomne och till Utskottets granskning remitterade Handlingarne angående Spannmåls utdelningen på Hattanpää, funde Utskottet, i anseende dertill att Skatton och i Summa ännu voro outdelte, för närvarande icke taga under pröfning, utan Uppskjöt tills vidare sitt Yttrande derom, för att sedermera på en gång kunna alltsammans i fullkomligare Sammanhang afhandla. Emellertid anfördes nödigt, att om insändande af Kommitterades berättelse angående förloppet af den sednare utdelningen påminnelse måtte afgå.

§ 3.

I anledning af Skattmästarens Memorial under den 1 i denne Månad, och Herr Kommissions Landtmätarens Beckers skrifvelse af den 24 sistl. Augusti till Utskottets Ordförande, samt så vida Herr Kommissions Landtmätaren, som i sin d. 15 Febr. innevarande år utgifne Skuldsedel på 1307 Rdr 13 Sk. 3 r. R. G. S. förbundit sig att denna Summa inom nästkommande Midsommar inbetala, med utfå-

stelse att om sådant försummades, halfva Sevala Rusthåll, utan all vidare omgång och vanliga actus, efter en månads förut-gången kungörelse och utlysning, finge till betalnings erhållande, på auktion offentligen försäljas, icke inom den 15 denne månad samma Skuldsedel nederbörligen infriar, borde, efter Utskottets tanka, Sällskapets Ombudsman för Ahlmanska arfvingarne Herr Assessoren Wonsdorff, hos Konungen vederfallningshafvande här i Åbo, å Sällskapets vägnar göra ansökning om halfva Sevala Rusthålls försäljande genom offentelig auktion.

§ 4.

Vid dess sednaste sammanträde den 29 i sistl. Juni månad, hade Utskottet förbehållit sig uppskof med utlåtande om de punkter uti Herrar Revisorernes öfver Sällskapets Räkenskaper Memorial af den 1 i samma månad, som till Utskottets betänkande blifvit remitterade, till denna gång; men emedan åtskilige Utskottets Ledamöter, som då icke närvarit, ännu åstundade att få samma Memorial ytterligare genomläsa och öfvervåga, så kunde Utskottet icke heller nu sig deröfver yttra.

§ 5.

Sedan Herr Vice Häradshöfdingen Wonsdorff, som af Enke Fru Assessorskan Ahlman blifvit anmodad att å hennes vägnar ingå med Sällskapet i liquid om den hälft uti Ahlmanska Boets utestående fordringar med flere af Fru Assessorskan förskottsvis gjorda utbetalningar, som Fru Assessorskan uti Memorial af den 8 sistl. Juli förment sig tillkomma, af sådan anledning fråntått rum uppskjutit, upplästes nu samma

Memorial, med derå följande Bilagor; men uppsatt att vinna mera tid till öfverläggning och noggrannare genomförelse af Fru Assessorskans talan och förslag till hennes pretention med Testator, denna del gjorda förbehåll och föreskrifter, sköt Utskottet med pröfningen af detta ärende till sitt nästkommande sammanträde göra anstånd.

Justeradt den 14 Sept. 1802.

Vibelius.

Den 7 Oktober 1802 närvarande uti Ekonomie Utskottet desse Ordförande och Ledamöter, utom Herrar Handlande Boer och Maxmontan.

§ 1.

Igenom kontante inbetalningar af Sällskapets Ombudsman Herr Assessoren Wonsdorff, samt af Herr Kommissions Landtmätaren Becker och Herr Lars Gustaf Lefrén, hade Ahlmanska Testaments fonden nyligen blifvit tillagd med 5000 de Riksdaler; hvarefter Sällskapet, så vidt det dessa penningar icke måtte ligga ofruktbara, till Utskottets pröfning och utlåtande remitterat följande dels skriftelige dels muntelige anmälningar om Lån, nemligen

1:o Herr Kommissions Landtmätaren Peter Henric Pelanders Memorial af den 26 sistl. Augusti, om erhållande af 666 Rdr. 32 Sk. Lån emot inteckning uti dess Fru Gemalinna Skattehemmanen Pardola och Stålgård, belägne uti Mesjuby Socken, å hvilka Herr Kommissions Landtmätaren den 11 November 1800 erhållit Taxe- och Skötnings bref, och hvilka enligt Domarens samt Kronobetjenten i orten utgifne bevis af d. 14 Mars 1801 och 26 Aug. 1802 äro från inteckning fria;

2:o Herr Majoren Gustaf Albrecht von Konow's flere gånger förnyade anhållning om 200 Riksdalers lån, emot inteckning uti Wieras Skattehemman i Tyrvis Socken, med hvilken Herr Majorens begäran, Herr Burchardten Mollin, som den 8 Febr. 1799 af Kongl. Åbo Hofrätt blifvit förordnad, att i egenskap af förmyndare vara Herr Majoren behjelplig vid vården och bevakningen af sine omyndige barns ofvan förenämnde; och hafva,

3:o Herr Fabrikören Jacob Christian Richters den 1 innevarande Oktober ingifna Memorial, om omsökande af 2000 Riksdalers lån, emot inteckning uti dess här i Staden ägande fastighet, som enligt den 6 i Januari månad af Stads Aktuarien A. Reuters utgifvit bevis är från inteckning fri;

4:o Kardmakaren Mäster Mårten Lindströms Memorial af den 30 sistl. September, innehållande af 1000 Rdrs lån, emot inteckning uti dess i Södra Qvarteret under N:o 30 och 31 belägne, den 15 Maj 1800 brandförsäkrade gård, hvaraf han genom Köpebref af d. 11 Sept. 1795 blifvit ägare, och som enligt Stads Aktuariens bevis af den 2 innevarande Oktober är inteckningsfri och ograverad: hafvande Mäster Lindström deputerat för lånets återbetalning i stället lagt borgen Handelsmannen Anders Nyström och Glasmästaren Jacob Riberg; samt

5:o Herr Hofrätts-Rådet Arvid Ceder, valde muntliga anhållan att emot inteckning uti Herr Hofrätts-Rådets ägande gård N:o 82 i Norra Qvarteret, som enligt Stads Aktuariens bevis af den 5 är fri för all inteckning, och laga borgen för lånets återbetalning så till hufvudstolen

till 1400 Rdr. Banko

som ranta, af Herr Öfversten och Riddaren Dominicus Julius Pinello och samt Herr Öfverstelöjtnanten och Riddaren Josias Serenius, emot så ett lån om 500 Riksdaler.

Hvarjemte Herr Professoren och nu varande Rector Magnificus Doktor Carl Niclas Hellenius, uti sednare inkommit Memorial af den 4 innevarande Oktober anhållit om ett lån af Två Tusende Riksdaler, emot inteckning uti Lofvedahls Skatte Säteri Lusthåll i Pargas Socken, hvilken Egendom, enligt Advokat Fiskals Embetets i Kongl. Åbo Hofrätt den 1 i dag utgifne bevis, under sistförflutne tio år, eller ifrån och med Hösten 1792 till och med innevarande års början, icke blifvit med inteckning vinterling; Ifvrigt: Herr Professorn åtvarad: huruvida Herr Professorn åsven erbjuder Sällskapet en ytterligare säkerhet genom laga borgen för Länsmannen af Herr Akademi-Sekreteraren Klamus och Herr Grosshandlaren Rosendahl.

7. Oct.

Detta allt tog Utskottet i öfvervägande och tillstyrkte

1:o att Kardmakaren Mäster Lindström måtte erhålla det begärde lånet Ett Tusende Riksdaler, emot det han innan penningarne lyftas, prestterar Sällskapet första inteckningen uti sin ägande gård, och uti Protokollet öfver samma inteckning, Magistratens intygan derom, att uti gården ägon inteckning förut hvarken är begärd eller beviljad: hvarunder Mäster Lindström för sitt Skuldebref med den nu erbudne Borgen, och i Sällskapets förvar qvarlemnar Brandförsäkringsbrefvet;

2:o att Herr Professoren Doktor Hellenius, som enligt Bouppteckningens instrumentet efter sin afledne Fru utaf den 12

Juni 1795 äger giftorätt till hälften uti
all Egendomen, mot emot den säkerhet han
erbudit, och domsprotens intygan uti Inteck-
nings beviset, att inteckning uti Copferdahl
förut hvarken är begärd eller gifven,
mindre ett lån på Två Tusende Riksdaler;

3:o att Herr Hofrätts Rådet Cederval
måtte emot den säkerhet som erbuden
blifvit, och Magistratens intygan uti dess
gifvande Intecknings bevis, att uti Herr
Hofrätts Rådets ägande gård inteckning
förut hvarken är sökt eller lemnad, ut
så ett lån på Femhundrade Riksdaler, o

4:o att Herr Fabrikören Richter, som en
ligt Upprätt Troupptechnings Instrument a
den 6 Mars 1788 efter sin afledna Hustru
äger giftorätt till hälften uti Egendomen, o
som sedermera, enligt sin Trägs Herr Häradh
höfdingen Saunholms den 6 Juni 1797 utg
ne bevis, afsvärjt den äldsta af sina döttra
måtte emot inteckning uti sin ägande gå
N:o 39 i Norra Qvarteret, hvarom Magistra
ten uti Inteckningz beviset borde intyga
att inteckning denuti förut hvarken är
begärd eller beviljad, mindre det åstun
lånet af Två Tusende Riksdaler; men
emedan Herr Fabrikören sedermera år 1795
fått ännu en annan uppteckning efter
sin tvlofvade men annan vigfelv afledna
Fästemön Jungfrun Mademoiselle M.L. John, och Utfal
det icke hände, hvarvida hennes arfsvingar
ännu blifvit afsvärjde, Herr Fabrikören
ägande gård icke heller var brandförsäk
rad, så ville Utskottet vid sitt bifall till
Fabrikörens ansökning ännu ytterligar
hafva fästat det villkor, att Herr Fabrik
ren låter samma sin gård brandförsäkra
och utom inteckningen för lånets återbe
talning så till husförhöret som omsatta

7. Oct.

hållen 2ne bofaste och vederhäftige Man
uti Laga Borgen.

Härvid tillkännagaf Sällskapets Sekre
terare, att Herr Fabrikören redan gjort an
mälan om brandförsäkrings lagande å går
den, med förberedelserne hvartill nästa
Måndag den 11 i denne månad skulle ske en
börjas, och att Herr Fabrikören som vid
sådan beskaffenhet ansett borgens prestera
de öfverflödigt, erbudit sig att till Sällskapets
så mycket större säkerhet, icke lyfta lånesum
man förr än Brandförsäkrings Brevet han
uppvist, ehuru han bevisat sig sitt Skulde
bref samma dag, som lånet honom af
Sällskapet beviljas.

Vid öfrigt, och ehuru de Låsaranor
utskottet nu förslagsvis disponerat, uppgå
till 500 Riksdaler mera än beloppet af de
sednaste inbetalningarne till Athenaeum för
den utgör, tvedde dock Utskottet sig denut
förut vara så mycken behållning, att lånen
utan afkortning torde kunna utgå; #

§ 2.

Uti inlemnadt Memorial af den 15
sistl. September hade Herr Öfverste Löjtnan
ten och Riddaren Baron Carl Ephraim
Carpelan, som den 7 sistl. Juni undfått ett
penninge lån om Två Tusende Riksdaler, emot
förbehåll af första inteckningen uti Parkinais
Gatugård, anmält, att emedan Herr Baron och
Öfverste Löjtnantens behof igenom detta lån
icke kunnat fyllas, utan han varit tvungen
att desutom hos Armeens Pensions-Kassa-
Direktion särskildt uppnegotiera 4000de
Riksdaler, för hvilket sednare lån säkerhet
nödvändigt måste lemnas genom första
inteckningen, Herr Baron och Öfverste
Löjtnanten nu icke kunde erbjuda Sällska-
pet annan inteckning än näst efter

Hvarom Sällska
pets Skattmästare,
nu närvarande, till
kännagaf, att inom
den 15de i denne Må-
nad, än ytterligare
Tusendrade Riksd:
till nämnde Fond lära
komma att inflyta.

Pensions Kassans: hvarmed Herr Baron och Öfverste Löjtnanten hoppats och anhållet att Sällskapet, i anseende till Egendomens vida större värde än begge Lånen utgöra, ville åtnöjas.

Härom voro Utskottets Ledamöter Ehrijakttige, och Herr Assessoren Pomaell tillstyrkte uti inlemnadt Skriftelight Votum ##, hvarmed Utskottets Ordförande Herr Lagmannen och Riddaren Wibelius sig förenade, att Herr Baron och Öfverste Löjtnanten, måtte emot andra inteckningen få behålla det i fråga varande penningelånet, med vilkor att Herr Baron och Öfverste Löjtnanten, till Sällskapets större säkerhet, inom fyra veckor efter det han härom underrättas, anskaffar två väl hända och vederhäftige Löftesmän, hvilka en för begge och begge för en borga både för huvudstolen och dess utfallne räntan; men Utskottets öfrige Ledamöter voro af den tanka, att Lånet, så vida Herr Baron och Öfverste Löjtnanten önskat utan förut medgifvit vilkor, borde uppsägas, och penningarne på andra händer förräntas.

§ 3.

I anledning af det Memorial Revisorerne öfver Sällskapets räkenskaper för tjände året under den 1 påföljande Juni inlemnat, och hvilket till större del det icke genast blifvit till Sällskapets Protokoll upplyst, borde komma under Utskottets pröfning, föreslogs nu punktvis öfverläggning.

Hvad sålunda först betråffade Revisorernes anmärkning, om icke för framtiden nödigt vore, att de i Sällskapets namn vederbörligen utfärdade och sedermera af Skattmästaren honorerade anordningar

Votum

Rörande Herr Baron och Öfverstelieutenanten Carpelans, hos kongl. Finska Hushållnings Sällskapet gjorde ansökning, at emot andra inteckningen i Dess innehafvande Pakinais Allodial Säteri, få behålla det penningelån, som Herr Baron emot Dess den 7de påföljande Juni utbetalade Förskrifning hos Sällskapet upptagit; är jag af den tanka: at ehuruvida Herr Baron icke fullgjort sin förbindelse däri, at han anskaffat kongl. Hushållnings Sällskapet första intecknningen i berörde Egendom, likwäl som Herr Baron redan fått lysta Penningarne, och till säkerhet för dem, blifvit vid Häradsrätten i Orten inteckna Pakinais Säteri, som annu fullkomligen svarar emot de skulder hvarmed denna Egendom för tiden finnes graverad; alltså borde Herr Baron Carpelan än vidare få, emot de i Dess åberopade Förskrifning utfattade vilkor, behålla det i fråga varande Penninge lånet, dåresp Herr Baron till dess större säkerhet för Sällskapet, inom fyra veckor efter

det kan härom underrättas, anskaffar twenne wäl kända och wederhäftige Löftesmän, hwilcka en för dagg och dagg för en borga, för både hufvudstolen (den utfalne) och rantan; hwarigenom all risque å kongl. Justhållnings Sällskapet lida, jemte en onödig omgång och kostnad wid Penningarnes uppsägande och återfordrande, samt utlånande på andra händer emellertides, och Sällskapet jämwäl under tiden undgår all förlust af rantan.

Men skulle herr Baron Carpelan icke wela eller kunna, inom den utsatta tiden hålla en sådan borgen; så är jag då enig med de öfrige Utskottets herrar Ledamöter [illegible] at penningarne därefter genast borde af herr Baron återfordras.

Eiddöh. Bönoell,

Med detta Förslag är jag enig; så wida Bankinär och [illegible] Banco ordning [illegible] 14000. Rdr Bco

[illegible]

bör wara egenhändigt qwitterade af den person på hwilken de lyda, eller åtminstone af dess fullmägtig; innan de, bilagde räkningarne, kunna anses såsom verifikationer å den skedda utgiften; så kunn Utskottet, att så wida rätter mans qwitto icke alltid så fort som wederbör, kunde erhållas, eller han alltid aga tillfälle att sig med fullmägtig förse, hwarigenom i begge fallen, en utbetalning som ej lände upphof, skulle blifwa uppehållen, och så wida desutom åtskilliga af Sällskapet anordnade utlefwerингar kunde wara af den art att qwitto å dem icke lämpeligen kunde åstås, till exempel då Sällskapet med ett exemplar af sin Medalj eller Jetton, betygar någon Ledamot eller förtjent Medborgare sin högaktning och erkänsla, anordningarne, till förekommande deraf att de blifwit enligt Sällskapets beslut honorerade, böra: de handlingar, der rätter man eller dess fullmägtig ej äro tillhands att dem qwittera, qwitteras af Sällskapets Sekreterare, som deremot till sin säkerhet bör inrätta en bok, hwaruti Post-Inspektoren, emot betalning, anteckna ej mindre penningar, Medaljer och Jettoner än andra pretiosa, som med Posten till andra orter afgå, till deras rätta summa och belopp eller antal.

7. Oct.

Om detta förslag af Sällskapet antages, tyckte Utskottet och så för sin del, att Revisorerne dernäst gjorde hemställan om nödwändigheten deraf att wid räkningarna, såsom verifikationer, måtte bilaggas de bref, hwilka till Sällskapet af dess Commissionärer i orterna insändas, med berättelse om utdelningen af Sällskapets belöningar, utan wåda för Sällskapets säkerhet kunde så förfalla, helst Brefwen in originali böra förwaras i Samlingen af de öfriga

till Sällskapet inkomma Skrifterna, och det med så mycket större Skäl, som samma Skrif ofta innehållit och än framdeles kun na innehålla andra ämnen, hvilka med Räkningarna ej äga gemenskap, och Sekr tararens af trägna göromål upptagna tid ej kunde tillåta honom, att utan verklig behof, af Skriften taga transsumter: hvar för utdelningens verklighet ~~alltid~~ genom kungörelser i Dagboken och Åbo Tidning alltid till fullo bestyrkes.

Beträffande ~~slutligen~~ vidare Revisorernes erin ran derom, att Räkningarne öfver Athlman ska medlen, likasom Räkningarne öfver Sällskapets enskilda penningeförråd, bör underkastas årlig Revision, så förenade jag Utskottet dermed till alla delar, med den til läggning att samma revision borde utsträck äfven till Wilmarkska och Potatoës plante ringsmedlen, och att denna förrättning, ef Utskottets ~~Kapel~~ tanka, lämpeligast på en gång med revisionen öfver Sällskapets enskilda medel, och af samma Revisorer kunde förrättas.

För öfrigt, och emedan af det på Auktio nen öfver Athlmanska lösa Egendomen för Sällskapets räkning ~~inropade~~ bord i behåll in ropade Guldet och Silfret, ännu vor i behåll ett par ärmknappar af guld, ett par förgyll Saltkar om 13 lod, 5 st. räfflade Silfverma Skedar om 28 lod, och 7 st. dito gamla Skåta om 32 lod, utom ett Silfverhattband, som för ane år sedan blifvit ifrån kongl. Patriotiska Sällskapet till modell hitförskaffadt, så tillstyrkes, att Silfverskedarne och ärmkna parne, som vore både brukbara och till nyttjande tillåtna, måtte på auktion: för

Säljas, hvarigenom Sällskapet kunde göra sig hopp om ersättning icke blott för Guldets och Silfrets värde, utan och till någon del för arbets lönen, men att deremot det öfriga, så länge det förslår, måtte förvandlas till sådana belönings gnier, som Sällskapet framdeles kan komma i tillfälle att utdela.

Ytterst, och emedan uti 6 § af Instruktionen för Sällskapets Skattmästare, honom redan blifvit ålagt, att hafva uppmärksam tillsyn öfver räntans inbetalning och inteckningarne förenande för utlånta kapitaler, anser dock Utskottet ännu desutom nödigt, att Skattmä staren äfven borde, i fall ~~han~~ någon gäldenär eller Löftesmans obestånd eller osä kerhet, förhoga uppgifter, sådant genast hos Sällskapet anmäla, på det desf medel, ge nom underlåten uppmärksamhet i denna del, icke måtte råka i äfventyr.

7. det

§ 4.

Angående Fru Assessorskan Athlmans i Memorial af den 8 Juli gjorda påstående om del till hälften uti dess aflidne Mans utestående fordringar, hade Utskottet den 11 sidstledne September förbehållit sig framdeles utlåtande: Och emedan Utskottet ~~ut~~ för sin del icke kunde finna denna hennes preten tion grundad uti 11te punkten af Athlman ska Testamentet utaf den 2 Juli 1798, som uttryckligen stadgade, att sedan alla i de föregående punkterne bortgifne legater blif vit från ~~den~~ hela summan afdragne, det öfverskjutande kapitalet, med hvad som af Assessorens utestående fordringar kunde öfverskjutas hans skulder, borde tillhöra Sällskapets disposition; dock som Fru Asses sorskan bevisligen gjort åtskilliga utbetalnin gar, för hvilka Sällskapet dels redan tillagt, dels framdeles torde tillägga henne ersättning,

hvaremot Fru Assessorskan åter borde godt-
göra Sällskapet för sin andel uti förmögen-
hets afgiften, den Sällskapet till fullo, och fäl-
des äfven för hennes räkning, förskottsvis de-
utbetalt, dels snart kommer att utbetala,
hvilket allt följaktligen berodde på ligg-
så anmodades Fru Assessorskans ombud, Ko-
Vice Häradshöfdingen Twerdorff, att en sådan
liqvid, genomsedd med Sällskapets Ombudsm-
Herr Assessoren Bonsdorff, upprättad, och sedan
na till Utskottets pröfning ingifva.

§ 5.

Sekreteraren anmälte, att Herr Krono-
Befallningsmannen Jacob Callmeijer, genom
Sällskapets Ordförande, Herr Professoren Doktor
Tengström, anhållit att utfå en iblan-
Ahlmanska Handlingarne befintlig, till Her-
Kronobefallningsmannen den 24 Maj
1788 af Krono Inspektoren Jonas Lagerbaum
och då varande Kronobrännerii Bokhållar-
A. H. Ekholm utgifven Revers på 120 Riks-
daler, och begärte deröfver Utskottets yttran-
de: Men emedan Utskottet visste, att kon-
kurs efter aflidne Lagerbaum upptagit av-
nu mera år: Kongl. Åbo Hofrätt anhän-
gig, samt Utskottet icke kände på hvad
grund Reversen kommit i framledne Herr
Assessoren Ahlmans händer, så fann Utskot-
tet att utlåtande öfver Herr Kronobe-
fallningsmannens anhållan icke kunde
meddelas, innan upplysning af konkurs-
akten blifvit inhämtad, huru och för
hvems räkning denna fordran blifvit i
Konkursen bevakad, om hvilken upplys-
nings införskaffande Herr Krono-
Befallningsmannen ägde besörja.

Justerad den 15 Okt. 1802.

Den 6 Maj 1802. Tågvarande
Herr Lagm. och Riddl. Wibelius,
Herr Öfverdirektl. Alfving,
Herr Prof. och Riddl. Porthan
och Herr Prof. Doct. Tengström.

§ 1.

Vid detta Sammanträde, som leddes af Herr Lagmannen, Vice Landshöfdingen och Riddaren Wibelius.

§ 2.

Uppsatter bref i Hälsohagens namn till alla behjelpliga Professionister, som önska få Potatoës, fordrar förskjutande behandling, till 300 Exemplar. Öfriga utgifter för Tack m. m. löpa icke på Sekreterarens Skrifmaterialiemedel, utan ersattas af samma fond.

Till Landshöfdingarna skrifves härifrån, och dem proponeras, att i Västerbottens Trakter anmoda vissa dertiga och nitiska Husbönder, som hafva en särdeles tillsyn öfver Potatoës plantevingen, skrar och en sådd distrikt.

§ 3.

Direktoren Tjärlings Memorial af den 8 April. Bref afgår till Landshöfdingen i Kuopio, med förbehåll att i händelse Landshöfdingen icke annu kunnat vidtaga någon sådan åtgärd, hvarigenom de Ester honom hemmorne Potäter som i Kuopio qvarblifvit, lät Fjelet, kommit Fjelis Socken till godo, att han då ville låta utdela dem ofördröjeligen uti närmaste Socknar omkring Kuopio. Emot Händrik Segerfvärds quitto afsändes till Tjärling Sjuttio Riksdaler.

§ 4.

Enligt Kommungens Befallningshafvandes i Uleåborg Bref af d. 9 Apr. och Herr Lagmannen Holmbergs dito till Sekreteraren af den 24 Apr. afsändes till Kommungens Befallningshafvande emot tillhörand Räkning, som quitterad återförvändes, 42 Riksdaler, för Potäter som afgått till Rovaniemi och Kemi träsk, 2½ T. P. Wallenius.

Den 12 Maj 1802. Närvarande Utskottets Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

Kejsl. Memorial af d. 21 Apr. anter bestyrkt genom Sällskapets bref af d. 6 Maj, att vidare svar icke behöfves.

§ 2.

Konungens Befallningshafvandes i Tavastehus Memorial af den 20 April upplästes och inhämtades deraf att i Länet förefinnes Skuldfordringar om Belöningar för Potatesplanteringen.

§ 3.

Af Herr Lars Gustaf Lefrén muntligen anhållas, till Sällskapets Protokoll för den 1 i denna månad § 11, beslöts att Herr Lefrén, ehuru han i Kontraktet åtagit sig att förse alla Hattenpää gårdens underlydande väl och matlag med en Tunna Potater hvardera till utsäde, nu i vår, dock på anförda skäl skulle förhållas att förse en hvardera utan delning till flere än 70 matlag, emot förbindelse att på Hattenpää gårdens utplantera de öfriga Trettio åtta Tunnorne.

+ Hattenpää gårdens

Vid Vällen.

Den 15 Maj 1802. Sammanträdde Utskottets Ordförande och Ledamöter

att justera förslaget till expedition som i anledning af § 2 i Protokollet för den 6 Innev. skall afgå.

Vid pennan.

Den 16 Augusti 1802. Närvarande Utskottets Ordförande och Ledamöter. —

§ 1.

Anmäldes att af Cirkulär-bref och om Potatesplanteringen 300 Exemplar blifvit tryckte och afgått.

§ 2.

Konungens Befallningshafvande i Uleåborg

Memorial af d. 22 Juni utredde att höstl. år i Länet in Summa 41 Tunnor blifvit anskaffade och utdelte, nemligen för Rovaniemi Socken 1 Tunna, för Kemi träsk 1½, för Pudasjärvi 6, för Kemi 11 2, för Kajana härad 12 och för Vjo Socken 8. Räkningarna som voro qvitterade utvisade att desse de den 6 Maj (§ 4) till utbetalning anslag. ne och afsände 42 Rdr, hvaraf ytterligare 29 Landshöfdinge Embetet blifvit utbetalte 213 Rdr, som komma att remitteras; dock afdragas deröfrån, enligt Landshöfdingens bevisande 2 Rdr 44 Sk. för den halfva Tunna af Heikilä lefvererings post, som icke kunnat få vidare transporterad till utsäde denna Sommar, då 210 Rdr. 4 Sk. återstår att öfverbliefva.

§ 3.

Kyrkoherden Appelgren i Muhos har, enligt Memorial af d. 24 Juli, utdelat till Allmogen 85 Tunnor Potater till utsäde, på det sättet att 200 de förmögnaste i Socknen fått denne i år som ett lån, och de fattigare få den nästa år som gåfva, och med dessa lofvar öfrigt ganska lofvande underrättelser om Allmogens i orten hog för den nya plantering. Han komplimenteras i afgående bref, och de 150 Rdr han fordrat, afgå jemte de förut afgående 60 Rdr. de 210 Rdr. 4 Sk. till Konungens Befallningshafvande i Uleåborg att honom emot qvitto tillställas.

§ 4.

Beslöt att i genom bref till Hr. Ingenieuren Berggren söka upptäckning och underrättelse på hvad slags guld- och Silfverarbetaren Sohlberg, som enligt hvad till Utskottets kunskap kommit, i flere år drifvit Potatesplanteringen i stort, och i synnerhet i år skall hafva utsatt ända till 130 öfver vinterns konserverar det stora quantum Potater Tunnor, han af sin plantering skördar. + och Helsinge Socken,

Den 29 Oktober 1802. Närvarande Utskottets Ordförande och Ledamöter.

§ 1.

Ryttmästar Hisinger berättar i bref af d. 8 Sept. att i Injo och största delen af Nyland Potatoes plan-

heringen är så vida kommen, att den ej behöfver något understöd.

§ 2.

Kronofogden Befallningshafvanden i Kuopio Mo-
rial af d. 30 Aug. angår rekvisitionen af tio Finno-
Potäkerät bönder i Idensalmi, Leppävirta och Kuo-
till Landshöfdingen skrifves, att de 3 Finnorne som
bruket i Händrik Wegerfvards leverans, näst vär-
ra Hälsa Sälleskapet tillgående efter den disposition
som framdeles skall gifvas.*

§ 3.

Öfverste Löjtnanten och Ridd. von Fieandt, berät-
se om plantskolingens tillstånd i Polgjärvi af d. 4 S
och Kapiten von Törnes af den 21. Oktober om samma
plantskolings tillstånd i Loppis föredragar. Ordföran-
Lagm. och Ridd. Wibelius tillskrifva dem
och med begäran om projekt och beräkning
till vidare utvidgande af plantskolning Händelse i
Polgjärvi, der den ännedre än i Loppis är för sig
kommen.

§ 4.

Kommiss. Landtmätaren Forsblads Berättelse af d.
8 Oktober i lika ämne. Öfver Dirckt. Alfving
lofvade tillskrifva honom i lika tvåmanna, som
skrifven enligt föregående § hafva.

§ 5.

Öfverste Löjtnanten och Ridd. Wadenstjernas
berättelse i lika ämne från Laukas af d. 16 Oktober
Lagm. och Ridd. Wibelius tillskrifver honom om
vidare anstalter, och lofvar att Sällskapet bestå
sin Finnor.

§ 6.

Kapiten och Ridd. von Hausens berättelse af den
16 Oktober i lika ämne som de föregående, lemnades
även. Lagm. och Ridd. Wibelius tillskrifver även
honom, och lofvar bokens sin Finnor.

§ 7.

Häradsskrifvaren Ingerdahls kommissarie Elo-
berättar i Memorial af den 12 Oktober. om plant-
ningens tillstånd i Malax, att bokens i år skördat
1200 Finnor potäter. Denna boken behöfver ej under-
som den får ett tackskrifvelse bref.

§ 8.

Kronofogden Befallningshafvanden i Wasa lemnade in Memo-
rial af den 11 Septemb. åtskilliga Handtverkare i Länet som
blifvit anmodade om biträde till och uppsigt vid plantskolning

* Och som Ingenieuren Lidén,
uti berättelse af den 29 Sept.
uppgifvit åtven Idensalmi
Socken så som varande i be-
hof af understöd till utsädes-
skrifves till honom, att den
upplingar i hopp så mycket
han kan få, dock ej öfver 20
Finnor, och näst a hopp skall
så rätten. Utdelas enligt hans
eget projekt, i hvad parker
2 à 3 kappar åt hvardera